

ISSN 2229-547X VIDEHA

ব্রিদ্দেহ ৩৮৪ ম ঞ্খক ১৬ দিয়ম্ব্বর ২০২৩ (বর্ষ ১৩ মায় ১৯ ঞ্খক
৩৮৪)

[ব্রিদ্দেহ (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) www.videha.co.in]

ব্রিদ্দেহ ঞ্খিতনী মাহিত ঞ্খান্দোনন: মানুষীমিহ মঁস্ক াম্

ব্রিদ্দেহ- প্রথম ঞ্খিতনী পাক্ষিক ঞ্খ-পত্রিকা

মম্বাদক: গজেন্দ্র ঞ্খাক্ষর।

এ পাখীক মর্যাদিকার মর্যাদিত অধি। কাপীৰাণ্ট (©) ধাৰকক লিখিত অশ্বমতিক বিনা পাখীক কোনো অশ্বক জায়া প্রতি এর বিকটিগ যাহিত এনেক্টানিক অথবা যান্ত্রিক, কোনো মাধ্যম্য, অথবা জানক মগ্ৰহণ রা পু প্রযোয়ক প্রণালী দ্বাৰা কোনো রূপমে পুনৰ্ৰূপাদন অথবা মচাৰন-প্রযাৰণ নে কএনে জা যকিত অধি।

(c) ২০০০- ২০২২. মর্যাদিকার মর্যাদিত। ভান্যমরিক গাছ জে মন ২০০০ মঁ যানুয়ারীজপৰ ছন http://www.geocities.com/.../bhalsarik_gachh.html , <http://www.geocities.com/ggajendra> অদি লিকপৰ আ অথনো ৯ জলাগ ২০০৪ ক পোমট <http://gajendrathakur.blogspot.com/2004/07/bhalsarik-gachh.html> কের রূপমে এনটৰনেটপৰ মেথিলীক প্রাচীনতম উপমিতক রূপমে বিদ্যমান অধি (কিছু দিন নেন <http://videha.com/2004/07/bhalsarik-gachh.html> লিকপৰ, য়োত wayback machine of [https://web.archive.org/web/*videha_258_capture\(s\)_from_2004_to_2016-](https://web.archive.org/web/*videha_258_capture(s)_from_2004_to_2016-) <http://videha.com/> ভান্যমরিক গাছ-প্রথম মেথিলী বঁচায় / মেথিলী বঁচায়ক এগীণ্টেব)।

এ মেথিলীক পহিন এটৰনেট পতিকা থিক জকৰ নাম বঁদমে ১ জনবরী ২০০৫ মঁ 'বিদেহ' পড়লো। ংটৰনেটপৰ মেথিলীক প্রথম উপমিতক যাজা বিদেহ- প্রথম মেথিলী পাক্ষিক এ পতিকা ধরি পঁচনে অধি, জে <http://www.videha.co.in/> পৰ এ প্রকাশিত হোয়ত অধি। অর "ভান্যমরিক গাছ" জানবুত্ত 'বিদেহ' এ-পতিকাৰ প্ররজাক মগ মেথিলী ভাষাক জানবুত্তক এগীণ্টেবক রূপমে প্রযুক্ত ভই বহনে অধি।

(c) ২০০০- ২০২২. বিদেহ: প্রথম মেথিলী পাক্ষিক এ-পতিকা (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004). ময়াদক: গজেন্দ্র ঠাকুর। Editor: Gajendra Thakur. In respect of materials e-published in Videha, the Editor, Videha holds the right to create the web archives/ theme-based web archives, right to translate/ transliterate those archives and create translated/ transliterated web-archives; and the right to e-publish/ print-publish all these archives. বচনাকার/ মগ্ৰহকর্গী অশ্বন মৌলিক আ অপ্রকাশিত বচনা/ মগ্ৰহ (মপূর্ণ ভব্বদাযিহ বচনাকার/ মগ্ৰহকর্গী মধ্য) editorial.staff.videha@gmail.com কে মেন অট্টেমেপ্তক রূপমে পঁচা যকিত জহি, মগ্ৰমে ও অশ্বন মগ্ৰিগ্ত পবিচয় আ অশ্বন জেন কএনে এনে ফোটা ম হো পঁচাযি। এতই প্রকাশিত বচনা/ মগ্ৰহ মভক কাপীৰাণ্ট বচনাকার/ মগ্ৰহকর্গীক লগমে জহি আ জতই বচনাকা / মগ্ৰহকর্গীক নাম নে অধি ততই এ মপাদকাশীন অধি। ময়াদক: বিদেহ এ-প্রকাশিত বচনাক রেব-আকাগর/ থীম-আধাবিত রেব-আকাগরক নিম্যাক অধিকার, এ মভ আকাগরক অশ্বরাদ আ নিপ্যতবণ আ তকারে রেব-আকাগরক নিম্যাক অধিকার- আ এ মভ আকাগরক এ-প্রকাশন/ প্রিট-প্রকাশনক অধিকার বয়েত জহি। এ মভ নেন কোনো বায়লট্টী/ পাৰিশ্রমিকক প্রারধান নে জে, মে বায়লট্টী/ পাৰিশ্রমিকক গজুক বচনাকার/ মগ্ৰহকর্গী বিদেহমঁ জে জুত্থ। বিদেহ এ পতিকাৰ ময়ামে দু টা অঁক নিকনেত অধি জে ময়ামক ০১ আ ১৯ তিথিকে www.videha.co.in পৰ এ প্রকাশিত কএনে জাগত অধি।

Videha eJournal (link www.videha.co.in) is a multidisciplinary online journal dedicated to the promotion and preservation of the Maithili language, literature and culture. It is a platform for scholars, researchers, writers and poets to publish their works and share their knowledge about Maithili language, literature, and culture. The journal is published online to promote and preserve Maithili language and culture. The journal publishes articles, research papers, book reviews, and poetry in Maithili and English languages. It also features translations of literary works from other languages into Maithili. It is a peer-reviewed journal, which means that articles and papers are reviewed by experts in the field before they are accepted for publication.

Font/ Keyboard Source: <https://fonts.google.com/> , <https://github.com/virtualvinodh/aksharamukha-fonts> , <https://keyman.com/>

These are print-on-demand books, send your queries to editorial.staff.videha@gmail.com. The eBooks of some of these are available for sale on Google Play [(c) Preeti Thakur, sales.videha@gmail.com], send your queries to sales.videha@gmail.com. The contents and documents e-published by Videha (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) are periodically being checked for accessibility issues. People with disabilities should not have difficulty accessing these contents/ documents.

© Preeti Thakur (sales.videha@gmail.com)

Cover designed by AUM GAJENDRA THAKUR

Videha e-Journal: Issue No. 384 at www.videha.co.in

মমানান্তৰ পৰম্বৰাক বিদ্যাপতি- ঠিত্ৰ বিদেহ মম্মানম্যঁ মম্মানিত ৰ্ৰী পনকনান মণ্ডন দ্বাৰা

মেথিলী ভাষা জগজ্জননী যীতযাঃ ভাষা আয়ীনে। হনুমন্তঃ ঔজৱান- মালশীমিহ মঁকৃতাম্।

ঔষধ খন্ডা (আখৰ খাম্হ)

তিত্ৰখন খেঙহি কাশি তমু কিস্কিৱলি পয়ৰেগ। ঔষধ খন্ডাৰম্ভ জত মন্তো ফি ন দেগ।। (কীৰ্তিতা
প্রথমঃ পনেৰঃ পহিল দোহা।)

মানে আখৰ ৰূপী খাম্হ নিৰ্মাণ কই ওগপৰ (গছ-পছ ৰূপী) মঁচ জঁ নে বাঁহন জায় তঁ এ
ত্ৰিভুবনৰূপী ক্ষেত্ৰমে ওকৰ কীৰ্তিৰূপী নকী কেনা পয়বত।

শুক যজুৰ্বেদ (২৩.২)-যথেৰ্মা বাঁচ কল্যাণীমাৱদানি জনেভঃ। ব্ৰহ্মৰাজস্মাত্তাঁ শূদ্রায় চাৰ্যায় চ স্নায়
চাৰণায় চ।।হম যন্ত গোষ্ঠেৰ্কে গ্ৰা পৱিত্ৰ ৰাণী (বেদৰাণী) মুনাবী। ব্ৰাহ্মণৰ্কে, ক্ষত্ৰিয়ৰ্কে, শূদ্ৰৰ্কে আ
আৰ্যৰ্কে; ঔপন নোকৰ্কে আ ঔপৰিষ্ঠিতৰ্কে যোহো (মানে যন্তৰ্কে)। মদা ঐ বেদৰাক্যক ৰিপৰীত
মন্মুতি বেদৰাণীক ঔষধযন/ শ্ৰৱণৰ্কে মমাজক কিছু গোষ্ঠে নেত নিষেধ কৰই চাহনক, মদা মুতি
যোহো বেদৰাক্যৰ্কে প্ৰমাণ মানৈত ঔছি (শৰ্দ্ধ প্ৰমাণ) তেঁ তকৰ ৰিক্ষ দেন ও ৰ নিৰ্দেশ স্বৰ্য ঔমান্য
ভই জাগত ঔছি।

Do not judge each day by the harvest you reap but by the seeds that you plant.

-Robert Louis Stevenson

Videha: Maithili Literature Movement

८

उँ द्दो: शान्तिबन्धुविष्णु गर्ग शान्ति:

उँ द्दो: शान्तिबन्धुविष्णु W शान्ति:

अनुक्रम

ॐ अंकमे अछि:-

१.१.गजेन्द्र ठाकुर- नूतन अंक मन्नादकीय

१.२.अंक ३८३ पर टिप्पणी

२.गद्य

२.१.वररूद्र नावायण मिश्र-जय योमनाथ!

२.२.परमानन्द नात कर्ण- कातिक मायक माहाम्मे

২.৩.নিৰ্মনা কৰ্ণ- অগ্নিশিখা খেপ ৩২

২.৪.নন্দৰিনাম বায়-শিষ্টাচাৰ

২.৬.স্বভাষ কুমাৰ কামত- দিব্যদৃষ্টি চৰিত পোখীমে গজপট: এক
সম্বন্ধিত

২.৬.নানদেৱ কামত- ডোকহৰ/ মপনা মাকাৰ/ পোখী সমীক্ষা/
দিনকৰ জীক উৎকৰ্ষ/ শ্ৰীমান মোন পড়িত ছথি/ মৰৌতী মপত
: খুশী রাঁক উপনৱধি

২.৭.প্ৰণৱ মা- পুস্তক সমীক্ষা : মেথিলী ৰেঁ পত্ৰকাৰিত ক
গতিহাৰ (লেখক : আশীষ অনিষ্টাৰ)

২.৮.আশীষ অনিষ্টাৰ-অচাঁদিক কৰিতাক দৰৱাৰমে 'ছঁদোৱঁ
মুখীন দোহাৱনী'

২.৯.কুমাৰ মনোজ কণ্ঠপ- নঘুকথা-যজ্ঞ

২.১০.বৰীন্দ নাৰায়ণ মিশ্ৰ- চেহা পৰক মোনাএন গাছ
(ধাৰাৱাহিক)

২.১১.স্বৰেন্দ্ৰ নাভ- কথা-সঁযোগসঁ রাঁচন জিনগী

২.১২.প্ৰমোদ মা 'গোবল'- ভোজ (বীহিন কথা)

৩.পদ্য

৩.১.ডা. জিয়াউৰ বহমান জাফৰী-দু ঠা প্ৰেম কৰিতা-খুঁক
ফোপো/ কাঁ কখন জাগত খুঁক

৩.২.খাচাৰ্য বামানন্দ মণ্ডল- মামা মেন/ বুঁক/ বাজ ক ৈ জী
বিনু মৰকাৰ/ মিথিনা বাজ/ বো বিন্ধা জৈ

৩.৩.প্ৰমোদ মা 'গোবল'-স্বয়ং কৈৰ ধৰাতন

৩.৪.ডা. কিশন কাৰীগৰ- পঁডা আ দনান (হায়া কৰিতা)

ॐ

ॐ द्यौः शान्तिरन्तरिक्षं गङ्गा शान्तिः पृथ्वी शान्तिरापः
शान्तिरोषधयः शान्तिं वनस्पतयः शान्तिर्विश्वे देवाः
शान्तिर्ब्रह्म

ॐ ଘୌ: ଶାନ୍ତିରବିକ୍ଷ୍ଣୁ ଓ ଶାନ୍ତିଃ ପୃଥ୍ବୀ ଶାନ୍ତିରାପ: ଶାନ୍ତିରୋଷଧୟ: ଶାନ୍ତି
ରନସ୍ପତୟ: ଶାନ୍ତିର୍ବିଶ୍ଵେ ଦେବା: ଶାନ୍ତିର୍ବ୍ରହ୍ମ

ब्रह्मणसँ प्रार्थना जे द्युलोकमे, अंतरिक्षमे, पृथ्वीपर, जलमे, औषधमे,
वनस्पतिमे, विश्वमे, सभ देवतागणमे आ ब्रह्ममे शांति हुअय।

ॐ-ब्रह्मण, द्यौ-सूर्य-तरेगण, अंतरिक्ष- पृथ्वी आ द्युलोकक बीच, आप:-
जल, विश्वेदेवा- सभ देवता, ब्रह्म- सर्जक।

ବ୍ରହ୍ମଣସँ ପ୍ରାର୍ଥନା ଜେ ଦୃଲୋକରେ, ଅନ୍ତରୀକ୍ଷରେ, ପୃଥ୍ବୀପର, ଜଳରେ,
ଔଷଧରେ, ରନସ୍ପତିରେ, ବିଶ୍ଵରେ, ସଭ ଦେବତାଗଣରେ ଆ ବ୍ରହ୍ମରେ ଶାନ୍ତି
ହୁଅ।

ॐ-ବ୍ରହ୍ମଣ, ଘୌ-ସୂର୍ଯ୍ୟ-ତରେଗଣ, ଅନ୍ତରୀକ୍ଷ- ପୃଥ୍ବୀ ଆ ଦୃଲୋକକ ରୀଠ,
ଆପ:-ଜଳ, ବିଶ୍ଵେଦେବା- ସଭ ଦେବତା, ବ୍ରହ୍ମ- ସର୍ଜକ।

f

ॐ, मा ह्यः क्षीर्णा, प्रहः। मा ह्यः क्षीः मा ह्यः पा०।

स भूमिं ग्वंग विश्वतो वृत्त्वा । अत्यन्तिष्ठद् दशाङ्गुलम् ॥

ସ ଧ୍ୱମିଂ \dot{w} ବି ଶ୍ଚତୋ ବୁ ଛା ଏତା ତିଷ୍ଠନ୍ ଦକ୍ଷାୟା ନମ୍।

હજાર માથ, હજાર આંખિ, હજાર પૈર સંગ વિશ્વકેં આચ્છાદિત કેને
અછિ, દસ આંગુરક ગનતીક વશમે નૈ અછિ ઓ।

ॐ सहस्रशीर्षा पुरुषः सहस्राक्षः
सहस्रपात् ॥ सभूमिं सर्व्वतस्पृत्वा
त्यतिष्ठद्दशाङ्गुलम् ॥

पृद्भ्यागँ शूद्रो अजायत ॥

প↓দ্ম্যাণ্‌↑ শূ↓দ্রো অ↑জায়ত॥

पएरसँ शूद्रक उत्पत्ति भेल॥

पृद्भ्यां भूमिर्दिशः श्रोत्रात्।

প↓দ্যং ভূমি↓র্দিশঃ↓ শ্রোত্রা↑↑৯।

मुदा पएरेसँ भूमियोक उत्पत्ति।

❀ (White Florette- innocence and purity)

❁ (Wheel of Dharma)

卐 (Swastik)

𑀧 (Gwang ग्वंग- two small circles connected by u and a dot placed over it, used in reference of Vedic texts)

ॐ (सिद्धिरस्तु, सिद्धम प्रश्निष्य, प्रश्न Devanagari Anji)

৐ (Bengali Anji, Siddham)

𑀧 (Tirhuta Anji, Ankush of Ganeshji, placed at the beginning of something)

𑀧

१.१.गजेन्द्र ठाकुर- नूतन अंक सम्पादकीय

१.२.अंक ३८३ पर टिप्पणी

১.১.গজেন্দ্র ঠাণ্ডা- নৃতন ঞ্চক সন্নাদকীয়

सोबन झा

विदेह विशेषांक २०२४

नरेन्द्र झा एवं प्रा. रामावतार यादव पर विदेह www.videha.co.in विशेषांक २०२४

नरेन्द्र झा एवं प्रा. रामावतार यादव चयनित भेला २०२४ क विदेह विशेषांक लेल।

नरेन्द्र झा पर विदेहक विशेषांक १ जून २०२४ आ प्रा. रामावतार यादव पर १५ जून २०२४ अंकमे

प्रकाशित हएल।

लेखक-पाठक लोकनि सँ आग्रह जे नरेन्द्र झा एवं प्रा. रामावतार यादव जीक काजपर आलोचना,

समालोचना, समीक्षा आदि बड़ फाइलमे editorial.staff.videha@gmail.com पर

पठाबयि।

नरेन्द्र झाजीक अधिकांश पोथी २००८ सँ विदेह www.videha.co.in पर उपलब्ध अछि।

सोबन झा

www.videha.co.in

विदेह विशेषांक २०२४

www.videha.co.in

विदेह विशेषांक २०२४

विदेह विशेषांक २०२४

नरेन्द्र झा एवं प्रा. रामावतार यादव पर विदेह www.videha.co.in विशेषांक २०२४

नरेन्द्र झा एवं प्रा. रामावतार यादव चयनित भेला २०२४ क विदेह विशेषांक लेल।

नरेन्द्र झा पर विदेहक विशेषांक १ जून २०२४ आ प्रा. रामावतार यादव पर १५ जून २०२४ अंकमे प्रकाशित

हएल।

लेखक-पाठक लोकनि सँ आग्रह जे नरेन्द्र झा एवं प्रा. रामावतार यादव जीक काजपर आलोचना, समालोचना,

समीक्षा आदि बड़ फाइलमे editorial.staff.videha@gmail.com पर पठाबयि।

नरेन्द्र झाजीक अधिकांश पोथी २००८ सँ विदेह www.videha.co.in पर उपलब्ध अछि।

सोबन झा

सोबन झा

www.videha.co.in

ভবতক নাট্যশাস্ত্র:

১৯৬৩ গ্ৰ. মংগীত-নাটক অকাদেমী দ্বাৰা প্ৰথম ৰাষ্ট্ৰীয় নাট্য উৎসৱ- কানিদিয়ক অন্নিজান শাণ্ডন্তনম্ (মংস্কৃত) উৎসৱক মঁ প্ৰাৰম্ভ (গোৱা ব্ৰাহ্মণ মতা দ্বাৰা) ভেন, নাটকক কানখণ্ডক অন্নিৰূপ মঁচ আ পহিৰাৱাঁক অধ্যয়ন হেঁৱাঁক চাহী। পাৰমী নাটকক কিছু প্ৰমিষ্ক নাটক জেনা গন্দৰ মতা, আনম আৰা আ থোলে নহাক (মেকমপিয়ৰক হেমনেষ্ট আধাৰিত) মিনেমা ৰঁনি মেহো প্ৰস্তুত ভেন।

নাটক দু প্ৰকাৰক নোকধৰ্মী আ নাট্যধৰ্মী, নোকধৰ্মী ভেন গ্ৰাম্ম আ নাট্যধৰ্মী ভেন শাস্ত্ৰীয় উজি। নাট্যধৰ্মক আধাৰ অছি নোকধৰ্ম। নোকধৰ্মীকৈ পৰিষ্কৃত কৰা আ ও নাট্যধৰ্মী ভই জাএত।

নোকধৰ্মীক দু প্ৰকাৰ- চিত্তবৃত্তিপিকা (আন্তৰিক মূখ-দূখ) আ ৰাঁহুৱন্ত্ৰনুকাৰিণী (ৰাঁহু- পোখৰি, কমতদহ)। নাট্যধৰ্মী-মেহো দু প্ৰকাৰক কৈশিকী শোভা (অংগক প্ৰদৰ্শন- বিনোদিতা গীত-নৃত্য-মংগীত) আ অংশোপজীৱনী (পুষ্পক ৰিমান, পহাড় ৰৌন আদিক ম্যাকৈতিক প্ৰদৰ্শন)। মমূৰ্ণ

অভিনয়- অংগিক (অংগমঁ), ৰাঠিক(ৰাণীমঁ), ম্যাকিক(মোনক ভাৱমঁ) আ আহাৰ্য (দৃশ্য আদিক কল্পনা মাজ-মজ্জা আধাৰিত)। অংগিক অভিনয়- শৰীৰ, মূখ আ চেষ্টামঁ; ৰাঠিক অভিনয়- দেৱ, নৃপাত, অনাৰ্য আ জন্তু-চিড়েক ভাষামে; ম্যাকিক- স্তম্ভ (হৰ্ষ, ভয়, শোক), স্নেদ (স্তম্ভক ভাৱ দৰঁৱেঁনে ম্যথ নোচই নাগৰঁ আদি), ৰোমাঁচ (ম্যাকিকক কাৰণ দেহ

ভূগুণ্টনাগ আদি), স্নৰভংগ (রাণীক ভাৰী ভেনাগ, আঁথিমে নোৰ এনাগ), ৰেপথু (দেহ থৰথৰেনাগ আদি), ৱৈৰণ্য (মুঁহ পীত্ৰৰ পড়নাগ), অশ্বু (নোৰ ঠৰঁ-ঠৰঁ খমনাগ, ৱেঁৰ-ৱেঁৰ আদি), প্ৰনয় (শ্ৰামন আদি দ্বাৰা); আ আহাৰ্য- পুষ্ট (হাথী, ৱাঁঘ, পহাড় আদিক মঁচপৰ স্নাপন), অৰ্ণেকাৰ (ৱস্ত-অৰ্ণেকাৰণ), অংগ-বচনা (বঁগ, জোঁছ, ৱেশ আ ৱেশ), মঁজীৰ (ৱিনা পএৰ-ম্যাপ, দু পএৰ-মন্সুজ আ চিড়ে আ চাৰি পএৰৱঁতা-জন্ত জীৰ-জন্তক প্ৰস্তুতি) দ্বাৰা হোৱাত আছি। দৃষ্টা আৰ অৰ্ণিনয় প্ৰকাৰ- ম্যামান্য (নাষ্টাশাস্ত্ৰ ২২ম অধ্যায়) আ চিত্ৰাৰ্ণিনয় (নাষ্টাশাস্ত্ৰ ২২ম অধ্যায়): চতুৰ্ণিধ অৰ্ণিনয়ক ৱাঁদ ম্যামান্য অৰ্ণিনয়ক ৱৰ্ণন, গ্ৰা অংগিক, ৱাঠিক আ ম্যাক্ষিক অৰ্ণিনয়ক ম্যমন্নিত ৰূপ আছি আ ঐ মে ম্যাক্ষিক অৰ্ণিনয়ক আছি। চিত্ৰাৰ্ণিনয় অংগিকমঁ ময়্ষক প্ৰধানতা বহেঁত- অংগক মাধ্যমঁ চিত্ৰ ৱঁনা ক২ পহাড়, পোখৰি চিড়ে আদিক অৰ্ণিনয় ৱিধান। নাষ্ট- মঁচন আ অৰ্ণিনয়: কানিদায়ক অৰ্ণিজ্ঞান শাণ্ডন্তনম্ নাষ্ট নিৰ্দেশকক নেত পঠনীয নাষ্টক আছি। ৱংগমঁচ নিৰ্দেশ, জেনা, ৱথ ৱেগঁ নিৰূপ্য, মৃত পঞ্জন ৱ্যাপাঢ়মান, গতি শৰমঁধানম্ নাষ্টযতি, মেচনম্ ৰূপযতি ৱৃক্ষ, কনশম্ অৱৰজাযতি, মখময়্যা: ময়ল্লমযিত্ৰমিচ্ছতি, শাণ্ডন্তনা পৰিহৰতি নাষ্টেন, নাষ্টেন প্ৰমাধযত:, কহি ক২ ৱাস্তৱিকতামে নে ৱবন অৰ্ণিনয়মঁ গ্ৰা কএন জাগত আছি। নাষ্টেন প্ৰমাধযত:, এতএ অখনমূয়া আ প্ৰিয়ম্বদা মূদ্রায় অৰ্ণন মখী শাণ্ডন্তনাক প্ৰমাধন কৰে চ্ছথি কাৰণ মে চাহে তঁ ঔপনক্স নে আছি, চাহে তঁ ওতেক পনখতি নে আছি। তহিনা ৱৃক্ষ মেচনম্ ৰূপযতি মঁ গাচ্ছমে পানি পষ্টেৱাঁক অৰ্ণিনয়, কনশম্ অৱৰজাযতি মঁ কনশ খালী কৰৱাঁক কাল্পনিক নিৰ্দেশ, ৱথ ৱেগঁ

যাঁ তেজ গতিয়াঁ বথমে যাত্ৰাক অভিনয় নিৰূপ্য, গতি শৰযঁধানম্
নাষ্টযতি যাঁ তীৰকেঁ ধনুষপৰ চড়েৱাঁক নিৰ্ণয়, মৃত পশ্চোঁন
ৰূপাচছমানঁ যাঁ হৰিণকেঁ মাৰি খমেৱাঁক দৃষ্টি দেখৱাঁক
নিৰ্দেশ, মৃথময়্যাঃ মম্বল্লমযিত্তিমিচ্ছতি যাঁ দৃষ্টিভুক শঙ্কন্তোৱাক
মুঁহকেঁ উঠেৱাঁক গচ্ছা, শঙ্কন্তোৱা পৰিহৰতি নাষ্টোৱান যাঁ শঙ্কন্তোৱা
দ্বাৰা দৃষ্টিভুক এই প্ৰয়াসকেঁ বোকৱাঁক অভিনয়ক নিৰ্দেশ হোৱাত
থিছি।

ভৰতক বঁগমঁচ: এই মে হোৱাত থিছি- পাছাঁক
পদাঁ, নেপথ্য (মেকপ ৰাম বঁম্), আগমন আ নিৰ্গমনক
দৰৱঁজা, বিশেষ পদাঁ জে আগমন আ নিৰ্গমন স্তনকেঁ মাঁপেত
থিছি, বেদিকা- বঁগমঁচক বীঠমে ৰাদন-দন নেত ৰঁনাওত জাগত
থিছি, বঁগশীৰ্ষ- পাছাঁক বঁগমঁচ স্তন; মত্তৱণী- আগাঁ দিয় দনু
কোণপৰ অভিনয় নেত হোৱাত থিছি আ বঁগপীঠ থিছি যোমাঁক
মুখ্য অভিনয় স্তন।

অভিনয় মূৰ্ত্যাকন মানে নাষ্ট মমীক্ষা: অধ্যায় ২৭ মে ভৰত
লক্ষ্য ৰঁতৰেঁ চিথি মফলতাকেঁ, মঁচন মফলতামঁ পূৰ্ণ দ্বাঐ। দৰ্শক
কহেঁএ, হঁ, ৰাঁহ, কতেক দুখদ ঐন্ত, তঁ তেহনে দৰ্শক ভেনাহ
মহুদয়, ভৰতক শঙ্কমে, মঁগ মে ও নাষ্টককাৰ আ ওকৰ পাত্ৰক
এক ভই জাগত চিথি। নাষ্ট প্ৰতিযোগিতা হোৱাত চন আ ওতএ
নিৰ্ণায়ক লোকনি পুৰস্কাৰ মেহো দৈ চনোহ। ভৰত নিৰ্ণায়ক
লোকনি দ্বাৰা ধনাঢ়মক আ ঙ্গোঢ়মক ঐঁক দেৱাঁক মানদণ্ডক
নিৰ্ধাৰণ কৰেঁত কহেঁ চিথি জে- ১.ধ্যানমে কমী, ২.দোষৰ পাত্ৰক
মম্বাদ ৰাঁজৰঁ, ৩.পাত্ৰক ঐন্বৰূপ ব্যক্তিৰ নে হএৰঁ, ৪.মুৰণমে

কমী, ৬.অভিনয়ম্ হটি কই দোমৰ ৰূপ ধই পাত্ৰক
নেৱঁ, ৩.কোনো ৰস, পদাৰ্থ খয়ি পড়ুৱঁ, ৭.ৰঁজুৱাঁ কান
নষ্টপষ্টাএৱঁ, ৮.ৰ্যাকৰণ ৰা আন দোষ, ৯.নিষ্পাদনমে
কমী, ১০.মংগীতমে দোষ, ১১.মে দোষ ৰাক্, ১২.দূৰদৰ্শিতামে
কমী, ১৩.ম্যামিগ্ৰীমে কমী, ১৪.মেৰুপ মে কমী, ১৬. নাষ্টককাৰ
ৰা নিৰ্দেশক দ্বাৰা কোনো দোমৰ নাষ্টকক অংশ
ঘোমিয়াএৱঁ, ১৩.ম্যফ নৈ হএৱঁ নাষ্টকক ভাষা মৰন আ, ৩ মভ
অভিনয় আ মঁচনক দোষ ভেন। নিৰ্ণায়ক মভ ক্ষেত্ৰম্
হোথি, নিৰপেক্ষ হোথি। নাষ্টকক মমূৰ্ণ প্ৰভাৱ, তাৰতম্য, ৰিভিল
গ্ৰণক অলুপাত, আ ভাৱনাৰূপক নিৰূপণ ধ্যানমে ৰাখন জাএ।
ম্ৰেজক মৈনেজৰ- মূত্ৰধাৰ- আ ওকৰ মহায়ক -
পৰিপাৰ্শ্বক- নাষ্টকক মভ ক্ষেত্ৰক জাতা হোথি। মূখ্য অভিনেত্ৰী
নিপুণ হোথি মংগীত আ নাষ্টকমে, মূখ্য অভিনেতা- নায়ক- অপন
ক্ষমতাম্ নাষ্টকেঁ মফল ৰঁনৱেঁ ছথি। অভিনেতা- নষ্ট- ক চয়ন
এনা কৰ, জঁ ছোষ্ট কদকাঠীক ছথি তঁ ৰাণৱীৰ নেন, পাতৰ-
হোথি তঁ নোকৰ দুৱঁৱৰ, ৰঁকথখীমে মাহিৰ হোথি তঁ
ৰিপষ্টা, ঐ তৰহেঁ পাত্ৰক অভিনেতাক নিৰ্ধাৰণ কৰ। মংগীত-দনক
মুখিয়া- তৌৰিক- কেঁ মংগীতক মভ পক্ষক জ্ঞান হেৱাঁক চাঠী
জগ্যম্ ও ৰাঁজা ৰঁজেনিহাৰ- গুঞ্জীতৰ- কেঁ নিৰ্দেশিত কই মকথি।

-Gajendra Thakur, editor, Videha (be part of
Videha www.videha.co.in -send your WhatsApp no to
+919560960721 so that it can be added to the
Videha WhatsApp Broadcast List.)

অপন মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাও।

১.২. অংক ২৮২ পৰ ষ্টিল্পণী

কল্পনা মা, পঠনা

আশীষ অনঠিহাৰ জীক আনোথ "কী অপ্রমাণিক আনোচনা এৰ
গতিহ্যম কেব নেখন কৰে চুথি তাৰানন্দ রিযোগী?"ৰঁদত নীক,

মাৰ্থক, পাঠককেঁ জাগৰক কৰএৱঁনা খিছি। আশীষ অনঠিহাৰ জীক 7th October ক' পহিন পোম্‌ষ্ট আএন চননি, তাৰানন্দ ৰিয়োগী জীক পোখী "মৌখিনী কৰিতাক হজাৰ ৱৰ্ষ" পৰ প্ৰতিপ্ৰিয় স্বৰূপ আ এক দিম্বৰ ক' এতেক ৰিসৃত, একহক ঠা প ৱাৰ্গষ্ট পৰ প্ৰমাণক মংগ ফড়িছাএন আনেখ আৱিঁ গেননি। এতেক কম মময়মে এতেক নমহৰ আনেখ নেন কতেক মমৰ্পিত ভ' নাগন হেতাহ, যে অন্বমান নগাওন জা মকৈছ। Hats off to him...

অক্ষৰশঃ মণ কহননি খিছি, "আজুক বচনা তঁ অপন কথ্যমে মপাষ্ট ভেন জাগএ মদা আনোচনা ঘূমাৱদাৰ। জখন কি বচনাক ভাষাকেঁ ঘূমাৱদাৰ হেৱাক চাহী আ আনোচনাক ভাষা মপাষ্ট।"

"তাৰানন্দ ৰিয়োগী নিশ্চিত্তে অধ্যয়ন নৈ কৰৈ চ্ৰুথি, জঁ কৰিতথি তই দানকা চন্দ এৱঁ ৰাগ-নয়-তানমে অঁতৰ অৱশ্য বুম্বনা গেন ৰহিতনি। মংগহি-মংগ জঁ ৰিয়োগীজীকেঁ আনক নিখন পঢ়ৱাক, ওকৰা উস্কৃত কৰৱাক অন্ভায ৰহিতনি তই ও পং. গৌৱিন্দ মাজীক নিখন এহি পাঁতি মভমঁ ও অৱশ্য পৰিচিত ৰহিতথি।" এনা ৰিন্‌ কোনো নাগ-নপেঠকেঁ মণ ৱাঁজৱাঁকনেন আশীষ জীক জতেক মৰাহনা কএন জাএ, যে কম হোএত।

অপন ৱাঁতমঁ পাঠককেঁ যোহো কনেক্‌ষ্ট কৰৈত তথ্য মভ ৰাখন গেন খিছি, যোহো ৰিশেষ ৱাঁত নাগন এহি আনেখক। মাত্ৰ অপন মত থোপন নহি গেন খিছি পাঠকক মোমাঁ। পাঠক অপন দাঁ একৰা ৱেৰিফাগ ক' মকৈত চ্ৰুথি, যোহো আপ্‌শন মমাএন গেন খিছি। উদাহৰণ স্বৰূপ দেখন জাএ--"জে মজগ পাঠক চ্ৰুথি যে বুম্বি মকৈ চ্ৰুথি জে ৱৰ্তনী ৱঁদনি গেনামঁ কোনো চন্দ পৰিৱৰ্তন ৱা চঁদোভঁগ

হোৱাত ছৈ, তঁও একৰা হম উদ্ধৃত কেনাঁ। এহি ভাগমে হম উদ্ধৰণ মভ দু কাৰণম্ দেনাঁ- পহিন, জঁ কোনো পাঠক নগ প্ৰাচীন বচনা আৱঁনি তই ওহি বচনাক চন্দ নিৰ্ধাৰণ নেত কোন-কোন মাৱধানী বখৰাঁক চাহী তকৰ জানকাৰী ভেঠতনি আ দোমৰ কাৰণ গ্ৰ জে পাঠক বুমি মকথি জে ৰিয়োগীজী পাঠক আ মাহিগিক মমাজকেঁ কোনা ভমিত কৰৈ ছথি আ মাত্ৰ ফতৰা দেৱাঁমে ৰিশ্বাম বখেত ছথি।"

"ৰস্বতঃ তাৰানন্দ ৰিয়োগীজীক অধিকাংশ আনোচনা / গতিহ্য / মমীক্ষা / পাঠকীয় অপ্রমাণিক ছনি। জবৰতি ছৈ ওকৰা পাঠকক মামনে অনৱাঁক। যে নৱ পাঠক ৰা আনোচক যেহো কই মকৈ ছথি আ জখন-জেহন হমৰা মময় ভেঠত হমগুঁ দানক অপ্রমাণিকতাকেঁ ভৱিম্যমে পাঠকক মামনে আনৱাঁ।" গ্ৰ কাজ আশীষে জী কই মকৈত ছথি। আ গ্ৰ ৰাঁদত আৱশ্যক কাজ অছি।নহি তঁ এহিনা ৰেঁধড়ক কিছুও নিখন জাগত বহত।অপ্রমাণিক আনোচনা / গতিহ্য / মমীক্ষা মভ।আ নোক মূক-ৰধিৰ ৰঁনন বহত।

অগিনা আনেথক চঠা কৰৈত নিখনে ছথি আশীষ জী,"ওহি আনেথ কেৰ শীৰ্ষক বহত- "কী তাৰানন্দ ৰিয়োগীজী মঁচপৰ অপ্র াণিক ৰাচন কৰৈ ছথি?" গ্ৰ আনেথ কিছু মামমে মঁভৱ হএত।"এহি দোমৰ আনেথক প্ৰতীক্ষা বহত।

ৱিদেহ ২৫২ ম অংক ০১ দিম্বম্বৰ ২০২২ মে প্ৰকাশিত আনেথ "কী অপ্রমাণিক আনোচনা এৰং গতিহ্য কেৰ নেখন কৰৈ ছথি তাৰানন্দ ৰিয়োগী?" পৰ আয়ন আন ষ্টিল্পণী

অপনে মণ্টীক বিশেষণ কৈল অছি।

-স্বৰেন্দ্ৰ ঠাণ্ডৰ

শ্ৰীমান বিয়োগী জীক এতৰেঁ কহৰনি জে পঢ়াৰাক কোনো উম্ম নৈ
হোগত ছৈক এখনো পঢ়ন জা মকেএ, অখন অপ্রমাণিক
আনোচনামাঁ মীখাখি আ আনুৱঁ বঁঠাখি।

-অভিনাম ঠাণ্ডৰ

বিন্ধতজন এহি বিশেষণ পৰ অখন অখন মত প্রকষ্ট কৰতা যে
অপেক্ষা অছি মূদা এতয় বিন্ধাণ কে গৰ মে ঘণ্টী কে? মংগি
দযাৰ্শকৰজীক এহি পত্ৰক উত্তৰ শ্ৰী তাৰা নন্দ বিয়োগী জী কে
দেৱাক চাহী জঁ ও অখনা ৱাঁত পৰ কায়ম ছাখি অন্তথা গতিহাম
কে কলংকিত জ্বনি কাৰখি।

-নৰোনাৰায়ণ মিশ্ৰ

অদ্ভুত আনোখ।বিন্ধাণ।

-মণ্ডনাৰায়ণ মা

হুম নিঃশঙ্ক ছী। এতেক অধ্যয়ন মেহো গহন অধ্যয়ন। ৱাহ। ভূত।
দৃষ্টান্ত দৈত অখনে বিয়োগী জীক মোচ কে বিন্ধতাপূৰ্ণ আনোখমাঁ
খণ্ডিত কএল অছি। আনোচনা/ মমানোচনা/মমীক্ষা কোনা নিখল
জএৱাক চাহী যে নৱাণ্ডৰ মমীক্ষক মভ কেঁ অখনেক আনোখ
মাৰ্গদৰ্শন কৰতনি যে বিশ্বাম অছি। ৱঁধাণ।

-স্বশীল নাল দাস

হম এহি বিষয়পৰ অহাঁয়ঁ মহমত ছী। কতরৌ হনো কবরৌ,ও রঁড়কা
নোক ছথি,নমহৰ সমর্থক, মভয়ঁ পেঘ গুঠক নেতা ছথি।ও জৈহ
কহৈত ছথিন মোহ মহী মানন জাগত ছে। তেঁ খাহে তই দানকা
রাহ-রাহ কহিয়ন্ রা হমৰা জেকাঁ অনঠিয়ৌনে চুপচ প অপনা
পমিন্দক পোথী পটু আ আনন্দ নিয় । নহি পতখতি হো তই জেনা
ফুৰায় মে কৰ।

-হীৰেন্দ্ৰ মা

পঢ়নগাঁ অছি।ফেৰ নীক য়ঁ পঢ়ৰাঁ। আশ্চৰ্যজনক জনতৰঁ য়ঁ ভবন
অছি অপনেক আনেখ। হাৰ্দিক রঁধাগ আ শুবকামনা!

-বরীন্দনাৰায়ণ মিশ্র

হম পূৰা পঢ়নগাঁ,হম এতৰৌ কহৰঁ জে অহাঁক জান আ নেখনী
অদ্ভুত অছি।

-রিনয় গুমাৰ

মার্থক বিশেষণ । তাৰ্কিক প্ৰমাণ মহিত আনেখ । রিয়োগীজীকে
দৃষ্টিকোণ কে খণ্ডন কহৰৌ ত নীক হেতে । মাহিৰ মে রহমকে
নিবন্তৰতা মদৈৰ বহৈ ছে ।

-মংজয় কৰ্ণ

অপন মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাও।

२.गद्य

२.१.बरीन्द्र नाबायण मिश्र-जय योमनाथ!

२.२.परमानन्द लाल कर्ण- कातिक मायक माहात्म्य

२.३.निर्मला कर्ण- अग्निसिखा थप ३२

२.४.नन्दरिलास बाय-शिक्षाचार

२.५.सुभास कुमार कामत- दिव्यदृष्टि ठठित पोथीमे गजपठ: एक
समेकित

२.६.लालदेव कामत- डोकहब/ सपना साकार/ पोथी समीक्ष /
दिनकर जीक उत्केश/ श्रीमान मोन पढैत छथि/ सबौती सप्त :

খুশী রাঁবুঁক উপন্যাস

২.৭.প্রণৱ মা- পুস্তক সমীক্ষা : ঐথিনী বেঁ পত্ৰকাৰিতা কে
গতিহ্যম (লেখক : আশীষ অনঠিহাৰ)

২.৮.আশীষ অনঠিহাৰ-অছাঁদিক কৰিতাক দৰৱাৰমে 'ছঁদোৱঁক্ষ
স্মীন দোহাৰনী'

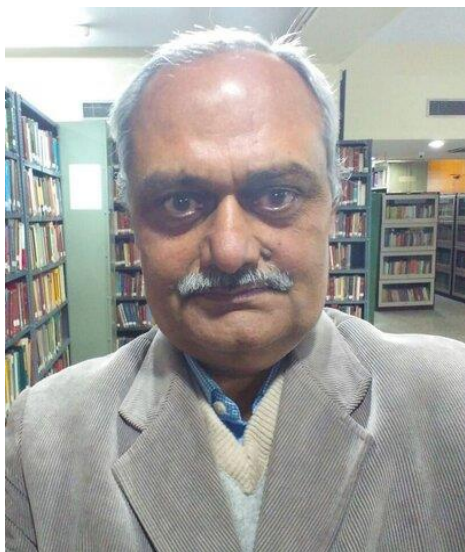
২.৯.গুমাৰ মনোজ কশ্যপ- নঘুকথা-যজ্ঞ

২.১০.বৰীন্দ্র নাৰায়ণ মিশ্র- চেহা পৰক মৌনাএন গাছ
(ধাৰাৱাহিক)

২.১১.স্বৰেন্দ্ৰ নাভ- কথা-মঁযোগমঁ রাঁচন জিনগী

২.১২.প্ৰমোদ মা 'গোব্ৰন'- ভোজ (বীহৈন কথা)

२.१.बरीन्द्र नाबायण मिश्र-जय योमनाथ!

বরীন্দ নাৰায়ণ মিশ্ৰ

জয় যোমনাথ!

ৰাঁহত দিনমুঁ যোমনাথ মহাদেৱক দৰ্শন কৰোঁক গচ্ছা
 ছন। দ্বাৰকাধীশ জেৱাঁক মেহো গচ্ছা ছন। মন২০১২মে হম
 মৰকাৰী যাত্ৰাপৰ অহমদাৱাঁদ গেনো বহী। হম গুজৰাত মৰ াৰক
 ৰাজকীয় অতিথি ছন। ৰাঁহত স্নাগত ভেন বহএ। গুজৰাত
 মৰকাৰক অধিকাৰীনোকনি অহমদাৱাঁদ আ নগপায়ক প্ৰমুখ
 স্নানমভ দেখওনে বহথি। ওহি মমযমে ম্ঠৈচ্যু আফ ূনিষ্ঠী ৰঁনন
 নহি বহৈক। ওকৰ স্নান জৰাৰ নিৰ্ধাৰিত কএন গেন বহৈক।
 নৰ্মদানদীপৰ ৰঁনন ৰাঁধ হম দেখনে বহী। মৃদা যোমনাথ আ
 দ্বাৰকাধীশ নহি জা মকন বহী। কাৰণ ও স্নানমভ অহম াৱাঁদমুঁ
 ৰেঁয়ী ফষ্টকী অছি। শ্ৰীমতীজী যে মংগমে নহি বহথি। ভেন
 জে ৰাঁদমে দনুগোষ্টে মংগে ওহি স্নানমভপৰ জাএৰঁ।

গা ৰাঁত মন ২০১২ক থিক। তকৰ এগাৰহ যানক ৰাঁদ
 ১৮অক্টুৱৰ ২০২৩ক হমদনুগোষ্টে হৰাঁগ জহাজমুঁ অহমদাৱাঁদ ৰিঁদা
 ভেন। তাহি হেতু দূমাম পহিনেমুঁ মভষ্ঠা যোজনা ৰঁনওনে বহী।
 গুগনপৰ ৰাঁহত জানকাৰী উপনৱধ ভেন। অহমদাৱাঁদমে বহি
 বহন হমৰ একষ্ঠা মিত্ৰ মেহো কিছু জানকাৰী দেননি।
 হমৰামভকেঁ যোমনাথ আ দ্বাৰকাধীশ জেৱাঁক মুন কাৰ্যপ্ৰম ছন।
 যে কোনা জাগ? দিলৌমুঁ দ্বাৰকাক হেতু মগ্গাহমে মাত্ৰ একষ্ঠা
 ৰেনগাঢ়ী অছি। ও ষ্টেন পহিনেমুঁ ভৰন ছন। ৰাঁহত দিন আগুওক
 ষ্টিকষ্ট নহি ভেটি বহন ছন। যোমনাথ ৰা দ্বাৰকাধীশমুঁ মষ্টন
 হৰাঁগ অহা নহি অছি। জামনগৰ,ৰাজকোষ্ট ৰা অহমদাৱাঁদ তীন্

হৰোঁগ খন্ডা দ্বাৰকাৰ্য গ্ৰন্থশঃ ১৪০

কিনোমীষ্টৰ,২২৬কিনোমীষ্টৰ,৩৮৩কিনোমীষ্টৰ ফষ্টকী খন্ডি। তকৰ
 ৱাঁদ ষ্টেন,ৱঁম ৱা ষ্টেকীমঁ জাএ পড়ত । ৱাঁত মোচ-ৱিচাৰক ৱাঁদ
 হমমভ খহমদাৱাঁদ হোণত জেৱাঁক নিৰ্ণয় কেনাঁ। তকৰ একটা
 কাৰণ গ্ৰাহো ছন জে খহমদাৱাঁদমে কেন্দ্ৰ মৰকাৰক
 খতিথিগ্ৰহমে বহৱাঁক হেত্ৰ কোঠৰী ভেটি জেৱাঁক মঁভাৱনা ছন।
 হমমভ দিলীমঁ খহমদাৱাঁদ জেৱাঁক ১৮ খক্‌ষ্টুৱঁৰ ২০২৩ক ষ্টিকষ্ট
 নএ নেনাঁ। ৱাপমী মোহো খহমদাৱাঁদেয়ঁ ২৮খক্‌ষ্টুৱঁৰ ২০২৩ক
 ষ্টিকষ্ট নএ নেনাঁ । খহমদাৱাঁদমঁ মোমনাথ খা মোমনাথমঁ
 দ্বাৰকাধীশ জেৱাঁক যোজনা ছন। তদন্তমৰ হমমভ ওহিমভচাম
 পাঁচৱাঁক হেত্ৰ ৰেনক ষ্টিকষ্ট নেনাঁ । খহমদাৱাঁদমঁ মোমনাথ
 জেৱাঁক হেত্ৰ ৱাঁত নীক ষ্টেন (মোমনাথ একপ্ৰেয়) জৈক ।
 খহমদাৱাঁদমে মে ষ্টেনমে চঠনাক ৱাঁদ ভোৰে হমমভ মোমনাথ
 পাঁচি মকৈত ছনাঁ । তহিনা মোমনাথমঁ দ্বাৰকাধীশক হেত্ৰ
 ষ্টেনক ষ্টিকষ্ট ভেটি গেন। দ্বাৰকাধীশমঁ খহমদাৱাঁদ জেৱাঁক হেত্ৰ
 মোহো ৰেনমে খাৰফণ কৰৱাঁ নেনাঁ । ৱঁম ৱা ষ্টেকী যাত্ৰা কৰৱঁ
 হমৰা নোকনিকৈঁ পয়িঁদ নহি ভেন । ষ্টেন ৱেঁমী মূৰিধাজনক
 বঁমাএন ।

ৰেন ,হৰোঁগ জহাজক ষ্টিকষ্টক ওৰিখান ভএ গেনাক ৱাঁদ
 হমমভ ওহি স্থানমভপৰ বহৱাঁক ৱ্যৱস্থামে নাগি গে ণাঁ।
 খহমদাৱাঁদমে কেন্দ্ৰ মৰকাৰক হোণীডে হোম জৈক। হমৰা উম্মীদ
 বহএ জে ওহিমে জগহ ভেটি জাএত। নিয়মান্তমৰ মোৱানিবৃত্ত
 নোকনি ৪৬দিন পহিনে ওহিমে খাননাগন খাৰফণ কৰৱাঁ
 মকৈত ছখি। মূদা মে ভেন নহি। জহিএ ও খুজন তাহিমঁ হিনে

ও ভৰি চুকল চন। আৰঁ কী কএন জাএ? হোষ্টনমন্ত মহণ
 বঁমাএন। রাঁৰহ যাত পহিনে মন২০১২মে জে হম অহমদ রাঁদ
 গেন বহী তখন গুজৰাত মৰকাৰক একষ্টা বৰিষ্ঠ অধিকাৰীয়াঁ
 পৰিচয় ভেন বহএ। দানকে অখন মময়্যা কহনিঅনি। যদপি ও
 পছিনা যাত মেরানিবৃত্ত ভএ গেন চখি তথাপি অহমদা াদক
 ৰাজকীয় অতিথিগৃহমে হমৰায়ভক বহরাঁক জোগাৰ কবরাঁ দেননি।
 অম্ব, অহমদাৰাঁদমে বহরাঁক মময়্যাক মমাধান তঁ ভএ গেন। আৰঁ
 মোমনাথ আ দ্বাৰকাধীশক ব্যৱস্থা কবরাঁক চন। গুগনপৰ রাঁদত
 খোজ কেনাঁ । তাহি আধাৰপৰ মোমনাথমে মোমনাথ মন্দিৰ
 ষ্টম্ঠক ৱেঁ মাগষ্টক জনতৰঁ ভেন । ওতহিমাঁ ষ্টম্ঠ দ্বাৰা
 মঁচানিত ধৰ্মশালাক আননাগন আৰক্ষণক জানকাৰী মেহো
 ভেটন। হম ত্ৰবঁত মাহেশ্বৰী ধৰ্মশালামে তীনদিনক হেত্ৰ একষ্টা
 ম্ঠ ৩০০০ ৰূপয়া ভুগতান কএ আৰক্ষিত কবরাঁ নেনাঁ। এহিমেয়াঁ
 নগভগ তেৰহমাঁ ৰূপয়া রাঁদমে ৰাপয়ী কান হমৰা ৰাপয় কএ দেন
 গেন ।

আৰঁ বহি গেন দ্বাৰকাধীশমে বহরাঁক মময়্যা। ওহিঠামক
 মন্দিৰ ষ্টম্ঠক ধৰ্মশালামে আননাগন আৰক্ষণ নহি হোগত চৈক।
 ওতএ পঁচনাক রাঁদে খানী বহনাপৰ ডেৰা ভেটি মকৈত অছি।
 আৰ ধৰ্মশালামন্ত আননাগন দেখাএন। ম্ৰদা হমৰ একষ্টা মিত্ৰ
 গন্ধান মন্দিৰক আৰায়মে জোগাৰ কবরাঁক পৰামৰ্শ দেনন ।
 গুগনক মাধ্যময়াঁ ওহিঠামক মোৰাঁগন নঁৰৰ ভেটন । মোৰাঁগন
 নঁৰৰপৰ ফোন কেনাঁ । ফোন লাগি গেন । ও জেনা-জেনা কহনোহ
 যে মন্ত কৰৈত আননাগন তীনদিনক ৪৬০০ ঠাকা জমা কৰা
 দেনিএক। তকৰ রাঁদ তীনদিনক হেত্ৰ একষ্টা কোঠৰী হমৰায়ভক

হেতু আৰক্ষিত কৰোঁ দেনি আ হাঠমপ তকৰ পৃথিও কেনি ।
এহি তৰহেঁ অহমদাৰাঁদ,মোমনাথ আ দ্বাৰকা তীনূচাম বহৰাঁক
ৰোঁত মেহো ভএ গেন । আৰঁ গ্ৰাম্বমঁ এতৰেঁ প্ৰাৰ্থনা বহএ জে
হমমভ শ্ৰুভ-শ্ৰুভ কএ যাত্ৰা মঁপল্ল কএ নী,কোনো ৰিঘ্ -ৰাধা নহি
হোঅএ। মময নীকমঁ কটি জাএ ।

১৮ অক্টোবৰ ২০২৩ক ভোৰে পাঁচ বঁজে হম দনু বঁকতী
ষ্টেকীমঁ দিলী হৰাঁগ অজ্জাক ষ্টৰ্মিনন তীন হেতু ৰিঁদা ভেনাঁ ।
একদিন পহিনে আননাগন চেক গন কৰা চুকন বহী। তকৰ প্ৰিষ্ট
আডষ্ট মঁগমে ৰাখি নেনে বহী। আধাৰ কাৰ্ড মেহো মঁগমে চনহে
। ভাৰকা মময ,ৰোড একদম খানীএ বহৈক। হমমভ চুও বঁজে
হৰাঁগ অজ্জা পঁটি গেন বহী। তকৰ ৰাঁদ জন্দ্দীএ আৰম্ভক জাঁচ-
পড়তানক ৰাঁদ হমৰামভকেঁ বঁভীম নঁৰৰ দ্বাৰি নগ জেৰাঁক
অনুমতি ভেটি গেন। হৰাঁগ জহাজকেঁ উড়ৰাঁমে অখন ৰহ ত মময
ৰাঁচন বহৈক। হমমভ চৈনমঁ ওতএ চাহ পীনাঁ আ প্ৰতীক্ষা কৰএ
নগনাঁ হৰাঁগ জহাজমে বৈমৰাঁক । কৰীৰঁ ঘণ্টা ভৰি বৈমনাক ৰাঁদ
নোকমভকেঁ পাঁতিমে আগ্ৰ মমৰৈত দেখি হমম্ভ চাঠ ভএ
গেনাঁ । থোড়ৰেঁ কানমে হম দনু বঁকতী হৰাঁগ জহাজমে অপন-
অপন মীষ্টপৰ বৈমি গেন বহী। দেখিতে-দেখিতে জহাজ ভৰি
গেনৈক। থোড়ে কানক ৰাঁদ ও গুড়গুড়াএ নগনৈক। ক্ৰমশঃ হৰাঁগ
জহাজক পহিআমভ পহিনে অম্বিৰে,ফেৰ তেজীমঁ আগ্ৰ ৰাঁটি হন
চন। হম ৰাঁহৰ দেখেত বহী কি তাৰেঁতেমে জহাজ জমীন ছোড়ি
দেনক,দৰ্ৰ দএ অকামমে উড়এ নাগন। দু মঁ তীন মিনষ্টক
ভীতৰে ও ততেক উপৰ চনি গেন জে নীচাঁক মভ কিছু ৰাঁত

ছোষ্ট-ছোষ্ট দেখাএ নাগন। যাত্ৰীমণ্ড অখনা-অখনামে মগন নাহ।
হমহুঁমণ্ড আপমমে কিছু-কিছু রঁতিআগত বহনহাঁ।

থোড়ৰেঁ কানক রাঁদ জনথে পৰমত গেল,পানিক রৌতন
দেল গেল। জনথে খতম কএ হমমণ্ড পানি পীৰিএ বহন ছনহাঁ
কি উদ্ঘোষণা হোমএ নাগন-

-হমমণ্ড দম মিনষ্টমে অহমদারাঁদ পহাঁটি বহন ছী।
ওহিঠামক মৌমম মামান্ধ অছি।

আশ্চৰ্য্যো ভেল জে কনীকে কান পহিনে তঁ দিলীমে হৰাঁগ
জহাজপৰ চড়ন বহী । আৰঁ অহমদারাঁদ পহাঁটিও বহন ছী। গএহ
জৈক হৰাঁগ জহাজমে যাত্ৰা কবৰাঁক ফএদা। অহমদারাঁদ দিলীক
ভননামে রঁদত ছোষ্ট হৰাঁগ অছা জৈক। হৰাঁগ জহাজমঁ উতৰি
হমমণ্ড রঁমমে চঠি কনীকে কানমে রৈল্‌ট মঁখ্যা ছও নগ পহাঁটি
অখন-অখন রৈগ নেলহাঁ আ হৰাঁগ অছামঁ শ্বভ-শ্বভ রাঁ ব ভএ
গেলহাঁ । ওহিঠামমঁ ওনাক ঠৈকী আৰক্ষিত কেলহাঁ আ আধ
ঘণ্টামঁ পহিনে বাজকীয় অতিথি গৃহ পহাঁটি গেলহাঁ । হমবামণ্ড নে
কোঠৰী মঁখ্যা ২০৬ আৰক্ষিত ছন। ওহি কোঠৰীমে পহাঁটি হমমণ্ড
রঁদত আশ্বস্ত ছনহাঁ ,নিশ্চিন্তো । কাৰণ যাত্ৰাক হিন চৰণ
মফনতাপূৰ্ৱক পূৰ্ণ ভেল আ হমমণ্ড দিলীমঁ অহমদারাঁদ অতিথিগৃ
পহাঁটি গেল বহী। অতিথিগৃহমে পহাঁটিতহি চাৰিকপ চাহক আদেশ
ফোনপৰ দেনিএক। ও দোৰাঁৰা পুছনক-

-চাৰি কপ।

হম কহনিএক-

-হঁ,হঁ চাৰি কপ।

ৰাঁত গ্ৰা জৈক জে হমমভ দিনভৰিমে একে ৰেঁৰ চাহ পীৰেঁত
 ছী,ভোৰমে ,মুদা মামান্য চাহক কপক ভুতনামে কৈকগুণা ৰেঁমী
 চাহ বহেঁত খিছি। তেঁ হম চাৰি কপ চাহক আদেশে দেনিএক জাহিঁম
 কম মঁ কম দোঁৰ চাহ তঁ বহেঁ কবত । অতিখিগৃহমে চাহ,জনেই
 আ ভোজনক ঔত্তম প্ৰেঁধ চন। ৰঁম মমযপৰ আদেশে দএ দিওঁক।
 যে যদি নহি দেৱৈক তখন চুকি জাহেঁ । ৰঁড়কাঠা ছিপনীমে চাহমঁ
 ভবন চাহক কেতনী আ চাৰিঠা খানী কপ মঁগমে ফৰাকমঁ ৰাখন
 চিল্লী। গুশ্বৰক পূপামঁ হমমভ চিল্লী মহিত চাহ পীৰেঁত ছী। তেঁ
 আগুঁমঁ চিল্লী পহিনে মিনা কএ আনৰাঁক হেত্ৰ কহনিএক । তেহন
 চাহক স্নাদ ৰেঁমী নীক বহেঁত জৈক । চাহ পীলাক ৰাঁদ হমম
 জনেইও কেনাঁ। ভোজনক আদেশে যেহো দএ দেনিএক আ নিচেন
 ভএ শায়িকাপৰ পড়ি গেনাঁ , থোড়ে কান ৰিশ্ৰাম কেনাঁ ।

একৰঁজেক আয়পায় ভোজন ৰনি জেৱাঁক মূচনা ভেঁঠন।
 ও পুচ্চনক-

-অপনেক আছা হোখএ তঁ কোঠৰীএমে নেনে আৱী।

-ঠীক জৈক।

থোড়ৰেঁ কানমে ৰঁড়কা-ৰঁড়কা থাৰমে ভোজন নেনে
 একগোটে আৱিঁ গেন। থাৰীক আকাৰ আ পকাৰ তঁ দেইত নেঁত
 চন। পৰ্যাপ্ত মাত্ৰামে ভাত,মোহাৰী ,কৈকঠা তৰকাৰ ৰাখন চন।
 মঁগমে চাছ তঁ চনহে। যোঁমে গুজৰাতমে ভোজনমে দূঠা ৰাঁত
 দেখোঁমে আএন-এক তঁ মভকিচুমে কনীমনী মিঠ অৱঁম মিনাএন

ভেঠত,দ্যমৰ চাচ্ছ অৱঁষ পৰমত জাএত । হমমভ কহৰৌ
কেনিএক ।

-এতেক তঁ নহি খা মকৰঁ।

-কোনো ৰাঁত নহি। জতৰেঁ খাএন হো-অএ ততৰেঁ খাএৰঁ ।

ভোজন কএ হমমভ থোড়ে কান ৰিশ্ৰামো কেনাঁ । ৰাঁহৰ
বৌদ ৰাঁত কৰগৰ বুঁমাএন ।

-আৰঁ   ী কৰী? অজ্জকা দিন কেমহৰ ঘূমী?

-থোড়ে কান আৰ ঠহৰি জাগত ছী। বৌদ কনী আৰ কমি
জাগক।-ও কহননি।

-ঠীকে কহনাঁ।

কনী কানক ৰাঁদ ওনাক ঠৈকী আৰক্ষিত কএ হমমভ
মাৰঁৰমতী আশ্রম পাঁচনাঁ । মাৰঁৰমতী আশ্রম হম একৰেঁৰ
পহিনাঁ গেন ছী। তকৰ ৰাঁত দিন ভএ গেনেক। তথাপি ৰঁ ুত
কিছু মোনে ছন। মৃদা আশ্রমক ভিতৰ কিছু-কিছু ৰঁদনিও গেন
ছন। মৃথ্যদ্বাৰিমাঁ ভিতৰ হোগতে কৰীৰঁ পচাম গোটে একেচাম চাঢ়
ছনাহ। একটা গাগড দানকামভকেঁ অংগ্ৰেজীমে কিছু-কিছু ৰঁতা
বহন ছন। হম পতা কৰৰাঁক পৰ্যাম কেনাঁ জে আখিৰ ও ছথি
কে? আশ্রম পৰিমৰমে পুনিম যে পৰ্যাস্ত মাত্ৰামে ছন । ৰাঁদমে
পতা নাগন জে অহমদাৰাঁদমে জী ঠৈৰেন্ঠী দেশক প্ৰতিনিধিমভক
ৰৈমাৰ আযোজিত ছেক। ওহীমেমাঁ কোনো দেশক প্ৰতিনিধি গাঁধী

আশ্রম দেখুৱাক হেতু আএন ছতি। দানকা মংগে ৰংগত বায় তাম-
মাম ছননি । হমমভ তাৰেঁ দোমৰ দিয় ঘুমৰাক প্ৰহায কেনা ।
মহাত্মা গান্ধীক জীৱনপৰ আধাৰিত মূৰ্জিখম দেখেনা । তৰহ-
তৰহক ফোণোমভ ৰংগত ব্যৱস্থাপূৰ্বক ৰাখন ছন। মহাত্মা গান্ধীক
কোঠৰী, দানকৰ পত্নীক কোঠৰী আ আতিথিনোকনিক হেতু
একটা কোঠৰী অগনে-ৰংগন অছি। ৰংগত মাধাৰণ সুরিধা ওহিমে
ছন। কনীকে ফষ্টকী নাছিষ্টা কোঠৰী অছি জাহিমে মন্ত ৱিনোৱ
ভাৱে দু মাত ধৰি ৰহৈত ছনহ । গ্ৰ আশ্রম মাৰ্ৰমতী নদীয়া
মঠনে অছি। আৰ তঁ ৱীচমে দেৱান ৱনা দেন গেন অছি। অন্থথা
পহিনে ওহি নদীমে নীচা ধৰি গেন জা মকৈত ছন। আশ্রম
পৰিমাৰমে কান,মুহ,আ আঁথি মুননে মহাত্মা গান্ধীক প্ৰমি ্ধ
ৱানৰক তীনটা মূৰ্তি যে ৰাখন ছন। কৰীৱ একঘণ্টা ধৰি মমভ
ওতএ ৰহেনা । ৱিদেশী আতিথিমভ আৰ উপৰ আৰি গেন ৰহথি
আ হমমভ ৱাহৰ দ্বাৰি নগ । মাৰ্ৰমতী আশ্রময়া হমমভ
মাৰ্ৰমতী ৰীভৰ ফ্ৰান্‌ষ্টপৰ ৱনন অষ্টন ৱিঁজ দেখুৱা হেতু ৱিদা
ভেনা ।

মাৰ্ৰমতী আশ্রমক হাতায়া মাৰ্ৰমতী নদীক হৰিঅৰ
কঁচন পানি দেখেত ৱনৈত অছি। পানিক হিনকোৰয়া নদীক
সুদৰতা অন্তপম ভএ জাগত ছন। হম ৱড়ীকান ধৰি মোঠেত হি
গেনা জে কিএক নে আৰ নদীমভক জন এহনে পৱিত্ৰ আ স্নচ্চ
ৰহি পৱৈত অছি?জখন কী মৰকাৰ এহি হেতু নিৰন্তৰ প্ৰযত্নেশী
অছি। গংগা নদীক জে হানতি অছি যে মভ জনৈত ছী। জমুনা
নদীক হানতি মেহো তেহনে অছি। মহৰমভক মভটা নানা
নদীএমে মিনৈত অছি। নোকমভ নায় নদীমে ফেকি দৈত অছি।

দুৰ্গাপূজা,কালী পূজা ,গণেশ পূজাক রাঁদ নাথোঁক মংখ্যামে মূৰ্তিমন্ত
নদীমে ভয়া দেন জাগত অছি। পৰিণাম যামনে অছি। নদীমন্তক
পানি বিষাজ ভএ গেন অছি।

অহমদাৱাদক মাৱৰমতী নদীপৰ কতেকো পুন ৱঁনন অছি
জাহিমে অষ্টন ব্ৰিজ নাময়ঁ প্ৰখ্যাত পুন ৱঁনতঃ ৱঁনত মনোৰম
আকৰ্ষক অছি। তীন মএ মীষ্টৰ নমগৰ গ্ৰা পুন মহৰক পূৱ আ
পশ্চিমী ভাগকেঁ জোড়ৈত অছি। পুনক ৱীচমে ভোজনক
থোকা ৱঁনন অছি। পুনক ৱীচ-ৱীচমে ৱৈমৱাক প্ৰৱঁধ অছি।
ওতএ ৱৈমৱাক রাঁদ মঞ্চৰ মংগীত স্নাগত বহৈত অছি। নীচাঁ
নদীক কনকন ৱঁহৈত জন আ চাককাত পমৰন নদীক ৱিস্তাৰ
দেখি ছোন হোগত বহৈত অছি জে ওতহি ৰহি জাগ। ওহিচাম
ফোণ্টো খিচওনাঁ,অমুনক দোকানয়ঁ কীনন গেন নম্বী পীনাঁ ।
থোড়ে কান ওহিপৰ ঘুমেত ৰহনাঁ । কৈকটা নৱৱিৱাহিত
জোড়ামন্ত ওতএ আৱিঁ ৰহন চনহ। প্ৰমশঃ ভীড় ৱঁঠিতে জা ৰহন
চন। আৱিঁ হমমন্ত ওহিচাময়ঁ নিকনি পুনক পশ্চিমী ভাগমে স্তাৱৰ
পাৰ্ক পাঁচনাঁ । নদীক কাতে-কাতে ৱঁনত দূৰ ধৰি ৱঁ ন স্তাৱৰ
পাৰ্কমে হজাৰোঁ তৰহক ফুন দেখৱাঁমে আএন । জতৱাঁ ঘুমি
মকনাঁ আগু ৱঁঠিতে গেনাঁ । ফেৰ ওহী ৰস্তা ৱাঁণে ৱা যো ভেনাঁ
। স্তাৱৰ পাৰ্কয়ঁ নিকনি হমমন্ত থোড়ে কান স্মন্তনাঁ । তকৰ রাঁদ
ষ্টেকীয়ঁ ৱাপয় অপন ডেৰা আৱিঁ গেনাঁ ।

কানহি ওনায়ঁ ষ্টেকী আৰক্ষিত কএ হমমন্ত ৰ ভৰফান্ঠ
জাগত ৰহী । ষ্টেকী ৱঁনা নোকেমন দেখি কএ হমমন্তকেঁ উতাৰি

দেনক। হুম কহৰোঁ কেনিএক জে হুমৰামভকেঁ তঁ বিভৰ ফ্ৰান্শ্ জেৱাঁক চন।

-মুদা থহাঁক নোকেমন তঁ এত্ৰকে থাৱিঁ বহন থছি।
কনীকে ফ্ৰাষ্টকী বিভৰ ফ্ৰান্শ্ জৈক।- হাথমঁ গম্বাৰা কএ
দেখওনক। হুম ওকৰা কহৰোঁ কেনিএক জে হুমৰামভকেঁ ওহিঠাম
ধৰি ছোড়ি দিথএ। মুদা ও নহি মাননক। হুমমভ কী
কৰিতাঁ? ঠেকীমঁ উতৰি গেলাঁ। ভেন জে কনীকে দূৰ জৈক তঁ
পেৰে-পেৰে চনি জাগত চী। বিভৰ ফ্ৰান্শ্ তঁ নদীক কাতে-কাতে
ৰঁড়ী দূৰ ধৰি পমৰন থছি। ওহিমে থোড়েক-থোড়েক দূৰপৰ কৈকঠা
পুন জৈক। ওহীমে মঁ একঠা থষ্টন ব্ৰিজক নামমঁ জানন জাগত
থছি। ওহিঠাম জেৱাঁক হেত্ৰ ঠিকষ্ট নেৱঁএ পড়ৈত জৈক। নগেমে
শ্বাৱঁৰ পাৰ্ক মেহো জৈক। তকৰো ঠিকষ্ট নেৱঁএ পড়ৈত জৈক। ঠিকষ্ট
ঘৰ ধৰি পেৰে-পেৰে জাগত-জাগত হুমমভ নীকমঁ থাকি
গেলাঁ। ঠিকষ্ট নেনা ৱাঁদ হুমমভ জখন থষ্টন ব্ৰিজপৰ পঁটি
গেলাঁ তখন তঁ মভ দখ ৱিনা গেল। ওহিঠামমঁ হষ্টৱাঁক মোনে
নহি হোথএ। মাম পড়ি বহন চনেক। হুমৰামভকেঁ শ্বাৱঁৰ পাৰ্ক
মেহো ঘূমৱাঁক চন। তেঁ থচতা-পচতা কএ থষ্টন ব্ৰিজমঁ
মমৰনাঁ। থোড়ৈ কান শ্বাৱঁৰ পাৰ্কমে ঘূমনাঁ। তকৰ ৱাঁদ ফেৰ
ওনাক মাৰফত ঠেকী থাৰক্ষিত কৰওনাঁ। মুদা ওহিমে ৱাঁত
মময় নাগি গেল। থম্ব,নিৰ্ণয় কেনাঁ জে কান্হি ভ িদিনা ঠেকী
ৰাথৰঁ জাহিমঁ ৱীচ-ৱীচমে স্থান পৰিৱৰ্তনমে স্মৰিধা বহত ৱেঁৰ-
ৱেঁৰ ঠেকী থাৰক্ষিত কৰৱাঁক থা তকৰ থাগমনক প্ৰতীক্ষা নহি
কৰএ পড়ত।

আগ অহমদাৰাঁদমে হমৰমভক দোমৰ দিন ছন। হম আঠ ঘণ্টাক হেতু উৰেঁবক ঠৈকমী আৰক্ষিত কেনে বহী। নগভগ নও রঁজে ও আৰিঁ গেল। হমহুঁমভ জনথে কএ তেয়াৰে বহী। মভমঁ পহিনে গাঁধী নগৰ স্থিত স্মামী নাৰায়ণ মন্দিৰ জেৰাঁক বিচাৰ রঁনন। অহমদাৰাঁদমঁ গাঁধী নগাৰ পঠীম কিলোমীষ্টৰ ফষ্টকী আছি। বস্তামে তবহ-তবহক ঠীজ-রম্ভমভ দেখাঁমে আএন। অদানী মমূহক মখ্যানয যেহো ওহী মাৰ্গমে দেখাগত ছন। ওনা অহমদাৰাঁদ মহৰমে কোনো রঁদত আকৰ্ষক স্থিতি নহি বুঁমাএন। ওএহ পুৰান-পুৰান মকান আ দোকান,চাকাকাত গঁদগী ভবন । হমৰা মোনম বহএ জে এতেক দিনক রাঁদ অহমদাৰাঁদ দোৰাঁৰা জা বহন ছী। রঁদত কিছু পৰিৱৰ্তন ভএ গেল হোএত। মূদা যে মভ কিছু নহি বুঁমাএন। গাঁধী নগৰ পাঁচনোক রাঁদ জকৰ কিছু রঁদননমন বুঁমাএন। মাফ,স্বচ্ছ আ চাকৰ বস্তামভ দেখাএন। স্মামী নাৰায়ণ মন্দিৰ হমমভ পাঁচনোঁ তখন ও রাঁহৰমঁ রঁদে ছন। থোড়ে কান প্ৰতীক্ষা কেনোক রাঁদ মোৰাঁগন জমা কবৰাঁক হেতু গেলোঁ । মঁৰঁধিত খিড়কীপৰ কৈমৰা দিয় তাকু আ অহাঁক আশ্ৰুতিকৈ কৈমৰামে স্মৰ্ষিত কএ নেন জাএত। তকৰ রাঁদ অহাঁকৈ কষ্টা ঠোকন দেন জাএত। ঠোকন নএ কএ ওএহ আদমী ৰাপমীমে জাএত জাহিমঁ কৈমৰা ওকৰা চিহ্নতৈক আ তখনে মোৰাঁগন ৰাপম কএন জাএত। এৰম্ প্ৰকাৰেণ মোৰাঁগন রঁদত স্মৰ্ষ ত তৰীকমঁ ৰাখন জাগত ছন। আনো কৈকঠাম মোৰাঁগন জমা কবএ পড়ন ছন।মূদা ককৰো ৰ্যৱস্থা এতেক নীক নহি বহৈক।

স্মামী নাৰায়ণ মন্দিৰ গেনোক রাঁদ হমমভ রঁদত নীক জকাঁ মন্দিৰমে আৰতী হোগত দেখনোঁ । মন্দিৰক পৰিগ্ৰমা

কেনা, নগীঠমে মন্দিৰ দ্বাৰা ম'চানিত দোকানমে কিছু-কিছু কীনল' আৰা পায় ফেৰ ওহী খিড়কীপৰ আৰি' গেন' তএ মোৰাগল জমা কেনে বহী। ঝিনা কোনো পৰেমানীকেঁ মোৰাগল পায় ভেটি' গেন। ওহিঠামক স্বামী নাৰায়ণ মন্দিৰ দি ীক অক্ষৰধাম মন্দিৰম' ৰ'গত মিনেত অছি। অপিভূ, দিন ীক অক্ষৰধাম ৰেঁমীএ পেঘ অছি। তেঁ হমৰা নোকনিকেঁ এহিঠাম কোনো ততেক নরীনতা নহি ব'মাএন । হঁ, দৰ্শন জৰাৰ ৰ'গত সুরিধায়' ভএ গেন। মাহৌন একদম শাঁতিপূৰ্ণ ছন। কোনো প্ৰকাৰক অযৌকৰ্য নহি ছন।

স্বামী নাৰায়ণ মন্দিৰম' নিকানি হমমভ ৰৈঞ্চৰ দেৱীক প্ৰতিপূত মন্দিৰ প'চন'। পতা নাগল জে ৰাৰহ ৰ'জেম' দ ্ষন প্ৰাৰ্ভ হোএত। হমমভ থোড়েকান ওতহি প্ৰতীক্ষা কেন'। ওহিঠাম কাৰ্যৰত প্ৰহৰী তৰহ-তৰহক কৰাগত কৰেত বহেত ছন। হমৰা নগ আৰ' কএ কহেত অছি-

-কহনে ছন' জে পেতাৰা নিকানি নিখা। এনামে অহাঁ ভিতৰ নহি জা মকৰ'। নিকানু পেতাৰা ।- ককৰো কিছু ককৰো কিছু ও ৰ'জিতে বহেত ছন। কৈকগোথেম' ত' মগড়া মেহো কৰেত বহন। নগেত ছলৈক জে যোঁযে মন্দিৰক চাৰ-ভাৰ ওকৰে কপ্পাৰপৰ চেক। ৰাৰহ ৰ'জে নোকমভ পাঁতিমে লাগি গেন। দেখিতে-দেখিতে নোক কতএম' কতএ প'টি গেন। হমমভ দেখিতে বহি গেন'। তাৰেঁ ৰেঁগমৰায়ক একঠা মহিনা ঝৈখিনীমে ৰ'জে দেখেনীহ। ওএহ হমৰা দনু ৰৈকতীকেঁ অপনা আগু চাঢ় হোমএ দেননি জাহিম' হমমভ জনদীএ মন্দিৰ নগ প'টি মকন'। মন্দিৰমে ত' ততেক সুরংগ ৰ'নন ছন জে ভেন জে জানে চনি জাএত। মূদা

আর তঁ ওহিমে পৈয়ি গেল বহী। রাপমো নহি ভএ যকৈত চনহাঁ।
 হমৰ শ্ৰীমতীজী হমৰায়ঁ আগুএ বহখি। জেনা-তেনা দৰ্শন কএ
 হমমভ রাঁহৰ নিকননহাঁ তখন জানমে জান আএন। কেও
 কহনক জে হুঁঠমভক হেতু ফৰাক বস্তু চৈক। মূদা যে হমমভ
 নহি দেখি যকনহাঁ । ওহি সৰংগেমে গেনাক রাঁদ হমৰ শ্ৰীমতীজীক
 চৈন কচকি গেননি,কী ভেননি কী নহি জে পছিনা এক মাময়ঁ
 পৰেমানীমে চখি। অখনো গনাজ চনিএ বহন চনি।

এহিঠাময়ঁ নিকনি হমমভ পাঁচনহাঁ কাঁকৰিয়া তান। গু
 অহমদাৰাঁদক দোমৰ মভয়ঁ পৈঘ তান মানন জাগত অছি। একৰ
 চাককাত মনোৰ্জনক তৰহ-তৰহক মাখনমভ উপনৰ্থ অছি।
 এহিঁয়ঁ মঠনে চিড়িয়াখানা যোহো অছি। একঠা আঠোৰিকামে হমমভ
 চিড়িয়া ঘৰ ঘূমনহাঁ । মংগে-মংগ তানক চাককাত যোহো ুম্ম
 দেনক। ধিআ-পুতামভক হেতু তৰহ-তৰহক খেনক মামগ্ৰীমভ
 যোহো ওতএ উপনৰ্থ অছি। এহিঠাময়ঁ হমমভ ঝড়ারাঁগক রাঁৰী
 পাঁচনহাঁ । কহন জাগত অছি জে রাঁঘেনা রঁশক বাজাৰাণা রাঁৰ
 মিঁহ ছোষ্টমন হিঁদু দেশ দঁডগু দেশ পৰ শায়ন কৰৈত চনাহ । ও
 জনতাক সুরিধাক হেতু একঠা রাঁৰীক নিৰ্মাণ শৰু কেনখি। মূদা
 কিছু দিনক রাঁদ দানকৰ পড়োয়ী ময়নমান বাজা মোহম্মদ রৈঁগদা
 দানকাপৰ আগ্ৰমণ কএ দেনক। ও যুদ্ধমে মাৰন গেনা । দানকৰ
 পত্নী ঝড়ারাঁগ রাঁত মূদৰ চনীহ । ময়নমান বাজা মোহম্মদ
 রৈঁগদা দানকৰ মূদৰতায়ঁ মোহিত ভএ ঝিঁআহক পস্তাৰ দেনক ।
 বানী ঝড়ারাঁগ কহনখিন জে যদি মোহম্মদ রৈঁগদা রাঁৰীক াজ
 পূৰা কৰোঁ দেখি তখন ও দানকায়ঁ ঝিঁআহ কএ নেতীহ। মোহম্মদ
 রৈঁগদা তুৰঁত দানকৰ রাঁত মানি নেননি । মূদা জখন ও রাঁৰী

তেয়াৰ ভএ গেন তঁ ৰুডাৰাঁগ ওকৰ পৰিগ্ৰমা কেননি আ ওহীমে
কুদি কএ প্ৰাণ দএ দেনথি। আৰঁ তঁ ও ছান একদম উজৰন নগৌত
আছি। ভিতৰমে ৰঁগত গঁধ কৰৈত বহৈত আছি । তেঁ হুমমভ
ৰাঁহৰে-ৰাঁহৰ দেখনগাঁ ,থোড়েকান ওকৰ মীঠীপৰ ৰৈয়নগাঁ ৰিঁদা
ভএ গেনগাঁ ।

অহমদাৰাঁদক স্থানীয় ভ্ৰমণ কৰৰাঁক গ্ৰমমে হুমমভ
মাগঁম মীঠী মেহো গেনগাঁ । ওহিচাম ফৰাক-ফৰাক মঁ পমে
ৰৈজানিক বিষয় বস্তুমভপৰ কাৰ্যগ্ৰম দেখাএন জাগত আছি।
দ্বাৰিএপৰ ষ্টিকট ভেট্টৈত আছি। ষ্টিকট নেনাক ৰাঁদ ও কাৰ্যগ্ৰম
দেখন জা মকৈত আছি। মাগঁম মীঠীমে ভিতৰমে ঘূমৰাঁক হেতু
ৰাহনক ব্যৱস্থা আছি। তাহি হেতু ফৰাকমঁ ষ্টিকট নেরাঁক হোগত
আছি।

অহমদাৰাঁদ প্ৰায়মক দৌৰান হুমমভ গ্যমকানক মাঁদিৰ
মেহো গেনগাঁ । ওতএ ছোষ্টমন পৰিম্বৰমে ৰঁগত কিছু দেখন জা
মকৈত আছি। জনথৈ,ভোজনক উত্তম কিন্তু মহগ ব্যৱস্থা
আছি। ভিতৰমে প্ৰমাদ কীনন জা মকৈত আছি । ৰাঁহৰমঁ দুল্লমঁ
ৰৈমী দামপৰ মক্ষৰ ওতএ ৰেঁচন জাগত আছি। ৰঁঠাক নেন
ছোষ্টমন খেলোনা মেহো কীননগাঁ । ভগৱান কৃষ্ণক ৰানৰূপক
ছোষ্টমন মূৰ্তি কীননগাঁ । ওতএ ৰিদেশী ভজ্যমভ নিবঁতৰ কীৰ্ ন
কৰৈত চনোহ । একদম ভাৰতীয় পৰিধান পহিৰনে ,পৈৰমে ৰাউ
ধেনে ও মভ ৰঁগত নীক নগৌত চনোহ। হুমমভ ওতহি ভোজন
কেনগাঁ । ৰঁগত স্বাদিষ্ট মৃদা মহগ ভোজন চন । ওহি াম্যমঁ
হুমমভ ৰাপম অখন আৰাম আৰিঁ গেনগাঁ ।

যাঁমমে হমৰানোকনি যোমনাথ একপ্ৰেম্যম্ অহমদাৰাঁদম্
 যোমনাথ বিন্দা ভেনাঁ । হমমভ ৰেৰারন ঠীমনপৰ ভোৰে পাঁটি
 গেন বহী। ওহিঠাম উতৰিতহি হমৰামভকেঁ একষ্টা গুলী ভেট্ট
 গেন। ও ৰাঁত আৰ্হমীয ব্যৱহাৰ কেনক । ও নোকো তেহনে নীক
 ছন। মমান নএ কএ জখন ও জা বহন ছন তখন ওকৰ
 প্ৰমল্লতাক অস্তে নহি ছন। জে কেও ৰীচমে ভেট্টেত গেনৈক,মভকেঁ
 কহৈত গেন জে ভগৱান ওকৰ চাহ-পানক জোগাৰ কএ দেননি।
 হমমভ ওকৰ প্ৰমল্লতা আ মঁতোষ দেখি অস্তিত্বত ছনাঁ । ও
 অদ্ভুত আদমী ছন, নিৰ্বঁতৰ প্ৰমল্ল। উচিত কিৰাযা নেনক আ
 আৰামম্ হমৰামভকেঁ আষ্টো/ষ্টেকী ম্ৰুট্টেড ধৰি পাঁচা দেনক ।
 ৰেৰারন ঠীমনম্ ৰাঁহৰ হোণতহি একষ্টা আষ্টো ঠীক ভএ গ না
 দৃ মএ ঠাকামে হমৰামভকেঁ যোমনাথ মন্দিৰ ষ্ট্ৰষ্টক ধৰ্মশালান
 পাঁচা দেনক। ৰীচমে মাছক দূৰ্গন্ধম্ দানকা ৰাঁত পৰেমানী
 ভেননি। ৰেৰারনমে মাছক ৰাঁত ৰায় কাৰখানা অছি।
 মম্ৰম্ৰম্ পকড়ন গেন মাছমভকেঁ ৰাঁহৰ পৰেৰাঁক হেত্ৰ ওতহি
 তৈয়াৰ কএন জাগত অছি। নাক মুনৈত-মুনৈত আফদ ভএ গেন
 ছন। বস্তামে যত্ন-তত্ন তৰহ-তৰহক নাওমভ দেখাগত
 বহন,অধিকাংশ ষ্ট্ৰটন-ফুটন ছন।

যাত ৰঁজে ভোৰে হমমভ মাহেশ্বৰী ধৰ্মশালান পাঁটি গেন
 বহী। স্নাগত খিড়কীপৰ ৰেঁমন একগোটে আগন্তকমভক কাগজ-
 পত্ৰৰ দেখৈত ছনাহ। ৰঁহীমে নাম নিখৈত ছনাহ। তকৰ ৰাঁদ
 প্ৰতীক্ষা কৰৰাঁক হেত্ৰ কহি দৈত ছনাহ । গ্ৰা বুম্মা গেন জে দ্য
 ৰঁজেম্ পহিনে কোঠৰী নহি ভেট্টত। তাৰেঁ প্ৰতীক্ষা কৰ াক হেত্ৰ
 আয়-পায়মে মোফামভ ৰাখন ছন। জৌচানযক স্মৰিধা মেহো ছন।

নীচাঁ ভোজনানায়মঁ চাহ আনি কএ হমমভ চাহ পীনাঁ। থোড়ে কান
ওতহি ৰৈমল বহনাঁ । নোকমভ নিবঁতৰ অৱৈত-জাগত বহ ত
ছন। কবীৰঁ একঘণ্টাক ৱাঁদ হমৰামভকৈ একষ্টা পুৰজী ভেটন।
যে নএ কএ মূখ্যস্নাগতকক্ষ জেৱাঁক ছন। ওহিচাম আৱশ্যক
খানাপুৰীক ৱাঁদ হমমভ ৱাপম মাহেশ্বৰী ধৰ্মশানাক ম ৱাগত
কক্ষ পঁচনাঁ । হমৰামভকৈ কোঠৰী মঁখ্যা ২০১ দেন গেন। ও
স্নাগত কক্ষমঁ মটনে স্ততনপৰ অৱস্থিত ছন। হমমভ ওহি
কোঠৰীমে পঁচি নিৰুকৰ্মমঁ নিবৃভ ভএ যোম াথ মহাদেৱক
দৰ্শন হেতু ৱিঁদা ভেনাঁ । মাহেশ্বৰী ধৰ্মশানামঁ যোমনাথ মন্দিৰ
নগীচে আছি। পেৰে জা মকৈত ছনাঁ । মূদা ধৰ্মশান ক মামনে
আঠো নাগন ছন। হমমভ ওহীমঁ মন্দিৰ দিম ৱিঁদা ভেনাঁ
। অহিন্যৱাঁগ দ্বাৰা নিৰ্মিত মহাদেৱক মন্দিৰ পহিনে আএন।
হমমভ ওহিচাম ৱাঁত আৰামমঁ দৰ্শন কেনাঁ । মহাদেৱপৰ দূধ
চড়ওনাঁ । ওহি পৰিমবক ৱীচমে অহিন্যৱাঁগক মূৰ্তি স্থাপিত ছি।
মূখ্য যোমনাথ মন্দিৰকৈ ধ্বস্ত কেনাক ৱাঁত যানক ৱাঁদ
অহিন্যৱাঁগ এহি মন্দিৰক নিৰ্মাণ কৰওনে ছনীহ। এহিচাম নীকমঁ
মহাদেৱক দৰ্শন ভএ গেনাক ৱাঁদ হমমভ যোমনাথক মূখ
মন্দিৰ দিম ৱিঁদা ভেনাঁ ।

যোমনাথ মন্দিৰমে দৰ্শনক গ্ৰা বিশেষতা আছি জে ও ভোৰে
ছও ৱঁজে শ্বৰু ভএ জাগত আছি আ ৰাতিমে মাড়ে নওৱঁজে ধৰি
অনৱৰত চনৈত বহৈত আছি। মামান্ৱতঃ মন্দিৰমভ দূপহৰিআমে
ৱাঁদ ভএ জাগত আছি তঁ মামমে পাঁচ ৱঁজেক নগপামমে খুজ ত
আছি। মূদা যে এহিচাম নহি হোগত আছি। ভোৰে মাত
ৱঁজে,দূপহৰিআমে ৱাঁবহ ৱঁজে আ মামমে মাত ৱঁজে যোমনাথ

মহাদেৱক আৰতী হোৱাত আছিল। ৰাতিয়ে পৌনে আঠ বঁজে প্ৰক শ
এৱম্ ধ্বনি কাৰ্য্যক্ৰম মোমনাথ মন্দিৰ পৰিষৰমে হোৱাত আছিল।

মোমনাথ মন্দিৰক পৰিষৰ বঁহাত পেঘ আছিল। বাঁহৰ
মুৰফাক বঁহাত উত্তম প্ৰৱন্ধ কএন গেন আছিল। পৰিষৰ ে প্ৰৱেশ
কৰিতহি ফোণ্টোগ্ৰাফৰমভ ঘূৰ্মেত বহৈত ছথি। হম্‌গুঁমভ অখন
ফোণ্টো ঘিচওনগাঁ। তকৰ বাদ মন্দিৰ দিম বঁহনগাঁ। ভিতৰ জাগতহি
জুতা বখৰাঁক উত্তম ব্যৱস্থা কএন গেন আছিল। জুতা-চপ্পন
দিওঁক, একটা ঠোকন ভেঁষ্ট। ওকৰা মম্‌হাৰি কএ ৰাখি নিখা।
ৰাপয়ীমে ঠোকন দেনাপৰ ভুৰঁত ও মোৰা ভেঁটি জাগত জাহিমে
আহাঁক জুতা-চপ্পন ৰাখন গেন ছন। গ্ৰ মোৰা পূৰ্ণতঃ নিঃশ্বন ক
আছিল। মূদা আহাঁ স্বেচ্ছায় চাহী তঁ কিছু দেও মকেত ছি-খনি, যে
ওহিচাম কাৰ্য্যৰত কৰ্মচাৰী ৱেঁৰ-ৱেঁৰ বঁজিতো বহৈত আছিল।

ওহি দিন মন্দিৰমে ৱেঁমী ভীড় নহি ছন। ভিতৰ জেৰাঁয় পূৰ্ণ
পুৰুষ আ মহিনাক ফৰাক-ফৰাক পাঁতি নগৈত আছিল। হম তঁ
ভিতৰ গেনগাঁ, দৰ্শন কেনগাঁ আ ভুৰঁতে বাঁহৰ ভএ গেনগাঁ। মূদা
ও কতগ দেখেৱেঁ নহি কৰথি। থোড়ে কান এমহৰ-ওমহৰ কৈত
বহনগাঁ। কতগ নহি দেখাথি। মন্দিৰক দেৱানয়ঁ যষ্টনে মমুদ
আছিল। থোড়ে কান মএহ দেখেত বহনগাঁ। তখনো ও নহি
ভেঁষ্টনথি। আৱঁ কনী চিত্তো হোমএ নাগন। কী কৰী? কিছু
ফুৰেৱেঁ নহি কৰএ। কনী জোৰয়ঁ আৱাঁজ দেনিএক-

-কেমহৰ ছী ঐ!

ও হমৰ অৰাঁজ স্মনলখি। অমনমে ও মদিৰেমে ৰৈমি েন
বহখি। হমৰ অৰাঁজ স্মনি ৰাঁহৰ অএলীহ। দানকা দেখি ৰাঁহত নিচেন
ভেনাঁ । প্ৰমাদ খিড়কীয়াঁ পৰ্যাপ্ত মাত্ৰামে প্ৰমাদ নেনহ ং আ
হমমভ ৰাপম আৰিঁ গেনাঁ । তাৰেঁ ফোঠোৱনা হমৰমভক ফোঠো
ৰঁনা নেনে চন। ওকৰামাঁ ফোঠো নএ হমমভ ৰাপম অপন ডেৰা
দিম ৰিদা ভেনাঁ। এতেক আৰামমাঁ আ এতেক নীকমাঁ মহাদেৱক
দৰ্শন ভএ মকত যে কল্পনো নহি কেনে চনাঁ । মৃদা যে ভেন।
তাহি হেত্ৰ মহাদেৱকেঁ ৰাৰঁৱাৰ ধন্যৱাদ দৈত বহনিঅনি।

মদিৰ পৰিমৰমঁ মঠনে মমুদ্র আ ওহিমে উঠেত প নিক
তৰংগ দৰ্শনীয় দৃশ্য উলপল কৰেত চন। দূৰ-দূ ধৰি কতক কিছু
নহি দেখাগত চন। ৰঁম পানিএ-পানি। একদিম মমুদ্রক
ৰিশানতাক স্নাত্তাৰিক দৰ্শন আ দোমৰ দিম হৰ হৰ মহ দেৱ! মঁ
নিৰন্তৰ গুঁজিত ভএ বহন যোমনাথ মহাদেৱক মদিৰ। এহিমাঁ নীক
স্বৰ্গ কী ভএ মকৈত অচি?

যোমনাথ মদিৰ ষ্ট্ৰুষ্ট দ্বাৰা মঁচানিত মাহেশ্বৰী ধৰ্মশানামে
কোঠৰী ভেটিঁ গেনোক ৰাঁদ হমমভ ৰাঁহত আশ্বস ভেনাঁ । নগীচমে
ৰঁনন তহখানামে ভোজনানয় চন । ওহিচাম চাহ,জনেই,আ
ভোজনক উত্তম পৰঁধ চন। ঠাকা দিও,চাহ পীৰু। তহিনা জনেই
আ ভোজনোক ব্যৱস্থা চন। যোমনাথ মহাদেৱক দৰ্শন ভএ
গেনোক ৰাঁদ হমমভ জনেই কেনাঁ। তকৰ ৰাঁদ থোড়ে কান
আৰাম কেনাঁ । ৰঁড়ীকানধৰি যোমনাথক ৰাৰঁৱাৰ েন ৰিষ্ণু
আ পুনৰ্নিৰ্মাণক গাথা মোনমে অৰেঁত বহন । মাহেশ্বৰী
ধৰ্মশানাক মামনেমে মদিৰ ষ্ট্ৰুষ্ট দ্বাৰা স্থাপিত কএন গেন মূজিঅম
অচি। ওহিমে পুৰনা যোমনাথ মদিৰক ভগ্নাৱশেষমভ ৰাখন

থি। কিছু ভগ্নাৱশেষ ওহি ভৱনক ৱাঁহৰ চহৰদিৱাঁৰীক মঁগে ৰাখন থি। এহি ভগ্নাৱশেষকৈ দেখি কএ কেও দখী ভএ মকৈত থি। কতেক নিৰ্মমতায়় ঞ্বেক ৱেঁৰ যোমনাথ মন্দিৰকৈ ঞ্বেগ্ৰগ্ৰামভ দ্বাৰা তোড়ন গেন। তকৰ ৱাঁদ ফেৰ নৱ মন্দিৰ ৱেঁনাওন গেন। এহি শৃংখলামে গ্ৰ মাতম যোমনাথ মন্দিৰ থিক । ১২ নৱেঁৰ ১৯৪৭ক দিন ভাৰতক তৎকালীন গৃহ মন্ত্ৰী নৌহপুৰুষ ৱলেনভাভাগ পষ্টেন ঞ্বেক গণমান্তনোকমভক মঁগে মমুদজন হাথমে নএ মঁকল্প কেননি জে যোমনাথ মন্দিৰক পুনৰ্নিৰ্মাণ কৰাওন জাএত । তাহি হেত্ৰ যোমনাথ ষ্ট্ৰষ্টক ঞ্বেপনা কএন গেন। ৫ মগ ১৯৬০ক মহাৰাজা জাম্মাহেৰেঁ শ্ৰী দিগ্ৰিজয় মঁহজী নৱ মন্দিৰক শিতান্ৰায় কেনথি। ভাৰতক তৎকালীন ৰাষ্ট্ৰপতি স্নগীয ৰাজেন্দ্ৰ প্ৰমাদ ১১ মগ ১৯৬১ক যোমনাথ মহাদেৱক শিৱনিংগক প্ৰাণপ্ৰতিষ্ঠা কএন গেন । জখন স্নগীয ঞ্বেৰাৰজী ভা দেয়োগ ভাৰতক ত্ৰুতপূৰ্ৱপ্ৰধানমন্ত্ৰী এহি ষ্ট্ৰষ্টক ঞ্বেধ্যক্ষ ৰহথি তখন যোমনাথ মন্দিৰক মভামঁডপ নগ একষ্টা নৃলমন্দিৰক নিৰ্মাণ কৰেৱাঁক নিৰ্ণয় কএন গেন। ঞ্বেথিৰ নৃলমন্ডিপ ৱেঁনি গেন। এহিমে ১৬৬ ফীষ্ট ষ্ট্ৰুচ মন্ত্ৰভৌম শিথৰ থি। ওহিপৰ ৩১ফী১ ষ্ট্ৰুচ ষ্ৰজদঁড থি জাহিমে ৬২ গজক কৌশযস্নজ ফহৰাগত ৰহেঁত থি। স্নগীয ৰাজেন্দ্ৰ প্ৰমাদজী শিৱনিংগক প্ৰাণপ্ৰতিষ্ঠা কৰেঁত কান হনে ৰহথি-

যোমনাথ মন্দিৰ ঔকাক চোষ্টপৰ কহেঁত থি - জকৰা নেন নোককক হৃদয়মে প্ৰেম ভৰন থি তকৰা দনিথাক োনা শক্তি নষ্ট নহি কএ মকৈত থি। গ্ৰ মন্দিৰ স্নষ্ট মঁদেশ দেঁত থি জে মঁহাৰ শক্তি মঁ মৰ্জনাৎমেক শক্তি ঞ্বেধিক ৱনৱান হোগত থি।

কহন জাগত আছিল জে ১০২৬ গ্ৰামে জখন মহম্মদ গজনী মোমনাথ মন্দিৰপৰ আগ্ৰমণ কেনক আ একৰা নীকয় প্ৰস্ত কএ দেনক তখন ভগৱান মোমনাথ যৌবাঠৰায়ী ভগীৰথ দত্ত শৰ্মা আ গংগাদত্তশৰ্মাকৈ মপনা দেনথি জে ওমভ মোমনাথক নি কেঁ নএ জাথি। তকৰ ৱাঁদ দুনু ভাগ মোমনাথ গেনাহ আ মোমনাথ মহাদেৱক নিংকৈ উঠা অনননি । ৱাঁত দিন ধৰি ও মভ ওকৰা নুকা কএ বথনে বহনথি। ৱাঁদমে ওকৰা স্থাপিত কএন গেন আ ওহিচাম আগ-কালহি ভৱ্য মন্দিৰ ৱাঁনন আছিল।

দুপহৰিআমে ভোজনক ৱাঁদ চাৰি ৱাঁজেয় স্থানীয় প্ৰমুখ স্থানমভ ঘূমৱাঁক গচ্ছা ভেন । মংযোগয় ৱাঁহৰ নিকনিতহি ৱাঁৱুভাগ নামক আঠোৱাঁনা ভেটি গেন। ওকৰা মংগে মাড়ে মাতমএপৰ নগপায়ক প্ৰমুখ স্থানমভ ঘূমৱাঁক ৱাঁত তথ ভেন। ওকৰা নগমে একটা স্থানমভক মূঠী বহৈক । যে দেখওনক আ ওমভটা স্থানমভ ঘূমাওত ,যে কহনক। হমমভ ওকৰ ৱাঁত মানি ৱাঁদা ভেন। ৱাঁৱুভাগ ৱাঁত নীক ৱাঁজি ছন। ওকৰা স্থানীয় ৱাঁমভক ৱাঁত জনতৰ ছনৈক। হমৰামভকৈ এহিম ৱাঁত মদতি ভেন। ও একটা গাওড জকাঁ কাজ কেনক । কতনা পাঁচতহি হমৰামভকৈ ওহিচামক গতিহ্য আ মহম্মক ৱাঁৰেমে ৱাঁতৱৈত। তকৰ ৱাঁদে হমমভ আগু ৱাঁঠিত।

ভগৱান শৃংগ আ মহাভাৰতয় জড়ন ৱাঁত ৰায় ঘণ্টনামভ মোমনাথ আ আমপায়ক স্থানমে দেখৱাঁক অৱমৰ ভেটৈত আছিল। ভগৱান শৃংগকৈ জতএ ৱাঁধাক তীৰ নগননি,জাহিচা দানকৰ আঁতম মংকাৰ ভেননি,জতএয় ৱাঁধা দানকা তীৰ মাৰনক ভ ওহিচাম আছিল। ৱাঁনৰামক গ্ৰহণ মেহো দৰ্শনীয় আছিল। কহন জাগত

খিছি জে রঁনৰাম এতহি শৰীৰ ঝাগ কেনথি। মোমনাথ মন্দিৰমঁ চাৰি কিনোমিষ্টৰ ফষ্টকী রেবানমে ভানকা তীৰ্থ নামমঁ প্ৰখ্যাত মন্দিৰ খিছি। জৰা নামক ব্যাধা দানকা হৰিণা বুমি কএ পেৰমে তীৰ মাৰি দেনে ছন। ওহী তীৰমঁ দানকৰ মৃত্যু ভএ গেলনি। ভগৱান গৃধ্ৰ ব্যাধাক তীৰ নগনাক ৰাঁদ থোড়েক ফষ্টকী জা কএ অপন দেহ ঝাগ কেননি। কহন জাগত খিছি জে ভগৱান গৃধ্ৰ এতহি ঐতিম মায় নেনথি। হিৰণ্যা নদীক কাতমে স্থিত ওহি স্থানপৰ খৰ্জুন ভগৱান গৃধ্ৰক ঐতিম মন্ত্ৰাৰ কেনে বহথি। ভগৱান গৃধ্ৰক চৰণপাদকা ওতএ ৰাখন খিছি। ও স্থান গোনোক ধামক নামমঁ জানন জাগত খিছি। মমুদ্রক কচ্চাৰপৰ ভানকা তীৰ্থমঁ দু-তীন কিনোমিষ্টৰ ফষ্টকী ৰাণগংগা খিছি। ওহিঠাম মহাদেৱক দৃষ্টা নিংগ স্থাপিত খিছি। মমুদ্রমে জখন কম প নি বহিত খিছি তখন নোকমভ ওহি নিংগ ধৰি জা মকৈত খিছি। অন্যথা ফষ্টকীএমঁ মহাদেৱকৈ গোৰ নাগি নৈত খিছি। কহন জাগত খিছি জে জৰা নামক ব্যাধা এহীঠামমঁ ভগৱান গৃধ্ৰক পেৰক ঐগঠাকৈ মৃগ বুমি কএ তীৰ চনা দেনে ছন। ৰাঁদমে জখন ও দেখনক জে তীৰ ভগৱান গৃধ্ৰকৈ নাগি গেলনি খিছি তখন তঁ ও ৰঁদত অফমোচ কেনক, ভগৱানমঁ ক্ষমা মাংনক। ভগৱান কহনথিন- গ্ৰ মভ হমৰ গচ্চানুমাৰে ভেন খিছি। তেঁ হুঁ ব্যর্থ পৰেমান নহি বহহ।

মোমনাথ মন্দিৰমঁ চাৰি-পাঁচ কিনোমিষ্টৰ ফষ্টক হিৰন, কপিনা আ মৰস্বতী নদীক মংগম খিছি। গ্ৰ তীন নদী ওহিঠাম অৰৰঁ মাগৰমে মিনি জাগত খিছি। ও স্থান ৰঁদত পৱিত্ৰ মানন জাগত খিছি। হমমভ জখন ওহিঠাম পাঁচনটা তখন একষ্ট

ৰাঁহত পুৰান মহকৰ্মী দেখেতথি। হমৰা হো-অএ জে দানকা দেখনে
 ছি-অনি। ওহো মএহ মোঠেত বহথি। আখিৰ ওএহ ঠোকনথি -মিশ্ৰা
 মৰ ।- দানকৰ পতি মেহো মংগে বহথিন। ও মভ মূনতঃ কেবনক
 ৰায়ী ছথি। গৃহ মন্ত্ৰানথমে হমৰামভক ডেক্সে কাজ কেনে বহথি।
 হম জখন ওহিঠাম পদস্থাপিত ভেন বহী তখন দানকৰ ৰঁদনী ভএ
 গেন বহনি । মূদা ৰীচ-ৰীচমে দানকা জকাৰী কাজমঁ ৰঁজাওন
 জানি। হমমভ চাৰাগোষ্টে মংগে ফোষ্টো ঘিচওনগঁ । ও মভ একষ্ট
 মমূহমে ঘূমি বহন চনোহ । কৈকঠামমঁ ঘূমেত-ফিৰেত
 মোমনাথো আএন বহথি। হম দুনু ৰেকতী দানকামভমঁ ৰিঁদা নএ
 আগু ৰঁঠনগঁ । তকৰ ৰাঁদ ৰাম মন্দিৰ,গীতা মন্দিৰ,শাৰদা
 মঠ,জগদগুৰু শংকৰাচাৰ্যক গদী,মূৰ্য মন্দিৰ,হিঁগনাজ মাতাক
 গুফা,ভিডভঁজন মহাদেৱক দৰ্শন মেহো ৰেঁৰা-ৰেঁৰী কেনগঁ । ৰাতিক
 শাড়ে মাত ৰাঁজি বহন চনেক। হমমভ থাকি গেন বহী । আজক
 ঘূমনাগও পূৰ্ণ ভএ চুকন চন। হমমভ ৰাপম অখন ডেৰা ৰিঁ
 গেনগঁ ।

আগ হমৰামভক মোমনাথমে তেমৰ দিন চন। ৰাতিমে
 ষ্টেনমঁ দ্বাৰকাক হেতু প্ৰস্থান কৰৱাক চন। হমমভ ৰাঁহুভাগ
 আঠোৰঁনামঁ কান্হিএ গগ্ন কএ নেনে বহী । ও হমৰামভকেঁ প্ৰাঠী
 তীৰ্থস্থান নএ জেৱাক হেতু নও ৰঁজে আৰিঁ গেন। ওহিমঁ পহিনে
 হমমভ অহিন্যাৱাঁগক স্থাপিত শিৱনিংগক ফেৰ দৰ্শন ৰাঁহত নীকমঁ
 কএ নেনে বহী। নিগ মহাদেৱক দৰ্শনমঁ হমমভ ৰাঁহত মন্ত্ৰগষ্ট বহী
 । হমৰামভ নগ মময় চন। তেঁ মোচনগঁ জে প্ৰাঠীতীৰ্থ ঘূমি আৰিঁ।
 কহন জাগত অছি জে এক ৰেঁৰ প্ৰাঠী মএ ৰেঁৰ কাশীক ৰঁৰ ৰঁৰি
 হোগত অছি। মোমনাথমঁ প্ৰাঠী পঠিম কিনোমীষ্টৰ অছি। আঠোমঁ

জেৱাঁমে ঘণ্টা ভৰি যময নাগন হোএত। বস্তুমে কোনো এহন বিশেষ
 রস্ব নহি দেখাএন। হমযমভ প্ৰাঠী পঁটি কএ পিঁডদান েনাঁ ।
 পঁডামভ ৰঁদত নীক নোক বুমেনথি। জতৰেঁ দেৱনি যে নএ
 নেতাহ। কোনো সঁমটি নহি কৰতাহ। যবস্বতী নদীক তীৰপৰ
 অৱস্থিত প্ৰাঠী তীৰ্থমে নগপায়ক নোকযমভ অৱন পূৰ্জক পিঁডদান
 কৰেত ছথি। কহন জাগত অছি জে ভগৱান ৱৃদ্ধ মেহো অৱন
 যদৱংশীযমভক পিঁডদান এতহি কেনে বহথি। এহিঠাম পূজা কেনাক
 ৱাদ নগীঠমে পীপড় গাছনগ ৱনন দ্বাৰকাধীশক প্ৰতিমাক দৰ্শন
 কেনাঁ । তকৰ ৱাদ ওহিঠাময় কনীক ফষ্টকী নখমীনাৰাষণ
 মন্দিৰ গেনাঁ । ৱাপয়ী যাত্ৰামে থোড়েকানক ৱাদ াথ যঁপ্ৰদায়ক
 মন্দিৰ আ ধৰ্মশালান দেখাএন। ওকৰ হানতি ৰঁদত দযনীয চন।
 মকানযমভ ঠহি বহন চন। ওহিঠাম ৰহি বহন মৰ্চাধীশ জৰৰ
 অৱনা নেন ৰঁদত নীক পঙ্কা ঘৰ ৱনা নেনে চনাহ । ওহিঠাম
 গেলোক ৱাদ ঞানমে কষ্টে ভএ জাগত ঠৈক জে এহন ঐতিহাসিক
 স্নানক এহন দুৰ্গতি কিএক ভেন অছি? হমযমভ ওহিঠাময় ৱিদা
 ভেনাঁ । ফেৰ ওএহ বস্তু ,ওএহ খেত পথাৰ। ঘণ্টা ভৰিক ৱা
 ভোজনক যমযমে হমযমভ যোমনাথ মন্দিৰক মাহেশ্বৰী ধৰ্মশালান
 পঁটি গেনাঁ ।

ৰাতিমে এগাৰহ ৱঁজে ৱেৰাৱন ঠায়নয় হমৰামভকেঁ
 দ্বাৰকাক হেতু প্ৰস্থান কৰৱাক চন। মাঁমমে হমযমভ অৱন ঠীজ-
 ৱস্বমভকেঁ যৰিখা নেনাঁ । ধৰ্মশালানক ভোজনানযমে ভোজন কএ
 নেনাঁ । ধৰ্মশালানক স্নাগতীয়াঁ একটা ঠৈকীৱনাক ফো নঁৱৰ
 নেনাঁ । ওনা ৱাঁৱুভাগ আঠোৱনা কহনে বহএ জে হমৰা ফোন
 কএ দেৱ। হম ৱেৰাৱন নএ চনৱঁ। মূদা আঠোয়াঁ হমযমভ জাএ নহি

চাৰী। কাৰণ আশোমে মাছক দৰ্গধ নগৈত। ও দৰ্গধ কৈকৰেঁৰ ততেক তীক্ষ্ণ হোৱাত আছি জে বদ ভএ মকৈত আছি। তাহিমঁ ৰঠৰাক হেতু ষ্টেকীমঁ জেৰাক নিৰ্ণয় কেনা। ষ্টেকীৰনা চাৰিমএমে ষ্টীমন পৰ্গাচা দেত । ধৰ্ম্মশালাক কোঠৰীক গুঁজী স্নাগতীকেঁ মূমা কএ হমমভ দম ৰঁজেক আয়পাম ষ্টেকীমঁ ৰেবাবন ৰিঁদা ভেনা। আধাঘণ্টা ৰাঁদ মাত্ৰদম ৰঁজে হমমভ ৰ ৰাবন ষ্টীমনপৰ পৰ্গাচন। ত্ৰবঁত একটা গুলীমঁ দূ মএমে ৰাঁত ঠীক ভএ গেন। হম মভ আৰঁ ষ্টীমন জেৰাক হেতু তৈয়াৰ ৰহী কি দেখেত ছী মামান ওএহ গুলী উঠা ৰহন আছি জে হমৰামভকেঁ আৰঁএ কান ভেঠন ৰহএ। অমনমে হমৰামভমঁ জে ৰাঁত কেনক যে মাত্ৰ দনান ছন। ও ৰাঁদমে গুলীকেঁ ৰঁজা অননক। ওএহ গুলী হমৰামভকেঁ ঠিহনক। মূদা এহিৰেঁৰ পেয়া কেও আৰ ঠী কেনে ৰহএ। হমমভ ষ্টেনমে পৰ্গাচি গুলীকেঁ দূমএ ঠাকা দেনিএক । ও ৰাঁত নীকমঁ হমৰামভকেঁ অভিৱাদন কেনক, ঠাকা নেনক চনি গেন ।

হমমভ অপন স্নানপৰ ৰৌমি গেন ৰহী। থোড়ৰেঁ কানমে ষ্টেন খুজি গেন। ভোৰে মাত ৰঁজে হমমভ দ্বাৰকা ষ্টীমন পৰ্গাচি গেন ৰহী। ষ্টীমনপৰ ষ্টেনমঁ উতৰেঁত কান একটা ৰঁঠা ৰঁড়ী জোৰ-জোৰমঁ ঠিকৰি ৰহন ছন-ছুটি গেনথি,ছুটি গেনথি।- মভক ধ্যান ওকৰা দিম গেনেক। অমনমে ওকৰ পিতাজী ষ্টেনমে ৰহি গেন ৰহথি। তাৰেঁ ষ্টেন খুজি গেনেক। মূদা নোকমভ ষ্ট নক গাৰ্ডকেঁ গমাৰা কেনক। ষ্টেন ষ্টেফাৰ্মেপৰ ৰহএ। গাৰ্ডক আদেশপৰ ষ্টেন ৰোকি দেন গেন। ওকৰ পিতাজী মামানমভক মংগে উতৰি মকনাহ। হমমভ নিশ্চিন্ত ভএ আগু ৰঁঠন।

দ্বাৰকা শ্ৰীমন্ময়্য রাঁহৰ ভেনাক রাঁদ আঠো/ষ্টেক মী
 রঁনামভকেঁ তাকি বহন ছনাঁ । মভশা আঠো ধৰাধৰ ভৰি গেল।
 থোড়ে কানক রাঁদ একশা আঠো রঁনা আএল। হম ওকৰা গমকান
 মন্দিৰ চনরাক হেতু কহনিএক। ও তীনমএ ৰূপযা মংগনক। হম
 ত্ৰবঁত হঁ কহি দেনিএক । হমৰা ওহিঠামক আঠোক কিৰাযাক
 ময়ী অন্মমান নহি বহএ। রাঁদমে পতা নাগন জে শ্ৰীমন্ময়্য মকান
 মন্দিৰ কিৰাযা পচাম শাকা মাত্ৰ হেৰাঁক চাহী,রঁদত তঁ একমএ।
 হমমভ গমকান মন্দিৰ পাঁচি গেল বহী। ওহীঠাম হমৰমভক
 বহরাঁক আৰক্ষণ বহএ। রঁদত কম জগহমে ও মন্দিৰ পৰিমৰ
 আছি। মূদা ওহিঠাময়্য দ্বাৰকাশ্ৰীশক মন্দিৰ মোমকিনয়্য পাঁচ
 মিনষ্টক বস্তা হোএত। আৰ-আৰ পম্মথ স্বানমভ যোহো নগীচে
 আছি। রঁজাৰ যোহো নগীচেমে আছি। তাহি হিমারেঁ ও স্বান ঠ ্তম
 আছি। হমমভ গমকানক স্নাগত কক্ষ নগ গেলাঁ । অপন পৰিচয
 দেনিএক আ কোঠৰীক আৰক্ষণক ব্ৰিৰৰণ দেনিএক। ত্ৰবঁত
 হমৰা প্ৰথম তনপৰ কোঠৰী ভেটি গেল। অপেক্ষাপূত ছোষ্টমন
 কোঠৰীমে এমী নাগন ছন,আৰ স্মৰিধামভ যোহো ছন। মূদা ও
 কোঠৰী আ মন্দিৰক দেৱান একে ছন। চাৰিৰঁজে ভোৰে মন্দিৰমে
 আৰতী হোগত ছন,ঘড়ী-ঘণ্টা রঁজৈত ছন। তাহি কাৰণ
 হমৰোমভক নিম্ন ৰাধিত ভএ জাগত ছন। তথাপি হমমভ অনঠা
 কএ পড়ন বহী। ওতেক জন্দী ঠিঁএ কএ কী কৰিতাঁ?থোড়ৰেঁ
 কানক রাঁদ কেও কেৱাঁৰ খষ্টখষ্টা বহন ছন। আখিৰ কেৱাঁৰ
 খোননাঁ। হমৰা দেখিতে ও রাঁজন-

-আহাঁ ঠড়িআ নহি ছী?

-নহি, নহি।

-গনতী ভএ গেন।

এহিনা দোমৰো বাতি ভেন। খয়নমে রঁদাত বায় উড়িখা তীর্থযাত্ৰীমন্ডক মমূহমে খাএন বহখি। ও মন্ড ভোৰে উঠি-মুঠি এক মংগে কতদা রঁদা হোগত বহখি। হমৰো ও মন্ড উড়িখা বুঁমৰাক গনতী কৰখি। রঁগনমে একটা রঁড়ীঠা ধৰ্মশালামে নো ক দজুম চেন। মহিনামন্ডক হাথমে চোষ্টমন মোৰা খা পুৰুষমন্ডকেঁ পটী রাঁহন চেন। দূপহৰিখামে ও মন্ড ভোজন কএ বহন চেন। হম পুছনিএক-

-ভঁডাৰা ভএ বহন চৈক কী?

-নহি, নহি। গ্ৰা তঁ মমূহমে ঘুমি বহন তীর্থযাত্ৰীমন্ডক হেতু খিচি।

-তকৰ কী পহিচান চৈক?

-দেখৈত নহি চিএক? মহিনামন্ডক হাথমে মোৰা খা পুৰুষমন্ডকেঁ পটী রাঁহন চৈক। গএহ ওকৰামন্ডক পায় োষ্ট বুঁম । হমৰা রঁড়ী জোৰমঁ হঁমা গেন। রাঁতো মটী বহৈক । মএমঁ রেঁমীএ পুৰুষ-মহিনা ওহিচাম এহি পহিচানক মংগে ভোজন কএ বহন চেনাহ। জাৰেঁ হমমন্ড গয়কান মন্দিৰ পৰিমৰমে বহনাঁ তাৰেঁ দৃশ্য দেখৰাক চৌকা ভেঠেন। ওকৰামন্ডক বহৰাক খা ভোজনাদিক ব্যৱস্থা পহিনেয়ঁ গয়কানক মাধ্যমমঁ কএন গেন

বহৈক। এহি তবহঁ রঁদত কম খঠমে মএমঁ রঁমীএ
তীর্থযাত্ৰীমভ ঘূমি বহন চন।

হমমভ নিগুৰ্ণমঁ নিবৃত্ত ভএ দ্বাৰকাধীশ মঁদিৰ রঁদা
ভেনাঁ । জকৰে পুছিঞক মভ গএহ কহএ জে মঁদিৰ মঠনে ছি।
এনাক জাও,ওতএ ঘূমি জাও,তকৰ রঁদ কনীক রঁমা ফেৰ দহিনা
দিম মড়ি জাএৰঁ,রঁম মঁদিৰে নগ পঁাঠি জাএৰঁ। মূদা হমৰা
জিনেৰী রঁনা বস্তুক শ্বশ্বমান নহি নাগএ। কনীকান চন াক
রঁদ একঠা আঠো ভেটি গেন। ও মঁদিৰক মামনে ধৰি পঁাঠা
দেনক। মঁদিৰ বহৈক নগীচেমে । মূদা বস্তু ঠেড়- েড় । তেঁ
শ্বনন্তুআৰক হেত্ৰ মোমকিন চন। মঁদিৰ পঁাঠনাক রঁদ হমম
শ্বপন জুতা-চপ্পন জমা কেনাঁ । দৰ্শন নীকমঁ আ জন্দ্ৰী ভএ জাএ
তাহি হেত্ৰ প্ৰযামবত বহী কি একঠা বৃত্ত পঁাঠিতজী ভেঠনাহ । হম
পুছনিশ্বনি-

-শ্বপনে কতক নেৰৈক?

-ওনা পাঁঠ মএ হোগত ছৈক। মূদা শ্বহাঁ জে দএ দী।

-ঠীক ছৈক।

হমমভ দানকা পাছ-পাছ রঁদা ভেনাঁ । কনী কান
আগু গেনাক রঁদ পুৰুষ আ মহিনাক পাঁতি ফৰাক-ফৰা ভএ
জাগত আছি। পঁাঠিতজী হমৰা একঠাম ঠাও কএ দেনাহ আ হমৰ
শ্ৰীমতীজীকেঁ নেনে গেনখিন। ও শ্বপন জোগাৰমঁ থোড়ৰেঁ কানমে
দানকা রঁদত নীকমঁ দৰ্শন কৰা দেনখিন। তকৰ রঁদ ও
একঠাম রঁমি গেনীহ। হম পঁাঠিতজীক মঁগে রঁদা ভেনাঁ । ও

পুনিয়কৈ গমোৰা দেনাথি। ৰ'ম কাজ ভএ গেন। হমৰা কেও নহি
 ঠোকনক আ ত্ৰুৰ'ত গৰ্ভগৃহক আগুমে প'ৰ্ণাটি গেনা'। ৰ'হ ত
 নীকয়' দৰ্শন কেনা'। কোনো অসুৱিধা নহি ভেন। থোড়েকানক
 ৰ'দ হম ৰ'হৰ ভেনা'। প'ণ্ডিতজী হমৰ প্ৰতীক্ষা কএ বহন চনোহ।
 তকৰ ৰ'দ হম দুনু ৰেকতী একঠাম ৰৈমন' আ প'ণ্ডিতজী ওহি
 ম'দিব' জুড়ন ৰ'দত ৰাম খিমাযভ স্ননৰৈত বহনোহ। চাককাত
 ৰ'নন চোষ্ট-চোষ্ট অনেক ম'দিব'ভমে ঘূমওনোহ। দানকৰ
 ৰ'ৱহাৰ' হম'ভ ৰ'দত প্ৰমল্ল ৰহী। দানকৰ ম'গে বহনো' হম'ভ
 দ্বাৰকাধীশক দৰ্শন ত' কেরে' কেনা',ওহিঠাম' জু ৰ'দত ৰাম
 জানকাৰী যোহো ভেঠন। ম'দিবক ডুপৰ ধাজা দিনমে যাত ৰৈব
 ৰ'দনন জাগত অছি,তকৰা হেত্ৰ নোক'ভ মনতা কেনে ৰহৈত
 অছি,ও'ভ তাহি হেত্ৰ নাথো ঠাকা খঠা কৰৈত অছি। অমনমে
 হম'ভ জখন ওহি পৰিমৰেমে ৰহী তখনে ম'দিবক ধাজা ৰ'দনন
 জা বহন চন। নীচা' ৰ'দত ৰাম নোক'ভ একে ৰংগক ৰস্ত পহিবনে
 চাঢ় চনোহ। তোন-পিপহী ৰ'জি বহন চন। ভিতৰ' পুজাৰীজী
 চিকৰৈত অএনোহ-

-অহা'ভ ভিতৰ চন। মম'ভ ভএ গেন অছি।

যভকৈ হকাৰি কএ ও ম'দিবমে নএ গেনোহ। কহা' গেন
 পা'তি আ নোকক ভীড়?প'ণ্ডিতজীক অনুমাৰ দ্বাৰকাধীশক ম'দিব
 প্ৰাক্কক ৰ'শজ ৰ'নৰ'ওনে ৰহাথি। এহি ৰ'তক যন্ততাক ৰ'বেমে ত'
 কিছু নহি কহন জা যকৈত অছি মূদা গ্ৰ তয় অছি জে গ্ৰ ম'দিব
 ৰ'দত পুৰান অছি। চাকধামমে' একঠা দ্বাৰকাধীশ যোহো মানন
 জাগত অছি। অনন্ত কান' নোকক শ্ৰদ্ধাক কেন্দ্ৰ বহন গ্ৰ ম'দিব
 নিশ্চিত ৰূপ' দৰ্শনীয় অছি। মূদা এহিঠাম ৰ'দত ভীড় ৰহৈত

খিচি। বিশেষ দৰ্শনক কিছু ব্যৱস্থা খিচি জৰাব। মৃদ ও কতেক
 প্ৰভাৱী খিচি যে নহি কহন জা যকৈত খিচি। মৃদা হুমৰা
 পণ্ডিতজীক মহযোগ্যমঁ ৰাঁত নীকমঁ দৰ্শনো ভেন আ মন্দিৰমঁ জুড়ন
 ৰাঁত ৰাম জনতৰঁ মেহো ভেঠন। হুমমভ ৰিঁদা হোগত কান
 দানকা পাঁচমএক স্নানপৰ এক হজাৰ ঠাকা দেনিখনি। কহনিখনি-
 ব্ৰাহ্মণ ভোজনোক হেতু দএ বহন স্তী।- ও ৰাঁত প্ৰমন্ ভেনখি।
 ফেৰ কহৈত চ্ৰুথি-

-এহিমোমঁ দৃ মএ ঠাকা প্ৰহৰীক হিম্মা দেৱঁএ পড়ত।
 হুমৰামভকেঁ তঁ নিগ ওকৰামভমঁ কাজ নেৱাঁক বহৈত খিচি।

হম দানকা দৃমএ ঠাকা আৰ দেনিখনি। দানকৰ
 প্ৰমত্ততাক খঁতে নহি চন। ও হুমৰামভকেঁ ৰাঁহৰ ধৰি অৰিখতি
 দেনাহ। ৰীঠমে হুমমভ ফোণো মেহো খিচওনাঁ। থোড়ৰেঁ কানমে
 ফোণো ৰনি কএ আৰিঁ গেন। তকৰ ৰাঁদ হুমমভ অপন ডেৰা ৰাপম
 আৰিঁ গেনাঁ। ডেৰা ৰাপম অএনাক ৰাঁদ পতা নাগন জে হুমৰমভ
 জে ফোণো ঘিচওনে চনাঁ মে কতনা খমি পড়ন। আৰঁ কী
 কৰিতাঁ? অচতা-পচতা কএ ৰহি গেনাঁ। দপহৰ ৰাঁদ হুমমভ
 একটা ঠেকী কেনাঁ জে হুমৰামভকেঁ ৰেঁঠদ্বাৰকা আ ৰীঠ-ৰীঠমে
 পড়ৈত মহল্লপূৰ্ণ স্নানমভ নে জাএত। দ্বাৰকামভ ৰেঁঠদ্বাৰক
 পঠীয় কিনোমীঠৰ ফষ্টকী খিচি। ৰীঠমে হুমমভ নাগেন্দ্র মহাদেৱ(জে
 দ্বাদশ জ্যোতিৰ্নিগমে মানন জাগত চ্ৰুথি) দৰ্শন েনাঁ। হুমমভ
 মন্দিৰক গৰ্ভগৃহমে জা কএ পূজা-পাঠ কএ মকনাঁ। তাহি হেতু
 ধোতী পহিৰৰঁ অনিৱাৰ্য খিচি। ওতহি ৰঁগনমে ৰাঁত ৰাম ধোতী
 ৰাখন বহৈত খিচি। হুমাঁ ওতহি ধোতী পহিৰনাঁ। তকৰ ৰাঁদ

ওহিঠাম উপস্থিত পণ্ডিতজীক মহযোগম্ পূজা কেনা। মন্দ বমে
ভিতৰেমে প্ৰমাদ ৰিকাগত বহিত খিচি। মেহো কীনন।

থোড়ে কানক ৰাঁদ হমমভ গোপী তনোৱ পাঠন।
দ্বাৰকাম্ ৰীম কিনোমীষ্টৰ দূৰ ৰেঁষ্টদ্বাৰকাম্ পহিনে গো ী তনোৱ
খৰেঁত খিচি। কহন জাগত খিচি জে ভগৱানক পুণ্ডক বৃন্দাৱনম্
দ্বাৰকা খাৰিঁ গেনোক ৰাঁদ গোপীমভ একৰেঁৰ এতহি ভগৱানক
দৰ্শন কেনখি আ এত্ৰকে মাটিমে মমাহিত ভএ গেনখি। েঁ
এহিঠামক মাটি ৰাঁত পৱিত্ৰ মানন জাগত খিচি আ গোপী চন্দনক
নামম্ জানন জাগত খিচি। গোপী তনোৱম্ জন্দ্ৰীএ নিকনি কএ
হমমভ ৰেঁষ্ট দ্বাৰকা দিয় খাগু ৰঁড়ন। ৰেঁষ্টদ্বাৰকা মদ্রমে একঠা
ছোষ্টমন ঠাপু খিচি। কহন জাগত খিচি জে দ্বাৰকাধীশক ৰাজধানী
এতহি ছন জে ৰাঁদমে মমদ্রমে মিনি গেন। ৰেঁষ্টদ্বাৰকা জেৱাঁক
হেত্ৰ নগভগ ৰীম মিনষ্ট খৰৰ মাগবমে জহাজপৰ জেৱাঁক হোগত
ছেক। হমমভ ৰাপমী ষ্টিকষ্ট মেহো নএ নেনে বহী। জহাজপৰ
ৰেঁমনে ছন। কি ও খুজি গেন। মমদ্রক মনোৱম দৃশ্য
দেখেঁত,ওকৰ মোৱাঁগনম্ ফোষ্টো ঘিটেত হমমভ থোড়ৰেঁ কানমে
ৰেঁষ্টদ্বাৰকা পাঠি গেন। পুন পাৰ হোগতহি একঠা খাঠোৱনাম্
ভেঁষ্ট ভেন। ও হমবামভকেঁ ৰেঁষ্ট দ্বাৰকাক প্ৰমুখ স্ব নমভ ঘূমা
দেত। মে তয ভেনোক ৰাঁদ মভম্ পহিনে হমমভ ৰেঁষ্টদ্বাৰকা মদিৰ
গেন। ওহিঠাম একঠা পণ্ডিতজীক মহযোগ নেন। জাহিম্ ৰাঁত
খামানীম্ দৰ্শন ভএ গেন। মংগে মদিৰম্ জড়ন ৰঁ ৃত ৰাম
জানকাৰী ও হমবা দেনাহ। সৃদামা মদিৰমে দৰ্শন কে াক ৰাঁদ
খুদ্দী প্ৰমাদক ৰূপমে ভেঁষ্টেত ছেক। পুণ্ড-সৃদাম ক ভেঁষ্ট কহাঁদনি
ওতহি ভেন বহনি।

দ্বাৰকাধীশক মন্দিৰম্ নিকৰ্ণি হম্যমভ আশ্ৰয়ম্ ওহি
 ঠাপূৰৰ বঁহাত দূৰ ধৰি গেলোঁ । তখন কিছু মন্দিৰমভ ভেটল।
 হনুমানজীক পুত্ৰ মকৰবল্লভক নামপৰ ওতএ মন্দিৰ আছি, তাহিমে
 দৰ্শন কেনোঁ। একটা আৰ মন্দিৰমে গেলোঁ । তকৰ বাদ মাঁম
 পড়ল জা বহল চল। হম্যমভ জন্দিএ ৰাপম ভএ গেলোঁ ।
 বৈষ্ণৱকাৰমে জহাজ নাগনে চল। জন্দিএ জহাজপৰ চঠি গেলোঁ
 জাহিম্ বঁহাত মময় বঁটি গেল। বীম মিনষ্টক বাদ হম্যমভ জহাজম্
 ওহিপাৰ পঁটি গেল বহী । ফেৰ ষ্টেকীম্ ৰাপম দ্বাৰকা বিন্দা ভেলোঁ
 । বীচমে ষ্ৰীকৃষ্ণী মন্দিৰমে মোহো দম মিনষ্ট চহৰলোঁ । ওতএ
 আৰতী ভএ বহল চল। কনীকে আৰ দেবী হোৱাত তখন ওহিচাম
 দৰ্শন নহি ভএ পৰৈত। মন্দিৰ বঁহাত ভৱ্য আছি। ওহিচামম যোমে
 আপন ডেৰাপৰ পঁটি গেলোঁ । হম্যমভ নগভগ দূ বঁজে দ্বাৰকাম্
 ষ্টেকীম্ বৈষ্ণৱকা বিন্দা ভেল বহী। মাতে ছও ঘণ্টাক বাদ গ্ৰ যাত্ৰা
 পূৰ্ণ কএ হম্যমভ ৰাপম আপন ডেৰা আৱল বহী। ভৰিদিনক
 দৌৰা-দৌৰীমে হম্যমভ নীকম্ থাকি গেল বহী। তেঁ শীঘ্ৰ ভোজন
 কএ ৰিঞ্জামমে চনি গেলোঁ।

আগ হম্যমভক দ্বাৰকামে দোমৰ দিন চল। কান্দি
 হম্যমভ বৈষ্ণৱকা আ আশ্ৰয় প্ৰমুখ স্নানমভ দেখি আৱল বহী।
 প্ৰাতভেনে হম্যমভ জন্দিম্ তৈয়াৰ ভএ আশ্ৰয়ম্ স্নানীয় প্ৰম খ
 স্নানমভ দেখৰাক হেতু বিন্দা ভেলোঁ । নগপামমে প্ৰ মুখ স্নানমভ
 দেখৰাক হেতু একটা আশ্ৰয় ঠীক কেনোঁ । ঘূমেত-ঘূমেত হম্যমভ
 নৰ্মদা ঘাট পঁচলোঁ। এতহি নৰ্মদা নদী আৰবঁ মাগৰমে মিনেত
 ছাখি। নৰ্মদা নদীক চপ্পনটা ঘাট ষ্টপলোক বাদ দ্বাৰকাধীশ মন্দিৰ
 পড়ৈত আছি । এতএ স্নান কেনোক বাদ তীৰ্থযাত্ৰী দ্বাৰকাধীশ

মন্দিৰমে দৰ্শন কৰেইত ছাথি । এহি নদীমে নহাএৰঁ রঁহ ত পুণ্যক
 রাঁত মানন জাগত ঞ্চি । রঁবনা পবিত্ৰাৰ দ্বাৰা নিৰ্মিত গ তা
 মন্দিৰ হানতি রঁহত খৰাপ বুঁমাএন। এতরাঁ ধৰি জে ওকৰ বীচমে
 একটা গুণ্ণৰ স্ততন বহএ। কেও দেখনাহৰ নহি। ওহিচাম যা ৰী
 বহৰাক হেতু ধৰ্মশানা মেহো রঁনন ঞ্চি। ধৰ্মশানামে তঁ নোকমভ
 বুঁমাএন। মূদা গীতামন্দিৰক এহন হানতি কিএক ঞ্চি যে নহি
 কহি মকৈত ছী? ঞ্চাণ্টো চানক কহেইত বহএ জে কিছুমান পূৰ্ণধৰি
 এহিচামক স্থিতি রঁহত নীক চন। হমমভ এহিচাময়ঁ নিকনি
 ব্ৰহ্মগুমাৰীক মন্দিৰ গেনাঁ । রঁহত নীক ব্যৱস্থা বুঁমাএন । হৰাক
 হেতু ধৰ্মশানা মেহো চন। এহিচাময়ঁ নিকনি হমমভ ঞ্চাণ্টোমে
 রৈমএ জা বহন চন। হমৰ শ্ৰীমতীজী ঞ্চাগু চনীহ। ও ঞ্চাগু
 রঁড়নীহ কি মাথ ঞ্চাণ্টোক নোহাক চৰম্য ষ্টকৰা গেননি।
 ঞ্চনটোকেমে রঁহত জোৰ চোষ্ট নাগি গেননি। হম পাছএ বহী। মূদা
 কিছু নহি কএ মকন। মোঠিএ নহি মকনিএক জে এহনো ভএ
 জেতৈক। থোড়ৈ কান ধৰি এহিরাঁতপৰ ঞ্চফমোচ কৰেইত বহন।
 গ্ৰমশঃ দানকৰ চোষ্টক দৰ্দ কম হোঙত গেননি। তকৰ রাঁদ
 হমমভ পাঁচন। রঁড়কেশ্বৰ মহাদেৱ। মম্দ্ৰক কাতমে ঞ্চাপিত
 বিশানকায শিৱনিংগক দৰ্শন কেন। মম্দ্ৰমে পানি রাঁঠি গেনাক
 রাঁদ গ্ৰা শিৱনিংগ ডুৰিঁ জাগত ঞ্চি। কহন জাগত ঞ্চি জে মম্দ্ৰক
 পানিয়ঁ দানকৰ জনাভিষেক হোঙত চনি। তকৰ রাঁদ হমমভ
 গায়ত্ৰী মন্দিৰ পাঁচন। মম্দ্ৰক কাতমে ঞ্চাপিত গ্ৰা মন্দিৰ রঁহত
 স্কচ বুঁমাএন। নগীচমে গায়ত্ৰী ষ্টুষ্ট দ্বাৰা মঁচানিত ধ ৰ্মশানা
 মেহো ঞ্চি। হমমভ ভদ্রকানীমাতা মন্দিৰ,স্বামী নাৰায়ণ মন্দিৰ ঞ্চা
 মিক্শেশ্বৰ মহাদেৱ মন্দিৰ মেহো গেন। ঞ্চা রঁহত নীকয়ঁ দৰ্শন এ
 মকন। এহি তৰহেঁ নগপায়ক প্ৰমুখ মন্দিৰমভমে দৰ্শন কেনাক

ৰাঁদ হুম্যমভ অখন ৰাঁম্যাপৰ গ্যমকান মূদিৰ পৰিমবমে পৰাঁচি গেনাঁ
। ভোজনক ৰাঁদ থোড়ে কান বিশ্ৰাম কেনাঁ ।

হুম্যমভ নগ কিছু মময ৰাঁচন চন। ৰিচাৰ ভেন জে
একৰেঁৰ ফেৰ দ্বাৰকাধীশক দৰ্শন কএন জাএ। হুম্যমভ পণ্ডিতজীকেঁ
ফোন কেনিঅনি। ও ম্যাড়পাঁচ ৰঁজে অএৰাঁক হেত্ৰ কহনাহ।
হুম্যমভ কিছু এহিনে ওতএ পৰাঁচি গেন ৰহী। মোন ভেন জে কিএক
নে ফোষ্টোক খোজ কএন জাএ। কনীকে ফষ্টকী একটা দোকানমে
হুম্যমভ অখন ম্যামানমভ মৰিওনে ৰহী। ওহিঠাম পৰাঁচি জহাঁ
ফোষ্টোক চঠা কেনাঁ কি ও ধৰ দএ ফোষ্টো অগ্ৰমে ৰাখি দেনক।
কহনক-হম কানহিএমঁ অহাঁক ৰাঁঠ তাকি ৰহন চনাঁ। ফোষ্টো
এতহি নীচাঁমে খমি গেন ৰহএ।- কহি নহি মকৈত ছী জে হুম্যমভ
ফোষ্টো পাৰিঁ কতেক প্ৰমল্ল ভেন ৰহী। নাগন ৰহএ জেনা দাত
মূন্যৰান ৰম্ব ৰাপম ভেঠি গেন হোঅএ। পণ্ডিতজী আৰিঁ গেন ৰহখি।
ফেৰ দানকে জোগাৰমঁ হুম্যমভ জন্দ্ৰীএ দৰ্শন কএ নেনাঁ । দানকা
পাঁচমএ ঠাকা দেনিঅনি। ও মহৰ্ষ ঠাকা ৰাখি নেনাহ ।
হুম্যমভকেঁ ৰঁদত আশীৰাদ দেনাহ। হুম্যমভ দৰ্শনক ৰাঁদ ৰাপম
অখন ডেৰাপৰ আৰিঁ গেনাঁ । মোনমে ৰঁদত মন্ত্ৰধিষ্টক ভাৰ চন।
মভমঁ নীক ৰাঁত গ্ৰ ভেন জে হুম্যমভ ৰঁদত নীকমঁ দ্বাৰকাধীশ
ভগৱানক দৰ্শন দৃ-দৃ ৰেঁৰ কএ মকনাঁ । এহি হেত্ৰ ভগৱান
দ্বাৰকাধীশকেঁ অমীম কৃপা কহৰাঁক চাহী।

অগিতা দিন এগাৰহ ৰঁজে হুম্যমভকেঁ ৰাপমী ষ্টেন
অহমদাৰাঁদক হেত্ৰ পকড়ৰাঁক চন। তদনুমাৰ হুম্যমভ অখন
ম্যামানমভ ব্যৱস্থিত কএ নেনাঁ । প্ৰাতভেনে নগভগ দমৰঁজে

হুমমভ গম্মান মন্দিৰ অতিথিগৃহকৈ ছোড়ি আঠোমঁ দ্ৰা কা ঠীমন
 ঝিদা ভএ গেলগঁ । ওহিঠামমঁ ঠীমন নগীচে অছি । তেঁ থোড়ৰেঁ
 কানমে হুমমভ ঠীমন পগাঁচি গেলগঁ । মহী মমযপৰ ষ্টেন আৰিঁ
 গেল আ হুমমভ মোনে-মোন ভগৱান দ্ৰাৰকাধীশকৈ গোহৰৰেঁত
 অহমদাৱাঁদক ৱাপমী যাত্ৰাপৰ ঝিদা ভেলগঁ । দিনক যাত্ৰা ছলৈক।
 তেঁ ষ্টেনক ৱাঁহৰক দৃশ্য দেথৈত বহলগঁ, ষ্টেন গু ৱাঁঠৈত বহল।
 আখিৰ মাড়ে আঠ ৱাঁজে ৰাতিমে হুমমভ অহমদাৱাঁদ ৱাপম আৰিঁ
 গেলগঁ ।

হুমমভ একৱেঁৰ ফেৰ মৰকাৰী অতিথিগৃহ পগাঁচি গেলগঁ ।
 ওহিঠাম একদিন পূৰ্ণ ৱিশ্ৰামক ৱাঁদ দোমৰদিন ভোৰে পা চৱাঁজে
 হৱাঁগ অস্তা ঝিদা ভেলগঁ । দম ৱাঁজৈত-ৱাঁজৈত তঁ হুমমভ দিলী
 হৱাঁগ হস্তাপৰ জহাজমঁ ঙতৰৈত ৰহী। এৱম্ পকাৰেঁ
 অহমদাৱাঁদ, মোমনাথ আ দ্ৰাৰকাধীশক দম দিনক হুমমভক
 যাত্ৰা নীকমঁ মঁপল ভেল।

অপন মন্তৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাও।

२.२.परमानन्द लाल कर्ण- कातिक मासक माहाम्य

৬

কাতিক মাসক মাহাশ্বে (১)

(পদ্ম প্ৰবাল উত্তৰ খণ্ড)

সত্যভামা প্ৰচুতথিন- দেৱদেৱেশ্বৰ! তিথি মেৎকাঙ্গী
আ মাস মে কাতিক মাস কোন কৰিল সঁ অপনেক প্ৰিয়
শ্ৰুতি সে বজাও।

ভগৱান শ্ৰী চক্ৰ কহনথিন- সত্যে। অহাঁ বড় নীক বাঁত
প্ৰচুতকঁ শ্ৰুতি। ওকাগ্ৰচিভ ভৱ স্তব্ধ। প্ৰিয়ে! বড় প্ৰবালবাত
শ্ৰুতিৰাজা পৃথু সেহো দেৱৰ্ষি নাৰদ সঁ গাংহ প্ৰজ্ঞা কেনে
চুতথি। তহন সৰঙ মূনি কাতিক মাসক প্ৰক্ৰিয়াক ৰক্ষান
কেনে চুতথিন।

নাৰদ জী কহনথিন- প্ৰাচীন কাল মে প্ৰাণ নাম সঁৎক
ৰ্থা অস্বৰ চুত। জে মহাৰতী, পৰাক্ৰমী আ তিন্ত নোক কঁনা
কৰৱ মে সমৰ্থ চুত। ও সমুদ্ৰক প্ৰস চুতাহ। ও অস্বৰ সৰ দেৱ
গণ কেঁ হৰা কঃ সূৰ্য নোক সঁ কুনকা নিষ্কাৰিওকঃ দেনে
চুত আ গন্ধ দেৱ আদি সৰ নোকপালকক প্ৰশিকৰ কেঁ চীন
নেনে চুত। দেৱগণ নোকনি মেকগিৰিক স্বৰ্গম গ্ৰন্থ মে ছিপ
কেঁ ৰহেত চুতাহ। প্ৰক শ্ৰুতিন নহি লৈনাক কাৰণে ও দৈন্য
সোচনথি জে দেৱগণ বেদ মনুক ৰত পৰ প্ৰবন ৰহেত
চুথি। ও ৰাত হুমাৰ সময় মে আৱি গেন শ্ৰুতি তেঁ হম বেদক
অপহৰণ কঃ নেত ছি। জ্যতি সঁ দেৱ গণ নিৰত ভঃ জেতায়ে
জ নিশ্চয় কঃ ও বেদ কেঁ অপন্য নগ নঃ আননথিন। ও মহৰ
ঈশ্বৰ জী পূজাক সামান নঃ কে দেৱ গণক সগ বৈল-
নোক মে শ্ৰী বিষ্ণুক প্ৰৰণ মে গেনথিন। ও ভগৱান কেঁ জাক
নেন গীত গেনথি আ ৰাজ্য ৰজেনথি। কুনকা ভক্তি সঁ সজ্ঞ
ভঃ ভগৱান ৰিষ্ণু জাগনথি। দেৱ গণ কুনকৰ দৰ্শন কেনথিন
তখন ও সহস্ৰ সূৰ্যক ভাঁতি কান্দিমান দেখি পড়েত চুতাহ
ষোড়ছোপচাৰ সঁ কুনক পূজা কঃ দেৱ গণ চৰণাগত ভঃ
গেনথিন। তহন ভগৱান নমস্কাৰিতি এনা কহনথিন-

শ্ৰী ৰিষ্ক জী কহননি - যো দেৱ নোকনি ! অৱশ্যে মংগল
ময় গান্ধী ৰাজ্যৰ সঁ হয় সন্তোষ ভাৱেই কৈছিল তৰ দেৱক
নেত উদ্ভূত ছি। হয় অৱশ্যে সৰহক মনৰাচিত কামনা কে পুৰা
কৰৰ। কাৰ্তিক মাসক শ্ৰু পক্ষ মে প্ৰৱোধিনী একাদশী
দিন জন্ম এক প্ৰহৰ ৰাতি শেষ ৰাহে তহন মংগল গীতবাদ
সঁ জে অহী সৰ জকাঁ হমৰ আৰাধনা কৰতাহ ও হমৰা অহা
কেনাক কাৰণে হমৰা নগ আৰি জেতাহ। সৰ ৰেদ জে
ঈশ্বৰ নঃগেন ছথি ও সৰ পানি মে অছি। হয় সাগৰ পুৰ
কৈ ৰথ কঃ কে ও নঃ আয়ৰ। আৰু সঁ সৰ সাত সৰ কাৰ্তিক
মাস মে মনু, বীজ আ যত যত ৰেদ জন মে নিৰাস কৰত
আৰু সঁ হমক এহি মাস মে পানিক অন্দৰ নিৰাস কৰৰ।
অহাঁ সৰ সেহো মূনি নোকনি কৈ নঃ কৈ হমৰা সং আৰু
অতন দ্বিজ নোকনি ভৈৰৱ স্তান কৰে ছথিও সৰ অৱশ্যে
যতক প্ৰাণীকৃতি কঃ যতক প্ৰাণী স্তান কঃ তেনে হেতাহ।
জীৱন ভৰি আশ্ৰয় ৰিষ্ক সঁ কাৰ্তিক মাসক উত্তম কৃতক
পানি কেনে হেতাহ আ অহাঁ সৰ সেহো ওহি মনিক সঁ
আয়ৰ। অহাঁ সৰ একাদশী কৈ জগেনক অছি তেঁ গতি
হমৰা নেত ৰত প্ৰিয়ৰগৰ আ মাননীয় ৰহত। কাৰ্তিক মাস
আ একাদশী তিথি হুৱ কৃতক জে কেত অৱশ্যে কৰতাহ
ও নিষ্কয় হমৰা নগ আৰি জেতাহ। একৰ ৰাৱৰ কোনে
দোসৰ সাধন নহি অছি।

শ্ৰী নাৰদ জী কহননি - জা কহি ভগৱান ৰিষ্ক মস্কৈ
প্ৰাৰণ কঃ আকাৰ সঁ ৰিষ্ক পৰত নিৰাসী কৰ্ত্তব্য মনিক
আত্মৰ মে গিৰ পতাহ। মূনি কৰ্ত্তব্যৰ অহি মাছ কৈ
অৱশ্যে কমন্ত মে ৰাখি মে মদা কমন্ত মেনহি পুৰা
পৰ ও মাছ কৈ জাৰ মে ৰাখি দেতথিন। পেষ ভঃগৈ
পৰ ও কতেকো স্তান ৰদনেত অৱশ্যে মে মাছ কৈ সমুদ্ৰ মে গতি
দেতথিন। জাহি ঠাম ৰিষ্কাতকায় ৰূপ প্ৰাৰণ কঃ ও মস্কৈ
ৰূপ প্ৰাৰী ভগৱান ৰিষ্ক ঈশ্বৰ কৈ ৰথ কেনি আ হাথ
মে ঈশ্বৰ নঃ ৰদৰীৱন চতি গৈতাহ। ওহি ঠাম সৰ ঈশ্বৰেন
কৈ ভগৱান এনা আদেৰ দেতথিন।

শ্ৰী ৰিষ্ক জী কহননি - যো ঈশ্বৰ নোকনি অহাঁ সৰ
পানিক অন্দৰ ৰিষ্ক ৰেদ কৈ খোজ আ ৰহম্য সহিত
পত নগা কঃ নঃ আৰু। হয় তখন ধৰি দেৱ গন্ধ সঁ
প্ৰাণ মে ৰুকেত ছি।

তখন তেজস্বী আ ৰত সম্পন্ন সৰ মূনি নোকনি যত

আ স্বীজ সহিত বেদ মনুক ঈক্ষাৰ কেতনি। জাহি বেদক
জতেক মনুক জে ঈষি নোকনি উপনক কেতখিন ওহি
শ্রাগক ঈষি মানন গেন। তদনন্তর সর মনি নোকনি
এক সগ প্রয়াগ জেনখিন আ ঈক্ষা জী সহিত শ্রগান
বিধু কৈ বেদ অর্পিত কঃ দেতখিন। যত সহিত বেদ পাৰি
ঈক্ষা জী কৈ বঃ প্রসন্নতা ভেতনি আ ও দেবগণৰ ঈষি
নোকনিকক সগ প্রয়াগ মে অশ্বমেধ যত কেতনি। যতক
পূৰ্ণাঙ্কতি পর দেবগণ, গন্ধৰ্ব, যক্ষ, কিন্নৰ আ গ্ৰন্থকনেকনি
পৃথী পর সাধর্ষণ প্রণাম কঃ এনা প্রার্থনা কেতখিন।

দেবগণ নোকনি কহতনি - দেবাবিদের জগন্নাথ।
প্রভো! হমৰ বিনতী সন্ত। হমৰা সরক নেত ত্রা বঃ হর্ষক
সময় অছি। অহা হমৰা ববদান দিশ্ব। বমাপতে এহি ঠাম
ঈক্ষা জী কৈ হেবায়ন বেদক প্রাপ্তি ভেতনি অছি। অপরক
চপা সঁ হমৰা সেহো যত ভাগ প্রাপ্ত ভেত অছি। তেপৃথী
পর জাখান সরসঁ অধিক ধৈর্ষ আ প্রত্বেকিক হোষ জত
নহি। জা অপরক প্রসাদ সঁ ভাগ আ মোক্ষপ্রদাত সেহো
হোষ। সগহি সগ জা সময় সেহো মহান পুণ্যদায়ক আ
ঈক্ষ হন্যাবাক নেত অক্ষিক বঃ রানা হোষ। এহি মেদেত
গেন সর কিছু অক্ষয় হোষ। ওহে বঃ হমৰা দিশ্ব।

শ্রগান বিধু কহনখিন - যো দেব নোকনি। অহা
জে কিছু কহনকৈ অছি তাহি সঁ হম সহমত ছি। অপরক
জাছি পূৰ্ণ হোয়ত। জা স্মান আগ সঁ ঈক্ষ ষ্টেম কহনায়ত।
সূর্য বঃ মে উপেন বজা লাগীৰথ গংগা কৈ এহি ঠাম
আনতঃপ্রা সূর্য পৃথী যমনা জীক মিতন এহি ঠাম হোয়ত
ঈক্ষা জী সহিত অহা সর দেবগণ সেহো হমৰা সগ এহি
ঠাম বঃ। আগ সঁ জা তীর্থ তীর্থবাজ নাম সঁ বিখ্যাত হোয়ত।
এহি ঠাম কখন গেন দান, তৃত, তপ, হোম, তপ আ পূজা
অক্ষয় হন দায়ী আ হমৰা নগ আ বঃ রানা হোয়ত।
সাতো জন্ম মে কখন গেন ঈক্ষ হন্য আদি পাৰ সেহো
এহি তীর্থক দর্শন সঁ তকোত নষ্ট তঃ জায়ত। জে
প্রীত পুরুষ এহি তীর্থ মে হমৰা নগ মবতঃ ও হমৰা
মে প্রবেদ কঃ জেতঃ আ কনকৰ পুনর্জন্ম নহি হোয়ত
জে কেও এহি ঠাম হমৰা আগ পিতবক উদ্দেশ্য সঁ আ
কবতঃ কনকৰ সর পিতব হমৰা নোক মে ঈক্ষাভঃ
চনি এতঃ। জা সময় সেহো মানুষক নেত পুণ্যময় আ
উত্তম মনদায়ী হোয়ত। সূর্যক মকব বঃ মে স্মিত বহন

পৰ তে কেও এহি ঠাম ভোৰ মে নহেতা কুনকা নেন গা
 স্থান পাওনাথক হোয়ত। মকৰ ৰাশি পৰ জখন সূৰ্য বহুত
 তখন মাঘ মাসক ভোৰ মে তে কেও নহেতা কুনকা
 দৰ্জান মাঘ সঁ সৰ পাৰ ওহি না বৰ্ষত লঃ জায়ত জেনা
 সূৰ্য্যোদয় ভোৰা পৰ অন্তৰাৰ খমে লঃ জায়ত অচি। মাঘ
 মাস মে জখন সূৰ্য মকৰ ৰাশি পৰ বহুত তখন ভোৰ মে
 নহেতা পৰ তম মনুষ্য কেঁ কমধা: সানৌক্য, সাম্প্ৰীপ্য
 আ সাৰুপ্য তিন প্ৰকাৰক মূক্তি দেব। মূনি নোকনি
 হমৰ ৰাত স্বব্ৰ। যদ্যপি তম সৰ্বজ্ঞাপী ছী মূদা ৰদৰী-
 বন মে হম বিজ্ঞেব কপ সঁ বহুত ছী। দোসৰ ঠাম দস
 বৰখ তপ কেনা সঁ তে প্ৰণ্য মিনেত অচি ও এহি ঠাম এক
 দিনক তপ সঁ মিত জায়ত অচি। তে বৰ জ্ঞেষ্ঠ এহি সূক্ষ
 দৰ্জান কৰেত ছথিন কুনকাৰ জীৱন সদাক নেন মূজ লঃ
 জায়ত অচি আ কুনকা ধৰীৰ মে পাৰ নহি বহুত অচি।
 নাপদ জী কহননি - দেৱকদেৱ ভগৱান বিষ্ণু দৈৱগণ
 সঁ এহি প্ৰকাৰ কহি ঋক্ষা জীক সং ওহি ঠাম অন্তৰ্ধান লঃ
 গেনাহ। তন্দু আদি সমস্ত দেৱ গণ অপন অশ্ব ওহি ঠাম
 চৌডি সূক্ষ সঁ অন্তৰ্ধান লঃ গেনাহ। তে ঋক্ষযজুচিভ
 বানা জ্ঞেষ্ঠ প্ৰকপ এহি কথা কেঁ স্নেত ছথি ৰ স্নাৱেত
 ছথিন ও তীৰ্থৰাজ প্ৰয়াগ আ ৰদৰীৱনক যাত্ৰাক যতপাৱেত
 ছথি।

===== ০ =====

পৰমানন্দ ন্যাস কৰ্ণ (১৯৩০) গায়-ঘোষসৰ, পোঃ-ৱিঁৰৌন
 জিনা- দৰভাঙ্গা, ৰিহাৰ, জিহাণ- স্নাতকোত্তৰ, CA11B, মেৱানিচুত
 মেডন বেক আৰ্জ গাতিয়া, Email- Karnpnnd@gmail.com, Mob No-
 7677179516

অপন মন্তৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাও।

২.২.নিৰ্মাতা কৰ্ণ- অগ্নিশিখা থেপ ২২

निर्मला कर्ण (१९७०-), शिक्षा - एम. ए., नेहरू-
खराजपुर, दबउंजा, मासुब- गोठियाबी (रँतहा), रउँमान निराय-
बाँठी, माबखु। माबखुं यबकाब महिना एरुँ रँत निकाय
यामाजिक सुबखा रितागमे रँत निकाय परियोजन पदाधिकारी
पदयुँ मेरानिवृत्ति उपबान्त सुतुँत्र लेखन।

(अग्रि शिक्षा मून हिन्दी- सुगीय जितेन्द्र गुम्मार कर्ण, मोथिली
अनुराद- निर्मला कर्ण)

अग्रिशिक्षा थेष -३२

पूरकथा

गनु रिश्वराय के उरुशी के थोज मेँ भेजे छथि, उरुशी के
आपय अनराक निर्देश के युँग,एहि कारण यरुँ अग्रबा उरु ी
अक बाजा पुरबरा के रिराह के भरिष्य के प्रति अरुँत ठि तित
भय जागत छथि।

আৰু আৰ্গা

পতান নোক মৈ ৰাফ্ৰম ৰাজ কেশি কে মূতু উপৰান্ত ওকৰ পুৱ
 ৱগ্ৰাম্বৰ প্ৰশ্যামন চনা ৰহন চন। ৰাফ্ৰম গ্ৰুৰ শূগ্ৰাচাৰ্য কে ম'ৰফ্ৰণ
 মে ও ৰাজ্য কে গুশনতা মস ম'চানন কস ৰহন চন,মুদা হৃদয় মে
 পিতা কে শত্ৰু মস প্ৰতিশোধ নেৰাক ভাৱ দৃঢ় চন। দ ন প্ৰতিদিন
 প্ৰতিশোধ কে অগ্নি কে ৱগ্ৰাম্বৰ অখন হৃদয় মে তীৱ য়ো
 তীৱতৰ কেনে জা ৰহন চন। ৰাফ্ৰম গ্ৰুৰ শূগ্ৰাচাৰ্য ওকৰ
 আন্তৰিক ভাৱনা কে বুমি গেন চনখি। ও ৱগ্ৰাম্বৰ কেঁ উচিত
 মময় কে প্ৰতীক্ষা কৰোঁ কে নিৰ্দেশ দেনখি। এহি মময় কে
 উপযোগঅখন ৱিশান যেনা কে যুফ্ৰ কে তৈয়াৰী নেন প্ৰশিক্ষ
 দেওঁ মে কৰয় কে নিৰ্দেশ ও দেনখি ৱগ্ৰাম্বৰ কে। ও গ্ৰুৰক মন হ
 স্নীকাৰ কএনে চন,এৰ গ্ৰুৰ শূগ্ৰাচাৰ্যক নিৰ্দেশন মে স্মৰ যেনা
 যুফ্ৰক প্ৰশিক্ষণ ন's ৰহন চন ।

মুদা ৰাফ্ৰম ৰাজ কেশি কে একষ্টা অৱিৱাহিতা পুত্ৰী চননি - চিত্ৰ
 যেনা।অখন পিতা কে মূতু কে ৱাদ ও একদম অমগৰ আ অনাথ
 ভস গেনীহ। ও অখন শৈশৱ কান য়ো মাতৃ-প্ৰেম ম'স ৱচিত ভস
 গেন চনীহ,আৰু দানকা ম'স পিতা কে স্নেহ-তৰু তক চিন
 গেননি। তৈয়া ৱগ্ৰাম্বৰ দিন-ৰাতি প্ৰশ্যামন কে ৱ্যৱম্ া মে ৱ্যস্ত
 ৰহিত চন। ওকৰা ৱহিন পৰ ধ্যান দেৱাক কনেকো মময় নহি
 চন। আৰু ম'গী-মাখী কে ছোড়ি,দানকৰ পীড়া-দুখ মন নেন
 ওতয কিযো নহি চন।

ও মত্তাগম ৱৰ্ষ কে উম্ম পাৰ কস গেন চনীহ, মুদা খনো কৌমাৰ্য
 ব্ৰত নয এমগৰ অৱিৱাহিত হেৰাক দুখ ভোগি ৰহন চনীহ।কেশি
 দানকৰ ৱিৱাহক প্ৰস্তাৱ কতেকো ৰাজা কেঁ পঠা দেনে চননি, কিছু

গোষ্ঠে প্ৰস্তাৱ স্নীকাৰ কঃ নেনে চলখিন,মুদা চিত বমেনা ওহি
প্ৰস্তাৱ কে ঞ্ৰ্ম্মীপুত কঃ দেনে চলীহ,কাৰণ জে ও ঞ্ৰপন হৃদয় ৰাজা
পুৰুৰৱা কেঁ পহিনে দঃ দেনে চলখি।ও প্ৰণ নেনে চলী জে -
'ৱিৱাহ কৰৱঁ তঁ ৰাজা পুৰুৰৱা মঁগ ঞ্ৰন্থথা জীৱন ভৰি ৰাজা
পুৰুৰৱাক নাম পৰ কুমাৰি বহৱঁ'।

কেশি এহি ৰচন কে কাৰণ ৰঁদত দুখী ভঃ গেল চল। হাৰি াকি
ও চিত্ৰমেনাক ৱিৱাহ কে নেনে প্ৰযাম চোড়ি দেনে চল। প্ৰাৰম্ভ মেঁ
পুৰুৰৱা কে দিগ্ৰিজয় কেনা কে ঔপৰান্ত ৰাজা পুৰুৰৱা মঁগ পুত্ৰী
কে ৱিৱাহ কৰৱঁয কে ঞ্ৰথক প্ৰযাম কেনে চল,মুদা ৰাজা পুৰুৰৱা
কে ঞ্ৰ্ম্মীপুতি কে কাৰণ ও নিৰাশ ভঃ গেল চল। ঞ্ৰন্থ কুনো ৰাজা
মোঁ ৱিৱাহ কে প্ৰতি ঞ্ৰপন পুত্ৰী কে ঔদ্যমীনতা দেখি ৰাঞ্চম ৰ জ
কেশি ঞ্ৰপন পুত্ৰীক ৱিৱাহ কৰৱঁক প্ৰযাম চোড়ি দেন । কানাত
মেঁ ও ঞ্ৰপন পুত্ৰীক ৱিৱাহ ৱিন্ কনহি পৰলোক গমন কএল।
ঞৱঁ চিত্ৰমেনা দিন-ৰাতি ৱিৰহ ৱেদনা মেঁ মঁতশ্ত ভঃ বহল চলীহ।
ঞৱঁ ও কোনো তৰহেঁ এক ৱেঁৰ পুৰুৰৱা মঁঃ ভেঁষ্ট কৰৱঁক ৰমৰ
তাকি বহল চলীহ। দানক প্ৰযাম চলনি কোনদনা এক ৱেঁৰ ৰাজা
পুৰুৰৱা মঁঃ ভেঁষ্ট কৰৱাক ঞ্ৰমৰ ভেঁষ্টনি ।

-উৰঁশী.....উৰ..ৱ...শী.....উ...ৰ....ৱ...শী...

উ...ৰ....ৱ...শী.....উ...ৰ....ৱ...শীsss ss sheessssss

""পুৰুৰৱা.....পু...ৰ...ৱ...ৱা..... পু...ৰ...ৱ...ৱা..... পু ৰঃৰঃৰাঃ পঃঃ
ৰঃঃ ৰঃঃ..ৱাঃঃঃঃঃঃঃঃঃ

দূৰ তক পমৰন তীন ৱিশান পৰঁত কে মধ্য তীন যোজন ৱিস্তৃত

উপলব্ধকা কে মধ্য এহি শ্বনি কে গুঁজ কতেকো রেঁৰ গুঁজি বহন ছন।
 বিশান পৰ্বত কে ঘাঠী মেঁ এহি ছোৰ মঃ ওহি দুমৰ ছো তক
 নগাতাৰ য়েহ আৰাজ জাগত ছন,পুনঃ পৰ্বত য়োঁ ঠকৰা কঃ ও
 আপম আগৰঁ জাগত ছন। আপন মাঁম বোকনে উৰ্ৱশী আ ৰাজা
 পুৰাৰৱা আপন-আপন উঠৰিত স্বৰক প্ৰতিশ্বনি সুনৱা মে মগন
 ছনথি দানক ও স্বৰ জে পহাড় য়োঁ ঠকৰা কঃ গুঁজিত য পুনঃ
 আপম আৰিঁ দানক কৰ্ণ-বন্থ য়োঁ ঠকৰা জাগত ছননি।

পুৰাৰৱা ৰঁজনথি - "মুনি বহন ছী প্ৰিয়ে! হম কহনে ছনাঁ অহাঁ
 কে! এতয় ব্যাপ্ত গহন নিস্কৰ্ণতা কেঁ হম মভ ৰিচ্ছিন্ন কঃ মকৈত
 ছী। পহিনে জতেক শাস্তি ছন তাহি মঁঃ ৰেঁমী আপন মভক শ্বনিক
 প্ৰতিশ্বনি কেঁ সুন। এক ৰেঁৰ উঠৰিত কএন গেন শ্বনি কে ৰেঁৰ-ৰেঁৰ
 গুঁজিত প্ৰতিশ্বনি সুন।"

-হঁ ! ৰাস্তৰিকতা অছি ! অহাঁক এহি ৰাঁত মেঁ!গ্ৰ স্ব ন মভে ৰাঁত
 মনোৰংজক অছি প্ৰিয়- উৰ্ৱশী ৰঁজনথি ।

পহাড়ক শাঁত পৰিৱেশ মে জতয় পূৰ্ণ মৌন ছন, পুৰা ৰা কহনে
 ছনোহ - .

"এতহ তীৱ স্বৰ মেঁ কোনো এক শব্দ জঁঃ ৰাঁজন জায় খনি ও
 এতয় ৰেঁৰ-ৰেঁৰ প্ৰতিশ্বনিক ৰূপ মে সুনৱা মে অৰৈত অছি।"

কৌতূহন ৰশ উৰ্ৱশী তীৱ স্বৰ মেঁ "পুৰাৰৱা" কহনথি,তখনহি
 পুৰাৰৱা জোৰ মঁঃ "উৰ্ৱশী" কহি কঃ আৰাজ নগাওন । ওকৰ
 ৰাঁদ জে ভেন তাহি ঘটনা পৰ উৰ্ৱশী আশ্চৰ্যচকিত ৰহি গেনথি।
 তেৰ ৰাঁদ মঁঃ ওহি ঘাঠী মে দনু আৰাজ ৰেঁৰ-ৰেঁৰ গুঁজি বহন
 ছন। আৰঁ উৰ্ৱশী এৰঁ ৰাজা পুৰাৰৱা দনু প্ৰাণী ৰেঁৰ-ৰেঁৰ আৰাজ
 দেৱয় নগনথি,এৰঁ ৰেঁৰ-ৰেঁৰ ৰেঁহ আৰাজ জে ঘাঠী মেঁ গুঁজি বহন
 ছন,ওকৰা মনি-মনি উলোমিত ভঃ বহন ছনথি । প্ৰ িশ্বনি ধীৰে-

ধীৰে ধীৰে হোময় নাগল,পৰন্তু উ..ব..ৰ..শী আ পু..ব..ব..ৰা.....
 ৱীনি কস। এহি টুটল-ফুটল, ৱিগড়ল শৰ্দ্ধ পৰ দুনু গোটে উঠ স্বৰ
 মেঁ ঠহুকা মাৰি কস হঁমস নগলখি । দানকৰ হঁমী ওহি শান্ত যোম্ম
 ৱতাৰৰণ মেঁ শহদ মন ঘূনি -মিতি কস ঘাঠী মেঁ দূৰ-দূৰ ধৰি পয়ৰি
 গেল ।

গ্ৰা আৱাজ আ ওকৰ প্ৰতিশ্বনি ঘূনি একটা মৃন্দৰ ৰমণী
 আশ্চৰ্য্যচকিত ভস গেলীহ,আ ও অখন মংগী মভ দিম প্ৰশ্নৱাচক
 দৃষ্টি মঁস তাকস নগলীহ। ওহি মেঁ মঁস এক গোটে ৱঁজলীহ ।

"কী দেখেত ছী চিত্ৰমেনা!নগৌত অছি এতয় হুমৰা মভক তিৰিভ
 দূ ঠা আওৰ কেও প্ৰাণী অছি।"

"হুম মভ কিএক নহি ওকৰা মভ কেঁ লুকা কস দেখল জায়"-
 দোমৰ মখী প্ৰস্নাৱ দেনক,জকৰ প্ৰতুভৰ মেঁ চিত্ৰমেনা কহলখি -

"হঁ, দেখৱাক চাহী জে এহি ঘাঠী মেঁ হুমৰা মভক অতিৰিভ কে
 অছি ।"

ফেৰ ধীৰে-ধীৰে ভেগ ৱঁড়ৱৈত ও মভ ঘাঠী মেঁ আগু ৱঁড়য় নগলীহ
 । ৱঁগত দূৰ ধৰি চললখি ও মভ , মদা দানকা নোকনিক দৃষ ঠি
 মেঁ কিযো নহি আয়ল। থাকি-হাৰি ও মভ একটা মৃন্দৰ
 পৃথকৰিণীক কাত মে ৱৈমি গেলখি ।চিত্ৰমেনা আ দানকৰ মভ
 মখী চুপচাপ ৱৈমল প্ৰকৃতিক স্ময়মা কে আনন্দ নস ৰহল চলখি ।
 চিত্ৰমেনাক মখ পৰ গহন উদ্যমীনতা ভৰল চলনি। দানকা গ্ৰা
 মৃন্দৰ পৰিৱেশ কনিকো প্ৰভাৱিত নহি কস ৰহল চল। দানকৰ
 হৃদয় মেঁ ৱেঁৰ-ৱেঁৰ উঠেত পীড়াক নহৰি দানকৰ চেহৰা মঁস স্নগ্ধ
 দৃষ্টিগোচৰ হোগত চল। ও অলন্ত গঁভীৰ মখ মদা মেঁ ৱৈমল
 চলীহ।

ঠীক এহি ফল অলন্ত নিকট যোঁ ফেৰ হঁমীক মধৰ ৱাজ দানকা

মন্ত কে মনৰাঁ মে আৰিঁ গেল।

একটা মখী রঁজনথি - "দেখু, এহি পুংকৰিণীক আগু জে মাড়
আছি ওকৰ পাছ কিযো আছি। গু আৰাজ ওতহি মঁস আৰিঁ বহল
আছি।"

চিত্রমেনা - "চলু মাড়ী কে পাৰ জা কঃ দেখু জে কে চি।"

চিত্রমেনা আগু রঁড়ঃ নগনীহ আ দানকৰ মন্ত মংগী মেহো দানকা
মংগ চনয় নগনথি। মাড়ীক ওষ্ট ধয় এহি কাত মঁস দেখলনি জে
মাড়ীক দোমৰ কাত বংগ-ৰিঁবংগক পুংপ কে মন্দৰ রাঁগ আছি ,জাহি
মেঁ একটা মন্দৰ য়ুরক আ ওতৰঁহি মন্দৰ য়ুরতী রেঁমল চন। দানকা
মঁস কিছুএ দূৰ দূ ঠা মঁদৰ মনমোহক মেমনা চন।

একটা মখী রঁজনীহ - "হে দেখু নে ,গু আদমী রঁড মন্দৰ
আছি।একৰ মঁদৰতা আদ্বিতীয় অপ্রতিম আছি,এহেন মঁদৰ পুংস হম
আগু ধৰি নহি দেখনে চনহাঁ।"

"আৰে, গু তঃ বাজা পুৰবৰা চুথি!মম্মাষ্ট পুৰবৰা! জিনকা হম
পহিল রেঁৰ রমঁতোমেৰ মেঁ দেখনে চনহাঁ।"

চিত্রমেনা আশ্চৰ্যচকিত হোগত রঁজনথি,ম্বৰ মক্ষিম চন জেনা ও
অপনহি কে মনৰঁগু নেন রাঁজন হোথি। মৃদা নিকষ্টম্ব দানক মখী
মন্ত গু রাঁত মনি গেল। গু রাঁত মনি দানক এক মখী
আশ্চৰ্যচকিত হোগত রাঁজন -

"ও! গু ও চুথি!আহাঁক মোন মঁদিৰক দেৱতা! গু রাঁত আশ্চৰ্যক
রাঁত আছি জে আগু আহাঁক তপয়া মাকাৰ ভঃ গেল আছি।"

গু মনি দোমৰ মখী পুচনকে - "মৃদা ও নড়কী কে আছি,মৌন্দৰ্য
মেঁ ও অপনা মন্ত মঁস রঁড নীক আছি!অন্ত মন্দৰ আছি ! ওকৰ
মৌন্দৰ্য অতুনীয় আছি!"

-হঁ ! গু মোচৰাঁক রাঁত চৈক।- চিত্রমেনা গঁভীৰ হোগত

ৰাজনীহ,পুনঃ গহন উদ্যমী দানকৰ মৃখমুণ্ডন পৰ পমৰি গেলনি।
ও মন্ড এতেক মূদ স্নৰ মে ৰাঁজি বহন চনীহ জেনা চোৰী কঃ বহন
হোথি।

হঁ ঽ গুপ্ত ৰূপেঁ কোনো দঁপতিকেঁ দেখেঁ আ ওকৰ গল্প স্মনৰেঁ চোৰ
থিক,গ্ৰ মন্ড মংগী ৰেঁমত আঁথিক মৌন গুপ্ত ভাষা মেঁ এক দোমৰা
মঁঃ গল্প কৰেঁত ওতহি ৰেঁমি গেল চনোথি ।

ও মন্ড চূপচাপ ৰেঁমত উৰ্ৰশী আ ৰাজা পুৰুৰা কে গল্প স্মনৰা মেঁ
তলৌন ভঃ গেলোথি। ৰাঁত কান ধৰি উৰ্ৰশী আ ৰাজা পুৰুৰা
প্ৰেমমগন ভয় এক দূমৰ মংগ গল্প মেঁ চূৰন বহনোথি । এম্হৰ
বিহ্বন হৃদয় কে থামি,আত্ৰবতা মঃ ওতয় কে দিৰ্য প্ৰা ৃতিক দৃশ্য
কে দেখৰাক অভিনয় কৰেঁত চিত্ৰমেনা আ দানকৰ মৰেঁ মখী কে
দৃষ্টি মাত্ৰ উৰ্ৰশী আ পুৰুৰা পৰ চনৌক। চিত্ৰমেনাক মখী
নোকনি উৰ্ৰশী এৰেঁ ৰাজা পুৰুৰা কে দেখগত প্ৰকৃতিক
আত্ৰনৌয় মৌন্দৰ্যক আনন্দ মেহো মংগহি নঃ বহন চনীহ,মদা
উৰ্ৰশী আ পুৰুৰা কেঁ এক মংগ দেখি চিত্ৰমেনাক হৃদয় ব্যথিত ভঃ
গেলনি।গ্ৰেধক আগ্নি তীব্ৰ জ্বালো ৰাঁনি প্ৰজ্বলিত ভেল চননি দানকা
ভীতৰ।এহি গ্ৰেধক আগ্নি কে কাৰণ দেহ মেঁ কঁপন হোময় নাগন
চন।

-উৰ্ৰশী,আৰেঁ এতহ মঁঃ আপম ভঃ জাউ,কাৰণ আগ আপন কুল-
গুৰু ৰক্ষিৰ্ঠ আৰিঁ বহন চনোথি,ও আপনা মন্ডক প্ৰতীক্ষা কৰথ গ্ৰ
ৰাঁত উঠিত নহি হোয়ত।

ৰাজা পুৰুৰা ওতহ মঁঃ ৰিদা হেৰাক প্ৰস্তাৱ বখনোথি,মংগহি ও প্ৰস্তান
কৰা হেত্ৰ উচ্চত ভেলোথি।

"হঁ প্ৰিয়তম! চনু,প্ৰণয় কে ৰাস্তে এখন ৰাঁত মময় আছি।"

দনু গোটেঁ এক-একটা মেমনা আপন এক হাথ মেঁ উঠা নেলোথি আ

এক দোষবাক হাত পকড়ি কিছু গ্নগ্ননাগত আগ্নু প্ৰস্থান s
গেলথি।

চিত্রমেনা আ দানক মংগী মন্ডক উপস্থিতিক কনেকো ভান দানকা
মন্ড কে নহি ভেন ছননি, দানকৰ উপস্থিতি মঁস দনু গো ে নিতাঁত
অনভিভু ছনথি।

চিত্রমেন একষ্টা দীৰ্ঘ মাঁম নৈত রঁজনথি - "মখী! নগৌ আছি জে
ও ভৰঁশী ছনথি, স্নগক অগ্নবা! মদা ভৰঁশী আ পুৰবৰাক ্ৰেম
আশ্চৰ্যজনক আছি। এহি মৌতিন কে কাৰণ পুৰবৰা হমবা
নকাৰৈত আৰিঁ বহন ছথি। মদা হম দানকা ছোড়ঁ নহি।"

এক মখী পুছনথি- "কী কবৰঁহ মখী?"

"হমবা-হমবা পুৰবৰা অৱশ্য ভেঠতাহ, হমৰ নখ্য ছি পুৰবৰা কে
প্ৰাপ্ত কেনাগ্ৰ ! ভনে হম আপন নখ্য ছন-কপষ্ট কে মহায়তা মঁস
প্ৰাপ্ত কৰী। জঁস দানক হৃদয় নহি ভেঠত তঁস দানক শ ীৰ হম
অৱশ্য প্ৰাপ্ত কবৰঁ ।"

মদা ও ভৰঁশী ? ও জে অহাঁক রাঁষ্ট মে পাথৰ জকাঁ পড়ন
আছি, ওকৰ কী হেতৈক?

তোঁস মন্ড এহি রাঁত পৰ মোচহ । তোহবা মৰঁহক কাজ ছহ জে
ওকৰা মংগ কোন ব্যৱহাৰ কবৰঁহ আ ওকৰা হমৰ রাঁষ্ট মস কোনা
হঠয় রঁহ ।"

প্ৰমুখঃ

অপন মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাও।

२.४.नन्दरिनाम बाय-शिक्षाचार

नन्दरिनाम बाय

शिक्षाचार

अनीत बाय आ रिनीत बाय दूनू एके गामक रायी। अनीत बायक घर उतबरौबि षोतमे आ रिनीत बायक घर दक्षिणरौबि षोतमे,धरि दूनू गोशामे रँड प्रेम । अनीत बाय रिनीत बाय माँ दू रर्थक जेठ। पढ़ेयोमे अनीत बाय रिनीत बाय माँ दू किनाम आगु। जखन रिनीत बाय आठराँ किनाममे नाँउ निथौलनि तखन अनीत बाय दमराँ किनाममे पढ़े छनाह।

जखन यबकाब शिक्षा मित्रक रँहानी केनक तँ अनीत बाय ग्रा मोठिक^२ आरेदन नहि केनाह जे पनबहे माए ष्टका दबमाहा आ एगारहे मायक नौकरी छै। एगारहे मायक पछाति म्थियाके खुशामद करू तँ फेर अँगना एगारहे मायक नेन मेरा रिम्बार

হএত। জঁ মুখিয়া নহি চাহত ত যোৱা বিস্তাৰ নহি হএত। হৰদম মুখিয়াকে পমৌজী কৰিত বহু।

অনীত ভায় স্নাভিমানী নোক ছথি-ও মোচননি হমৰা বঁতে মুখিয়াক পমৌজী কয়ন নহি হএত। তঁও এ নৌকৰীক নেন নহি পৰিয়াম কৰী ময়হ নীক। মূদা বিনীত ভাএ মোচনাহ - েমন মঁ ৰেঁগাৰ ভনা। কম মঁ কম পনৰহ মাএ ঠকা তঁ আউত। নহি কিছু ত পৰিৱাৰক নুনে তেন চনত। ৰঁদত গোষ্ঠা আৱেদন কই বহন ছেক। ৰঁদত গোষ্ঠাক ৰঁহানী হেতে। জে মৱঁহক গতি হেতে যে হমৰো হএত। এখন জে ভৰি দিন ৰৌআগত বহৈত ছী তে মঁ তো নীক হএত জে শিক্ষা মিত্ৰ পদ পৰ ৰঁহান ভই কোনো মুনমে চষ্টিয়া মভকেঁ পঠাএৱঁ। যএহ মভ মোঠেত বিনীত ভায় শিক্ষা মিত্ৰ পদক নেন আৱেদন কেনাহ আ পনৰহ মাএ ঠকা মানদেয় পৰ ৰঁহান ভ' আও চৌৱানীম হজাৰ ঠকা উঠৱৈত ছথি। অনীত ভায় মৰকাৰী নোকৰীক নেন ৰঁহু প্ৰযাম কেনাথি মূদা নৌকৰী নহি ভেঠনৈহ। ও খেতী গৃহস্থী কয় অখন পাৰিৱাৰিক গাড়ীকেঁ ী'চএ নগনাহ। অনীত শনিদিন ৰেঁকপহৰ জমীনক আন নাগন ৰমীদ কঠৱএ গেনাহ। জগ আন নাগন কেন্দ্ৰ পৰ গেনাহ ওকৰ মঁচানক অনীত ভায়ক জমাৱঁদী দেখকয় আ নেঠ খোনিকয় ওও জমাৱন্দীক নগান দেখনক। অনীত ভায়ক জমীনক জে মানগুজাৰী আন নাগন কেন্দ্ৰক মঁচানক ৰঁতৌনকনি যে মুনিকয় অমিত ভাগ্ৰ ছগন্তামে পড়ি গেনাথি। পহিনে জে জমীনক মানগুজাৰী নগৈ ছনৈহ তগ্ৰমঁ কএক গুণা ৰেমী মানগুজাৰী আন নাগন'ক মঁচানক ৰঁতা বহন চননি। মঁচানক অনীত ভায়মঁ কহনকনি মৰকাৰ জে দাৰ ৰঁহু কেনক আ দাৰ মঁ জে মৰকাৰ কেঁ ৰাজস্ব আমদনী হোও ছনৈ যে ত ৰঁদ ভ' গেনেক। ৩ ৰাজস্ব

পুৰা কৰি নে মৰকাৰ জমীনক মানগুজাৰী রঁঠোনক হেন। ঁএ
 থহাঁক জমীনক এতেক মানগুজাৰী ভেন। নহি হোণ্ৰয় তঁ কোনো
 দোমৰ ও আননাগ্ৰন কেন্দ্ৰ পৰ জাকয় পতা কৰিয়ো গ থপনে
 স্থিতি স্লগষ্ট ভ' জাএত।

অনীত ভায় রঁজনাহ - থহাঁ গনত থোড়ে কহরঁ। মৃদা হমৰা নগ
 এখন ঠোখা কম থছি। তেঁএ ঠোখাক রেঁৰছা কই দোমৰ দিন
 বমীদ কষ্টরঁয় আএরঁ। আননাগ্ৰন 'ক মঁচানন কহনেথিন - রঁঙ
 রঁঠিয়া। দোমৰ দিন বরঁকৈঁ ভোৰমে অনীত ভায় চৌকপৰ চাহক
 দোকানপৰ চাহ পীরঁয় গেনাহ। উত্তৰরাঁৰি ঠোন আ দক্ষিণ রাঁৰি
 ঠোনক রাঁচমে চৌক থছি। চাহক দোকানপৰ বিনীত ভায় , বঁজীত
 ভায় আ মুল্লাজী মেহো রেঁমন চলাহ। অনীত ভায় কেঁ দেখতে
 বিনীত ভায় রঁজনাহ - থাড্ৰ ভায় থাড্ৰ।

অনীত ভায় বিনীত ভায়ক। রঁগনমে জাকই ব্লেঁচ পৰ রেঁমনা।
 চৌকে ছী ত রাঁত কোন। বঁগ- বঁবঁগক গপ চনিতৈ বহৈএ। রাঁ
 উঠন দাৰুপৰ। বিনীত ভায় রঁজনা - নীতীশ জী দাৰু রঁল্ল ২
 রঁডুড় পেঘ কাজ কেনথি। তেঁপৰ অনীত ভায় রঁজনাহ - াৰু
 রঁল্ল কেএ কই নীতীশ গুমাৰ ঠীক্লে রঁঙ নীক কাজ কেন ি মৃদা
 দাৰু মঁ জে বঁহাৰ মৰকাৰকে বাজম্বক আমদনী হোণ্ৰ চলেঁ যে রঁল্ল
 ভই গেত। আ ওণ্ৰ বাজম্বক ক্ষতিপূৰ্তি নীতীশ গুমাৰক মৰকাৰ
 জমীনক মানগুজাৰী রঁঠাকয় কই বহনা হেন। অনীত ভায়ক রাঁত
 মূনি বিনীত ভায় থোড়েক আগ্ৰেশমে রঁজনাহ - দাৰু ল্ল কেনামঁ
 জে বঁহাৰ মৰকাৰকেঁ বাজম্বক ক্ষতি ভেনৈ তেকৰ প িতক নেন
 ত কোনো উপায় কৰএ নে পড়িতৈ কি নীতীশ জী থপনা রাঁপক
 থেত রেঁচকয় ক্ষতিপূৰ্তি কৰতে।

তেঁপৰ অনীত ভায় রঁজনাহ - মঁহ দূরঁৰা রঁদ মরঁহক ভৌজাগ।

মৰমঁ বুড়িৰক দীনানাথ । মৰকাৰ কেঁ কিমানশা স্মনে। এক
 তৰফ কৰ্মচাৰী মভহক দৰমাহা দোৰঁৰ- তেৰঁৰ কই বহন খ্ৰি।
 আৰঁ মাম্‌শ্ৰে মৰঁহক দৰমাহা দেখিযো চাৰি হজাৰ মঁ চৌৱানীম
 হজাৰ ভই গেন। ওহুমে ত কমী কয় মকৈত ছন। আৰো
 বৈকল্পিক বৈৰম্মা ক' মকৈত ছন। জেনা ৰিধায়ক আ ৰিধান প ষ্ৰদ
 মভক বৈতন ভঙামে কণৌতী কএ কয়। ৰিনীত ভায় মেহো
 শিক্ষক ছথিযো। মাম্‌শ্ৰক দৰমাহাক নাওঁ স্নি দানকা নেম
 দেনকনি, ও ৰঁজনাহ- মাম্‌শ্ৰক দৰমাহা ত এখনো কমে ছৈক।
 হমৰা মভহক নড়াগ্ৰ তঁ মৰকাৰ মঁগ খ্ৰিযে । হমৰা মভকে
 নিয়মিত শিক্ষক ৰানা ৰেতনমান চাহী। খ্ৰহাঁ চৌৱানীমে হজাৰ
 দেখকয় জৰৈ ছী,জখন শিক্ষকক দৰমাহা মাৰ্চি হজাৰ শকা ভ'
 জেতে ত খ্ৰহাঁকে আওৰ জনন হএত। তৈপৰ খ্ৰনীত ভায়
 ৰঁজনাহ - মাম্‌শ্ৰ মভ স্কুলমে চষ্টিয়া মভকেঁ কী পঢ়ুৱৈ ছৈ যে ত
 চষ্টিয়া মভক মাগয়ে - ৰাপ বুঁমে ছৈ আ দৰমাহা চাহী মাৰ্চি
 হজাৰ। হুঁখ..২২২.....।

খ্ৰহিনা ৰাত ৰঁঠৈত - ৰঁঠৈত দুনু গোষ্ঠামে হু - হু , মে- মে হোমএ
 নাগন। খ্ৰহাঁপৰমঁ দুনু গোষ্ঠা তোৰাপৰ আৰিঁ গেনাহ।ৰিনীত ভায়
 কহনকনি - তোৰা দেখ নেৰৌ,তোৰা বুঁভে কী হেতৌ। তোঁ নী ীশ
 জীকেঁ কী ঠখাৰি নেমহী। তৈপৰ খ্ৰনীত ভায় ঠভৰ দেনখিন -
 হমৰা বুঁতে ত চীকে কিছ নগ হএত আ তোৰে বুঁতে কী হেতৌ।
 তোঁ হমৰে কী ঠখাৰি নেমে। বহনে ৰাত নীতীশ কুমার 'ক ত
 আৰঁয় দহী চুনাব ,মৰঁ বুঁমা জেঙে ।

এতেক ধৰি ভই গেনে জে দুনু গোষ্ঠা মানে খ্ৰনীত ভায় আ ৰিনীত
 ভায় ব্ৰৈচপৰ জে বৈমন ছনাহ ,চাঠ ভ' জাএ গেনাহ। ম দা বচ্চ
 বহন বঁজীত ভায় আ মুল্লাজী । দুনু গোষ্ঠেয কেঁ ডেন পকৈড কই

অন্য কেনখিন। আ মমমা - বুঁমাক ২ চূপ কৰৌনখিন। নহি তে
 পকড়া - পকড়ী আ মাৰি - পীঠ হোণ্ডমে কোনো কমাৰি বাঁকী নহি
 ছনে। পঁডিত কাকাক বেঁঠীক বিয়াহ ছিযনি। পাঁচম দিন বঁৰিয়াতি
 আডুত। তহী মঁদৰ্ভমে পঁডিত কাকা অখনা দনানপৰ গোঁআক
 বেঁমাব কেনে চনাহ। বঁহাত নোক মভ পঁচন চনাহ আ বঁহাত
 পঁঠিযো বহন চনাহ। গোঁআক বেঁমবাক নেন চৌকী, ব্ৰেঁচ আ ফুৰ্মী
 কেব বেঁমব চন। বিনীত ভায় মেহো বেঁমবমে পঁচন গেন চনাহ।
 ও একটা ফুৰ্মী পৰ বেঁমব চনাহ। দনকে বঁগনমে বঁজীত ভায়
 মুল্লাজী মেহো বেঁমব চনাহ। তখনে অনীত ভায় পঁচনাহ। তখন
 একোটা ফুৰ্মী খালী নহি চনএ। হঁ বিনীত ভায় জতয় বেঁচন চনা
 তহীক বঁগনমে একটা ব্ৰেঁচ খালী চন। অনীত ভায় কেঁ দেখতে
 বিনীত ভায় ফুৰ্মী পৰ মঁ ভৰিকয় চাঢ় হোণত বঁজনাহ, আডু বেঁমু!
 তেপৰ অনীত ভায় কহনকনি - নগ নগ অহাঁ বেঁমু! অহাঁ কহ না
 ছী ত একটা শিক্ষক ছী জে মম্মানক পদ অছি। অনীত ভায়ক
 বাঁত ঘনি বিনীত ভায় বঁজনা - শিক্ষক নগ প্ৰোফেচৰ কিএ নে
 ছী মদা অহাঁ মঁ ভমেৰমে ত ছোষ্ট ছী। পেঘো ছোষ্ট ত দ খএ
 পড়িত ছেক। গ্ৰা কহেত বিনীত ভায় অনীত ভায়ক ডেন
 পকৈড়কয় ফুৰ্মীপৰ বেঁমো দেনখিন আ অখনা জাকয় ব্ৰেঁচপৰ
 বেঁমো। বঁজীত ভায় মুল্লা জী মঁ অঘথিৰ মঁ কহনক ি - দেখিযৌ
 দুনু গোঠাকৈ কেও কহতে জে ভোৰমে দুনু গোঠাক বীঠ মগড়া
 ভেন চনে। তেপৰ মুল্লাজী বঁজনা- যএহ ত পড়ন-নিখন োকক
 পহচান ছী। আ যএহ মঁম্বাৰ মেহো ছী। একবে শিক্ষাচাৰ কহন
 জাগ ছেক। জঁ পড়ন-নিখন নোক অশিক্ষিত ভ' জাএত ত বিনু
 পড়ন-নিখন নোক কী কৰত ? নড়াগ - মগড়া অখন জগহ ছে
 আ শিক্ষাচাৰ অখন জগহ। অনীত জী কিছো ছখিন মদা বিন ত

জী য়ঁ তঁ ঔম্বেৰমে দুৱৰ্থক জেঠ ছখিন, পেঘো - ছোষ্ট খিয়ান
ত কৰয় পড়ৈ ছৈ কিনে। বঁজীত ভায় মূড়ী ডোনৰেঁত ৰঁজনোহ -হঁ
যে ত কৰগয়ে পড়ৈ ছৈ।

অপন মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাও।

২.৬.সুভাষ কুমাৰ কামত- দিৱ্যদৃষ্টি চঠিত পোথীয়ে গজপষ্ট: এক
মন্মেকিত

সুভাষ কুমাৰ কামত

দিৱ্যদৃষ্টি চঠিত পোথীয়ে গজপষ্ট : এক মন্মেকিত

মৌখিনী ভাষা মৌঁ মাহিহিক পোথী ' দিৱ্য দৃষ্টি ' মাদে আদৰণীয় শ্ৰী
গংগাধৰ কুঁৱৰ "হৰ্ষ " আ প্ৰা০ ৰামেশ্বৰ প্ৰমাদ মঁ ন জীক তথা
এড০ মূৰ্য নাৰায়ণ কামত জীক মন্মেক ৰিমৰ্শ পঠৰাক অৱমৰ
ভেটন ৰহয়। মূন মন্মেক মৌঁ লেখক শ্ৰীনাথ দেৱ কামত জী এহি
পোথীয়ে পহিন মন্মেক ২০২১ পৃষ্ঠ মঁ০ ১৪৫ জকৰ দাম ০০
টাকা ৰাখি পলনী প্ৰকাশন নিৰ্মলী মঁ আকৰ্ষক পোথী ছপেননি।
তাহি মৌঁ আনে মন্মেক জেকা পংক ৩পন্মাকৰ শ্ৰী জগদীশ
প্ৰমাদ মন্মেক জীকে ছাপিত কৰৰামে ৰিশেষ ধ্যান দেননি অছি। চক্ষু
কেৰ লেখক শ্ৰী দুৰ্গা নন্দ মন্মেক অৱন পোথীক ৰিময় মূঠী ক্ৰ০ ১
মঁ ২৩ ধৰিমে ১. মৌনাগল গাছক ফুন - ৩পন্মাক ৰিধা আ হিমে
ক্ৰ০ ২ জীৱন - মৰণ , ক্ৰ০ ৪ জীৱন মন্মেক, ক্ৰ০ ১১ - জীনগীক

জীত এৱম্ কথা ৱিধায়ে ক্ৰ০ ১৬. ত্ৰিকাল দৰ্শী , ক্ৰ০. ১৭ পৰ
 অৰ্ধদাৰ্শিনী সমীক্ষা নিখনে বহথি। তহিনা অংশু কেৰ নেখক ৰী
 শিৱ কুমাৰ মা ' ঠিলে' অৱন পোথীক অধ্যায় ক্ৰম ১ য় ৩ ধৰিমে
 শ্ৰী মন্ডন জীক প্ৰকাশিত পাঁচ পোথী পৰ ৱিমৰ্শ কয়নে বহথি।
 যথা:- ক্ৰ০ ৯. মৌনাতন গাছক ফুল -উপন্যাস, ক্ৰ০.১০ ৰ চৈক
 নাষ্টক - মিথিনাক ৱেণ্টী , ক্ৰ০ ১৩. তৰেগন -ৱাঁন প্ৰেৰ কথা
 মংগ্ৰহ, ক্ৰ০ ২৪. ঠৌথিনী কথাক ৱিকায়মে গামক জিনগীক
 যোগদান আ ক্ৰ০ ২৬. গন্দধনুৰী অকায়মে মামাজিক ৱিমৰ্শ
 তাহি পথগামী ৰূপে শ্ৰী কামতজী- শ্ৰী জগদীশ ৱাঁন কেৰ বচনা
 মংমাৰ য় অৱন পোথী দিৱ্যদৃষ্টি মৈ ক্ৰম ১ য় ৪৯ কেৰ মধ য
 অধ্যায় ক্ৰ০ ১০ পৰ শিৰ্ষক - মাহিৰ অকাদমী পুৰস্কাৰ , ভোতুম
 -২ দেৱাশ্ৰমক মূদাঁক মৈ খুৰি জমলাহ অছি। দনক নিখন ঠৌথিনী
 ভাষা মৈ মাহিৰিক পোথী মময় য় পহিনে চেত কিয়ান পৰ
 পুৰাণতক সমীক্ষা আওৰ জগদীশ প্ৰমাদ মন্ডন জীক- মন্ডন
 পৰ মাৰগৰ্ভিত তথ্য কেৰ ৱিশেষণ কয়ন গেণেক হন। দিৱ্য দৃষ্টি
 পোথীমে প্ৰায়ঃ ২০ ৱৰ্ষক ভীতৰ ৱহৰায়ন ৱিচ্চন পোথীপৰ চঠা
 কয়ন গেণ চৈক। পোথীক ২৬ গোষ্ট পৃষ্ঠ পৰ আধগোকে পল্লা
 ৰিজ ৰাখনা য় কল মাঠে ১২ পৃষ্ঠ অৰ্থাত আধ দৰ্জন পল্ল কেৰ
 উপযোগ নোষ্ট ৰূপে পাছ আৰো জোৰিকয় নগৌনা য় পাঠকেৰ
 নিখমে মাদা কাগতকে উপযোগিতা ৱিঠি মকৈত চৈক। না
 পৰ্যাবৰণকে দৃষ্টিকোণ য় অল্পপযুজ ভেনামন্তা এক চিন্তাক ফৰাক
 ৱিষয় ছী। অৱনোকন কৰৱ তঁ পায়ৱ পৃষ্ঠ য় ০১১,২০,২৭, ২৯,৩৯,
 ৩৮,৪৪,৬৭,৬৯,৬৭,৭২,৭৪,৯০,৯২,৯৬,১০৩,১০৭,১১৩,১১৬,১১৮,১
 ২২,১২৬,১৩১,১৩৩, আ ১৩৬ আধ পৃষ্ঠ ৰিজ ৱিনি গেণা য় ঐ
 মংগাণ জমানামে অতিৰিজ আৰ্থিক ভাৰ প্ৰকাশন কেঁ পঠৈত

জৈক,জে মঁভৰতঃ নেথককেঁ কেঁচা ভুগতান কৰয় পড়ৈত হোয়!
 পুনঃ পুনঃ প্ৰতিকৈ চুপায়মে জোঁ জগহকে খাতী নহি ৰাখি পাঠ
 শিৰ্ষক মতৰেঁধন মঁধান কয়ন জাএ তঁ নিশ্চিহ্নত ৰাপেঁ চু গোষ্ঠ মঁ
 রেঁশীয়ে পল্লা ভগৌৰ মকেঁত জৈ। পোখীমে শব্দ অশ্লিষ্ট যেহো দূৰ
 কৰয় ম^১^২ ৰহি গেলাপৰ প্ৰকাশন 'ক মেহত পৰ গঁভীৰ ধৰুঁ
 ছী। ওনা শব্দ মৌখিলী নেখন রা পচমনিয়া শৈলীমে ৰব তনী
 মঁৰঁধিত রাঁত হম নহি কহৈত ছী,মুদা তেয়ো জে শাব্দ বিদূপতা
 জৈক তাহি মঁ পাঠক ভৰিঁ জায়ত,অৰ্থোঁকে অৰ্থ বঁমাএত। নেথক
 মহোদয় তীন মৰ্গ রা অধ্যায় যথা ১. জীৱনী,২. নিৱন্ আ ৩. মৌ
 - পোখীক মমীক্ষা ৰখলনি , জে গজপঠ ৰাপেঁ পোখীমে দেখাগত
 অছি। এহি কেঁ পাঠ বিষয় - মূঠী নিম্ন তৰহেঁ মজাৰঁ ত অগিনা
 মঁস্বৰণ মৌ প্ৰকাশিত দ্ব্যয় তঁ ভক্ৰুশ্চ কাৰ্য মানন জায়ত। না
 প্ৰস্তুত বিষয়ক ৰোচক তথ্য পাঠকেঁ আকৰ্ষিত কৰৈত য।

মৰ্গ ১. জীৱনী (১)

১. অনন্ত রাঁবুঁ অমৰ ৰহৈ
২. দিনকৰ জীক ভক্ৰুশ্চ
৩. মৌনেজৰ স্ব০ মখমুদন ভগাৰী জীক পুণ্য স্মৰণ
৪. মৌখিলী মেৰী নতন রাঁবুঁ : এক পৰিচয়
৫. মকন মমাজকে চহেতা ৰামমকন
৬. স্বাধীনতা মেনানী কেঁ শ৭ - শ৭ নমন
৭. মাছিৰ ৰলৈ অল্প নান মঁডন
৮. স্ননাম ধন্য শিৰোমণী
৯. হমৰ আদৰ্শ মূতি শেষ মূৰ্য নাৰায়ণ চৌধৰী

মৰ্গ ২. নিৰঁক (১৯)

১. অনন্ত রাঁবু কেঁ যন্ত কৰৈ চৈন প্ৰণাম
২. উপন্যাস বনাম বায়োগ্ৰাফী
৩. এহি জগমে কে কতেক মদতগাৰ?
৪. কৱিবৰ ৰঁদীনাথ ৰায়জীক ৬৭ম্ জন্মদিন
৬. কৱি নানিহ
৩. ৰহিমুখী কামোত কোঁম
৭. কজৰী বিশেষ
৫. মিথিনাক ৰোহিত যাদৱ
৯. মিথিনা ৰাজ্য'ক ঔচিহ : এক ৰিমৰ্শ
- ১০.. যুজি মংগত ৰঁনাম তৰ্ক মংগত
১১. ৰিছাপতিক আত্মকথা কেৰ দৃষ্টি ৰোধ
১২. বেদৰ্য্য পূৰ্ণিমা
১৩. স্বদেশমে আশ্ৰমক স্থাপনা
১৪. স্ব. হৰিনন্দন কামত জীক গ্ৰাম মংগৰৌনী
১৬. শ্ৰীমান্ শঁকৰ ৰাঁবু ওহিঠামক জিনেৰী!

মৰ্গ ৩. পোথীক সমীক্ষা - (২৩)

১. অক্ষৰ - অক্ষৰ অমৃত : পাঠকীয় ষ্টিল্পনী
২. আতঁকিত নেপথ্য ডা০ (প্ৰা০) ব্ৰহ্মদেৱ প্ৰমাদ
৩. উপেক্ষিত সমাজ কেঁ ৰাঁষ্ট দেখাৱৈত ' ৰণিত ৰম'
৪. কথা এক পোথীক : হমৰ ষ্টোন
৬. জৱৰাজ জী'ক ' পৰিচয় ' এক অলুশীতন
৩. জয় প্ৰকাশ মন্ডল-জীক ' গীত নৱ দিম'
৭. জগদীশ প্ৰমাদ মন্ডল জীক ' ম'চৰণ'
৫. ষ্টীকাপষ্টী ম'গ্ৰাম

৯. নাৰায়ণ যাদৱ জীক কথা মংগ্ৰহ 'নৱকী পুতৌহ '

১০ . নন্দৱিনায়া জীক থা যাত্ৰা শ্বৰ

১১. পাঠকীয় প্ৰতিক্ৰিয়া

১২. পোথী সমীক্ষা

১৩. পুস্তক সমীক্ষা

১৪. ভোতুম - ২ দেৱাশ্ৰমক মূল্যায়ন

১৬. মৌখিনী ভাষা মৈ একটা দীৰ্ঘ কৱিতাক পোথী

১৬. ৰামৱিনায়া মাহজীক কথা মংগ্ৰহ -: দুধ ৰেঁচনী

১৭. নান ওমক মুল্ল মাদে ষ্টিল্পণী

১৮. মামাজিক মৰোকাৰ কেঁ নৱ দিশা দৈত উপন্যাস

১৯. মমকালীন মৌখিনী মাহিক কৱি কপনেশ্বৰ ৰাওত

২০. মংসুতকে ৱিদ্ৱান ডা ০ ৰৱিন্দ না০চৌৰমিয়াকে পোথী

২১. মূপমিষ্ক নাষ্টককাৰ ৱেঁচন ঠাণ্ডৰ

২২. মাহিক অকাদমী পুৰস্কাৰ -২০২১

২৩. মূখন মন তৰমন ঞ্ঠাখি

২৪. হমৰা ৱিন্স জগত মুল্লা ছে : পাঠকীয় প্ৰতিক্ৰিয়া ।

অম্ব! উপৰোক্ত মত পাঠ্যক্ৰম নিশ্চিন্তকী ৰূপেঁ অহাঁ কেঁ অৱন ভা
দিশ চুপ্তকীয় শক্তি জেকাঁ ঘীচত, ধৰি মাগৰ মঁ কতে গাগৰ অৱনে
ভড়ি পৱৈত ছী ; যে অহাঁক উপৰ নিৰ্ভৰ কৰৈত অছি। এহিমে
ৱঁদতোঁ ৱিষয়কে অ'খৱাঁৰ'ক আ পত্ৰ - পত্ৰিকা কেৰ পাঠক থা
৬০০ দিৱ্যদৃষ্টি কেঁ নিহাৰৈৱনা মুখিজন অৱঁডেৰনে হেতাহ, জেনা
কি মোশন মীডিয়া পৰ অৱৰন হন। এহিক কিছু পাঠকেৰ মঁৱৰ্ফন
আ মঁশোধন কেৰ পৰম আৱশ্যকতা জানি পড়ৈছ।

-স্বভাষ গুমাৰ কামত, এম.এ.ৰী.এড., গ্ৰাম+পঁচায়ত -
নৌশ্বাৰ্ণাথৰ (মধুৱনী) ৮৪৭৪০২

শ্বপন মন্তৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাও।

২.৩.নানদেৱ কামত- ডোকহৰ/ যপনা যাকৰ/ পোখী যমীক্ষা/
দিনকৰ জীক ঙ্কেৰ্ষ/ শ্ৰীমান মোন পড়িত ছথি/ যবৌতী যপ ত
: খুশী ৰাঁৱুক উপনৱধি

नानदेर कामत

डोकहब/ यपना याकाब/ पोथी यमीक्षा/ दिनकर जीक
उकेर्य/ श्रीमान मोन पड़ेत छथि/ यबौती यपत: खुशी राहुँक
उपलरधि

१

डोकहब

डोकहर

डॉ रामचन्द्र राय

প্ৰাৱ বামচন্দ্ৰ ৰায় প্ৰগতিবাদী কাৰ্য্যান্বেষণ'ক শিখৰ কৰিক ৰূপে
 - ৰচনা জগততে সন্মানিত স্থিতি। হিনক আদৰ্শ বহুখিৰবিন্দু
 ঠাণ্ডাৰ, গহক কাৰণ থীক জে 'হিনক কৰিতা'ক ফলক ৰূপক
 আৰ্হি আওৰ 'হিনকে সন্মান হিনক চিন্তনকে কেন্দ্ৰে দেশ আ
 বিশ্ব' ক মানৱকে শৌৰ্য্য মূৰ্ত্তি কৈক। উত্তৰ ছায়াবাদকে শাস্তা কৰি
 , তুলনামূলক গদ্যকাৰ আ আৰ্হি আৰ্হি আৰ্হি আৰ্হি আৰ্হি
 আ 'ৰাষ্ট্ৰক ৰাজিৱ আ গুৰুত্ব হিমাচল পৰ্বত জেকা শ্ৰেষ্ঠত
 ধৰনতা সঁযোগনে স্থিতি। হিনক জনম ৰিহাৰ- মিথিলাচলকে
 মধুৱানী জিলা অন্তৰ্গত ভগৱতীপুৰ(নাহৰ) গ্ৰামতে ২ অক্টোব ১৯৪৯
 অধ্যয়ন ভেনামন্তা গ্ৰাণ কেঁ ভেননি। আৰ্হি আৰ্হি আৰ্হি আৰ্হি
 ৰাষ্ট্ৰতে উচ্চ শিক্ষাৰ্থী শান্তিনিকেতন(পাঠশালা) গৈছিল। এতিহ
 সঁ ও নিষ্কাত ভেনাহ স্নাতকতে আ পাঠ্যচৰ্চা. কেৰ উপাধি প্ৰাপ্ত
 কৰতনি। ৰাষ্ট্ৰক ৰাষ্ট্ৰক কেৰ মাহিলা আ সঁগীত,জীৱন দৰ্শন সঁ
 প্ৰভাৱিত ভ'ৱ,এই ক্ষেত্ৰতে প্ৰায়ঃ অনেকো ৰিধা পৰ নেখনকাজ
 কৰতাহ আৰ্হি। সন্ ১৯৬২ তেঁ শান্তিনিকেতন, মাহিলা ১৯৬৬ তেঁ
 আ ৰাষ্ট্ৰনা মাহিলা পৰ হিন্দীতে শোধপৰক নিৰ্দ্ধক সঁকতন আ
 ১৯৬৯ তেঁ তহাণ ৰাষ্ট্ৰভাষাক প্ৰতিনিধি কথাক সঁগ্ৰহ তথা
 শান্তিনিকেতন এক পৰিচয় এৰ ৰাষ্ট্ৰক ৰাষ্ট্ৰক পাঠ্য প্ৰকাশিত
 ভেন স্থিতি। প্ৰস্তুত ডোকহৰ হিন্দী কৰিতা সঁগ্ৰহ(২০০৬) সঁ পূৰ্ণ
 হিনক ৰজনীগন্ধা আ আশা দেতা হৈ নেকিন কেৰ প্ৰকাশন ভ'
 চুকন বহনি। হিনক কৰিতা'ক পাঠ ৰিৰিধ মঁচ সঁ আ
 আকাশৰাণী সঁ প্ৰমাণিত ও পত্ৰ- পত্ৰিকাতে প্ৰকাশিত ভেন য।
 হিনকা কৰিতা গঢ়াওক ও ফল হোণ্ডাছ জাহিকে আপনা আঁথিয়ে
 ঘটনা ঘটিত হোণ্ডাছ আপনা উপৰ ৰা অনকা পৰ হোয। ও ৰিষল
 ভ' উঠেত স্থিতি। এই তৰহক" উওকহৰ" তেঁ আপনে পাঠক

দেখিত স্বয়ং মূর্ত্যাকন যেহো ক' মকরঁ।

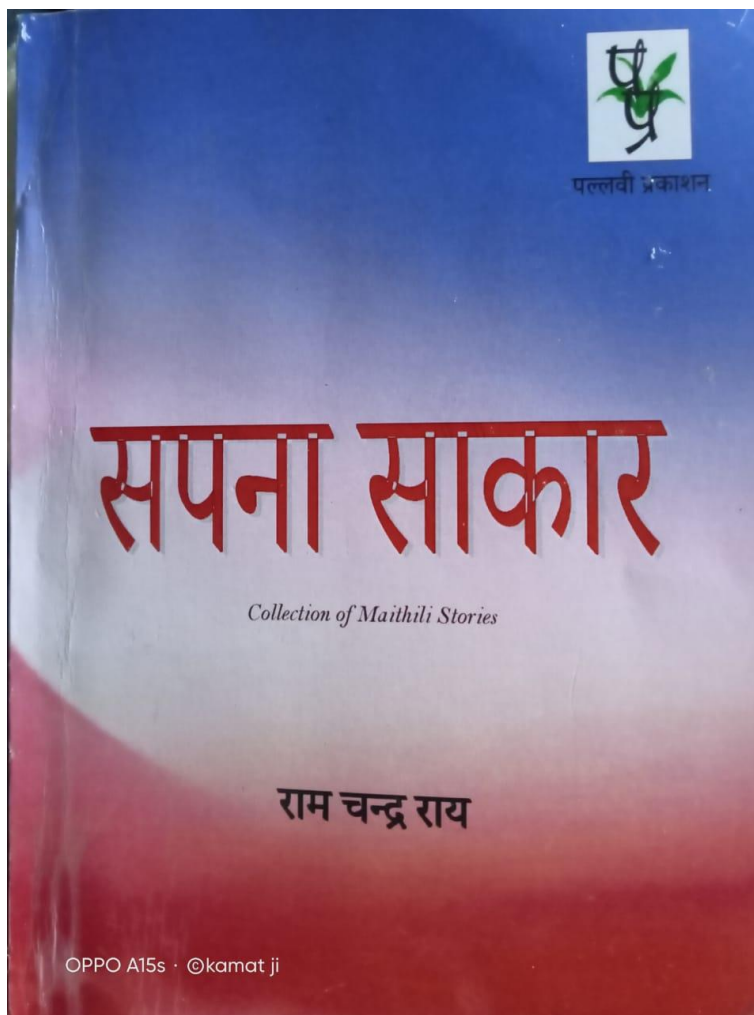
প্রজাতিক পঁচী ছী ডোকহৰ কেঁ জে মাৰম, কোনা এক বিধৰ
কৰিহুদয় নৰ ডকহৰ ৰূপেঁ চিহ্নিত; এমকৰ অৰ্পন ঘৰক মামফ
মৌদানমে চৰাওৰ কৰেত দেখেত ছথি। ভৰিমক একৰ মাদা
ৰঁহেতিয়া হাথে আথেষ্ট ভেন হোয়! তেঁ কৰুণা- মমতা মহজে জগি
অৰেঁত ছথি মোনমে আ এহন মজাভিনাষী ডকহৰকেঁ কোনা ও
পকেঁড় পেঘ খোতা রঁনাকয় দেতাহ। কিয়াক তঁ ও বিহঁগ অছি আ
ও বিকনাংগতা অৰ্পনাকে বঁময় নাগতেক। যে আওৰ বেঁমিএ
বিধৰতা একাংগীপন ভ' জেতেক। জেনা কি ভাষা ৰূপেঁ মঁস্কৃত
বহনৈক শাস্ত্ৰবিহুগকে মহাজানমে আও বিকনাংগ ভেন গুহৈৰ
অছি। রঁহেত নদীক ধাৰময় স্বচ্ছন্দ রঁহেত বহেত তঁ গা দশা নহিঁ
বহিতৈক মানৰীয় বোঁচচানক মামাজিক ৰাণী মতলৈ রঁনন
বহেত। তহিনা স্বচ্ছন্দ জীৱন জীৱয় চাহেত হোওক বিধৰ বঁধুদ
ডোকহৰ। জেনা কি কৰিৱৰ মহোদয়'ক অৰ্পন মনোদশা কাৰ্য
বঠেত কান ভ' গেন হোওন। ও স্বয়ং মেঁ মিথিনাক বেঁঠী অৰ্থাত
অৰ্পন স্ত্ৰীক পৰিচাৰ কয়না পৰ দ্বিজত হামিন কয়নাহ রঁগানমে
আ রঁগানিন মঁ দ্বিতীয় ৰিয়াহ কৰেত এক নননাকে পিতা ভেনাহ
তঁ,মুদা কানান্তৰমে মহধৰ্মিণী পত্নী আওগাঁত ভই গুজৈৰ
গেনীহ। যে জনিজাতক বেঁধৰ তঁ অৰ্ণভৰ কৰত মঁ বহি গেনেন
আ পুৰুষ বিধৰতাক স্বয়ং অৰ্ণভৰ কই মময় ভোগেত বহনাহ
এহি ৰিময় অছি। মাহিৰ ক্ষেত্ৰমে অনেক কল্পনা আ চিন্তন মনন
পৰ ৰিশদ্ ৰূপেঁ কয়ননি। গয়হ অৰ্ণভৰ কৰিতধাৰা ৰূপেঁ অজয়ত
ভাৱ মহেজনে'ডোকহৰ' হিন্দী কাৰ্য পোথীক কেন্দ্ৰীয় কৰিতা
পাঠ- ৭ পৰ ৰিময় মূঠিমে ছান পোনে চৈক। ওনা এহি চঠিত
পোথীমে ৪২ গোষ্ট কৰিতা ৰিৱিধ ৰিময়পৰ অনেকেঁ ৰয় মে অছি।

কৰিতামে চন্দ আ ত্ৰুৱৰঁদী নহি বহনে এক স্বচন্দ পৰপৰাক
পথগামী বৃন্মাগচ্চ।

এহি পোথীকেঁ কৰিন্দ বৰিন্দ'ক কৰ্মহুমি কেঁ মমৰ্পণ কয়নে
ছথি,জতয় ডা০ ৰামচন্দ ৰায় জীকে দ্বিজন্ম ভেটনি আছি। বৰ্ষ
২০০৫ মেঁ প্ৰা০ ৰায়জীক' ডোকহৰ' হিন্দী কৰিতাক ৫০ পৃষ্ঠক
পোথীক দাম ৫০ ঠাকা চৈক। পোথীক আৱৰণ এৰম্ ৰেখাঁকন
থীক- মহাৰায় ৰায় জীক, আ এহিক প্ৰকাশক- শান্তি নিকেতন
মভা বতনপলৌ হিন্দী প্ৰমাৰ(নাথ) শান্তিনিকেতন ৱীৰভূম,পাৰ্শ্ব
ৱীগান(ভাৰত) ছী। উপৰ্যুজ পোথীক মৰঁ কৰিতা উপৰা- উপৰী
আ জাঙ্নতমান চৈক। আপনে পাঠক এহিক পাঁতি পঠি পুনৰিত
হোৱাঁ।

২

মপনা মাকাৰ

मैथिली कथा पोथीक ISBN नं० ९१८९३९३९३३३९९ पृष्ठ संख्या १२३ पलेरी प्रकाशन निर्मली सँ सन् २०२३ ७१० में प्रकाशित भेल अछि, जाहिके दाम २०० टाका छैक। कथाकार श्री राम चन्द्र बायजी' क पहिल मैथिली साहित्यिक पोथी छी, जाहिमे ९ गोटा नव आ दीर्घ कथा मिसल भेल अछि। कथा पोथीक कनेरब देखि

স্বাধি পাঠক মহজে অন্বমান নগা মকৈত ছথি জে আগু আৱয়ৰনা
 মময়মে শিঘ্ৰহি শ্ৰী বামচন্দ্র জীক মৌখিলীমে উপন্যাস বিধা মেহো
 পৰেখ প্ৰমিষ্ণু মাহিতকাৰ শ্ৰী আওতা। হিনক নগনশীলতা কেঁ
 গজেন্দ্র চাণ্ডৰ জী মেহো পৰিকল্পনা কয়লনি জে মিস্ৰহস্ত
 কথাকাৰকে ৰূপেঁ বামচন্দ্র রাঁৱক নেখন শৈলী আ ৰাক পঠুতা
 দেথৈত গ্ৰা আশ জগৈত অছি জে আৱ হিনকৰ নেখনী বৃহৎ কেঁ
 উপন্যাস দিশন অৱশ্য ৱঁড়ত। হিনক ৰচনাধৰ্মিতা কোনা প্ৰগতিক
 পথ পকড়ন যে শ্ৰী ৰায়জী স্ময়" অপন ৱাঁত" অম্পষ্ট কয়নে মেঁ
 ছথি। দৰ্জনভৰি পোথীক ৰবেশ ৰচনাকাৰ শ্ৰী নন্দৱিনায় ৰায়জী
 মপনা মাকাৰ'পোথী' কে আম্মথ নিখ ৱাঁত ৱাঁত পাঠকোপযোগী
 ৱাঁত দেনাহ অছি। তথাপি এহি পোথীক ন্যায় নেত অপনা মঁ
 মনন কয়ন পাঠ মন্দৰ্ত পাঠককে স্মৰিধা খাতীৰ অতি মংগেপ
 মে কিছু ৱাঁত নিখৱাঁক ধৃষ্টতা কৰৱ মানৰোচিত হমৰ অভিশ্পষ্ট
 থিক। এহি পোথীকে কেন্দ্ৰীয় কথা থিক মপনা মাকাৰ জে পাঠ
 ২. মেঁ ৩০ পৃষ্ঠ পৰ পাঠককে অভৰত। এহি মাদে কথাকাৰ ৱঁড়
 উমদা মঁ থিম্বা গঠৈত মমাজক ৱীচ অভিনৱ প্ৰয়োগ কৰৈত
 দেখেনাহ অছি,জে নৱ মঁদেশ ক' মঁচাৰ কৰৱামে পূৰ্ণ মমৰ্থ ভেন
 চৈক। পাঠককে গ্ৰা আদ্ৰমকথা জেকাঁ ৱুঁমাএত,পৰঁচ যে মৰিপদাঁ
 নহি। গ্ৰা চোকন চৈচাএন স্ব অন্বন্ত্ৰিতি মঁ ভিজন আ কল্পনা মঁ
 ফৰাক ৱুঁমিমে আওতা। মদা বাম্ময়ৰ ঐ নে স্মগে স্লষ্টীকৰণ দৈত
 এহি কথাকে আনে কথা মদৃশ্য মোনক উপজ ৱঁতৌননি হন্।
 কথাস্বৰি মজীৱতাকে অপনা আভামে খুৱি চিকন মঁ মমেঠনে
 ৰহৈত, পৰিপঙ্ক ৰূপেঁ ওঁঠন- পৌৰন দৃধক দহীমন পৰিৱৰ্তিত
 ৰূপক এক চ্ছটা দেখাগত চৈ!

কথা নায়ক ৰামেশ্বৰ ভায় শিক্ষক ৰহৈত পূৰ্ণতঃ মামাজিক

কাৰ্যকৰ্তা ছথি। চুঁকি ৰাঁতপনমে ও পঠৈত -নিখৈত মংগত্ৰিষা
 মভকে পটৌনী কৰৱাঁক খেন ধপ কৰোঁত জৈক। আ মায ৰাঁবু
 কেঁ আশ্বস্ত কৰয জে পেঘ হোয়ৱঁ তঁ ম্যাম্ঠৰ মাহেৱঁ ৰঁনৱঁ। যে
 পঁচায়ত'ক ম্খিযাজী পহনা মঁ স্নাতক ধৰি প্ৰথম শ্ৰেণী আনয
 প্ৰখণ্ড শিক্ষক নিযুক্তি কৰৈত আপন ৰেঁঠী ৰাঁনা ৰামেশ্বৰ জীকে
 নেন ৰিয়াহ ৰৰ ৰপেঁ যেহো হুনকে চুনি নৈ ছথি। মমৃক্ষশালী
 ম্খিযাজী'জীক ক পুত্ৰী ৰমা ৰিদয়ী ভই জাগ জৈক জে ম্যাম্ঠৰ
 মৌখিনী'ক মৱঁ ৰচনানাক পহিন স্নোতা আ পাঠক থিকীহ আ
 মাহিণ ৰিমৰ্শমে মহাযিকা যেহো।

উপন্যাস ৰচৱাঁক নেন চিন্তন- মনন চনৈতকাল গহো দৃশ্য
 অৱৈত জৈক জে কোনা গামক ৰত্ৰমান পৰিদৃশ্যমে হুনকা যোমা
 আজুক জোড়া- জোড়ী কোন তৰহেঁ যোশন মীড়িয়াক দৰুপযোগ
 ৰেঁয়ী কৰৈত প্ৰমমে উঠহৈৰ ৰহন জৈক। এহি মঁ ৰেঁঠীক ৰাঁপ
 শোকমে তুৰিঁ জাগ্ৰছ। ফেৰ ৰিষয মঁ ভমিয়াগত দেযৰ মমৃয়া
 ৰিঁহাৰমে শৰাৱৰঁদীক উপৰান্তো ঠোনমে দেশী শৰাৱঁ ৰিঁগ্ৰী মঁ
 কিশোৰ ৰযশমে ৰঁঠা নোকনি পৰ কেহন প্ৰতিগুন অযৈৰ
 পড়তএক? প্ৰশ্যমন জনৈতো জৈক জে হোম চিনীৱৰী ভ' ৰহনৈক
 য, তৈ দিয় ঘিচাগত জৈ। শ্ৰী ৰামেশ্বৰ প্ৰমাদ মঁডন জীক" ৰঁগৱাৰ
 " জঁ জহিনা মায- ৰাঁবুঁক একে মঁগ অঁতিম মঁস্কাৰ ভেনৈক,তহিনা
 এহু কথামে দেখ পড়ৈছ। গৰীৱঁ গৱৰাঁ পৰ গামক ম্যামন্ত দ্বাৰা
 কোনা শোষণ হোগত ৰহৈক; যেহো ৰঁচপনকে দৃশ্য চনচিট্ৰকে
 ৰীনমন আগাঁ যোমমে দেখা পড়ৈত জৈ। গ্ৰ এহি পষ্টকথাক আধাৰ
 ৰঁনাএ মায-ৰাঁবুঁজী নামক উপন্যাস লিখৱাঁক ছষ্টপষ্টহষ্ট কে
 আহষ্ট পাঠককেঁ মুনৱৈত ছথি,যে অকানৱাঁক ৰিষয ছী। মৃনু
 আ কৰ্মকান্ত কেঁ তিনাঁজনি দৈত উতৰিক উমৰগা আপন ভোজ

পোখীক নোকাকৰ্পণ ম' কৰতাহ আ তাহি নেত মাহিখিক মহযোগী
 মাম্ঠৰ মাখী উমা জী আযোজনক জিম্মা নেত চৈক। বামেশ্বৰ
 মাহেৰে প্ৰথমত: ৰজিম্ঠৰ ঔফিমমে জাকয ঠুম্ঠ নেত জমীন
 নিখনেত আ নগদী ৰাশি মৰা নাখ ঠাকা জমা কৰেত চৈক।
 মাধ্যমিক আ উচ্চতৰ মাধ্যমিক শিক্ষা বোর্ড পৰীক্ষামে প্ৰথম
 শ্ৰেণী ম' পায় বিদ্যার্থীগণ কেঁ আর্থিক মদেত মমাবোহ পূৰ্বক
 কৰেত শিক্ষা'ক মহৌত কেঁ জন- জনমে প্ৰচাৰ প্ৰমাৰ কৰত।
 গ্ৰামীতকে বৈমাৰ কৰাৰেত চৈ। বৈঠকমে অচৰজ বাৰহমদিন নেত
 ভৰন নজৈৰ ম' ম'ৰ হিনক নৈকা কানুন ম' হতভভ হোগত ওকৰ
 প্ৰিয়াশীলতা দেখ কৌতুহলমে বহৈক। স্নেহেশ্বৰ কাকা, নান
 কাকা, জোগী কাকা,বৈঠে কাকা আদি ছগ্ৰস্তামে বহৈছ। কথাকাৰ
 এহিমে অবিম্বৰণীয় বৈঠেৰোমোঁ মামাজিক বিদ্রুপতা, ৰাতিৰাদিতা আ
 অক্ষৰিশ্বাস'ক বিৰুদ্ধ জাগৰকতা বৈঠেৰোমোঁ মফন ভেনাহ আছি।
 ওনা মৌজুদা ব্যৱহাৰমে নেতানুমা নোক ও ধনিক নোক ১২
 মোন চাউৰ ম' বৈঠিয়ে এক মামক ভোজমে মীদহা ৰাছি কাৰ্ডধাৰী
 ম' পৰোক্ষৰপেঁ চন্দা ওম্বনী কৰেত আছি,তকৰা মোচকে ম'কল্প
 কেঁ কী কহি মকৈত ছী। পুৰনক❖❖ ছৰীদাৰ- মান্যজনী আ
 মখ্য পুৰুষকে ত' ভোজভাতমে চনতী আৰিঁ জাগ্ৰছ। ৰামচন্দ্র
 জীকে বৈঠোঁ কথাক পাঠ কৰেত আ অধৃত ৰাচন শৈলী' মগৰ
 ৰাতি দীপ জৰয'ক কথা গোষ্ঠীমে অনেকেওঁ চাম দেখনে- মননে
 ছী। দোমৰো কথা ম'ৰ উপৰা- জে পাঠক উপৰী বুম্মাগত আছি
 ম' অম্বভৰ কৰৰ। পহিন কথা' তোহী জীতনেঁ হমহী হাৰনোঁ'
 এহিমে মমমামযিকতা কেৰ বোধ হোগ্ৰছ। আৰ' নগৰ- শহৰ আ
 আন প্ৰান্ত জেকাঁ মিখিনামে মোহো প্ৰেম ৰিয়াহক চনেন মোহো
 অন্তৰজাতীয় মীমামে মম্বল হোগ্ৰত ৰিয়াহমে হোগ্ৰছ। গ্ৰ পতন-

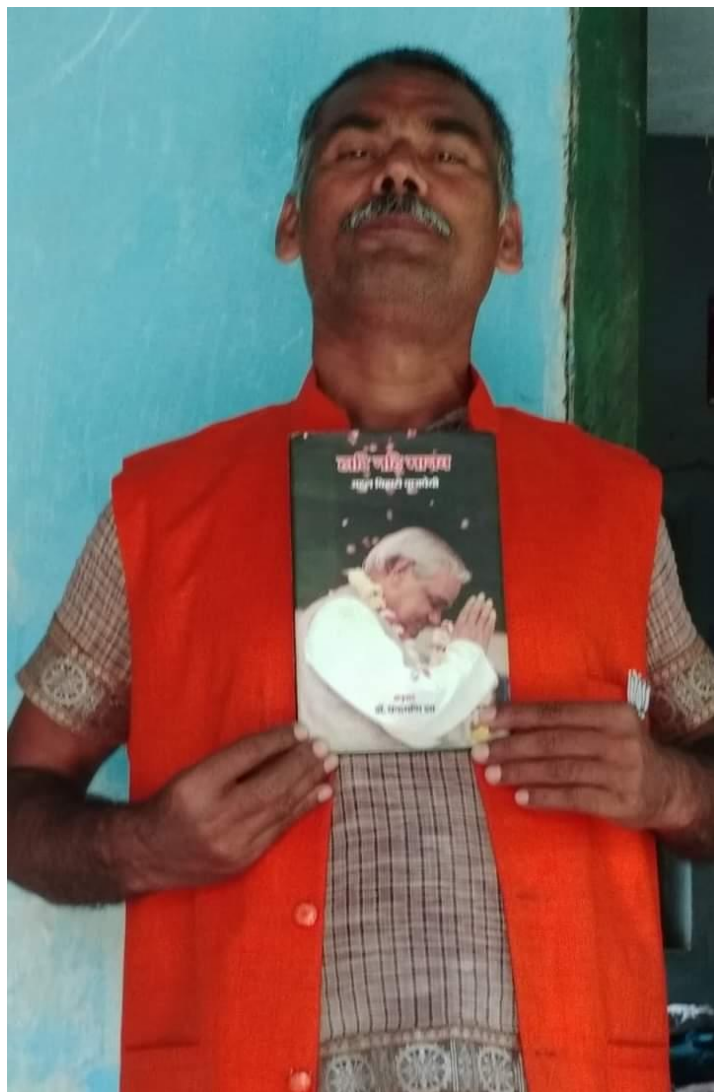
নিখন যমাজমে নরযুৱা পিঠি দহেজকেঁ চুনৌতী দৈত,মুঁহ দ্যেত
 স্বচ্ছন্দতা আনৈত কুন মুন ডীহ গোল বংগভেদ আদি য় গত্তৰ এক
 পৃথক পহিচান ৰঁনাৱৈত যমাজমে পকঠোয় ৰঁনৈত জা বহনৈক
 হন্। মিথিনা যমাজ পৌৰাণিক পক্ষতি পৰ অৱনৈৰিত বহন
 চৈক,মুদা পৰিস্থিতি আৱঁ ভিন্ন চৈক। তাহিক জীৱৈত জাগৈত
 উদাহৰণ ৰূপেঁ গু কথা ওৰিয়াকে গঢ়ন গেন দেখাগ্ৰাছ। এখনো
 যমাজমে পৰ্যাপ্ত ৰূপেঁ নেহাক পিত্তিযৌত ভায় নুনু জঁকা মৰ্যাদিত
 নোক ঐ নৱ ৰীতিকেঁ যমাজক প্ৰথা য় নহিঁ জুঠয় দেৱৈ চাহিত
 চৈক। পুৰুষকেঁ আত্মে যোভিমান কুনক কন্যাক প্ৰতি ৰহৈছ জে
 নাৰী কুৱাঁষ্ট নহিঁ চনয়। মুদা এক'ক হৃদয়কে দানক স্ত্ৰী য়ংগে জানি
 ননৈদ কেঁ নৱীন য় ভেঁষ্ট কৰাৱয় নেএ গাম য় ষ্টপা দৈত চৈ,জে
 নৱীন জী য়ংগে দিলৌ পাঁচ জেঠ ৰহীণ ৰহনোএ নেগ আৱিঁ জাগ্ৰাছ।
 ওহি ৰাতি নেহা কুমাৰীকেঁ মাৰি দেৱাঁক আ গঠনোমে ধৰহৰা গাৰি
 দেৱাঁক নিযাৰন কেঁ জহন গ্ৰহণ নেগৈত চৈক তঁ দোয়ৰ উপাএ
 'অপহৰণ'আ ক নালীশ কয়ন জাগত চৈ । পেঘোত জাতি
 ছোষ্টকা জাতিক জে ভেদভাৱ অদৌ য় মিথিনাচনমে চৈক যে
 ষ্টুষ্টৈত নৱীনকে মায ৱাঁবু নোকড়িক পহীন পগাৰ য় কৰুঁনা
 মনৌতী পুৰা কৰৈত মৱৰ্ণ- গৈৰমৱৰ্ণ ক' ৱীচ ঐ ৰজ মৱৰ্ণী
 মান্যতা ধৰি দৈত উজ্জৱন ভৱিষ্যক তাডম্ব নে কামনা কেনথি।
 ফেকাএন জীনগী কথা স্ত্ৰী জীৱনক নেহৰমে আ য়াস্বৰমে অনগ-
 অনগ পৰিস্থিতি য় য়ামনা কৰৈত এক মানমিক ৰোগী কে ভেষ্টত।
 ও পগলী,পগলী নহিঁ ঘৰক ভাগমন্ত ৰুঁমন জাগত বহনীহ। মুদা
 ৰিয়াহৈন ভেনামস্তা য়াস্বৰমে কেহন মোজৰ দেন গেনৈক যে
 পাঠকক য়োমা য । নিৰ্মামিত জীৱন কথামে মন্থক ৱাংগ্যাত্মক
 শৌলী য় ওতপ্ৰোত ৱাঁত ঠঠৱৈত কথাকাৰ স্ত্ৰী-পুৰুষক নেন ৱাঁহ

কছেৰমে মনমুগ্ধ হাগক জগহ শৌচানয় নিৰ্মাণ দিশ আৱশ্যকতা দেখেৱঁমে এক মনক মাৰে ছথি। ভৰামৰাঁলীক ঘৰমে চাৰ নহি উচ্চনেৰ দেৱাঁক অনঘোন মচেনহাকে বুঁমেৱঁমে মঁকেত কেনে পঁচায়ত কেৰ ৰেঁমাৰমে চৈ। বুঁধনী মাযক ৰেঁথা পাঠ শিৰ্ষকমে জনিজাতক ৰাঁহত উপস্থিতি নাৰী শ্যমজিকৰণ কেঁ উজাগৰ কৰেত গন্দিৰা আৱাম তনমনাএন'ক মঁগে জগত কেৰ পোন খোনেত চৈক। ওনা থানা গেলাপৰ ওতহ ওকৰ পভাৱকেঁ বুঁমন জা মকেচ্চ। তেঁ কি ভূণহণা জগতকে কনঁক মেঠেঁয় নেন চাৰা যুৱক মানতেক? গ্ৰা মৱান ওঁনাগ্ৰত ছোড়ি ওঁপন্যায়ীক ৰিধা দিশ !ৰামুৱৰ ৰঁতলাহ অচিনশামুজ গাম কথা পৰ তঁ ৰামুজী কেঁ অপন ৰিয়াহকানহি মঁ ৰিয় পৰ অধিকাৰ চৈন,জে ৰেডিযো ৱাৰ্তা প্ৰমাৰণ মঁ স্ৰোতা আকাশৰাণী কাৰ্যক্ৰম মে গমনে ৰহৈথ। ৰাজুৱৰকে অথক পৰিয়াম মঁ নশামুজ গ্ৰাম ম জীৱিকা মমুহ দানকা পুৰস্কৃত কৰেত চৈন। ৰহিনক ৰিয়াহ কথামে তেৱৰ ছোষ্ট ৰহিনক ৰিয়াহ নেন সৃজীত দিলেী মঁ সুৰক্ষিত আৰিঁ দৰিভঁগা নগ এন এচ ৩৭ পৰ দুৰ্ঘটনাগ্ৰস্ত ভ' অকান মূতুকে প্ৰাপ্ত কৰে চৈ জে ওকৰ ৰহিন ৰেথা আ মৱঁ কিযো জোমন মীতিয়া পৰ ৰাঁগৰন ভেন খৱেঁৰ মঁ জনেত দুখী হোৱাচ্চ। মমাজক পিমাঁচ কথামে মানমী শাসুৱমে যৌম-ননেদ মঁ প্ৰতাড়িত আ শ্বসুৱ'ক ৰেঁতক মাৰি মঁ ব্ৰহ্ম ভ২ নেহৰ প্ৰতিযোগিতা চলি জাৱাচ্চ। ওতথ ষ্টিশন পঠোনী কৰাৱেঁত অপন পৰীক্ষাক তৈয়াৰী মেহো কৰেত চৈক। মে ৱীডীও. ৱনি জাৱাচ্চ,গ্ৰা প্ৰেৰক কথা ক' শ্ৰেণীমে অৱেঁত যা। আখৰী কথা' কুনদীপক' মেঁ এক পৰিৱাৰমে পাঁচগোষ্ট ৱেঁটিয়ে জনমনা মঁ ৱেঁঠাক চাহতমে ৰহয় ৱাঁলী দুনু পুতৌহ আ মাসুমাযকে ঘোৰ নিৰাশমে দেখোএন গেন চৈ,জে মোভাৱিক চৈহো। কথাকাৰকে মাকাৰাভেমক মোচ ঐ

লৌকৈত য। বাকেশ শৰ্মাক ঘৰ দোমৰো বেঁৰ ধিয়া কথামে ফৰিছ জনমনী, যে পৰিৱাৰমে চুলিধৰি নহি পজৰেত চৈক। বাকেশকেৰ মায পড়োমনী বঁনাঠাৰী কঁ কানি- কানি ৱাৰ্তালাপ কৰেত চ্ৰথিন-দেখিযো কনিয়া জেঠকী পুতৌহ কঁ তঁ তীনঠা জোড়ী বহৰে কৰয, আৰু তঁ জেঠকীকঁ যোহো দোমৰো বেঁৰমে বঁঠিয়ে ভেনৈন হন। যে ভগৱান- আঁখি কহিয়া ভগৱতী হমৰা ডীহ পৰ পুতক ধৰি দেখেতাহ! এমহৰ ৱিজ্ঞান পঠন- যুৱক পৰিৱাৰ নিযোজন নেন তেয়াৰ পত্নী মঁ কহেত বহন মৃদা ও আপৰেশন নেন তেয়াৰ নে কৰাকঁ আত্মম্যন্ত্ৰিষ্টমে বহয। ভেনীহ। ও ময়ং অণন নশৰঁদী কৰীকে জেঠ বেঁঠী ডাক্ষৰী পড়ায় কেনক, জমায ডাও মূৰোঁধ শৰ্মা মিনকয কৰী-বাকেশ নামক পেঘ হোম্লীষ্টন ফোনেত চৈন আ অণুপ্ৰিয়া আ ওকৰ পতি অণুপম ৰায় যোহো দুনু জেঠকী বেঁঠী জিনো পদাধিকাৰী পদ পৰ ৰহান হোগত বাকেশ-কৰী নাম পৰ গৰীৰ কন্যাণ ৱিদ্ভাতযকে স্বাপনা কৰেত পৰোপষ্টামে নাম ৰেঁজৌনকে। ঐ কথা মঁ বেঁঠী পঠাভু- বেঁঠী ৰেঁঠাভু' কেন্দ্ৰীয় নাৰা কঁ মজৰুঁতি ভেঁঠেচ, জে মমম্যাময়িক ঘটনাচক্ৰ চী। ৰামচন্দ্ৰ জী কঁ কথাক জে নানিণ আ গৰহৈন যোঁঠৰ ভেন আছি যে কথা পঠি পাঠকগণ অতিভূত অৱশ্যে হোয়ৰঁ। হম তঁ খুৰঁ প্ৰশল্পতা পূৰ্বক আশিৰাদ দৈত চীয়েন। বেঁৰমাক কথা গোষ্ঠীমে এহনে আনখি। এখন এতৰেঁ স্তৰীয় কথা জেঠকঁ!

३

पोथी समीक्षा

हाबि नहि मान्य मूनहिंदी नेथक अष्टन रिहाबी राजपेयी, त्रैथिनी
पद अन्नुराद- डाक्टर ठंदमणि मा योजन्य प्रकाशक- ननित कुमार

মা- পৌহদী(দৰঙা) প্ৰকাশক- নৱাৰম্ভ- মুম্বাইৰী ৱাৰ্ড নং১২
 বিৱেকপুৰম(অজিত আৰু) প্ৰকাশন ৱৰ্ষ ২০১৪ বংগীত কোভৰ
 কৃষ্ণতা পোখীক মূল্য২৫৫ ভাৰতীয় ৰাজনীতিক আদৰ্শ পুৰুষ
 সূতপূৰ্ণ প্ৰধানমন্ত্ৰী, অতুলনীয় যমুনাৰাধী, প্ৰথম ৰাষ্ট্ৰপতি,
 অপৰাজিত কৰি, ধৰ্মৰ ৰজা, ঊৰুচৰিত্ৰ মহানায়ক, অজাতশত্ৰু
 , ঐতিহ্যকে মৰিখানিক দৰ্জা দেনিহাৰ, দৃভাগমে ৱঁঠন মিথিনা
 কোশী মহাযোত্ৰ ম' জোড়নিহাৰ ৱঁঠনীন অজৰ- অমৰ ভাৰতৰত্নে
 অষ্টন ৱঁঠাৰী ৰাজপেথী জীকে দানকহি কৰিতাক ঐতিহ্যমে
 পদ্যানুৱাদ কএ একষ্টা নঘু কাৰ্যাজনিকৈ শ্ৰদ্ধাজনি ৰূপে যমপৰ্ণ
 ভেন এহি৪৪ পৃষ্ঠক পোখী ৱঁ৪৪ কৰিতাক ম'গে হমৰ অষ্টনজী
 শীৰ্ষকম' মাননীয় নৰেঁদ্র দামোদৰ দায় ঐদীক ৰাংগ ম' একষ্টা
 ৰূপে অষ্টন ৱঁঠাৰী পাঠ আ ডাক্টৰ চন্দ্ৰমণি মা স্বয়ং যাতাৰ
 ৰাজপেথী(এক পৰিচয়) আনেক দেনে ছথি । ডাক্টৰ চন্দ্ৰমণি
 মা'ক জন্ম নৱাদা(ৱঁহেড়া) জি০ দৰঙা ৱঁ স্ব০ ৰামমুৰ্তি মা আ
 ঘৰ ভেননি স্ব০ যীতা দেৱীক'। অংগ্ৰেজীম' এম এ ৰহনাক ৱঁদোঁ
 ও ঐতিহ্যমে গীত ম'গ্ৰহ' ৰহি জো হমাৰে গাম' আ গীতাষ্টুজ
 ৰচননি ম'গহি নিধি নিৰংধমে ৱঁদতো' নেথ নিখনে ছথি ।
 ঐতিহ্যমে দানক কাৰ্য ম'গ্ৰহ অনামিকা আ মজ- উল্লুজক
 অতিৰিক্ত কতেকো ৱঁধামে দোষৰ তৰহক পোখী ঐতিহ্য- হিন্দী
 আ গাঁথিমে প্ৰকাশিত ভেন ছথি। ডাক্টৰ মিশ্ৰ দৰঙা
 যমাহৰণানয় ম' মেৰা নিবৃত্ত ছথি আ ৱঁদতো তৰহক পুৰস্কাৰ
 অপনা নামে অৰ্জিত কয়নে ছথি। ম'গীত প্ৰভাকৰ কেৰ আৰ' নাভ
 হিনকা ৱেমাৰিমে ভ' ৰহননি মে জিনগী হিনকো ম'গীতময় ভ
 গলৈক অছি। হিনকা প্ৰতিভাক উপাদেয় ৰাজপেথী জী কে কৰিতা
 কে যৌষ্টৰ আ নানিককে হুৰ'হু অৰন মাতৃভাষামে উতাৰি, জেনা

ৰায়মন্দ্ৰে বহুত জন জাহি; তেহনে চৰিত্ৰ গ্ৰহণ কৰত তেনাহি
পাণ্ডিত্য পতিয়ানি ওৰিয়েলনি যে অংগন মোন গঢ়িত য। কৰিতা
মমময় পাঠক বৰ্ণ নগ অংগনাগ্ৰা মহজে অংগমান কএ নেরঁ জে
গ্ৰা কেহন জীৱন্তগৰ ছাখি। কৰিতাক গেয়াত্মক ভাষান্তৰ এহি
তৰহে অছি:-

অংগা মিস্ৰমে স্বাৰ উঠন অছি
নগপতি পুনি ননকাৰি উঠন অছি
ফেৰো কণ-কণ গুৰুক্ষেত্ৰ কে
পাচ্যজন্ম দাঁকাৰি বহন অছি
ময়কে-ময় অংগাত মহনকএ
জীৱিত হিন্দুস্তান হমৰ অছি
জগতক মন্তক পৰ ৰোণী মন
শোভিত হিন্দুস্তান হমৰ অছি
দুনিয়াকৈ গতিহায় পুছে অছি
কতয় য়ূনান কতএ অছি ৰোম?.....

দোমৰ দেখু:-

মনানী নহি জগহেঁ গোৰী
ৰাজাকে ৰাজমো।
জগহেঁ তঁ জগহেঁ
উড়িকএ নহি জগহেঁ
অধৰমে নষ্টকৰেঁ
ৰায়ুদ্তক জহাদমো।
গগহেঁ জগহেঁ তঁ
মনেমা নে পগহেঁ
ষ্টেণীফোন ঝিগড়ন ছে

মিৰ্ধা মহাৰাজমে।

এহি তৰহে ফেৰ দোমৰ কৰিতা যাদিকৰী দানকা দেখু:-

জে বঁৰিযোঁ মড়নাহ জেনমে

যাদিকৰি দানকা

জে ফাঁয়ী চড়নাহ খেনমে

যাদিকৰী দানকা'

যাদ কৰী কানো পানী কেঁ

খংগ্ৰেজক ওহি মনমানী কেঁ

কেন্‌হুমে জুটি তেন পেৰেতে

যাদিকৰী বঁহিৰা শায়নকেঁ

ৰম্ময় থৰীগত আয়ন কেঁ

ভগত মিহ, মথ দেৱ-ৰাজগৰ

কেৰ আড়োমোৰ্গ পান কেঁ

অন্যায়ী ম' নড়ী

দয়াকে বিনয় নে কৰি নে খনকা'

যাদিকৰী দানকামৌখিনী পাঠক বৰ্গ কেঁ ম' কৰিতা

উপৰা উপৰী ৰয়গৰ নাগত যদপি এহী কৰিব্বমে তাতম চন্দ

মহিত মন্দাগ্ৰস্তা, জয়কাৰী, শাৰ্দূনৈৰিগ্ৰিঙিতা, মৰেয়া, ৰোনা, ষষ্টপদ,

মোৰঠা আ দোহা-চৌপাণ্ড আওৰ ৰয়স্তিতকা নহঁয়ো বহৈত মংগল

কামনা ম' অন্বদিত গ্ৰ পাঠ নিক নাগত:-

আত্ৰ পুনঃ হম দিয়া জবাবী

হিন্দু তন-মন হিন্দু জীৱন

কথী গমএলোঁ -পওলোঁ জগমে

জিনগীক চুবয় নাগল মাঁম

গীত নৱল গাৱৈ চী

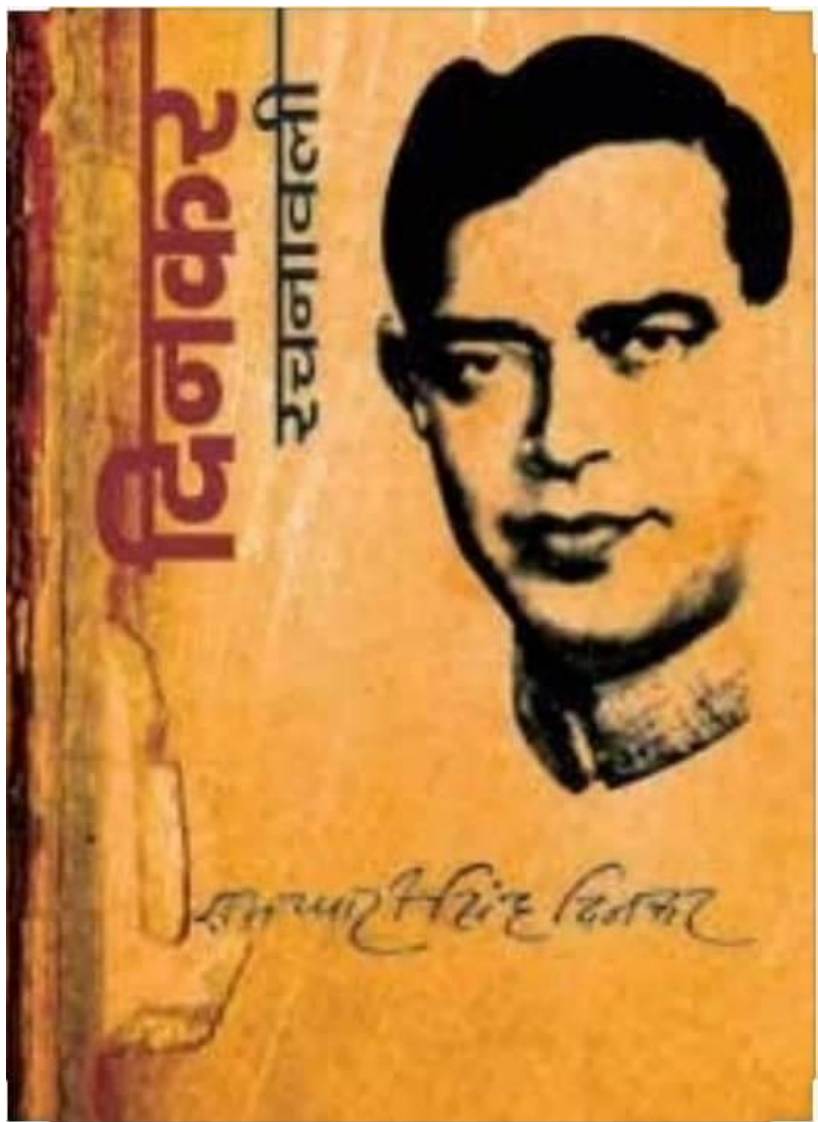
দুধমে দবাৰি পড়ল
 মুকি নহি মকৈত ছী
 রাঁঠ কোন অঁপনারী হম
 গীত নহী গৰৈত ছী
 দেখু হম রঁঠনে জাগত ছী
 মপনা টুটি গেলৈ
 মর্দ নামর্দ রঁনু আঁড়
 আঁড়, মোনকে গীৰহ খোলা
 নর গীৰহ নগৈয়
 স্নতঁততা দিৱমক পুকাৰ
 অঁমৰ আঁগি অঁছি
 অঁমৰ অঁছি গণতঁত
 জম্মুক-পুকাৰ
 কোঠী চৰণ রাঁঠি বহল
 ভগৱা হমৰ গগনমে নহৰাগত ছৈ
 কৰ্ণ-কৰ্ণমে এক ৰাগ অঁছি
 আঁৱএ জকৰ-জকৰ মাহম হো আঁদি।

পোখী'হাৰি নহি মানৱ' কেৰ উপযোগিতা ৰমিকজনমে তঁ অঁচিয়ে
 মৰোকাৰ মঁ জুঠৰাঁক প্ৰৰণা পৰঁচ নৱ পীঠি মঁ মেহো এহি
 অঁদুপ্ৰকাশিত এহি মৌখিনী পোখী মঁ হোৱছ । পোখী ক কনেৱৰ
 আকৰ্ষক বঁমাএত আ এক ৰেঁৰ প্ৰণাম কৰৰাঁক মোন ফেৰমঁ
 মহজে ভ' জায়ত মে মনোৱৈজ্ঞানিক মিহৰন মানম্য পঠন পৰ
 আওত। মানাধাৰী হাৰমঁম মঁ ৰঁনল এহি প্ৰতিক পৰ এক পুঞ্চপ
 হমৰো দিম মঁ । এহি কাৰ্য্য কৃতি নেত পৃথক মঁ পৰমাদৰণীয়
 মেহো মাঞ্চৰাঁদ কৰম মঁ অঁপনা কে নহি ৰোকি ডাক্ঠৰ মাজী কে

মকৰঁ । হম স্ময় শৰ্দ্ধি বিন্ধ্যামক নিহিতাৰ্থ এহিমে খুৰঁ ডুৰঁকি
নগেৰোঁহ, তেঁ কহৰঁ হোগছ ঞ্ঠন জীক পৰিত্ৰনামকে কিছু
নিছাৰঁৰ কৰেত ঞ্ঠপনা ঘৰেত্ পুস্তকানয় মেঁ গ্ৰ পোখী মহেজকে
ৰাখৰঁ।

৪

দিনকৰ জীক উৎকৰ্ষ

ग्राहिण अकादमी आ ज्ञानपीठ पुरस्कार ग्रं सम्मानित आ पद्मभूषण
उपाधियं अलंकृत भारतीय कार्य गणन केर अति देदीप्यमान
नक्षत्र दिगंत रामधारी ग्रिह दिनकर मिथिला'क संपुत

ছনোহ। অৰ্পন ৰাণীক ৰাণ মঁথ্ৰাগিক ৰঁষা কয়নিহাৰ দিনকৰজী ওহি মহাকৰি ৰৰ্গমে মঁছথি জে প্ৰাচীন ভাৰতক গৌৰৱমণ্ডা অতীত পৰ মৃক্ষ ভই উঠেত বহনোহ। দানক জন্ম ৰাঁহু ৰৰি মিহ জীক ঘৰ 23মিতম্বৰ1908ওঁমুংগেৰ জিনোন্তৰ্গত কেঁ ৰিহাৰ ৰাজ্যক মিমাৰিয়াঘাট গ্ৰামমে ভেন বহৈন।ও মনত: হিন্দী ভাষাক কৰি বহথি। দানক কৰিতামে দেশ প্ৰেম, ৰাষ্ট্ৰীয়তা আ মানৱতাৱাদ'ক ভাৱনাক প্ৰাচুৰ্য বহৈত য। শোষণ- উলপীড়ন,পতন আ ৰিমম্বা কেৰ প্ৰতি দানক হৃদয় দাঁকাৰ কই ৰিদ্ৰোহ কৰেত বহৈক। বৰ্ত্তমানমে ৰিশেষতঃ কাৰ্য্যমে শোষিত যমাজক প্ৰতি কৰুণ মহানুভূতি আ পৈঘাউত দেখৰৈয় ৰাঁনোক প্ৰতি আশ্ৰেণাক ভাৱনা দেখাওছ:-

শ্বানো কো মিনতা দধ-ৰস্ত্ৰ,ভুখে ৰাঁনক অফনাতে হৈ!

মাঁ কী হস্তী যে চিপক ,কী ৰাত ৰিতাতে হৈ চিচুৰ জাড়ে!!

তেঁ দিনকৰ জীক কাৰ্য্য কেঁ দনিত মানৱতা আ মিয়কৈত কৰুণাক কাৰ্য্য কহন গেন হন্। দানক কৰিতাকে দ্বিৱেদী যুগীন আনোচনামেক কাৰ্য্যধাৰাক ওজয়ী, প্ৰগতিশীল মঁস্কৰণ মানৱ জাগছ। এহিমে ৰিচাৰ তৰু কেৰ প্ৰধানতা ছৈক। দিনকৰজী আধুনিক কৰিগণ'ক পহিনে পতিযানীমে ৰৈয়ৰাঁক অধিকাৰী বহন ছথি;কোনুঠা অতিশযোজি নহিঁ। পৰণ একঠা তাহিপৰ গঢ়কাৰক ৰূপমে যোহো দিনকৰ জীক অতিশয খ্যাতি বহননি অছি। মনকে গঢ় মাহিৰ অকন্ত প্ৰৌঢ় আ ৰিচাৰামেক অহি। ৰ ম চন্দ্ৰ শূৰ জীক অনুমাৰে--'গঢ় কৰিজন কেঁ কয়ৌঠী মানৱ জাগছ, দিনকৰ জী তাহি কয়ৌঠী পৰ পূৰ্ণতঃ ঠাঢ় উতৰেত ছথি'। আও যমীক্ষামেক নিৰঁধ লিখনে ছথি। মূখ্য ৰূপেঁ ৰিচাৰামেক আ মঁস্কৃতি কে চাৰ অধ্যায় নামক অৰ্পন পোথী মেঁ ও ভাৰতীয়

সংস্কৃতিক বিস্মৃত ব্ৰহ্মৰণ প্ৰস্তুত কেনে হৈছে। দিনকৰ জীক ভাষা
 শৈলীয়ে প্ৰবাহ আৰু যৌগিক পৰিপূৰ্ণ বহনকৈ। কাৰ্য ভাষাক তৰহে
 দানক গঢ় মাহিলে মেহো পৰিমাৰ্জিত হৈছে। বৈচিত্ৰ্যিক মংগে
 ভাৰনামেক অৰ্পণ মংগে দিনকৰ জীক গঢ় শৈলী'ক মৰম পৈচ
 বিশেষতা হৈছে। দানক নিৰ্দ্ধাৰে যথা-অৰমৰ ব্যংগ-বিনোদক চুটকী
 ব্ৰুমাগছ। ভাৰতীয় সংস্কৃতিক একতা শিৰ্ষক আনোথমে দেশক
 কএন গেলৈক। এই দেশক বিভাগে একতা পৰ গহন বিচাৰ
 বীতি-বিবাজ, খান↓-পীন, বহন-মহন অধিক দৃষ্টিময় প্ৰযোজ্য অঁতৰ
 হৈছে। তেহো ওহী ব্ৰাহ্ম অঁতৰক ব্ৰাহ্মো অৰুনা দেশে কেহন
 তৰহক অঁতৰিক একতা কায়ম হৈছে, ময়হ ব্ৰুমেবাক জী
 নেথকেৰ প্ৰতিপাদ্য থিক। বামধাৰী মিহ দ দিনকৰ জীক উৎকৰ্ষ
 মাহিলে অৰুনাধাৰী আৰু জ্ঞানপীঠ পুৰস্কাৰ ম' মাম্মানীত আৰু পদ্মভূষণ
 উপাধি ম' অৰুনাধাৰী ভাৰতীয় কাৰ্য গগন কেৰ অতি দেদীপ্যমান
 নক্ষত্ৰ দিৱংগত বামধাৰী মিহ দিনকৰ মিথিল'ক মপত
 হৈছে। অৰুনা ৰাণীক ৰাণ ম' অৰুণাক ৰম্মা কয়নিহাৰ দিনকৰ জী
 অৰুনা মহাকৰি ৰূপে ম' অৰুণা জে প্ৰাচীন ভাৰতক গৌৰৱমণ্ডা অতীত
 পৰ ম' অৰুণা উঠে বহনাহ। মুনকে জন্ম ৰা'বু ৰি মিহ জীক
 ঘৰ ২৩ মিতম্বৰ ১৯০৪ গ'০ কে' ৰিহাৰ ৰাজ্যক ম'গেৰ জিনান্তৰ্গত
 মিমাৰিয়াঘাট গ্ৰামে ভেন বহৈছে। ও মুনত: হিন্দী ভাষাক কৰি
 বহিছে। দানক কৰিতামে দেশ প্ৰেম, ৰাষ্ট্ৰীয়তা আৰু মানৱতাৱাদ'ক
 ভাৰনাক প্ৰাচুৰ্য বহৈছে য। শোষণ- উল-পীড়ন, পতন আৰু বিষম
 কেৰ প্ৰতি দানক হৃদয় দাঁকাৰ ক' ৰিহাৰ কৰি
 বহিছে। বৰ্তমানমে বিশেষতঃ কাৰ্যমে শোষণ মমাজক প্ৰতি
 কৰণ মহানুভূতি আৰু পৈচাউত দেখৰৈয় ব্ৰাহ্মো প্ৰতি অৰুণাক
 ভাৰনা দেখা গৈছে:-

শ্বানো কো মিনতা দধ-রস্তু,ভুখে রাঁতক অণুনাতে হেঁ!
 মাঁ কী হস্তী যে চিপক ,চিঁচুৰ জাড়ে কী ৰাত ৰিতাতে হেঁ!!
 তেঁ দিনকৰ জীক কাৰ্য কেঁ দনিত মানৱতা আ মিয়কৈত
 কৰণাক কাৰ্য কহন গেন হন্।স্বনকে কৰিতাকে দ্বিৱেদী যুগীন
 আনোচনাভেমক কাৰ্যধাৰাক ওজস্বী, প্ৰগতিশীল মংকৰণ মানৱ
 জাগছ। এহিমে ৰিচাৰ তল্প কেৰ প্ৰধানতা চৈক।দিনকৰজী
 আৰ্হনিক কৰিগণ'ক পহিনে পতিযানীমে ৰৈমৱাক অধিকাৰী
 চ্ৰথি ৰহন;তাহিপৰ কোনূঠা অতিশযোজি নহিঁ।পৰণ একঠা
 গঢ়কাৰক ৰূপমে যেহো দিনকৰ জীক অতিশয খ্যাতি ৰহননি
 অছি। স্বনকে গঢ় মাহিৰ অলন্ত পৌঢ় আ ৰিচাৰাভেমক অছি।ৰাম
 চন্দ্ৰ শূৰ জীক অন্বমাৰে--'গঢ় কৰিজন কেঁ কয়ৌঠী মানৱ জাগছ,
 দিনকৰ জী তাহি কয়ৌঠী পৰ পূৰ্ণতঃ চাঢ় উতৰৈত চ্ৰথি'।আও
 মূখ্য ৰূপেঁ ৰিচাৰাভেমক আ ময়ীক্ষাভেমক নিৰঁধ লিখনে চ্ৰথি।
 মংকৃতি কে চাৰ অধ্যায় নামক অপন পোখী মেঁ ও ভাৰতীয়
 মংকৃতিক ৰিসৃত ৰিৱৰণ প্ৰস্তুত কেনে চৈ। দিনকৰ জীক ভাষ
 শৌলীমে প্ৰৱাহ আ মৌঞ্চৰ পৰিপূৰ্ণ ৰহনৈক।কাৰ্য ভাষাক তৰহেঁ
 দানক গঢ় মাহিৰ যেহো পৰিমার্জিত চৈক। ৰৈচাৰিক মংগে
 জীক গঢ় শৌলী ভাৱনাভেমক অপূৰ্ণ মংযোগ দিনকৰ'ক মৱঁমঁ পৈঘ
 ৰিশেষতা চী।দানক নিৰঁধমে যথাঅৱমৰ ৰ্যংগ্য-ৰিনোদক চুঠকী
 বঁমাগছ। ভাৰতীয় মংকৃতিক একতা শিৰ্ষক আনেখমে দেশক
 ৰিচাৰ কএন গেনৈক।এহি দেশক ৰিভাগমে একতা পৰ গহন
 ৰীতি-ৰিৱাজ,খান্।-পীন,ৰহন-মহন অধিক দৃষ্টিমঁ প্ৰয়াণ্ড অঁতৰ
 চৈক।তেযো ওহী ৰাঁহ অঁতৰক ৰাঁনোঁ অপনা দেশমে কেহেন
 তৰহক অঁতৰিক একতা কায়ম চৈক,ময়হ বঁমেৱাক জী
 নেখকেৰ প্ৰতিপাঢ় থিক। ৰামধাৰী মিঁহ দিনকৰ জীক প্ৰতিভা

1932-৩০ মে দেখন গেনেভ,জহন ও পঠনা বিশ্ববিদ্যালয় ম' রীএ০ আনন্সক(গতিহাম) পৰীক্ষা উত্তীৰ্ণ কৰনে চনেক।ও য়ং রঁৰৰিঁঘা হাযস্কনমে প্ৰধানাধ্যাপক কেব নোকৰী কেননি। ম'ৰ' বজিম্ণাৰ পদ পৰ মেহো নিযুক্ত ভেনাহ। কিছু দিনকৰ নেন আকাশরাণী মেঁ কাজ কেনেন আ কিছু মময় নেন হিন্দী বিষয়ক প্ৰোফেচৰ মেহো নংগষ্ট মিঁহ কানেজ মুজফ্ফৰপুৰ মেঁ রঁনন বহথি।

ৰাজ্যমভামে1952ম'1963ধৰি মনোনীত মদয়ো ভেনাহ।ৰাঁদমেঁ ভাগনপুৰ বিশ্ববিদ্যালয় কেব গুনপতি পদ কেম্শোভিত কেনথি।দনকৰ বিদ্যার্থী জীৱন কানেমে প্ৰণভংগ নামক কাৱ্য 1929-৩০মেমৌনিক বচনা প্ৰকাশিত ভেন বহৈন।1965ম'1972ধৰি ভাৰত মৰকাৰ কেব গৃহ বিভাগ মেহিন্দী মনাহকাৰ রঁনন চনাহ । জীৱন পৰ্যন্ত ও মাহিণ মেৱা মেঁ নাংগন ফ্ৰণ জীৱন মেঁ অএনেক জে জুৰাঁন রেঁঠাক বহনাহ।এহনো অমাময়িক মূত্ৰ ম' পেঘ অঘাত কেঁ নহিঁ মহিত মকনাহ আ 24অপ্ৰীল1974-৩০কেঁ আনন্সপ্ৰদেশক তিৰুপতি কেব ভগৱান ৱাঁকষ্টেশ্বৰ দেৱবিগ্ৰহকে অখন ৱাথা কথা মমপিত কৰেত ঘুমৈতকান মদ্যম শহৰমে এহি নশ্বৰ ম'মাৰ ম' চনি রেঁমনাহ ।মুনকে কাৱ্য বচনামে ৰেণকা,ৰমৱন্তী, দ্বন্দ্ব গীত, গাঁকাৰ,ধূপ- চাহ,মাৱধেনী,একাযন, গতিহাম কে অঁাম্,ধূপ ওঁৰ ধুআ আদি প্ৰমিধ চহি।খণ্ড কাৱ্যমে প্ৰমুখ ৰূপ ম' গুৰুক্ষেত্ৰ,ৰশ্মিৰথীকেঁ জানন জাগছ।গঢ় ম'গ্ৰহ মিষ্টী কী ওৰ, অৰ্ফনাৰীশ্বৰ আ নেতী কে ফুন চঠিত বহনি।ৰাঁন মাহিণমে চিঙোৰ কা মাকাৰ,মিঠ কা মজা ৱঁঠ নোকপ্ৰিয় ভেননি। অখন কাৱ্যগত বিশেষতা ম' ৰাষ্ট্ৰীয় অমহযোগ অঁাদোনন, গাঁধী জীক বিচাৰধাৰা ম' প্ৰভাৱিত বহথি।দনকা ৰৰি ৱাঁৱঁ, একৱাঁন আ নজৰুন গম্ভাম ম' প্ৰেৰণা

ভেটননি।

ভাৰতৱৰ্ষমে বিৱিধতামে একতা দেখুৱি,গয়হ বিশেষতা থীক।
 প্ৰগুফ একতা জতেক কমগৰ চৈক তঁ বিৱিধতা মেহো ততৰেঁ
 প্ৰকষ্ট চৈক।দেশক মানচিত্ৰকেঁ ধ্যানমঁ দেখনা পৰ স্ৰষ্ট দ খাণ্ডছ
 জে এহি দেশক তীনকাত প্ৰাকৃতিক দৃষ্টি মঁ একদম স্ৰষ্ট যা।
 মৰমঁ পহিনে উত্তৰ ভাগমে নগধক হিমানয়,তকৰ দক্ষিণ মঁ
 আ একবৰাঁদ বিক্ষয় মঁ ন বিক্ষাচন ধৰি উত্তৰমে পমৰন চৈক'কেঁ
 গুণ্ডা নদীক উত্তৰধৰিকে উ ভাগ জে হম মৰঁ দক্ষিণী শ্বেষ্টো কহৈত
 চী। যে গুণ্ডানদীমঁ গুমাৰী অন্তৰীপ ধৰিক ভাগ প্ৰায়দ্বীপ জেহ
 যা।উত্তৰ মঁ দক্ষিণকে জোড়ৈত বহৰাঁক অতীতমে গৌৰৱপূৰ্ণ চঠা
 চৈক। ঋষি-মহৰ্ষি উত্তৰ মঁ দক্ষিণ আৰিক^২ একতাক মঁদেশ দেনে
 ঋষিজীক নাম অৱৈত চৈক।ফেৰ বহৈথি।জাহিমে প্ৰথমতঃ অগ্ন
 ভগৱান শ্ৰীৰাম চন্দ্ৰ তঁ নঁকা পৰ চঠায়কে গ্ৰমমে বিক্ষাচন পাৰ
 কেনে বহৈথি। মহাভাৰত কেৰ জমানামে মহাৰাজ যুধিষ্ঠিৰ
 ক'ৰাজমূয়-যজ্ঞমে দক্ষিণক ৰাজা ধৰি আয়ন চনথিন।
 গুৰুক^৩ত্ৰ ক'মহাযুধ মৈদানমে দক্ষিণক ৰাঁদতৌ বীৰ হিয়া
 নেনে বহৈক।এহি তৰহেঁ চন্দ্ৰগুপ্ত,মম্মাষ্ট অশোক, বিগ্ৰমাদিত্য আ
 ৰাঁদমে মৃগন শ্যামনক অধিন মমন্ত দেশক মহনতা একতা নেন
 ভেনৈক।কানখণ্ডমে স্বাৰ্থী,অদ্বৰদৰ্শী আ কমজোৰ ৰাজাক
 টুঠন প্ৰাদুৰ্ভাৱ মঁ দেশক একতা;ৱৈৰ ভাৱ ততেক নৈ প্ৰৱন
 ভেনৈক জে ক্ষেত্ৰীয়ৰৌধ,প্ৰান্তীয় জোশধৰি সৃষ্টেক
 গেনৈক।এহিদেশমে জতয় মানোভৰি চেৰাপূৰ্জীমে^৫গঁচ ৰঁৰখা
 মে বৃঁদভৰি পানি নেন তৰমেত বহৈত হোগছ তঁ কাৰ মৰুশ্ৰমি
 চৈক।

বৰ্ত্তমানকে কোনো বিশেষ বিধাক যুগ নহি কহন জা যকৈছ, আ

নে কোনো এহন প্ৰকান্ড লেখকে ছাথি জে এহি কানপৰ অংপন
ছাপ ছোৰমে হোথি। মাত্ৰ প্ৰেম য়ঁ ভড়ন ছোষ্ট ছীন কৰিতা স্নগ্ধ
আ প্ৰেমী-প্ৰেমিকা য়ঁ ভড়ন অংশীন কথা আওৰ ছোষ্ট-ছোষ্ট
উপন্যাস ধৰি বচন জা বহন অছি। বৰ্তমানক দাড়মে এখন কোন
নিশ্চুকী সম্মতি নহিঁ দেন জা যকৈত ছৈক। নিৰানা,
মহাদেৱী,পন্ত আ গুপ্ত জীক কাৰ্য নিঠাহে অংপন ঐতিহাসিক
মহৌত বখনে য, কিন্তু তাহঁ কে পড়য় ৱানা আও কতেক নোক
ছাথি?

৯

শ্ৰীমান মোন পড়ৈত ছাথি

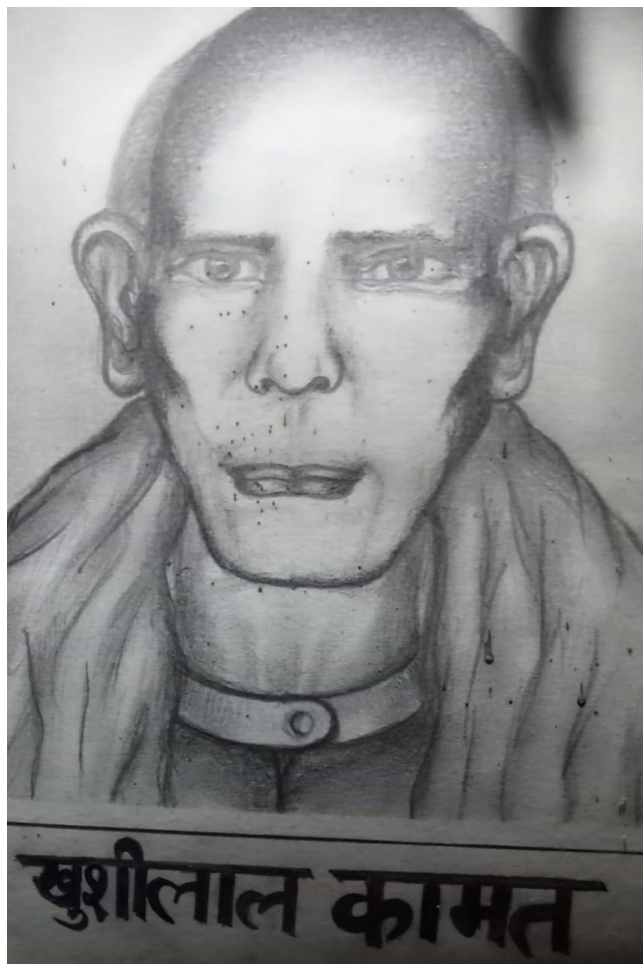
সঁমাৰপুৰ' ক মাণ্টিপানি পৰ শ্ৰীমতী নাগেশ্বৰী দেৱীক(গৰৱাঁৱালী)

কোণথ ম' ৬-ঋগ্বেদ ১৯৪০মে জনমল রানক'ক নাম পড়ন বামদের
 রাঁৱ। শ্রীমান বামদের ভঁডাৰী জীক শিক্ষা দিক্ষা গামেক
 কেজৰীৱান হাযস্কন ম' মেট্রিক ধৰি ভেলেক। দৰিভংগা ক' মী এম
 মাগন্ম কানেজ ম' রী এমমী আ পোম্‌গ্ৰেজুএণ্ট ১৯৬৩মে পঠনা
 বিশ্ববিদ্যালয় ম' কেলনি, জতয় যেকেন্ড ষ্টাপৰ'ক ম'গহি গণিত
 বিষয় মে গোল্ডমেডলিষ্ট ভেনাহ। কিছু দিন মমস্বীপৰ কানে মে
 প্ৰাধ্যাপক কেৰ কাজ কয়নহি। ভৈয়াৰীমে এমগৰ বহনাক কাৰণে
 ওতয় ম' গাম আৰি পৈঘ স্ৰম্মামী'ক নাতে ঘৰে পৰ বহনাহ।
 মময় এতেক যোগ্যতম ব্যক্তি ন০না০ জনতা মহাবিদ্যালয় মে ওহী
 নহি ভেঠনে,হিনকে ব্যাখ্যাতা ৰূপে ৰাখন গেলেক। ম'মাৰপৰ'ক
 এহি কানেজমে ও বিভাগাধ্যক্ষ আ প্ৰোফেচৰ ভ' কেঁ মোৰা দৈত
 বহনাহ। স্বানীয় ব্যাপাৰ ম'ডন আ মহকাৰী মমিতি মেঁ মেহো
 চুনেনাহ। দানকৰ মামাজী স্বাধীনতা যেনানী স্ব০ ঋনন্ত নান
 কামত ঋপন মভাপতি হেৰাক নাতে মজাতীয় মহামভাক প্ৰান্তিয
 ঋধ্যক্ষ ধৰি হিনকা মপোন মহাঋধিৱেশনমে ৱ'নাৱন। মন্
 ১৯৭৯গ্ৰ০মে জননাযক কপূৰী ঠাণুৰ জীক মানিধ্যমে ৰাজনীতি
 মীখয় নগনাহ আ ৮০গ্ৰ০মে ৱিধায়ক পদ নেন ম'মাৰপৰ
 ৱিধানমভা ক্ষেত্ৰ ম' দমকিপা ম'চুনাৱ নৰনাহ। এহি চুনাৱ মেঁ
 ডােজগ্ৰনাথ মিশ্ৰ(কাংগ্ৰেমা) স্ততপূৰ্ব ম'খ্যমন্ত্ৰী ম' পছুৱা
 গেলাহ। মামাজিক- ৰাজনীতিক জন ঋন্দোতনক' হিম্মা ৱ'নেত
 ও ডী ঋগ্ৰা ঋৰ মেঁ জহনধৰি গেলাহ। ঋপতকানকে মময়
 ৱ'নতো ঋ্যামনিষ্ট নেতা ঋ কাৰ্যকৰ্তাগণ কেঁ হিনকা ম' ম'ৰ
 তৰহক ম'ৰকে মহযোগ ভেঠৈত বহনেক ৱিহাৰক তত্কালীন
 ম'খ্যমন্ত্ৰী নানু প্ৰমাদ যাদৱ জী হিনকা ১৯৯২ম' ২০০৮ ধৰি
 নগাতাৰে ৰাজ্য মভামে তীনখেপ ৱ'তৌৰ মাননীয় মদ্য চুনেত

ৰাষ্ট্ৰীয় জনতা দলকে প্ৰধান মহাঘাটৰ মনোনীত কয়ন। ৰাজভাষা হিন্দী বিভাগ'ক সমিতি মেঁ মদ্য বহুথি আ মৌখিলী নোকগীত পৰমায়ে জন গায়ন বেডিযো পৰ আ ৰহিণক গাম-জনকে ৰীঠ সুনাইথি, মে দানকৰ মীঠ গনাকে কেঁমৰক নজৈৰ লাগি গেনেক। আওৰ ৰো ২১মিতম্বৰ ২০১৮কেঁ মধ্যবাতি এহি ধৰাধাম পৰ আপন ৰাজিৰ আ পুতিৰ ছোড়িকএ হমৰা মৰমঁ দৰ চনি গেনাহ, ৰহত দৰ অনন্ত যাত্ৰা পৰ..। বিনম্ৰ শ্ৰদ্ধাজনি অৰ্পিত কৰৈত ছী হম।

৩

মৰৌতী মপত :খুশী ৰাঁবুঁক উপনৰধি

एहन र्याजि नहिँ एहि धबाधाममे जिनक कोनू गतिहाम कोनो नहिँ होय। किनको कम तँ किनको रैमी ख्यायित। एहनेमे मोन पढ़ैत छथि राँहू खुशी नान कामत। हिनक जीरनी पाठकगण पठि अरन्धे अभिपूत भेल होयत। किछ रिशेष जनतरँ मंफेपमे बाधि बहन छी। ओ रैष्ठर छनाह आ प्रगतिरादी

ঘোঘৰডীহা রাঁধ মঁ ৰিচাৰধাক এক কোমী ক্ষেত্ৰিয় শূঁভ বহথি। তেঁ দক্ষিণে আৰঁয় বঁনা খনেক মমাজশাস্ত্ৰী, পৰ্যায়ৰণৰিদ্ আ ৰাজনেতা মৰমঁ পহিনে মৰৌতী গাম আৰিঁ খুশী রাঁহুঁ মঁ ভেঁশ কৰথি আ ৰিমৰ্শ। শিক্ষাক খনখ জগেৰোঁমে দানকৰ ছোষ্ট মতভায় নাগে রাঁহুঁ মেহো খুৰঁ যশস্বী ভেনাহ, মৃদা তাহি পাছু হিনকে হাথ বহনি।

অপন গামক নৰঠোনিয়া(দক্ষিণ) মেঁ প্ৰথমত: লুখৰ প্ৰাগমৰী স্কুল খোলৰেঁলনি। জাম্বন গাছতৰ পঠন-পাঠন কাৰ্য আৰম্ভ ভেনৈক। ৰাদমে ওহি স্কুল কেঁ অপৰ প্ৰাগমৰী'ক দৰ্জা মৰকাৰ মঁ নিৰামী শিৰাঁকান্ত মা দিয়েননি। ওহিমে শিক্ষক পদ পৰ ডোঁঢ় চঠিয়া মভকে পঢ়োঁনী কৰয। দানকা আ আৰো খনেকো নোককে ও গুৰাজীক মৰকাৰী নোকড়ী ধৰেনে বহথি। নিঘমা পঁচায়ত কেৰ তত্ত্বকানীন মুখিযাজী কমল নাৰায়ণ যাদৱ গ্ৰাম পঁচায়ত চুনাবমে ওহি মৰৌতী ৰিছানয়কে বঁথ দক্ষিণ মঁ উত্তৰ অপনা গাম নিহমা খানয় নেন তৈয়াৰ ভেন চনাহ। ৰিছানয় কেৰ খানয় নহিঁ বহনা মঁ ও অপন গৌশালামে মতদান কেঁদ্রক উদ্দেশ্য মঁ জগহ দেনে বহথি। কমল রাঁহুক আৱেদনক জাঁচ ডিপ্ঠী অধিকাৰী কেঁ মঞ্জী মোভাৰক মাম্ঠৰ মাহেৰঁ ৰঁতেনকনি হম খুশী রাঁহুক নীজী ৰেঁলঘৰমে ৰিছাৰ্থীগণকেঁ পঢ়াৱেঁত আৰিঁ বহন ছী। এই জাঁচক প্ৰতিৱেদন খনুমাবে বঁথকে স্নানান্তৰণ হোএৰঁ নিঠাহে ৰহৈক।

ঘৰ মঁ কনেকৰেঁ পুৰঁভৰ অপন মাত কঠা তখন খুশী নান রাঁহুঁ

অৰ্ঠাৰহ ধৰ জমীন স্কুল নেন দান- পত্ৰ লিখকয় গামক বঁথ কায়ম ৰাখি গৌখাঁক নাক ৰঁচেননি। এতৰেঁ নহিঁ মজনিয়া কৈম্ব হিম্বাক ঘৰ উঠাকয় ৰিছানয়কে ঘৰ ৰঁনৌনি। পৰ মঁ অপন জমীনক খাধিকেঁ গ্ৰামীণ জন মঁ মাগষ্ট ধৰ্চন আ ছিষ্টা- কোদাৰি মঁ ভৰাএল গেনৈক। ওহি ৰেঁৰক মুখিযা জী পদ পৰ চুনাব নেন

গোঁৱাৰী ৰেঁঠাৰমে কাশী ৰাঁৱুকেঁ অপন পিতাজী হজাৰী ৰাঁৱুক
 জগহ পৰ ঠাঢ় হেঁৱাক ৰাঁত পক্ষী ভেলেক। মৃদা সৃষ্টিয়াহী কামেত
 পৰ খুশীৰাঁৱু মঁ আশীৰাদ নেত ৰাজগুম্ৰাৰ ৰাঁৱু মোমে দৰঙণা
 কানেজ মঁ ঘোঘৰডীহা আৰিঁ নৱনেশন কৰেতে গাম অথনাহ আ
 নিৰাঁচিৰ ভেনাহ। যে দোমৰ ৰেঁবক চুনাব গন্জেকশন সৃষ্ট নগনা
 ২১ শানধৰি নগাতাৰ হজাৰী ৰাঁৱুক জেষ্ঠ মঁ ৰুকি গেলেক আ
 পুত্ৰ মৃথিয়া ৰঁনন বহলেথ। খুশী ৰাঁৱু অপন মায় স্ন০ শঁকবৰতী
 দেৱী নেহৰ পচগছিয়া আ ধৰ্মপত্নী স্ন০ ঘূৰনী দেৱী নেহৰ
 মৃমহৰনিয়াকে নিধন পৰ ঘাষ্টৰাঁষ্ট(কৰ্মকাণ্ড) ভোজভাত ক'
 জৈকাৰ কৰা দেনি। ও আয়ুৰেদ চিকিৎসা কেৰ পৰম্বাগত
 উপচাৰ নেত স্নয় মৃষ্টিফিকেষ্ট কোৰ্ম কৰেত জীৱন পৰ্যন্ত নোকক
 ভনায় কৰেত বহনাহ। কিছু দৱাণ্ডা ৰাঁঠিক ময়ম ৰৈছনাথ আ
 ডাৱৰ কল্পনী'ক মোহো ৰাখেত ৰাতি ৰিৰাতি ৰোগী নেত ৰাঁষ্টথি।
 আগমন পৰ ঔষধিক পূৰ্জী কৰনিৰয়া ৰাতিকে কাৰণীকেঁ
 নিখয়মে নহিঁ অয়কতাথি। কাকা কানেনকৰ আযোগ কেৰ মঁগ
 অতিপিছড়া ৰৰ্গ সৃষ্টিমে হিনকে কহৰঁ পৰ কেৰঁষ্ট(কিযোষ্ট) কে
 ধৰি ৰঁনি মকলে। হিনক পঞ্চমে তৰ্কমঁগত আধাৰ
 ❖❖াঞ্চাকোৰ ৰাদে কৰ্পূৰী ঠাণ্ডৰ জীক অস্তিগ্ৰম্ৰ বহনি তেঁ
 খুশী ৰাঁৱু মঁ পুচ্চিকে জানিকেঁ তখন ও নাণ্ডা মমাজকে দৃষ্টিকোণ
 মঁ মময়া মৃজহফৰপৰ ম উঠেনথি। ফুনপৰাম ৰিধানমভা ক্ষেত্ৰ
 মঁ ৰিধায়ক পদকে উপচুনাবমে(১৯৭৮ গ্ৰা০) জহন ৰিঁহাৰ'ক
 মৃখ্যমন্ত্ৰী মা০ কৰ্পূৰী ঠাণ্ডৰ জী উম্মীদৱাৰ ৰূপেঁ অথন হ তঁ
 কোশীৱেনষ্টমে মৰৌতীক স্তুতপূৰ্ণ মৃথিয়া হজাৰী ৰাঁৱু ওহিচাম
 ৰাতি প্ৰায়মকে ৰাষ্টীন ৰঁনন। তাহি নেত দানক হাথী পৰ
 নৌআৰাঁখৰ কেৰ নদীমে নৱনিৰ্মিত চচেৰী পুন নগ মঁ মভা

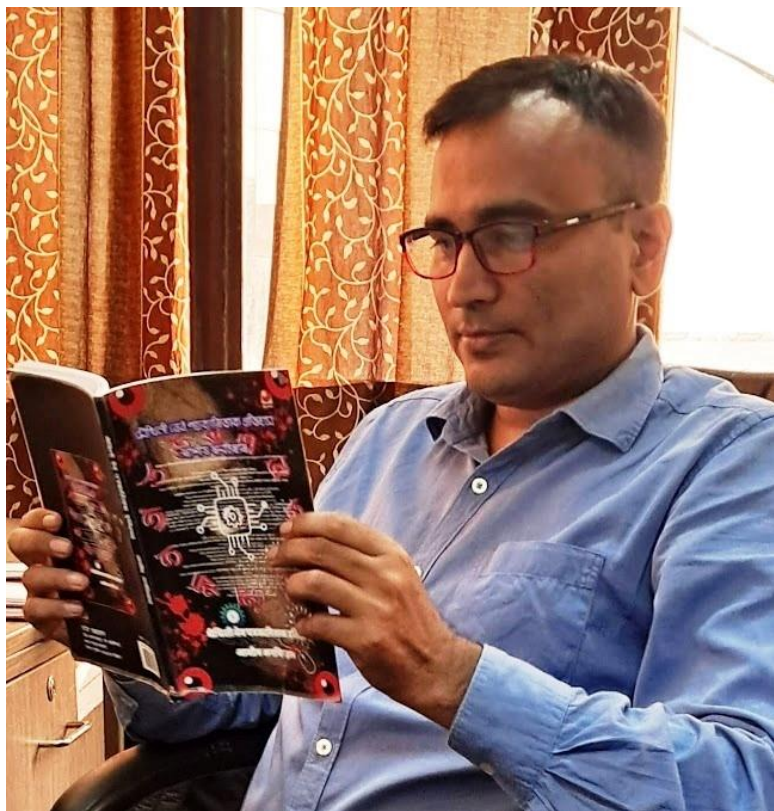
কচহৰী পৰ কৰেত ও মৰৌতী গেলখি। ওহাঠাম খুশী রাঁবুঁকে
 রঁজাকয় স্ম০ ঠাণ্ৰ জী কহলখিন- ঐ গলাকামে ঞ্পনেক বহেত
 মোম মড়ক ঞ্মা মৰকাৰী হাওস্কন নহিঁ! এহি নে জগহ-জগহ পৰ
 ব্যক্তি ঞ্পন- ঞ্পন মাম্ৰহিক মাঁগ ওহহ দুনু মমম্মা ক' মম্মাধান
 নে নাৰা বুনন্দধৰি কখনে বহেক। তোৰণ দ্বাৰ ঞ্মা মেহৰাও নগ
 খুশীনালে রাঁবুঁ নোককে ডলপ্ৰেবিত কয় মন্ত্ৰেদ বখনে চলাহ। মে
 মৰৌতী গামমে মারঁজনিক হাওস্কন ঞ্মা মৰৌতী মাঁ যোঘবডীহা
 রঁজাৰধৰি পঙ্কী মড়ক রঁননৌ। প্ৰথমত: কোশীক্ষেত্ৰীয় ঞ্মাঠ মৰঁকল
 কেৰ ঞ্মাম জনতা শ্ৰমদান কৰেত মিটী কাৰ্য কয়লনি। এক জগহ
 বিঁচনাথেত মাঁ ডগৰ ঘীঠনে শ্ৰমিক মানিক ঞ্মাঠন ঞ্মাঠ কেনাহ
 রাঁবুঁক ছোষ্টপুত্ৰ শ্ৰী নখন মা তঁ খুশীরাঁবুঁ কেঁ হষ্টনীক মনমোহন
 জী ঞ্পন ভগিনমানকে বুন্মারেঁত মাঁষ্টিক বঁদনা মাঁষ্টি তেবহ কঠা
 জমীন মাওকিন মিষ্টী কেঁ নিখদেলনি। ঐ কাজকেঁ মফল
 রঁনেৰামে খুশীরাঁবুঁ কেঁ নখমী কাঁত জ্যোতিখজীক খুৰঁ মাহচৰ্য
 ভেষ্টলনি। ঞ্মাওযো এহি ২৭ নম্বৰ ঞ্মেট মড়ক পৰ চলেত এহিক
 নিৰ্মাণকে মাঁঘৰ্য পথিক মোন পাড়েত চেক। কোমবেড জঠাৰ্শকৰ
 মিষ্ট্র জীকে মাঁগ ঞ্মনেকোঁ নানপাঠীক নোক জে মৰৌতী মাঁ
 যোঘবডীহা তককে বোড নেল মরঁ মহিনা ডজৰাগতকে মময়
 ঞ্মাঠন কাৰ্যানয় কেৰ ঘেৰাৰ কৰেত চলেক। তহিনা মৰৌতী
 হাওস্কন খাতিৰ গলাকাক নোক রাঁম খৰ মহযোগ কৰেত
 খুশীরাঁবুঁ কেঁ ঞ্মাওরঁটি মমর্থন দৈন। ও তিনু ভায় ৯.একড় জমীন
 ঞ্মা পাঁচ হজাৰ ঞ্মাকা দান দেলখিন। এহি স্কলকে খড়ো-ঞা নানদাম
 হাওস্কন কেৰ মাঁগে কৰ্পূৰী জী মঁজুৰী দেলখিন। খুশী নান রাঁবুঁ
 ঞ্পন গলাকামে জন জমাৰ মমম্মা নিদান নেল বুনু ঞ্মরম্মা ধৰি
 পষ্টনা দৌড়প কৰেত বহনাহ। কোশী তষ্টরঁধ' ক ভীতৰ পড়ৰী-

মৌনহী ম' নৌআৰাঁথৰ হোণ্ডাত ধাৰঘাট আৰি শিশনপুৰ ধৰি নগধক ২০ কিলোমীটাৰ পুৰ ম' মোমে পঢ়িম মূহঁ ধাৰ বঁহৈত চৈ। ওযহ
 ৰিহুন বঁনান(ভুতহী) নদী নৰহিয়া ম' চতৰাষ্টোন ম'খুআ হোণ্ডাত
 চুজনা ধৰি পঢ়িম ম' পুৰ মূহঁ জনধাৰা বঁহৈত চৈ। ওনা মোভাৰিক
 কেনে আছি। ৰূপেঁ ম'ৰ নদী মিথিনামে উত্তৰ ম' দক্ষিণ দিশন বঁহাউ
 আপমী ম'গৰআ- ম'মটি ঐ ক্ষেত্ৰমে জাহি কোনূ বিষয় বারঁত হোয
 ত' প'চ আৰি ম'মেনিয়া লোক দানকা নগ কানুনন তৰ্কম'গত বঁত
 বঁময়,এহন মনাহ নেন আখিৰ বকীতকে ফীম দেৰয় পঠৈত-
 বহৈছ। যে এহন উপকাৰী ব্যক্তি বহিখি মোভাগ্যশালী খুশী বঁবু।
 কহয় চাহৈত বহী জে কোমী বঁঠিক বাদ জে গুদবতী পৰিবৰ্তন ম'
 গনাকাক অমহী দেৰনাথপটী নিঘমা ম'বৌতী বাজম্ব মোজেক
 খেতীভূমিমে জনজমাৰ ১ মাঘধৰি চহৰাউ বহৈছ,জাহি কাৰণে
 বগ্নি,খৰীফ আৰি গৰমা খাদ্যল নহি উপজৈত চৈক। তকৰ নঘু
 মিচাগু বিভাগ ম' পৰমা অনোনা ম' হড়ৰী মোজা আৰি নৌআৰাঁথৰ
 অমহী দেৰনাথপটী নিঘমা ম'বৌতী মোজেক জন অধিগ্ৰহিত ক্ষেত্ৰ
 প্ৰায় তকোতীন ম' নিকায়ী নেন চোষ্ট নহৰী বঁনেৰাঁক মত
 ম'গ্ৰী শ্ৰী ম'গনীতান ম'ডন জী ম' নক্সা ট্ৰেণীং আৰি আমজনতা
 কেৰ হস্তাক্ষৰিত আবেদন দৈত গ্ৰহাৰ নগেলনি। ম'যোগৰশ এখনো
 ক জন ম'মাধন বিভাগ' ম'গ্ৰী অৰিবিয়াক মোহনজী পৰিবাৰ ম'
 মা০ ম'জয় মাজী চিখি। মূদা বিভাগীয় উদায়ীনতা ম' আজাদিক
 অমৃত কাল বৰ্ষ ধৰি দানক ম'পনা অধৰা বঁনন এত্ৰকা কিমান
 কেঁ ম'হ দূগ্ৰম বহনৈক আছি। এহি ক্ষেত্ৰক লোক কতেকো বঁৰ
 ম'বকাৰী স্তৰকে ম'ৰেফল হোণ্ডাত দেখ আৰি বঁনৌনে বহন,মূদা
 ধ'২ বঁমন ম'ৰ বঁৰ ঐ কৰ্চিল মূদা পৰ চূপ নগৌনে হাথ পৰ হাথ
 বাজ ম'বকাৰ কেৰ উপেক্ষাপূৰ্ণ বৰৈয়া ম' চুগুতা বঁঠনে চনা

জাগ্ৰুছ। এই ৰাতক মনাত দানকৰ দিৱংগত আত্মা কেঁ মেহো
পূজা দিন দানক অৱমান যাত্নেত হেতনি। ৱমন্ত পঁচমী যবস্বতী
ভেনে বহনি। তাহি দিন যন্ত যাত দানক ম্ৰেচ পৰ মাত্যাপণ
শ্ৰদ্ধাংজনি কাৰ্য্যক্ৰম দানক একমেৱ শ্ৰৱণপুত যমান যবৌতী
হোমীষ্টন কেঁ কিনকেঁ জমীন দাতা শ্ৰী হৰিনাথ ৱাৱুঁ নগৌত ছথি।
দানকা নামে হমৰো দিশ্যঁ শৱ শৱ নমন।

অপন মন্তৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাড।

২.৭.প্ৰণৱ মা- পুস্তক সমীক্ষা : মৌখিলী ৱেব পত্ৰকাৰিত ক
গতিহ্যম (লেখক : আশীষ অনিচিহাৰ)

প্ৰণৱ মা

পুস্তক সমীক্ষা : মৌখিনী ৱেব পত্ৰকাৰিতাক গতিহ্য
(লেখক- আশীষ অনিষ্টহাৰ)

হৰেক ভাষাক ৱিকাম ঔৰ ওকৰ মাহিৰক অৰ্পন একষ্টা গতিহ্য
হোগত চৈক। গতিহ্য লেখনক পৰঁপৰা মনুষ্য অৰ্পন
ৱিকামযাত্ৰাক অৱনোকন আ আভিনেখন নেন শ্বৰ কেন হেতে।
ৱৰ্তমান যুগ ডিজিটেল যুগ চৈক। যদ্যপি ডিজিটেল যুগ কে শ্বৰ-আত

তই দূনিয়া মে ৪০ক দশকে মঁ শূৰু ভই গেন বহৈক মূদা ভাৰত মে ৰেৰঁ আধাৰিত ডিজিটেল গ্ৰাণ্টিক ৰাস্তৰিক ৰিকায় যাত্ৰা ২১ম শতাব্দীক শূৰু-আত মঁ মানন জা মকৈত আছি।

ভাৰতক ৰিভিল্ল ভাষাক মঁগ মৌথিলী মেহো ঐ যাত্ৰা মে ২১ম মদীক শূৰু-আতী দশকে মে মহযাত্ৰী ৰঁনন। ওঁৰ গোটা-গোঠী প ৰযায় আ প্ৰয়োগ মৰঁ কে ৰঁনে ৰঁঠি কই আগ গঁঠৰনেঠক দূনিয়া মে যুঁৰঁ পলৈৱিত-পুৰিপত ভই ৰহন আছি। আগ ডিজিটেল স্টেচফাৰ্ম কে মাধ্যম মঁ জতঃ কতেকো মৌথিন যুঁৰা মৰঁ গীত-নাদ, ৰঁনৌগিংগ, গঁম্ঠা-ৰীন মেৰিংগ, যুঁঠুৰঁ ৰঁনৌগিংগ আদি কে নৈ খালী মনোৰঞ্জন দৃষ্টিএ অপিভু কৰিযৰ আ জীৱিকোপাৰ্জনক ৰূপ মে েহো উপযোগ কই ৰহন ছথি, তই কিছু মৌথিন উচ্চমী মৰঁ অ্ৰপন উচ্চমক প্ৰচাৰ-প্ৰমাৰ আ ৰাণিজ্যিক গতিৱিধি নেন মেহো পয়োগ কই ৰহন ছথি। ডিজিটেল মাধ্যম গাঁৱ গাঁৱ কে দাগ- াগ কে গীত-খিন্ৰা মৰঁ কে মেহো ডোফ্ৰমেণ্টেড কৰৱাঁক আ দূনিয়া কে মমক্ষ ৰখৱাঁক অ্ৰয়মৰ দেনক আছি। আগ মৌথিলীক স্থাপিত যুঁঠুৰঁ মনোৰঞ্জন আ মমাচাৰ ঠৈনন উপনক্ষ্ণ আছি। মূদা গ্ৰা মৰঁ এক-দূ দিন মে ভঃ গেন হোগ এহন ৰাঁত নৈ ছৈক। এভই তক পঁঠৰাঁক ৰিকায় যাত্ৰা নিশ্চিতে শূন্য মঁ শূৰু ভেন ছৈক।

এহি যাত্ৰাকৈঁ অ্ৰভিনেখিত কৰৱাঁক একষ্টা ফণিত যল্লে ছৈক মৌথিলী মাহিগকাৰ আ গজন ৰিশেষজ্ঞ আশীষ অ্ৰনঠীনহাৰক পুস্তক ‘মৌথিলী ৰেৰঁ পত্ৰকাৰিতাক গতিহায়’। জেন কি নেখক ঐ পুস্তকক প্ৰাৰ্ভে মে পত্ৰকাৰিতা কে পৰিভাষিত কেনাহ আছি জে পত্ৰকাৰিতাক অ্ৰর্থ ভেন জে মূচনা কে অ্ৰল্লেষণ আ প্ৰমাৰণ। আ কিএ কি মূচনা কে মাধ্যম মমাচাৰ কে অ্ৰতিৰিজ মাহিগ,

ৰিজাপন, গীত-মিনেমা, মোশন-মীডিয়া, ফান্ট-নিপ আদি ম'ৰ হোগত চৈক অতএৱ ঐ বিষয় পৰ নিখন গেন ঐ পুস্তক মে ডিজিষ্টন মাধ্যম দ্বাৰা ঐখিলী আ ঐখিল মমাজ কে প্ৰাৰ-প্ৰমাৰ কে ৰিকাম যাত্ৰা কে টেপ্টৰ ৰাণ্ড টেপ্টৰ ৰ্যাখ্যা কৈন গেন অছি।

অনগ-অনগ টেপ্টৰ মে অনগ-অনগ ৰিধা যথা ৰু'নোৰ্গিং, ডিজিষ্টন পত্ৰিকা, ফান্ট, মোশন মীডিয়া, যুটুৰ, ফেচবুক, গু-কামৰ্ম, ধৰ্ম-মন্ত্ৰুতি আদি আদি মাধ্যম কে প্ৰাৰম্ব খোজৰাঁক আ আত্ৰুক ৰিকাম প্ৰম কে খোজৰাঁক প্ৰযাম নেখক দ্বাৰা কৈন গেন অছি। পুস্তক অধ্যয়ন কে আধাৰ পৰ গু কহন জা মকৈত অছি জে নেখক অগ পুস্তক কে কেৱন অখন অঁদাজী ৰ অখন ৰিচাৰধাৰা কে আধাৰ পৰ নৈ নীখি দেনে চুখি অপিভু একটা শ্ৰমমাধ্য শোধ কে আধাৰ পৰ গু ডেটা আ ৰিৱৰণ মঁকনিত কৈন গেন অছি। পুস্তক মে নেখক দ্বাৰা প্ৰম্বত কৈন গেন মঁদৰ্ত, চঠা আ ৰ্যাখ্যা একৰা অন্মোদিত কৰৈত অছি। মঁগহি হমৰ নিজী গৱাহী মেহো ঐ ৰাঁত কে নই কই অছি কিএ তই কগএক ৰেঁৰ নেখক হমৰো মে ঐ পুস্তক মে প্ৰম্বত ৰিভিল্ল আযাম কে নই কই ৰিভু চঠা আ ক্ৰেচনেযৰ কেনে চনোহ। নিশ্চিতে হমৰা মন-মন দ্বতো নোক ম'ৰ মঁ ক্ৰেচনেযৰ আ ডাটা কনেক্ষন কে ৰাঁদে ঐ পুস্তক কে টাঁচাগত ৰূপ দেন গেন আ তকৰা ৰাঁদ কে পৰিশোধন আ মমীক্ষা কে পৰিণামস্বৰূপ একৰ ৰত্ৰমান ৰূপ থিক।

পুস্তক মে নৈ খানী ঐখিলী ৰেঁৰ পত্ৰকাৰিতাক ৰিকাম যাত্ৰা কে চৰণ কে ডেটা মহিত ৰিৱেচন দেন গেন অছি অপিভু হৰ ৰিধা

মে শ্বৰু-শ্বাৰ্ভী আৰু প্ৰমুখ পেজ কে মূঠীৰক্ষ কৈন গোন জৈক জে
ৰঁদাত মাযনে মে বিভিন্ন লোক/অন্তৰ্গামী/শোধাৰ্গী আদি নেন
উপযোগী ভ মকৈত আছি। নেথক কহৈ ছথি জে অখনা ভৰি দানক
প্ৰযায় বহন আছি জে পুস্তক মে দেন তথ্য মে ত্ৰুটি নৈ হোণ আ
তে নেন মংগ মে মাখা মেহো দেনে জৈথ, মূদা তথা ি কোনো
মংশোধন কে গুঁজাগণ হোণক তই তথ্য আ মাখা কে মংগ চঠা
কৈন জা মকৈত আছি। ঐ পুস্তকক অধ্যয়ন কে দৌৰান হমৰা
মোন মে বিচাৰ চনি বহন জন জে গ্ৰ পুস্তক কে একটা যোগ্য
শোধপত্ৰ কে ৰূপ মে দেখন জা মকৈত আছি আ নেথক চাহিতথি
তই ঐ শোধপত্ৰ কে মাধ্যম মে পীএচডী কই মকৈ চনোহ।
হা..হা..হা...! তথাপি ঐখিলী মঁ পীএচডী কে নেন গ্ৰ এক া নীক
বিষয় আ নীক শোধপত্ৰ ভই মকৈত আছি।

নেথক পুস্তক কে বিভিন্ন বিষয় কে নই কই যোশন মীডিয়া পৰ
চঠা-পৰিচঠা, মাখা আদি কে কিছু মগ্ৰীনশা মেহো দেনে জৈথ।
ঐ বিষয় মে একটা ষ্টিল্পনী দেৱঁ চাইত ছী জে ডিজিটেল ক পী মে
তই ঠীক জৈ মূদা প্ৰিণ্ট ৰজ্জন মে মগ্ৰীনশাষ্ট কে হোণো মৰঁ কে
কনী গ্ৰণপ কই এনলাৰ্জ কৰৱাঁক দৰকাৰ জন জৈ মঁ কি পাঠক
কে কাজ কে ঠীজ জ্যাদা স্লষ্ট দৃষ্টিগোচৰ ভ মকৈত জন।

নেথক কে ডিজিটেল মাধ্যম মে ঐখিলী আ ঐখিল মমাজ কে
ৱিকামযাত্ৰা কে ৱিকামগ্ৰন্থ কে ডোকুমেন্ট কৰৱাঁক নেন প নঃ
মাধৱাদ আ শ্বভকামনা।

জয় জানকী।

অপন মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাও।

২.৫.আশীষ অনঠিহাৰ-অছাঁদিক কৰিতাক দৰৱাৰমে 'ছঁদোৱঁফ
স্মীত দোহাৰনী'

আশীষ অনঠিহাৰ, ম'পৰ্ক-8876162759

ঋজাদিক কৰিতাক দৰৱাঁৰমে 'ঊদোৱঁক্ষ স্মশীন দোহা নী'

ঠিহাৰ কেৰ উল্ঠা ঋনঠিহাৰ ভেন, তহিনা 'দু-ঋৱহ' কেৰ উল্ঠা 'ঋৱদু-ঋৱহ' ভেন। 'দু-ঋৱহ' কেৰ একঠা মমাংগে ঊ 'ঋৱদু-ঋৱহ' মৃদা এহন মমাংগ জকৰ চানি-প্ৰকৃতি ঋনগ-ঋনগ হো।

'দু-ঋৱহ' ঋপন ৰূপ-ৰংগ ৰঁদনৈত ৰহন কহিয়ো 'দোহ-ঋ' ৰঁনি গেন, কহিয়ো 'দোহক' ৰঁনি গেন, কহিয়ো দুহা ৰঁনি গেন ঋঁতমে ঋ ৰঁগত ৰাম উপভেদক মংগে দোহা নামম্যঁ প্ৰমিষ্ক ভেন। 'ঋৱদু-ঋৱহ' যোহো নাম ৰঁদনৈত ৰহন। জেনা মিথিনা পেঁটিংকোঁ মধুৰঁনী জিনাক কিছু গাম তেনা নে ঠিত্ৰকনাক মংমাৰমে প্ৰস্তুত কেনকোঁ জে ওকৰ দোমৰ নাম 'মধু' নী পেঁটিং' ভ২ গেলৈ তেনাহিতে ৰঁগত ৰিধান গ্ৰা মানৈ ছথি জে যোৰাষ্ট্ৰ দেশক কৰি মভ 'ঋৱদু-ঋৱহ' কেৰ ততেক ৰিনক্ ৰা প্ৰযোগ কেনাহ জে ৰাঁদমে ওকৰ নাম যোৰঠা ভ২ গেলৈ। এহিমঁ গ্ৰাহো স্ৰষ্ট ভেন জে দোহা কেৰ উল্ঠা যোৰঠা হোঙত ঊ। দোহা এৰঁ যোৰঠা দুন্ দু-দু পাঁতিক হোঙত ঊ জাহিমে গুন চাৰ পাদ (চৰণ) হেঁক চাহী। দোহা এৰঁ যোৰঠা দুন্ নেন হৰেক পাঁতিমে 24 মাত্ৰা চাহী মৃদা যতি ৰিধানক কাৰণে দোহা এৰ যোৰঠা ঋনগ-ঋনগ ৰাঁষ্ট পকড়ি নৈত ঋছি। দোহা নেন ওকৰ দুন্ পাঁতিক 13 এৰঁ 11 মাত্ৰাপৰ যতি চাহী। তেনাহিতে যোৰঠাক দুন্ পাঁতিমে 11 এৰঁ 13 মাত্ৰাপৰ যতি চাহী। মময়-মময়পৰ দোহাক ৰূপ ৰঁদনৈত ৰহন (মাত্ৰা চৌৰীমে ৰহনৈ) মৃদা ঋৱৃতিক হিমারেঁ একৰ মংৰচনা $6+4+3$ এৰঁ $6+4+1$ ৰেঁমী নীক মানন গেন ঋ ঋঁতমে গণৰিধানক ঋনুমাৰ $2-1$ (২। ঋৰ্থাত

এক-নয়) বহরঁ অনিৱাৰ্য য়েহো মানন গেত। মংগি দোহা দূনু
 পাঁতিক অঁতমে ত্ৰকাঁত বহরঁ অনিৱাৰ্য ছৈ মনে দোহাক দোমৰ ও
 চাৰিম চৰণমে ত্ৰকাঁত হেতৈ। নয ৰেঁয়ী হো তাহি দৃষ্টিকোণ্যমঁ
 দোহাক আৰো ৰঁগত নিয়ম ছৈ জকৰা পাঠক ছন্দশাস্ত্ৰমঁ ীখি
 মকৈ ছথি। মোৰচা এক ঠীক ঔন্থা একৰ দূনু পাঁতিক প্ৰাৰ্ভিক
 চৰণমে ত্ৰকাঁত অনিৱাৰ্য ছৈ মানে পহিন আ তেমৰ চৰণমে
 ত্ৰকাঁত হেতৈ। ৰতমান মময়মে কিছু নোক গণৱিধান (21)ক
 পানন নৈ কৰৈ ছথি। ওনা নিয়মক পূৰা পানন কৰৈত
 ত্ৰনয়ীদায়জী জে মোৰচা নিখনে ছথি তকৰ চাক চৰণ অখন-
 অখন ত্ৰকাঁত ৰঁনৰৈ ছৈ জেনা-

জো স্মিৰত মিধি হোয়, গননাযক কৰিৱৰ ৰঁদন
 কৰদা অন্ত্ৰহ যোয়, বৃক্ষি ৰামি স্তভ গন মদন

দোহাক পহিন প্ৰয়োগ গতিহ্যমক গৰ্ভমে অছি মৃদা উপন্থৰ্থ মাখা
 কেৰ আধাৰপৰ বিভিন্ন ৱিদ্ধান কানিদায়ক ৱিগ্ৰমোৰ্শীযম্
 ত্ৰাষ্টকমে নিখন নিম্ন 'উৱদ-অৱহ'কৈ দোহা ৰৰ্গক প্ৰাচীনতম ৰচনা
 মানৈ ছথি-

মগ জাণিঅ মিতওঅণি, শিমিঅৰ কোগ হৰেগ
 জাৱ নু পৱততিমামনি, ধাৰাহৰ ৰঁৰিমেগ

পাঠক নেত এক ৰেঁৰ গ্ৰহো হম মূঠিত কৰরঁ
 জে 'উৱদ-অৱহ' আ 'অৱদ-অৱহ' দূনু অনগ নাম ছৈ। নজৰি
 গম্হৰ-উম্হৰ ভেনামঁ একমমান নাগি মকৈএ দূনু তঁগ হম

মুঠিত কেনা। কানিদায়ক মময় এৰি তকৰ বাদক মময়মে দোহা
 বৰ্গক বচনা হোৱাত বহন এৰি বৌদ্ধ যিদ্ধক মময়মে গ্ৰা অৰ্পন
 উৰ্দ্ধেকপৰ পৰা চেন। মৰহপাদ মন তেজস্বী বচনাকাৰ এহি দোহ
 ৰিধাকৈ ভেটনৈ আ গ্ৰা তকৰ বাদ নগভগ ৪০০ বৰ্ষ ধৰি কৰ
 হৃদয়পৰ ৰাজ কেনক। তকৰ বাদ একৰ প্ৰচনন কম ভেটনৈ মৃদা
 টুকঠাক নিখাগত বহন আ যে দোহা আগযো নিখা বহন আছি।
 আ অহী গ্ৰন্থমে হমৰা ভেটনৈ শ্ৰী মৃশীন নান দায় ৰচিত "মৃশীন
 দোহাৱনী, ভাগ-১"। এহি পোথীপৰ হম বাদমে চঠা কৰৰি তা িয়
 পহিনে গ্ৰা চঠা ক২ নী জে কিএ চঁদোৰ্ষ বচনা অৰ্পন তমাম
 আকৰ্ষণ বাদো মমকানীন জনতা নগ কিএক নৈ পৰাচি মকন।
 টুকি হম মুনতঃ গজনপৰ কাজ কেনে ছী আ গজন মেহো
 চঁদোৰ্ষ বহৈত চৈ তঁগ অহু মভ বাদপৰ ৰিচাৰ কেনে ছী জকৰা
 এহিচাম দোহৰা বহন ছী। হমৰা জনৈত চঁদোৰ্ষ বচনা দু কাৰণম
 জনতায় কটি গেল পহিনে- মমকানীন ভাষাক প্ৰয়োগ নহি বৰ
 আ দোমৰ মমকানীন ভাৱকৈ ছোড়ি দেৱি। আৱি ৰিষ্কাৰম চঠা কৰী।
 একটা পাঠকক ৰূপমে জখন হম কোনো চঁদোৰ্ষ বচনাকৈ পঠিত
 ছী ত২ হম নিৰাশ ভ২ জাগত ছী গ্ৰা পঠি জে ওহিমে যৌ বৰ্ষ
 পুৰান শঙ্কাৱনীক প্ৰয়োগ মেহো কএন গেল বহৈত চৈ। কিছু
 চঁদোৰ্ষ বচনাকাৰম বাদ কেনাপৰ গ্ৰা পতা নাগন জে চঁদক
 কাৰণে ভাষাক পুৰান স্বৰূপ নেল জাগত চৈ আ এনা কৰৰি
 মজৰুৰী চৈ। মৃদা হমৰা জনৈত গ্ৰা ৰাজিৰি নৈ ভেন। একৰ নিদান
 নেল যা ত২ নেখক মমকানীন ভাষাপৰ পকাড়ি বঁনাৱিখি ৰা
 চঁদহিমে প্ৰয়োগ ক২ আন চঁদক প্ৰচনন কৰখি। আখিৰ হৰেক
 মময়ক ভাষা ও কৰি অৰ্পনা অৰ্পকৃত চঁদক চুনাব কেনে চৈ।
 বৈদিক কালমে গায়ত্ৰী চঁদক প্ৰচনন বৈদী বহৈ মৃদা পৌৰাণি

কাতমে ঞ্চনুষ্টিপ্ প্রধান ভেন। তই ফেৰ ঞ্চাগ কোন মমম্মা ঞ্চ
জে নৰ ঞ্চদ নে রঁনি মকৈএ। গ্ৰ ঞ্চনগ রাঁত জে কৰিকৈ পুৰনে
রাঁষ্টপৰ চনৰঁ ম্ভিতগৰ নাগনি। ম্ভদা এহি ম্ভভীতাক ঞ্চাৰণে
নোকমান ভই বহন ঞ্চ ঞ্চদোৰঁক্ষ কাৰ্যকৈ।

দোমৰ ম্ভখ্য মমম্মা ঞ্চ মমকানীন ভাৰ ও রিচাৰকৈ ঞ্চোড়ি রএহ
পুৰনা নীতি, ধৰ্ম ঞ্চাদিপৰ বচনা নিখৰঁ। এহন নে ঞ্চ জে
নীতি, ধৰ্মপৰ বচনা নিখৰঁ খৰাপ ঞ্চ ম্ভদা তাহি কেৰ
ম্ভদৰ্ভ, রিঁৰ, ঔপম্মা ঞ্চাদি মমকানীন হেৰাক চাহী। রিৰিধ রিষয়পৰ
ঞ্চদক বচনাকাৰ নহি নীখি পাৰৈ ঞ্চখি তঁগ দানকৰ বচনাক
পাঠকো নহি ঞ্চনি। হমৰা জনৈত ঞ্চদোৰঁক্ষ বচনাকাৰ জতেক
মেহনতি ঞ্চদপৰ কৰৈ ঞ্চখি তাহি ম্ভগে জঁ ও ঞ্চপন মমকানীন মময
এৰঁ ঘষ্টনাপৰ মেহনতি কৰখি তই এক রেঁৰ ফেৰ ভাৰতক কাৰ্য
জগতমে ঞ্চদোৰঁক্ষ কাৰ্যক মৌৰভ পমৰি মকত। ম্ভদা গ্ৰ ভাৰ কে
নেত? জহাঁ ধৰি মৌখিনীক প্ৰশ্ন ঞ্চি এহি ভাষামে গ্ৰ ভাৰ গজন
রিধা ঞ্চপনা কাষ্টপৰ নেনে ঞ্চি এৰঁ ঞ্চপনা ভৰি প্ৰযাম ই বহন
ঞ্চি।

ঞ্চদোৰঁক্ষ কাৰ্য নীখৰঁ নীক রাঁত ম্ভদা ওকৰা জনতাক ঞ্চনুকন
রঁনাএৰঁ ঞ্চাৰো নীক রাঁত। ঞ্চা তাহি দিশামে হমৰে নোকনিকৈ
কাজ কৰই পড়ত। ঞ্চছাঁদিক কাৰ্য তই রেঁমি কই মজা বহন
ঞ্চি। মৌখিনীক ঞ্চামনপৰ রেঁমন ঞ্চি, মাত্ৰ দৃগএ কাৰণ্যঁ পহিন
ওকৰা নগ মমাকানীন ভাষা ঞ্চ দোমৰ মমকানীন ঘষ্টনা ঞ্চি।
মমকানীন ঘষ্টনাম্ভ মোন পড়ন জে কৰি মমাকানীনক নামপৰ
বচনামে মাত্ৰ র্যঁগ্যক পুষ্ট দৈ ঞ্চখি। র্যঁগ্য মমকানীনতাক একষ্টা
তল্প ভেন ম্ভপূৰ্ণ নে। র্যঁগ্যক ঞ্চতিবিজ মমকানীনত ক ঞ্চাৰো
তল্প মভ ঞ্চি। এহিঠাম পদাঁচি একষ্টা রাঁত ফেৰ হম কহৰঁ জে কি

গজলপৰ ৰিচাৰ কৰেত কহনে ছী জে মৌখিলীমে মাত্ৰ ভূকাঁত দেখি কই ওকৰা চঁদোৱঁক্ষ মানি নেত জাগত ছৈ যে গনত আছি। ভূকাঁত হএৱঁ অনগ ৱাঁত ছৈ আ চঁদোৱঁক্ষ হএত দোমৰ ৱাঁত। মাত্ৰিক চঁদমে, চঁদক আতিবিজ ভূকাঁত মেহো চাহী মূদা হিনে চঁদ চাহী।

ভূপৰক যঁক্ষিপ্ত চঠাক ৱাঁদ হম আৱিঁ জাগ "স্মশীন দোহাৱনী, ভাগ-1"পৰ। আ তাহিমঁ পহিনে কৰিপৰ। এহি পোথীক কৰি ডা. স্মশীন নান দায় Mechanical Engineering বিষয়ে PHD কেনে ছথি আ Jeppiaar Engineering College যঁ প্ৰিম্পনক পোম্‌ষ্টমঁ ৰিষ্টায়ৰ্ড ভেনে ছথি। এহি পোথীমে 113 বিষয় কেৰ 1006 ঠা দোহা যঁকনিত আছি। হমৰা জনেত মৌখিলীমে এখন ধৰিক পহিনে এহন যঁগ্ৰহ আছি জাহিমে এতেক যঁখ্যামে দোহা ৰিধাক ৰচনা প্ৰকাশিত ভেনে আছি। ওনা এহনো ৰচনাকাৰ যন্ত ছথি জে অফুঁমঁ ৱেঁমী দোহাক ৰচনা কেনে ছথি মূদা এহিঠাম হম প্ৰকাশিত পোথীক হিম্যৱেঁ নিখনফঁ আছি। পাঠক-আনোচক নগ জঁ এহি পহিনে কেৰ মূচনা হোগন তই হমৰা মূচিত কৰথি হম একৰা স্মধাৰি নেৱঁ। হমৰা নগেএ জে গ্ৰ 113 বিষয় একে বিষয় কেৰ অনগ-অনগ নাম ছৈ। জেনা ধৰ্ম, গ্ৰক, যঁত, শিক্ষা, জানী, অঁধৰিশ্বাস, ক্ষমা, দয়া আ প্ৰেম আদিকেঁ একে বিষয় "নীতি" কেনে ৱেঁমী নীক হোগতে। তহিনা আনো নেত ৱুঁম। ত্ৰয়ী শতকমে তৃতহৰি তীনে ঠা বিষয় দেনে ছথিন, নীতি, শৃংগাৰ এৱঁ ৱেঁৰাগ্য। তঁগ বিষয়কেঁ যঁক্ষিপ্ত কেনে পাঠক নগ ৱেঁমী স্মৰিধা ৰহতনি।

এহি পোথীক ভাষা যমকালীন আছি মূদা ৱীচ-ৱীচমে এক পৰাদ মেহো ছৈ। অপৰাদোমে ৱঁক্ষানাঁশ "কেঁ" ৰিভজিমঁ যঁৱঁধিত আছি।

একটা উদাহৰণ দৈত ছী- "ৰঁৰথৈ ধাৰা প্ৰমকেঁ" গ্ৰ প ংতি হমৰা জনৈত দু ৰূপমে মহী ভ২ মকেঁএ, "ৰঁৰথৈ ধাৰা প্ৰমক" মৃদা এহিমে মাত্ৰা ঘটি জেতে। দোমৰ "ৰঁৰথৈ ধাৰা প্ৰম কে" এহিমে মাত্ৰা নহি ঘটে। জাহি ৰাক্যমে হিঁদী ৰঁনা "কে" থৱৈত হো তাহি চাম "কেঁ" নগতে থা গ্ৰ শঙ্কমে ঘটি ক২ নিখেতে মৃদা জাহি ৰাক্যমে হিঁদী ৰঁনা "কা" থৱৈত হো তাহি চাম "কে" নগতে থা গ্ৰ শঙ্কম্ অনগ নিখেতে। "হোয়" শঙ্কক প্ৰয়োগ হম অপৰাদেমে গনৈত ছী থা একৰা ৰঁদনামে কৰি "হোয়" কেৰ প্ৰয়োগ ক২ মকেঁত চনহ। মাধাৰণ ৰৌনচানক ভাষামে জত২-জত২ "ক২" এৱাক চাহী তাহি-তাহি চাম "কেঁ" প্ৰয়োগ েন থাচ্ছি জে কি অৰ্থকেঁ ৰাধিত কৰৈত ছৈ জেনা- "ভাষা থ ্পন ছোড়িকৈঁ" ঘৰক জে ৰৌনচানক ভাষা ছৈ তাহিমে গ্ৰ পাঁতি এনা হেতে-"ভাষা থপ্পন ছোড়ি ক২" এৰ এনা কেনায় অৰ্থ াধিত নৈ হেতে। গজনমে নঘু-গুৰুপৰ ৰিচাৰ কৰৈত কান হম ৰিকাৰী (ৱা ৰণানোপক চিহ্ন)কেঁ হম আৱশ্যকতানুমাৰ নঘু ৱা দীৰ্ঘ দ নু মানৱাক অন্তৰ্য়ম্শা কেনে ছিহ্নে। চন্দক থানো ৰিধাক ৰচনাকাৰকেঁ এহিপৰ মোচৱাক চাহী। কাৰণ থঁততঃ হৰেক কৰি এৰ ৰচনাকেঁ জেৱাক ছৈ মাধাৰণে পাঠক নগ তখন ওকৰ ভাষা ৰজিত কিএক হো? ওনা কৰিকেঁ মমকালীন ভাষাক মহন্ত পতা চনি তঁগ প্ৰম পোথীমে 'ৰৌধগম্ ভাষা' কেৰ শীৰ্ষকম্ অন চাৰি গোষ্ট দোহা ৰখনে ছথি-

লীখী ৰাজী মোচি জে, বঁমৈ মে আয়ান
ৰৌধগম্ জঁ ভাৱ তঁ, বঁমি দেত মভ মান

আৰু আৰী এহি পোখীক বচনামে আএন বিষয় মভপৰ। জেনা কি
 উপৰমে হম মংকেত দেনে ছী জে এহি পোখীক বিষয় অধিকাংশতঃ
 পৰনে অছি মৃদা রীচ-রীচমে মমকালীন দোহা মভ মেহো অছি।
 খায় কই পৰ্য্যাবৰণ ও প্ৰকৃতিপৰ বচন দোহাকৈ হম এহি মংগ্ৰহক
 কেন্দ্ৰিঁদ কহৰঁ (পৃষ্ঠ,100-102-)। মমকালীন বিষ জে অছি
 তাহি কিছুমে নৰ উপমা, নৰ রিঁৰ মেহো অছি মৃদা কম
 বচনামে। তথাপি বচনা প্ৰভাৰী ছনি। জাহি রাঁতকৈ কহৰাঁক নেন
 অছাঁদিক কৰি দূ পল্লাক কৰিতা নিখতা, আনোচক চাৰি পল্লাক
 আনেখ নিখতা তকৰা কৰি ছঁদোৰঁফু ৰপমে মাত্ৰ দূ পাঁতিমে
 নিখৌত ছথি-

মুৰিধা জঁ পাৰঁয গৃষক, মনয়ঁ জোতত খেত
 অখন ভবন পোষণ কৰত, ৰাজ কোষ ভৰি দেত।

এহি দূ পাঁতিমে গৃষক কেৰ মময়্যাক মংকেত ছৈ তঁ ওকৰ মমাধান
 মেহো। গ্ৰ ভেনৈ প্ৰভাৰশালী কাৰ্য্য। ভাৰত অখন আজাদীক রাঁদয়ঁ
 মিশ্ৰিত অৰ্থব্যৱস্থা ৰঁনা দেশ বহন অছি। আৰু এহি ব্য স্বাক জে
 লাভ-হানি হো মৃদা এহি পোখীক কৰি মিশ্ৰিত ব্যৱস্থাকৈ নীক নহি
 মানৈ ছথি-

ঠীন ৰঁনু রা অমৰিকা, মিনয় ন ধাৰক তীৰ
 মিনৰেঁমঁ খিচৰি ৰঁনত, খায় মকৰঁ নহি খীৰ

ওনা এহি বিষয়পৰ অছাঁদিকো কৰি মভ নহি নিখনে ছথি তঁগ

স্বশীল জীক এহি দোহাক স্নাগত। পোথীমে ফুল চহ ঠা দোহা
কোবোনা মহামাৰীপৰ খ্ৰিষ্টি জে কি ওহি বিকাৰন সমযকেঁ
বেখাঁকিত কৰৈত খ্ৰিষ্টি। আ ম'পূৰ্ণ জগতক শক্তি কোনা অমহায
ৰাঁনি গেল চন মোহো দেখৰৈত খ্ৰিষ্টি-

অণুৰময় মজিত জগত, শিখৰ চড়ন বিজ্ঞান
কোবোনা তোড়ন মভক, অকড় দৰ্প অভিমান

মুদা এহন-এহন উদাহৰণ কম খ্ৰিষ্টি। একটা মজগ পাঠক এওঁ
ছঁদোৰ্শ্ব কাৰ্যক হিতৈষীক তৌৰপৰ হম খ্ৰিষ্টিদিক কৰি আ
কৰিতাকেঁ দোষ দই কই ৰাঁচি নহি মকৈত ছী। হম গ্ৰ নহি কহি
মকৈত ছী জে খ্ৰিষ্টিদিক কৰি মভ মেহনতি নৈ কৰৈ ছথি, ৰিনা
ছঁদ ৰাঁনা কৰিতা খৰাপ হোৱাত ছৈ। হম গ্ৰহো নৈ কহি মকৈত
ছী জে আধুনিক আনোচক ছঁদোৰ্শ্ব কাৰ্যক দৃশ্মন ছথি। ছঁদোৰ্শ্ব
কাৰ্যকেঁ মভম' পহিনে অ'পন দোষ দেখই পড়তে, সময নুকুল
পৰিৱৰ্তন কৰই পড়তে, নগাতাৰ নিৰ্মম আত্মোন্মোচনা ৰই
পড়তে। ওনা হমৰা অ'পনা বুঁমাগত খ্ৰিষ্টি জে এহি পোথীক কৰি
ম'ভৰতঃ অ'পন দোষ-তেমৰ পোথীমে উপৰোক্ত ৰাঁত মভ
মমারেশ কৰতাহ কাৰণ গ্ৰ পোথী ভাগ-1 খ্ৰিষ্টি। একৰ খান ভাগ
জন্দিএ আএত যে ম'ভাৰনা। ওনা কতৌ নৈ কতৌ কৰিকেঁ গ্ৰ
মভ ৰাঁত পতা ছনি তঁগ অ'পন মজবুৰী, অ'পন অ'নুভৱকেঁ
নিম্ন দোহামে ৰাজ কই মকনাহ খ্ৰিষ্টি।

বোকই চাহথি সমযকেঁ, কই ৰহনা ম'ঘৰ্ষ
পজিওনে ছথি ৰাঠিকেঁ, ৰিনা ৰহন ছনি হৰ্ষ

হৰেক পোখীমে কিছু নে কিছু বিশেষতা ও কমী বহিতে চৈ মৃদা
 এহি দোহাৰনীক মভয়ঁ রঁড়কা বিশেষতা ভেন একৰ প্ৰকাশন
 মময। জাহি মমযমে অচ্চাঁদিক কৰিতা অখন মেহনতিয়ঁ কাৰ্য
 জগতক মিঁহামনপৰ রৈমত হো আ তকৰ দবৰাঁৰমে গ্ৰা দোহাৰনী
 অখন ক্ষমতা রঁতপৰ চাঠ ভই গেল হো যে কম স্মখদ নহি। একৰ
 মভষ্টা শ্ৰেয় জাগত ছনি পঁ. দযানন্দ মাজীকেঁ জে কি ডা. স্মশীল
 নান দামজীকেঁ এহি চঁদোৰঁক্ষ কাৰ্যক অঁগনমে অনন্যহ। আৰঁ
 হমৰা নোকনিক কাজ অছি জে চঁদোৰঁক্ষ কাৰ্যক বচনা
 কৰী, ওকৰ প্ৰায়গিকতা এৰঁ উপযোগিতাপৰ আনোচনা কৰী এৰঁ
 এক রৈৰ ফেৰমঁ মৌখিনী কাৰ্যকেঁ চঁদোৰঁক্ষ ৰাপেঁ স্মৰভিত কৰী।
 মঁগহি অঁতমে কৰিক ও দোহা পঠাৰী জে হমৰে মন-মন আনোচক
 নেন নিখনে ছথি আ যে মাত্ৰ অগ কাৰণমঁ নিখনে ছথি জে প্ৰস্তুত
 কৰিকেঁ নে মাহিগ কেৰ কোনো ৰাজনীতিয়ঁ মতনরঁ ছন আ নে
 পুৰস্কাৰমঁ। আ গ্ৰা রাঁত দানক ৰাজিৰুকেঁ আৰ রৈমী নীক রঁনরৈ
 অছি। আ তকৰ রাঁদো হমৰা মন আনোচক পোখীমে কমী তাকে
 তখন তই নিখহে পড়তে -

বহথি কমীকেঁ তাকমে, অখন কমীক ন থাহ
 আনক দপদপ উজ্জৰো, দানকা লাগনি ঘাহ

অখন মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাও।

২.১. গুম্মাৰ মনোজ কশ্যপ- নঘুকথা-যজ্ঞ

গুম্মাৰ মনোজ কশ্যপ

নঘুকথা- যজ্ঞ

বুধিয়া কে ঘৰৰনা যখমা মস নড়ৈত-নড়ৈত জখন হা ি গেলৈ
তস মাস্বৰক নোক একৰা ঘৰো মস বেঁদখন কস দেনকৈ। তী
ঠা নেধ-গেধ নস কস ও নেহৰি আৰিঁ গেল মূদা মাযো-
ৰাঁপ তস মক্ষম নহিঁয়ে চলৈ ওকৰা মভক পানন-পোষণ
মে! অখৰকষ্ট তস চলৈহে; কোনো আৰ তুড়ি-বিতপনি মেহো
নহিঁ অৰৈত চলৈ জে গজৰ কৰিতে। একে ঠা কাজ চলৈ ...চৌকা-
চিনৰাঁৰ জে ও কস মকৈত চল আ কৰৰোঁ কেনক। এহি বঁদৌনতি
ৰাঁন-ৰঁঠা কে দেহ মাঁপন আ পেষ্ঠ মে অন্ন চলৈ। আৰঁ মভ রঁঠা
নিয়মিত স্কুলো জাগ্ৰত ছৈ। তেহন যলৈ মস চিহ্নন কা কৰৈ জে

নোক উপৰোঁম কৰে ওকৰা মঃ কাজ কৰেৱা নেন। জকৰ ঘৰ ও
ধেনক যে ধেনহে বহন।

উগ্ৰেশৱাঁৰু কে ৰেঁঠী ৰ্যাহক চঠা জখন ৰুঁধিয়া ুননক তঃ ওকৰ
খুঁশী আয়মান ছুখঃ নগনৈ.....নৰ নুখা-ৰস্ত, নিছৌৰ-
পিছৌৰ, ভোজ-ভাত মভ ভেঠতে। খঠনী তঃ হেতে মূদা তকৰ
কোনো পৰৱাহ নহিঁ!

ওহি দিন মাঁম মে উগ্ৰেশৱাঁৰু ওতঃ ৰঁবতন মাজেত ওকৰা ভ
কিছু মামান্য জকাঁ নহিঁ নগনৈ। ও হাথক গতি কনে কম কেনক
আ কান পাখি কঃ গল্প মুনৰাঁক প্ৰযায় কৰঃ নাগন। ওকৰা এতৰাঁ
তঃ ভনক নাগি গেলৈ জে নড়কাৰঁনা দহেজ মে কিছু ৰোঁমিয়ে মাঁগি
বহন ছৈ জে উগ্ৰেশৱাঁৰু কে মামৰ্থি মঃ ৰাঁহৰ ছৈ আ কৰে
ঘমৰ্থন চনি বহন ছৈ।

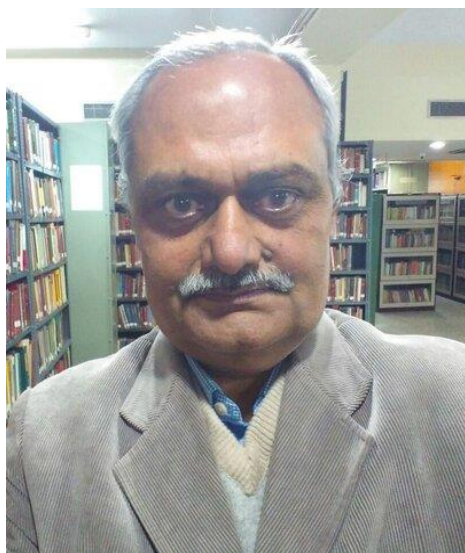
ও আপন কাজ খতম কঃ কঃ ৰিনু কিছু ৰঁজনে ধপড়ন আপন ঘৰ
গেল আ পুনঃ কনিযে কান মে একটা মোড়া খাঁচৰ মে নুকেনে
উগ্ৰেশৱাঁৰু কে কনিয়াঁ নঃগ আয়ন - 'মনিকিনী! হি কে মভ
কে দেন মজুৰী মে মঃ জোগা কঃ গ্ৰ হম তীয় হজাৰ ঠকা বখনে
বহী জে ৰুঁঠাৰী মে তীৰ্থ-ৰঁত কঃ নেৰঁ। ৰেঁঠী-
ৰিয়াহ মঃ ৰাঁঠি কোন তীৰ্থ-ৰঁত? মে গ্ৰ ৰাখি নৌথ হম া দিম
মঃ ৰিয়াহ মে নগা দিহঃ থিন। আপন মপ্তত, গ্ৰ মনা নহিঁ
কৰিহথি।' উগ্ৰেশৱাঁৰু কে কনিয়াঁ জাৰেঁ কিছু ৰাঁত ৰুঁমি পৰিত ি
তাৰেঁ ৰুঁধিয়া ও মোড়া দনকা হাথ মে দৈত ওত মঃ নিপত্তা
ভঃ গেল।

'বুঁজে-বুঁজে নে যেন ভঙে চৈ' যৈহ যোঠেত ও এহি ম নিহাৰি মাঁম
মে মঠকন ঞ্চপন ঘৰ জা বহন চন জেনা ওকৰ পেৰ মে পাঁখি
নাগি গেন হোণ্ডা। কাতিক মাঘ চৈ; তুনয়ী-চৌড়া পৰ দী জড়ৰৈ
কে মময় রীতন জাণ্ড চৈ।

-গুম্ভাৰ মনোজ কশ্যপ, যম্ভুতি: ভাৰত যৰকাৰক উপ-যাঠিৰ,
মঁপৰ্ক: যী-11, ঠাৱৰ-4, ঠাণপ-5, কিদৱণ্ডা নগৰ পূৰ্ব (দিল্লী হাষ্ট
কে যামনে), নণ্ডা দিল্লী-110023, # 9810811850, গ্ৰামেন :
writetokmanoj@gmail.com

ঞ্চপন মঁতৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাড।

২.১০.বরীন্দ নাৰাযণ মিশ্ৰ- ঠেহা পৰক মৌনাএন গাচ্চ
(ধাৰাৱাহিক)

বৰীন্দ নাৰায়ণ মিশ্ৰ

ঠেহা পৰক ঝোঁতাএল গাছ (ধাৰাৱাহিক)

21

বমাক হাততিমে নিৰন্তৰ স্মৃধাৰ হোৱাত গেলনি। আঁৱ ফিজিওথিৰেপীক ডাক্তৰ নহি আঁৱেত আঁছি। ও কিছু ৰ্ ায়ামমভ মিখা দেনকনি আঁছি। ওকৰা কিছুদিন নিয়মিত কৰৱাঁক ছনি। ও আঁৱ ৰিঁনা ৱাকৰোকেঁ চনি নৈত ছথি,মুদা সখাগত ছথি। ডাক্তৰক কহনক -

"দানকৰ ৱাঁমা পেৰক হস্তী কিছু ছোষ্ট ভএ গেলনি। তেঁ আঁৱ ও এহিনা চনতীহ । হাতমে নিৰন্তৰ ৱেঁত ৰখনে ৰহথি জাহিঁ মন্তনন ৱঁনন ৰহতনি। নহি তঁ নষ্টপষ্টা কএ খমি মকেঁ ছথি। ফেৰ-ফেৰ খমৱঁ ঠীক নহি। ৱুঁঠক হস্তী জুড়ৱঁ আয়ান হি হোৱাত আঁছি ।"

ডাক্তৰক চেতৌনীমভ ৰমাকেঁ ৱুঁমত ছনি। অপনা ভৰি প্ৰায়্য কৰিতো ছথি। হম দানকা নেন একষ্টা ৱিশেষ প্ৰকাৰক ৱেঁত আনি দেনিআনি আঁছি। দেখা চাহী জে ও তকৰ উপযোগ কএ পৱেঁত ছথি কী নহি? কহতীহ -

"দুৰ্ব জাএ দিআ। হমৰ ৱেঁত নেনে ৱঁদাত নাজ হোৱাত আঁছি। হম কোনো ওতেক ৱুঁঠ থোড়ে ভেন ছী।"

"এহিমে নাজক কোন রাঁত ভেনৈক? ডাক্‌ষ্টৰক দৰ্গাও
বুঁমি কৰৈত বহু। যদি যে নহি কৰৰঁ আ কহিও ফেৰ খমি পড়নাঁ
তখন কে কাজ দেত?"

"রাঁত তঁ অহাঁ ময়ী কহি বহন ছী।"

ভোৰকা রেঁমী মময় দিনচৰ্যা,পূজা-পাঠমে বীতি
জাগত অছি। ফেৰ বমাক হেতু জনখৈ,চাহক ওৰিআন মেহো
হমহী কৰৈত চনাঁ। কাৰণ ডৰ হোগত বহৈত চন জে যদি ও
রেঁমী চনতীহ আ কহীঁ সখা কএ খমি পড়তীহ তখন?"

দূপহৰিআক মময় কাষ্টৰঁ রাঁত মোমকিন হোগত চন।
হমৰা দিনমে স্মতৰাঁক কহিও আদতি নহি অছি। বমা তঁ তগও
কনী কান স্মতি নেথি। হম ওহিনা ওয়াৰামে রেঁমল অৰেঁ -জাগত
নোকৰেঁ দেখৈত বহৈত চনাঁ। হমৰ কোঠৰীক মামনে একমএ
মীষ্টৰপৰ পাৰ্ক অছি। ওতএ ভোৰমে আৰ্চে বঁজেমঁ বুঁঠমভ জমা
ভএ জাগত ছথি। দিনভৰি দানকানোকনিক রেঁমার চনিত
বহৈত অছি। কেও অৰেঁত অছি,কেও জাগত অছি। ওতহি জনখৈ-
চাহক মেহো ওৰিআন অছি। ভোজন মেহো আৰিঁ জাগত অছি।
কিছুগোষ্টে মংগে নেনে অৰেঁত ছথি। কহি নহি দানকান কনিক
পাৰিৱাৰিক স্থিতি কী চনি? কী এহিচাম অহিনা বুঁঠমভ েঁ
ভগৱানক ভৰোমে ছোড়ি দেন জাগত অছি? হম অখন ঘৰেমঁ
দানকা নোকনিক ধমাঠোকৰী দেখৈত বহৈত ছী।

কখনো কান কিছু-কিছু পঢ়িতো ছনাঁ। মৃদা পৰিদ্ৰৱ
কিতাৱঁ নহি ভেটি পাবঁ। তেঁ মময় ৰিতাএৱঁ পৰাভৱ ভএ জাগত
ছন।

ওহিদিন দূপহৰিআমে হম দনু ৰেকতী ওমাৰাপৰ ৰঁ মন
বহী। আগ কৈকটাদিনমঁ শ্যাম কঁপনীক কাজমঁ ৱাহৰ গেন আছি।
ডেৱিঁড মেহো ওকৰে মঁগে গেন আছি। বমাকৈঁ অন্নতানমঁ ছুটৰাঁক
মময়মে হমহীষ্টা বহী। শ্যাম নহি আৱিঁ মকন বহএ। ফোনোমঁ
মঁপৰ্ক নহি কেনে বহএ। ওহি মময়মে ফোন আএন ছন শানিনীক
। ও প্ৰাযঃ নিলু ভোৰমে ফোন কৰিত ছনি। হমৰমভক ৰিশেষ
কএ বমাক হান-চান নৈত ছনি। হমমঁমভ কিছু নীক-ৰেঁজাএ
ৱতিআগ। মোন হলুক কএ নী। এহিমঁ ৱেমী ও কিছু নহি কএ
পাবঁএ,কগও কি মকৈত ছনি? ওহি যুৱকক উদাৰতামঁ আৰ্থিক
কষ্ট অন্নতানমে নহি ভেন। মৃদা ঘৰ আৱিঁ গেনাক ৱাদ মমভ
নোকক ৱিনা ৱিনৱিনাগত বহিত ছী। এহিচাম ককৰা কী
কহৰৈক? মভ আপনে মতৱানা কৈক। আপনেমে নাগন কৈক।
ককৰো-ককৰোমঁ কোনো মতনৱঁ নহি। মনুষ্যতা মেহো জেনা
দেৱানমঁ মীমিত কএ দেন গেন কৈক।

একাএক মামনেক পাৰ্কে হলো ভেন। বঁটমভ
আপমমে গল্প কৰিত-কৰিত ঠহাকা পাড়ি বহন ছন। কিছু-কিছু
খাগতো ছন,পীৰিতো ছন আ ৰহি-ৰহি কএ ঠহাকা পাড়এ নগৈত
ছন। ৱাত কী কৈক?- বমাকৈঁ উদ্ভেকতা ভেননি ভেননি।

"এহিঠাম্‌ গ্ৰাম্‌ভ হোগতে বহৈত চৈক। ও মন্‌ জীৱনকেঁ
উম্‌ৰ জকাঁ ৱিতাৱঁএমে ৱিশ্বাম্‌ কৰৈত খ্ৰিচি । দিন-ৰাতি ৱেঁঠা-
পোতাক ভৱিষ্য ৱঁনৱঁএমে নহি নাগন বহৈত খ্ৰিচি।"

"খ্ৰহাঁ তঁ জখন-তখন ভাষণ দেৱঁএ নগৌত ছী। জহাঁ কিছু
প্ৰচনাঁ কি শ্বৰ্‌ ভএ জাগত ছী ।"

"খ্ৰহাঁ তঁ তমমা গেনাঁ।" -ও হমৰ মূঁহ দেখএ নগৌত
ছথি।

"চনু নে দেখী খ্ৰাথিৰ ও মন্‌ কএ কী বহন খ্ৰিচি?"-ৰমা
ৱঁজনীহ।

"খ্ৰহাঁ ওতেক ফষ্টকী চনি মকৰঁ?"

"কিএক নে? হম তঁ খ্ৰাৱঁ কেহন ৱঁঠি-খাঁ ছী।"

"ঠীক চৈক। মূদা ৱেঁত নএ নিখ।" হমমন্‌ ঘৰমে তানা
মাৰি কএ নীচাঁ উতৰি জাগত ছী। ৱাঁহৰ খ্ৰেঁত ছী। হম গ্ৰ দেখি
কএ দংগ ৰহি গেনাঁ জে একঠা কাৰ ঠাম্‌হি ৰুকি গেন। ও
হমৰামন্‌ক ম্যামনেমঁ দোমৰ দিশামে জা বহন চন। হমৰা
দুনুগোষ্টেঁকৈ মড়কপৰ পেৰে চনৈত দেখি ও কাৰ ৰোকি দেনক।
কাৰমঁ উতৰন খ্ৰা হমৰা খপন গঁতৰ্য প্ৰচনক-

"খ্ৰহাঁমন্‌ কতএ জেৱৈক?"

"খ্ৰহী ঠাম, পাৰ্কমে।"

"হম আপনে মভকেঁ ওতএ পান্ঠা দী কী?"

"মুদা অহাঁকেঁ দেবী নহি হোএত কী?"

"অহাঁ তকৰ চিতা ছোড়। আপন নিৰ্ণয় কহাঁ।"

"হমমভ তেয়াৰ ছী।"

ৰম ও হমৰামভকেঁ রেঁৰা-রেঁৰী কাৰমে রেঁমা নেত অছি
আ পাৰ্কক মখ্যদ্বাৰিপৰ কাৰম্য উতাৰি দৈত অছি। হমমভ ওকৰা
মোনে-মোন এক পথিআ আশীৰাদ দৈত ছী।

হম আ বমা পাৰ্কমে প্ৰৱেশ কৰৈত ছী। ওহিচাম বঁঠমভ
নংগ-ধৰংগ পড়ন অছি। কেও দাক পীৰিঁ বহন ছন,কেও চ ঠ খা
বহন ছন। কিছুগোটে মিনি কএ গীত গাৰিঁ বহন ছন। ককৰো
পূৰা হোম নহি বহৈক। হমৰামভকেঁ অৰৈত দেখি একষ্টা বঁঠ আগু
ৰীঠি কএ স্নাগত কৰৈত অছি-

"আউ, আউ। এহি বৃক্ষজন কন্‌ৰ্‌মে আপনে নোকনিক
স্নাগত অছি।"

"আপনে কতএম্য আৰিঁ বহন ছী?"

"হমমভ ভাৰত(গন্ডিআ)ম্য আএন ছী। আপন রেঁঠাক
ওহিচাম চহৰন ছী।"

"ৰাঁত ৰীঠিআ। ওহিচাম আএন কৰা। ঘৰপৰ তঁ অহাঁমভ
উৰিঁ জাগত হোএৰাঁ।"

"মহী কহনাঁ । হমমভ গল্প কওএ বহন চনাঁ কি ওহীমেয়ঁ কেও এক গিনাম দাৰু আ কিছু চিখনা হমৰা দিম রঁঠা দৈত আছি।"

"নহি, নহি । হমৰা গ্ৰা মভ নহি চাহী।" আৰ ও মভ চহাকা পাৰএ নগৌত আছি। বমা নজা জাগত চথি।

22

পাৰ্কক মাহৌন রিচিত্র চন। মৃদা ওকৰামভকেঁ তকৰ কোনো পৰিরাঁহ নহি বহৈক । জকৰা জে রঁজরাঁক হোওক যে রাঁজও,জে কৰরাঁক হোওক যে কৰও । ও মভ আপন চানিমে মস্ত চন । ততৰেঁ নহি,হমৰোমভকেঁ ওহীনা মস্ত কএ দেৱাঁক হেত্ৰ আত্ৰ চন । হমৰামভকেঁ মন্ত্ৰআএন দেখি ওহীমে যঁ কগোষ্টে আএন আ ভৰিপাঁজ পকড়ি নেনক ।

"আহাঁ কিছু পৰেমান বুঁমাগত ছী।"

"মহী কহনাঁ।"

"যে কী?"

"হমমভ এতএ আপন পুত্ৰক ডেৰাপৰ বহৈত ছী। আৱঁতে-
আৱঁতে হমৰ পত্নীক দৃগ্‌ষ্টনামে পেৰক হস্তী ট্ৰষ্ট গেননি।"

"আৱঁ ও কেনা চথি?"

"স্বধাৰ দিম ছনি। মৃদা মভদিন হেতু নাওৰ ভএ গেলীহ।"

"ওহে ৰাঁত দুখক ৰাঁত। মৃদা অহাঁমভ ৰেঁমী পৰেমান নহি বহু। জাৰেঁ এহিঠাম ছী, এতএ আএন কৰা। হমমভ অহাঁকেঁ উদাম নহি হোমএ দেৱ।"

"কিএক নে। অৱম্ম আএৱঁ। মৃদা হমমভ আৱঁ এতএ বহেঁ কতেক দিন কৰেঁ তকৰ কোনো ঠেকান নহি অছি।"

"কোনো ৰাঁত নহি। জাৱঁত ছী তাৱেঁ তঁ আৱ ।"

তকৰৱাঁদ হমমভ ওহি পাৰ্কমে জাগত বহনগাঁ । ওনা তঁ ওতএ জএৱাঁক কোনো মময় মীমা নহি বহৈক ,মৃদা ভোৰ-মাঁম ৰেঁমী নোক জমা হোণত ছন । দৃপহৰিআমে যেহো কিছুগ ঠে বহিতথি মৃদা ও মভ ৰেঁমী কান মৃতনে বুঁমাখি। গ্ৰা মভ এহন নোকমভ বহিথি জিনকা কোনো কমী নহি ছননি। মভকেঁ মামান্ণতঃ ভৰন-পুৰন পৰিৱাৰ বহৈক । প্ৰচুৰ ধন-মঁপঙি বহৈক । বহৱাঁক হেতু ৰঁড়কা-ৰঁড়কা মহন বহৈক । তথাপি ও মভ দিন ভৰি পাৰ্কমে পেষ্টগুনিআ দেনে বহৈত ছন । কাৰণ? ওকৰমভক ঘৰমে কেও নহি বহৈক। ঘৰমভ ভম্হ পড়ৈত ছনৈক । নোক ৰিনা নগৌক জে মনকি জাএত । কৈকগোষ্টে তঁ মনোৰোগী ভএ গেল ছন ,অৱমাদগ্ৰস্ত ভএ চুকন ছন। দৰাঁগপৰ মাথা চনি বহন ছনৈক । আখিৰ এহন-এহন বৃক্ষমভ আপমমে মিনি কএ একষ্টা স্নতঃমহাযতা মম্হ ৰঁনওনে ছন । ওহিমে মভগোষ্টে কিছু-নে-কিছু যোগদান কৰৈত ছন। এক-দোমৰক দুখ-মুখ ৰীতিআগত ছন । এহি তৰহেঁ কতেকো গোষ্টেক মনোৰোগ ঠীক ভএ গেলৈক । ওকৰামভক জীৱনমে ফেৰমঁ ভুজা অএনৈক,নৱীন উম্হোহ

মৃজন ভেনৈক । আৰঁ ওকৰামভকঁ কথুক পৰিৰাঁহ নহি ছৈক।
 মঁতানমভ হান-চান নেথি চাহে নহি নেথি ,ও মভ আপন িকল্প
 তাকি নেনে আছি। এক হিমারেঁ হমৰো এহিঠাম শিফা ভেঠি বহন
 ছন। মৃদা হম মোঠী জে এহি ছোষ্টমন জীৱনমে কী কী কৰৈত
 ফিৰৰঁ, কতএ-কতএ বহৰঁ?কতএ-কতএ জাএৰঁ? গজ্জতিমঁ আপন
 ঘৰমে বহী,এহিমঁ নীক কিছু নহি। তেঁ তঁ হমমভ দিনীক আপন
 ফৈষ্টমে পড়ন বহী। মৃদা ওতা তঁ হমৰ মঁতানমভ ঠৈনমঁ নহি বহএ
 দৈত ছথি। মূঠ-মূঠকঁ আপনৰু দেখৰৈক গ্ৰমমে হমৰামভকঁ
 আমেৰিকা আনি নেনেথি আ আৰঁ ফজ্জতিমে পড়ন ছী। মময নহি
 কটি বহন আছি। বমাক দুৰ্ঘষ্টনা তঁ বহন-মহন রাঁতপূৰা এ
 দেনক।

আৰঁ তঁ জখন আৰিঁএ গেন ছী তঁ এহিঠামমঁ ৰাপম হেৰৌক
 হেত্ৰ কিছু-কিছু কৰএ পড়ত । ষ্টিকষ্টক ওৰিআন কৰহি পড়ত
 । শ্যামকঁ তঁ কোনো ঠিতে নহি ছনি। ও তঁ নিশ্চিঁত ছথি। জেনা
 কোনো মোঠা ঘৰক কোনো কোঠৰীমে ৰাখি দেন গেন হোগক ।
 হমৰামভক কিছু দিক্ৰতি আছি,কিছু অপেক্ষা আছি,যে কে
 মোচত?এহিঠামক মমাজমে তঁ বুঁঢ়নোকমভ পহিনেমঁ এহিমভ
 পৰিস্থিতিক হেত্ৰ তৈয়াৰ বহৈত আছি। কোনো ৰেঁমী উম্মীদ ৰখিতে
 নহি আছি । মৃদা আছি তঁ ওহোমভ মনুজ্জ। বুঁঢ় ভেনাপৰ
 ওকৰামভক দেহ কমজোৰ হোগতে ছৈক,মোনো ষ্টিষ্টিতে ছৈক।
 মৃদা উপায় কী ছৈক? মান-জান জকাঁ জীৱৈত আছি আ তহিনা
 মৰি জাগত আছি।

জখন কখনহা হুমমভ পাৰ্কে জাগ, দুখী ভএ জাগ।
ওকৰমভক ৰিফিণ্ড মানমিক খৰছা ভনে ওকৰা মভক ং
স্বীকাৰ্য হোওক,মুদা হুমমভ তঁ ওতএ খৰ ৰেঁঠেন ভএ জাগ। জীৱন
ভৰি জাহি মঁস্কাৰমে জীলগাঁ,জে খাদতি বহন তকৰা ফেক নহি
জা মকৈত খিছি। খমতমে ওকৰমভক খেনাগ-পীনাগ,গল্প-
মগ্ন,মনোৰ্জনক তৰীকামভঠা ফৰাক ব্ৰুমাএন। হুমৰামভকেঁ মে
মভ স্বীকাৰ্য নহি ভেন । তেঁ ওতহা গেনাগ কম কৰৈত গেলগাঁ ।

জখন কৈকদিন পাৰ্ক নহি গেনিএক তঁ একদিন
মামমে ওহিঠামম একঠা ব্ৰুঠ ফোন কেনক ।

"কী ৱাত চেক? খহামভ এনাগ ৱঁদ কএ দেনিএক?"

"হুমমভ ওতএ জাগএ কএ কী কৰৱঁ? হুমৰমভক খান-
পান,বহৱঁ-মহৱঁ মভকিছু ফৰাক খিছি। খহামভক খ্ৰিয়া-কলাপ
ফৰাক খিছি। খহীঁ কহু জে হম ওহিঠাম কী কৰৱঁ?"

"হম খহাকৈঁ কোনো তৰহক দৱাঁৰ নহি দৈত ছী। ও তঁ
স্বানে এহন চেক জতএ নোক স্বতন্ত্ৰ জীৱিঁ মকএ। খহুঁ খপনা
হিমারেঁ ৰহি মকৈত ছী। ককৰো মঁ খপন দুখ-সুখ ৱঁতিখা মকৈত
ছী। কম মঁ কম খপন ৱাত ককৰো কহি তঁ মকৈত ছী । কী
পতা কিছু মহী মমাধান নিকনি মকএ? গুমসুম খমগৰ ঘৰম
বহনামঁ কী হোএত? ওনা তঁ খহামভ খমগৰ ৰহৈত-ৰহৈত
ঘৰেমে মনকি জাএৱঁ ।"

"ঠীক চেক। হুমমভ ঠোকা ভেঠত তঁ খাএন কৰৱাঁ।"

"অৱঁষ ঞ্ৰাড। অৱঁষ ঞ্ৰাড। হমৰামভকেঁ প্ৰতীক্ষা বহত।"

23

ওহিদিন হেৰ হমমভ পাৰ্ক গেনাঁ। মাঁমক ঔখৰামে ওহিচাম ৱেঁমী নোক বহিতে ঞ্ৰি,মে ঞ্ৰাগও নোকমভ জমা চন । হমৰামভকেঁ দেখিতে ও মভ প্ৰমল্ল ভএ গেন । ঞ্ৰাগ ৰমা ঘৰমঁ কিছু-কিছু ৱেঁনা কএ নে গেন বহথি। ঞ্ৰপনা ওহিচামক ষ্টিকৰী,চক্ৰ-ঞা,অল্লেক ভুজিঞা ,ঞাৰ কিছু-কিছু। মে দেখিতহি ও মভ ওহিপৰ ষ্ট্ৰিষ্ট পড়ন, কহী তঁ নুমি নেতক। দেখিতে-দেখিতে মভষ্টা মামান খতম ভএ গেন । ব্ৰুঁমেৱেঁ নহি কৰএ জে ও মভ হমৰ ঘৰক ৱেঁনাওন মামানমভকেঁ এতেক পয়িঁদ কিএক কএ বহন চ্ৰথি? গল্প-মগ্নক ক্ৰমমে পতা নাগন জে গ্ৰাহোমভ ঞ্ৰপন ওহিচামমঁ ঞ্ৰাৱিঁ-ঞাৱিঁ এতএ ৱেঁমি গেন চ্ৰথি। কেও ঞ্ৰপনে ঞ্ৰাএন চ্ৰথি,ককৰো পিতা তঁ ককৰো পিতামহ । ও মভ ঞ্ৰাৱিঁ এহিচামক নাগৰিক ভএ গেন চ্ৰথি। ৱিঁঞাহ-দানমভ এতহি কৰেঁত চ্ৰথি। মভকেঁ ঞ্ৰপন-ঞপন ঘৰ চ্ৰনি,কাৰখানা চ্ৰনি,ৰূপাৰ চ্ৰনি। মমাজমে একষ্টা স্ৰান চ্ৰনি। ম্ৰদা এহিমভক ঞ্ৰচৈতো ও মভ ঞ্ৰখনদ ঞ্ৰপন মূনদেশকেঁ নহি ৱিঁমৰি মকনথি। জখনে ঞ্ৰমৰ ভেঁষ্টেত চ্ৰনি,ও ঞ্ৰপন পূৰ্জক ভূমিকেঁ মোন পাৰি নেঁত চ্ৰথি,ওহিমঁ জড়ৰাক প্ৰযাম কৰেঁত চ্ৰথি। গএহ কাৰণ চন জে হমৰামভকেঁ দেখিতহি ও মভ এতেক প্ৰমল্ল ভেন বহথি।

হমৰামভকেঁ আঠ-দম গোটে ঘেৰি কএ বৈমি গেনাহ ।
 অখন গাম ঘৰক রাঁৰেমে পুছএ নগনাহ। মুদা জখন হম
 কহনিখনি জে হমমভ তঁ অখন গাম-ঘৰকেঁ ছোড়ি দিন্ ীএমে
 বৈমি গেন ছী। গাম গেনা কতেক দিন ভেন মেহো আৰঁ মোন নহি
 আছি। কনী কান তঁ ও মভ গম্ম পড়ি গেনাহ। ফেৰ কহৈত ছথি-

"কোনো রাঁত নহি। দিলৌএক মমাচাৰ কহু।"

"কী কহু? ওতা পাবিৰাৰিক জীৱনমে আৰঁ কোনো নমি
 নহি বহি গেন আছি। নোকমভ অখন-অখন ঝৈষ্টমে বঁদ আছি।
 পবিৰাৰমভ অখন মাতা-পিতায়ঁ ভাগি বহন আছি। বঁঠ নোকনি
 জীৱনক ঠত্ৰাৰ্ফমে ওহিনা ফৰাক-ফৰাক বহি বহন ছথি জেনা
 কি পোখৰিক বৈগ হোথি। ঠৰ্ৰ-ঠৰ্ৰ কবৈত বহথু। কেও ম নাহৰ
 নহি। জকৰা কোনো তৰহক পেনমন চৈক মে মভ তঁ তগও
 গজৰ কএ নৈত আছি। যদি কেও অখন খিখা-পুতাপৰ আশ্ৰিত
 ছথি তখন তঁ দানকৰ ভগৱানে মানিক।

"ঐ গ হান চৈক?"

"তঁ অহাঁকেঁ কী বঁমাগত চন?"

"হমৰামভকেঁ তঁ হোগত চন জে ও দেশ তঁ মভদিন অখন
 মঁস্কাৰক হেত্ৰ দনিখামে জানন-মানন গেন । আৰৌ ওহিনা
 হোএত।"

"জএহ দিখ। আৰঁ ও মভ কিছু রাঁচন নহি আছি। হমৰে
 পবিৰাৰক রাঁত বঁমৰঁ তঁ হঁমী নাগি জাএত।

"যে কী?"

"দেখি নহি বহন ছী জে হুমমভ কেনা ছী? এতেক দূৰ
খজাত মহৰমে রেষ্টাক মোহমে খাএন বহী। জহি-খায় হুমমভ
এতএ খএনাঁ ও নিপত্তা খছি। মংমে ডেরিড বহিত ছৈক। কহি
নহি ও মভ আপমমে কেনা কী বখনে খছি? "

"ডেরিড দানকা মংগে খছি?"

"খাৰ কী?"

"ও তঁ হমৰ পুত্ৰ খছি। দম মানমঁ হুমৰামভক মংপৰ্কে
নহি খছি। হম তঁ মনিএক জে ও ..."

এহিমঁ খাগু ও নহি ৰাজি মকনাহ। গুম বহি গেলাহ। হম
দানকৰ মঁহ দেখেত বহি গেলাঁ । ওহিদিনক ৰাদ ডেরিডক পিতা
ফেৰ দোৰাৰা নহি দেখেলাহ । দানকামভক ৰাৰেমে ,ডেরিডক
ৰাৰেমে খাৰ জানৰাক উয়েকতা ৰননে বহি গেলা।

খাগ কতেকো দিনক ৰাদ শ্যাম ৰাপম খাএন। ওকৰা
মংগে ডেরিড মেহো ছন । দুনুগোটে হমৰা দেখিতহি জেনা চিতামে
পড়ি গেলা। হমৰা মামনেমে তঁ শ্যাম কিছু নহি ৰাজন,মুদা ৰাতিমে
দুনুগোঠেকৈ ৰৈম মংমটি ভেলৈক। মংযোগমঁ ওকৰ কেৰাৰ খুজনে
বহি গেলা ছলৈক। হলো ৰঙৈত মনি কএ হম নীচাঁ দৌড়নাঁ। ডেরিড
জোৰ-জোৰমঁ হাঁফি বহন ছন। ৰীচ-ৰীচমে ৰাজিও বহন ছন।
মাৰাংশ এতৰে ৰুমাএন জে হুমৰামভক এতএ বহনামঁ ও ৰংগত
পৰেমান ভএ গেলা খছি। চোপা-চোপা ৰাছি নেনক খছি। কান হি

ভোৰে কতগৈ চনি জাওঁত। মৃদা হুমৰামভক ম'গে নহি বহত। হুম
মভ রাঁত মূনি মল্ল বহি গেনাঁ। মৃদা কিছু বঁজনা নহি। তাহি
জোকৰ মাহোনো নহি ছন। শ্যাম হাথ-পেৰ জোৰি বহন ছন। ওকৰ
খুমামদ কএ বহন ছন।

"কিছু দিন ধৈৰ্য বাখহ। আৰু ও মভ চনি জেতাহ। হুম
কান্হিএ ঠিকঠক ওৰিখান কএ দৈত ছিখনি।"

"মে মভ হুম নহি জানী। জে কৰৱাক হোখ মে কএ নএহ।
কান্হি ভৰিক মমম দৈত ছিখ। যদি মে নহি ভেন তঁ হুমহী কতগৈ
চনি জাওঁ। মৃদা একৰামভক মূহ নহি দেখে।"

শ্যামকেঁ বুঁমেৰেঁ নহি কৰৈক জে আখিৰ ডেৰিঁড খচানক
এনা কিএক কএ বহন আছি?

থোড়েকান হুম ওকৰামভক মগড়া দেখেত বহনোঁ । জে
দেখী,জে মূনী তকৰ কোনো খলুমানো নহি ছন। মৃদা হুম কগএ
কী মকৈত ছনোঁ? অশ্ব,দৰনে পেৰে ৰাপম খপন কোঠৰীমে আৰি
গেনোঁ । বহু ছন জে ৰমা মূতি গেন বহখি, তেঁ এহি ঘণ্টনাক ঘাত-
প্ৰতিঘাতমঁ ৰীচি গেনখি,তাকানিকে মহী।

24

ভেনৈক গ্ৰা জে ওহিদিন হুমৰাম গল্প কেনাক
ৰাদ ডেৰিঁডক পিতা ওকৰ খোজমে নাগি গেন। এহি কাজমে
ওকৰা ৰেঁয়ী দিন নহি নগনৈক । ম'যোগ এহন ভেনৈক জে কৰ
প্ৰযাম দোমৰে দিন মফল ভেনৈক । ডেৰিঁড আ শ্যাম ৰাপম খপন

ঘৰপৰা অৱৈত বহএ। ওতহি ডেৰিঁডকেঁ ওকৰ পিতা পকড়ি নেনেকৈক । কহি নহি কতেক দিনক ৱাঁদ ওকৰামভক ভেঁষ্ট ভেনে বহৈক । তথাপি,ডেৰিঁড এহি ৱাঁতমঁ প্ৰমল্ল নহি বহএ। অপিভু ওকৰা ফল্গতি কৰএ নগনৈক । ওকৰ এহন কঠোৰ ৱ্যৱহাৰমঁ অহত ভএ ডেৰিঁডক পিতা ওতহি খমত আ খমনে বহি গেন । কহি নহি ওকৰামভক মঁৰঁধক আপমী কষ্টতাক কী কাৰণ বহৈক? মূদা ওকৰ এহন দুখদ অঁত তঁ হৃদয়ৱিদাৰক চেনহে।

ডেৰিঁড তকৰ ৱাঁদ ওহি ৰাতি খুঁৱঁ দাৰা পীৰিঁ নেনে হএ আ শ্লামক মঁগ ধমাচৌকৰী কৰৈত বহএ। ভোৰে ভেনে ৰমা কহনৌহ-

"আৱঁ কী দেখৱঁ ৱাঁকী অছি জে হমমভ এহিঠাম ৱৈমত চী।"

"ৱাঁত তঁ মহী কহি বহন চী। আৱঁ হমমভ এহিঠামমঁ চনী। এহীমে মভক কন্যাণ অছি। আৱঁ বুম্মা বহন অছি জে গ্ৰা নঙঠা ৱিঁআহক নামেমঁ কিএক হঁগামা কৰএ নগৈত চন। হমৰামভকেঁ মভদিন ঠকৈত বহন। অখনো তঁ ৱঁৰৱাঁদে ভেন। কী নমি বহি গেন চৈক ওকৰ জীৱনমে? কিছু জান বুম্মা বহন অছি? হমৰা হিমারেঁ তঁ এহন-এহন নোক পৃথ্বীক ভাৰে থিক। ে অখন হিত-অহিত নহি বুম্মি মকৈত অছি, যে অখনকৰ কী ধ্যা ৰাখত? হমৰামভকেঁ কী স্মখ দেত?"

"কদনা ৱাপমী ষ্টিকষ্টক ওৰিআন কৰা আ এহিঠামমঁ ঘমকু।"

ৰমায় গল্প কেনাক ৱাঁদ ৱাপয়ী যাত্ৰাক ঠিকঠক
ওৰিখানমে লাগি জাগত ছী। অৱনা মংমে পৰ্যাপ্ত ঠাকা ৰহএ ।
মুদা মময়া ৰহএ জে জাএৱঁ কতএ? ৱাপয় দিলীএ অৱন
শ্বেষ্টমে চনি জাগ। গ্ৰা মভমঁ মনভ মমাধান ৰুঁমাগত ছন । মুদা
এহিমে মভমঁ ভাঙষ্ট হমৰ ৱেঁঠী শানিনী কএ ৰহন ছনি। ও জতেক
ৱেঁৰ ফোন কৰেত ৱঁয় এতৱেঁ কহেত-"ৱেঁঠা ওহিচাম কোনা নে
জগতগাঁ। ৱেঁঠী তঁ ভেন গাছমঁ খয়ন ফুন। ওকৰা
কে দেখত? কিএক দেখত? মমাজ কতৱোঁ ৱঁদনি জাডক,কানুন
কিছু ৱঁনি জাডক,মুদা জখন কখনগ ৱেঁঠী অৱন অধিকাৰক
প্ৰতিএ মচেষ্ট হোমএ চাহেত অছি ওকৰ অৱনে নোক তৰুখাৰি
নএ কএ চাঢ় দেখাগত ছৈক। তকৰ মূন কাৰণ ছৈক-স্বা ্থা।
ভনে ৱেঁঠীকেঁ ৱেঁঠাক ৱেঁৰোঁৰিক কানুনী অধিকাৰ ভেঁঠি গেল অছি
মুদা অখনগ মাএ-ৱাঁপ,ভাএ আ মমাজ মভ এতৱেঁমে নাগল
ৰহেত অছি জে ও কখনা আঁখিমঁ ফষ্টকী ৰহএ। ৱিঁআহ ভএ
গেলৈক ওকৰ জিম্মেৱাঁৰী খতম।"

এহন পৰিস্থিতিমে হমমভ মোমকিনমে ৰহী। কী মুম্বগ্ৰ
শানিনী নগ জাগ? কী ৱাপয় দিলীএ চনি জাগ? হমমভ হী
গ্ননধনমে ৰহী কি অচানক মৰনীক ফোন আঁৱন । ওনা ও
মঁপৰ্ক নহিএ জকাঁ ৰখৈত ছন। এতেকদিনমঁ হমমভ শ্যামক
ওহিচাম অমেৰিকামে পৰেমান ছনগাঁ তখন কহিও ও হান-চান
নহি নেনক । আৱঁ কী ভেন? ও কিএক ফোন কেনক? মোনমে
ঠিতা ভএ গেল । হম ত্ৰুৰঁত ফোন ঠঠৱেঁত ছী। ৰমা যেহো হমৰা
নগেমে ছথি।

"পতা নাগন জে অহাঁমভ শ্যাম নগ অমেৰিকা আএন
ছী । হমমভ অগিনা মায় ওতহি কিছু কাজমঁ আৰিঁ মকৈত ছী।
অহাঁমভমঁ ভেঁশো ভএ জাএত ।"

"মুদা হম তঁ ৰাপমী ঠিকঠ নেরঁএ আএন ছী।"

"মে কিএক? এতেক জন্দী?"

"আৰঁ কী কী কহিঅহ? মময নহি কটি বহন অছি। মভ
অপনা-অপনা হিমারঁমঁ জীৰিঁ বহন অছি। হমমভ অনেৰুআ
জকাঁ ৰৌআ বহন ছী।"

"থোড়ৈদিন ৰকি জাও। অহাঁমভক ৰিচাৰ হোএত তঁ
হমৰামভক মংগে নন্দন চনি আএৰঁ। কিছুদিন এতদ বহি জাএৰঁ।"

"আৰঁ হিম্মতি নহি বহি গেন অছি জে অখন কতদ
আনঠাম জাগ।"

"হম পহিনে দিলৌ জাএৰঁ। তকবৰাঁদে মোচৰৌক জে কী
কএন জাএ?"

"এতেক কিএক পৰেমান ভেন ছী? কিছু ভেনৈক কী? "

"মে মভ তোৰা কহিও কএ কী হোএত? এতেক দিনক
ৰাঁদ আগ তোৰা ফোন কবৰাঁক হোম ভেনহ অছি জখন কি
হমমভ ৰাপমী যাত্ৰাক তৈয়াৰীমে নাগি গেন ছী।"

এতৰৌ পৰ ফোন কটি গেন ।

হম দিলৌক ৰাপমী ষ্টিকষ্ট নএ কএ ঘৰ ৰিদা ভেনাঁ ।
 আৰঁ ঘৰ পৰাঁঠহিৰঁনা ছনাঁ । মোন ভেন জে পাৰ্ক হোঙতে চনী।
 ডেবা জাঙও কএ কী কৰিতাঁ?ওতএ কে হমৰামভক স্নাগত হেত
 ৰৈমত আছি? হম পাৰ্ক নগ ষ্টেকীয়াঁ উতৰি জাঙত ছী। ৰমা মেহো
 হমৰা মংগে ছথি। হমৰামভকেঁ পাৰ্কমে আএন দেখি ওকৰামভক
 প্ৰমত্ততাক অঁতে নহি ছন। ওহিমেয়াঁ কিছুগোষ্টে তঁ ঠাঢ় ভএ খুয়ীয়াঁ
 নাচএ নাগন।

"আগ ৰাঁত দিনপৰ আএনাঁ?"-ওহীমে মঁ কেও পুচ্ছিত
 আছি।

"হমমভ আৰঁ ৰাপম জাএৰঁ। তকৰে তৈয়াৰীমে নাগন ছী।
 ষ্টিকষ্ট কষ্টৰঁএ গেন ৰহী।"

"এতেক জনদী কিএক ৰাপম হোঙত ছী। আখন তঁ আহাঁ
 কতনা ঘূমিও নহি মকনাঁ।"

"কে ঘূমাওত? জকৰা ৰঁনে আএনাঁ যে আপনে
 অপমিআঁত আছি। ও হমৰ কী মেৰা কৰত? "

"গ্ৰা আমেৰিকা ছেক। এহিঠাম ককৰো ভৰোমে কাজ নহি
 চনি মকৈত আছি। আপনে আগ্ৰা ৰঁঠিতাঁ তঁ কাজ হোঙত ।"

"জোড়ু ওকৰামভক চচা। আৰঁ তঁ ষ্টিকষ্টো নএ নেনাঁ।"

"হমৰামভকেঁ কহিতাঁ নে। হমমভ ষ্টিকষ্ট আহাঁক
 ঘৰেমেমে পৰ্চৰাঁ দিতাঁ।"

"কোনো ৰাঁত নহি। আৰু তঁ নগএ নেনাঁ।"

হমৰামভক জেৱাঁক মমাচাৰ মূনি ও মভ উদায় বহএ।
ফেৰ আপমমে চঠা কৰৈত গেন আ নিৰ্ণয় কেনক জে হমৰামভকেঁ
দিলৌ ৱিদা হোএৱাঁয় পূৰ ৱিদাগ মমাৰোহ ওহী পাৰ্কমে আযোজিত
কএন জাএত ।

25

হমৰা কান্হি অমেৰিকাক ধৰতীকেঁ ছোড়ি দেৱাঁক অছি।
কেও কিছু কৰহ আৰু কী নেনা-দেনা? ওনা শ্যাম কান্হি ৱি
কএ ভেঁষ্ট কেনে বহএ। অফমোচ কৰৈত বহএ জে গ্ৰ আ ও । মূদা
এহি ঠাষ্টকমভমঁ কী হোমএৱঁনা অছি। হম তঁ গ্ৰ ৱাঁত নীকমঁ ৰুঁমি
গেনিএক জে আৰু ও মময় নহি অছি জে ককৰোপৰ নিৰ্ভৰ
বহী,অপনে মঁতানোপৰ নহি। ঘোৰ কনিযুগ আৱিঁ গেন অছি। একঠা
মময় বহৈক জখন ৱিঁআহ একঠা জন্ম-জন্মক মঁৰঁধ হোগত ছন।
আহ্মোক আহ্মোমঁ মিনান হোগত ছন। কহাঁ দেখন জাগত ছন
ৱাঁযোডাঠা? কহাঁ নাপন জাগত ছন ভুঁচাগ আ চৌড়াগ। মূদা আৰু
তঁ ৱিঁআহ একঠা তমায়্য ৱিঁনি কএ ৰহি গেন অছি। ৱৰ হোথি ৱা
কনিআঁ,মভ একঠা ৱেঁম নমগৰ ফিৰিস্ত নেনে ঘূমি বহন অছি।
পৰিণাম গ্ৰ অছি জে ককৰো ৱিঁআহ হোগতে নহি চৈক? হেৱৌ
কোনা কৰতৈক? মন্থঙ্ক তঁ মন্থঙ্কে জকাঁ হেতৈক? কোনো
পৰীনোকক কন্ধ্যা কতএমঁ আনন জাএত? ততৱেঁ নহি,নোকমে
মঁয়মক জেনা প্ৰযোজনে খতম ভেন জা বহন চৈক। ভোগৱাদী

জীৱনপদ্ধতিক কাৰণ ,স্বৰ্ণ গুহা ঘূৰ্ত পীৰেঁত, ৰৈন হান ভএ গেন
 আছিল। মংগে বহত ,মভ কিছু কৰত,মান হোগত-হোগত জখন
 মোন উৰিঁখা জেতৈক তঁ দমঠা গাৰি পঠি কএ এক-দোমৰ ং
 পৃথিক ভএ জাএত। গ্ৰা তঁ হান ভেন জা বহন আছিল। তেহন
 মাহৌনমে জে মঁতান পানন জাএত যে কেহন নিকনত? মোচন
 জা মকৈত আছিল। পাশ্চাত্য মঁস্কৃতিক অঁধাৰ্ফদ অঁনুকাৰণক
 দৃপৰিণাম স্নগষ্ট দৃষ্টিগোচৰ ভএ বহন আছিল। হান তঁ গ্ৰা আছ জে
 ৰৰ-কনিখা যদি আপমোমে নীকমঁ ৰহি নেথি তঁ ৰঁড়কা উপকাৰ
 বঁম। মাএ-ৰাপ,মাস্ব-মস্বৰক তঁ ৰাতে ছোহু।

শ্যামক জে হানতি ছৈক,জাহি তৰহেঁ ও জীৰিঁ বহন
 আছিল,আৰঁ হমৰামভকেঁ বঁমৰাঁমে কোনো ভাঙষ্ট নহি ৰহি গেন আছিল।
 হমমভ কিছু কগও নহি মকৈত ছী। ও অঁপন জীৱনমঁ স্মখী
 হোআএ,দুখী হোআএ,জে হোআএ মূদা কেও তেহনো ওহিমে
 হস্তক্ষেপ নহি কএ মকৈত আছিল। দিনমে তঁ ওমভ তেহন মজন-
 ধজন,শ্লভ-শ্লভ ৰহৈত আছিল জে নাগত কী আছিল কী নহি। মূদ
 ৰাতিক দৃশ্য যদি দেখৰঁ-স্মনৰঁ তঁ হোএত জে কতএ আৰিঁ
 গেনাঁ ? অস্ম ৰঁদাত মোচি-ৰিচাৰি কএ হমমভ ৰাপম দিন নী
 জেৰাঁক ষ্টিকষ্ট নেনাঁ আ আৰঁ ওহিমঁ পাছ হেৰাঁক তঁ প ৰশ্ৰে নহি
 আছিল। হমমভ গ্ৰা ৰাত ৰঁদাত স্নগষ্টমঁ মৰনীকেঁ কহি দেনে
 ৰহিএক আ শ্যামোকেঁ বঁমা দেনিএক।

আগ পাৰ্কেঁ ৰঁদাত নীক জকাঁ মজাওন গেন ছন।
 পাৰ্কেমে ৰিভিন্ন মমযপৰ আএনিহাৰ নোকমভ আৰিঁ গেন আছিল।
 মভ নীক-নীক পৰিধান পহিৰনে মজন-ধজন আছিল । আগুক
 ম্ৰষ্টজপৰ স্নাগত গান গেনিহাৰ কনাকাৰমৰঁ ৰিৰাজমান আছিল ।

ওহিঠামক মাহৌন দেখি কএ নজৌক জেনা কোনো খতি মহল্লপূৰ্ণ
 ৰাজিক খাগমন হোমএৱঁতা খিছি। হমৰা দুনু ৰেকতীকেঁ ঘৰমঁ
 খানৱাঁক হেতু দুগোষ্টে কাৰমঁ পঁটি গেন খিছি। হমমভ যে ো
 মমযপৰ তেয়াৰ ভএ গেন ছী। যদপি ঞ্জামকেঁ এহি কাৰ্য্যগ্ৰমক
 জনতৰঁ ৰহনি,মুদা ও তকৰ কোনো পৰিৱাঁহ নহি কেনক । খপন
 কাজপৰ চনি জাগত ৰহন। হমৰো ওকৰামঁ তেহনে কিছুক
 খন্মমান ছন । এক হিমারেঁ ঔম্যমে নাগন। ভনে চনি গেন। খাৱঁ
 ঠৈনমঁ কিছু কান নীকমঁ মময কষ্টত।

পাৰ্কক ৰিঁদা হোঙত কান ৰমা খপনা মঁগে
 চাৰিষ্টা মোৰামে কিছু-কিছু নেনে জাগত ছখি। পতা নহি গ্ৰা ভ
 কী খিছি? তকোন কিছু পুছৰঁ ঔঠিত নহি ৰুঁমাএন । পাৰ্কক
 দ্বাৰিএপৰ হমৰানোকনিক ফুনমানামঁ নহা দেন গেন। ঔপৰমঁ
 পুপ্পৰষা কএন গেন। নজৌক জেনা হমমভ একৱেঁৰ ফেৰ ৰৰ-
 কনিখা ৰনি ৰিঁখাহমঁডপ দিম ৰিঁঠি ৰহন ছী। হমমভ স্নাগত মঁচ
 দিম ৰিঁঠৈত ছী। ওহিঠাম ঔপস্থিত য়েকড়োঁ নোকক ধ্যান
 হমৰেমভপৰ ছৈক। কিছুগোষ্টেকেঁ হমৰামভক ৰাৰেমে জনতৰঁ
 ছৈক। কিছুগোষ্টে ঔভ্যুকতামে খিছি জে ৰাঁত কী ছৈক? ও মভ
 মভকিছু ৰুঁমি জাএ চাইত খিছি। ঔচকি-ঔচকি কএ হমৰামভ
 দিম দেখেত খিছি। ককৰো-ককৰোমঁ প্ৰশ্ন-প্ৰতিপ্ৰশ্ন কএ ৰহন
 খিছি । ততৱেঁমে মাগকপৰ ঘোষণা হোঙত খিছি-

"ভাগ নোকনি,

খাগ হমমভ এহিঠাম এক বিশেষ খৰমযপৰ ঔপস্থিত
 ভেন ছী। ওনা তঁ হমমভ এতএ ঔভ্যেৰ মনৰিঁতে ৰহৈত ছী,মুদা

আজকাল দিন হুমুভ অংপন পূৰ্ৱক স্ৰমিমাঁ আএন একষ্টা ৃফ
দংপঙিক স্নাগত কৰএ আএন স্তী। স্নাগত মংগে ৱিদ এক মেহো
অৱমৰ অছি। কহন জা মকৈত অছি জে গ্ৰা কোন স্নাগত ভেন
জকৰ পছোড় ৱিদাগ কৰৈত হোঅএ । মূদা পৰিস্থিতিএ তেহনে
অছি। জহিআ স্মশীন আ বমা এহি পাৰ্কমে আএন বহথি ও মৰঁ
নিৰ্ণাত অংপৰিচিত বহথি। কেও দানকা মংগে নহি বহনি। অংপন
ৱেঁঠাক স্তেঁঠমে ও মভ অংমগৰ বহৈত-বহৈত জখন ঔৱিআ গেনাহ
তখন অচানক দানকৰ মভক দৃষ্টি এহি পাৰ্কমে ভএ বহন
ধমাঠোকৰী দিম গেননি। জেৱাকৈ চননি,কাৰণ এহিঠাম তঁ
হুমুভ অৱিতৈ চননাঁ প্ৰমত্তাক আদান-প্ৰদান কৰৰঁ ক হেত্ৰ।
ঠিতা কৰৱাক হেত্ৰ তঁ যোঁমে দুনিআ স্তৈক। হুমুভ এতএ ৱেঁত
স্তী,নিশ্চিন্ত ভএ কিছু মময় ৱিতাৱেঁত স্তী আ চনি জাগত স্তী। নে
অএৱাক,নে জএৱাক,নে আৰ কোনো তৰহক এহিঠাম প্ৰতিৰঁধ
অছি । তেঁ নোকমভ এতএ অৱিতো অছি আ আৱিঁ কএ মোনমে
হনেকো হোগত অছি। এহন ৱাত নহি স্তৈক জে এহিঠাম আৱিঁ
গেনাক ৱাদ মভষ্টা কষ্ট ৱিদা জাগত অছি। মূদা এতৱা তঁ হোগতে
অছি জে নোক অংপন জীৱনক মময়া দোমৰ মংগে ৱিতিআ
নিঅএ,তাহীপ্ৰমমে কিছু মমাধানো তাকি নিঅএ। এহীৱাতমভমাঁ
প্ৰভাৱিত ভএ গ্ৰাহ্যমভ এতএ অএনাহ আ অৱিতৈ বহনাহ। ৱীচমে
জখন হিনকানোকনিকৈ কিছু মময়ামভ ভেননি তঁ হুমুভ
মংপকো কেনে বহিঅনি। তাহি ৱাতমাঁ ও মভ ৱাত প্ৰভাৱিত ভেন
বহথি। তকৰৱাদ নিৰঁতৰ এহি পাৰ্কমে অৱেঁত
বহনাহ,কাৰ্যপ্ৰমমভমে মামিন হোগত বহনাহ। মূদা আৱিঁ হিনকা
ৱাপম অংপন দিলৌ স্তিত ঘৰপৰ জেৱাক চনি। হুমুভ হিনকামাঁ
ৱাত মিনি গেন স্তী। হিনকে মাধ্যমমাঁ অংপন পূৰ্জক স্ৰমিমাঁ

জুড়ি গেল ছী। আঁৰ জখন গ্ৰা মভ জাগএ বহন ছথি তখন হুমমভ হিনকামভকেঁ আনন্দপূৰ্বক সিঁদা কৰেঁ উঠিত বুম্ননাঁ। অস্থ,এহি সিঁদাগ কাৰ্যপ্ৰম্বক আযোজন কএন গেল অছি। এহি সিঁদ গ মমাৰোহমে হম দনুৱেঁকতীক স্নাগত কৰেঁত ছী। আশা কৰেঁত ছী জে ওমভ এতএ জে কিছু স্মথ-দ্মথ ভেননি তকৰা অপন নোকক দেন বুম্নি সিঁমৰি জেতাহ । হুমমভ রাঁদোমে মপৰ্কমে বহৰঁ আ নীক-নীক কাজমে মহভাগী ভএ মকৰাঁ।"

পাৰ্কমে উপস্থিত নোকমভ কৰতনধ্বনিমঁ উপৰোজ ভাষণক মমর্থন কেননি। কৈকগোষ্টে তঁ আনন্দ মনাৰেঁত ঠামহি নাচএ নগনাহ। দেখিতে-দেখিতে গজৰঁ দৃশ্য দেখৰাঁমে আঁৰ বহন ছন। কান্না কএ দানকামভকেঁ শাঁত কএন গেল। ফেৰ কাৰ্যপ্ৰম্ব আগুৱেঁ বহন ।

পাৰ্কমে উপস্থিত নোকমভ দ্বাৰা হুমৰামভক হেত্ৰ আনন গেল উপহাৰক কৰমান নাগি গেল । হম তঁ আশ্চৰ্যচকিত বহী জে এতেক কম মমযমে একৰামভকেঁ হুমৰামঁ এতেক রেঁমী অন্বৰাগ কোনা ভএ গেলেঁক? রাঁদমে পতা নাগন জে ও মভ তঁ এহন-এহন অৱমৰ তকৈত বহেঁত অছি । মময়্যা ছন জে এতেক মামানমভ হোএত কী? হমতঁ অপনা মগে নগএ নহি জা মকৈত ছী। রাঁদমে ওএহমভ কহনক জে এহি বিষয়মে অহাঁ ঠিতা নহি কৰা। অহাঁ দিলৌ পগাঁঠৰঁ তকৰ থোড়ৰেঁ দিনক রাঁদ মভপ্ঠা মাম ন পগাঁঠি জাএত । তকৰ ব্যৱস্থা ও মভ অপনে কএ নেত। ৰম হমৰ পতা চাহী। হম অপন পতা ওকৰামভকেঁ নিখা দেনিএক । কাৰ্যপ্ৰম্বমে ৰুঁড়ীকান ধৰি গীত-নাদ ভেন,সিঁদাগ ভাষণ ভেন।

অঁতমে হম অঁপন রাঁত কহনিএক। রাঁত মঁফেপমে । হমৰা এতৰেঁ
ঠিতা বহএ জে অঁগুক জীৱন কোনা চনত? কেনা মময
কষ্টত? ফেৰ অঁৰ-অঁৰ বঁঠমভ কী-কেনা হোগত হোএত? ওমভ
এহিরাঁতকেঁ রাঁত ধ্যান কেনক। ওকৰমভক অঁগু-অঁ রাঁজন-

"হমমভ চাহেঁ জে দিনী জা কএ অঁহাঁ কোনো এহন মঁছা
ৰঁনাড, অঁথরা এহন কোনো মঁছামঁ জুড়ি জাড জে বৃক্ষলোকনিক
কন্যাণ কাজ কৰেঁত হোঅঁএ। হমমভ ওহি মঁছাকেঁ যথামঁভৰ
মদতি কৰেঁক । ঙ্গোকা-গুঙোকা হমমভ অঁপনহা অঁএহাঁ।"

মভা মমাণ্ড ভেন । হমৰামভকেঁ নাগন জে অঁমেৰিকা
যাত্ৰা মফন ভেন । কিছু এহন নীক লোকমভমঁ পৰিচয় ভেন জে
অঁখন তঁ মৃথ দেহেঁ কেনক অঁগুওক অঁশ্ৰামন দেনক। গ্ৰা কোনো
মাম্মনী রাঁত নহি কহন জা মকেঁত অঁছি।

ওহিঠামমঁ ৰিঁদা ভএ হমমভ অঁপন ডেৰা পাঁচনাঁ । মাঁমক মময
ছন । শ্ৰামক কোনো অঁতা-পতা নহি ছন। হমমভ অঁপন-অঁপন
মামানমভক হিমারঁ-কিতারঁ কেনাঁ,মোঠা-চোঠা ৰঁহনহ ং অঁ
কনী-মনী ভোজন কএ জন্দীএ সৃতি বহনাঁ।

অঁপন মঁতৰ্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাড।

২.১১.স্বৰেন্দ্ৰ নাভ- কথা-সঁযোগসঁ রাঁচন জিনগী

স্বৰেন্দ্ৰ নাভ

কথা-সঁযোগসঁ রাঁচন জিনগী

'ওহ, রাঁচি গেলগাঁ ' বুঁঠৰাক মঁহুয়ঁ নিকনন চুলৈক আ' ও দেখনকৈ মোষ্টৰ মাগ্ৰিকিননা ফৰ্ৰমঁ আগাঁ ভাগি গেলৈ। মোনে মোন ও মোচএ নগন জে আৰঁ গ্ৰ নগৰ বহএ জোগৰ নহি বহি গেলৈক। কতক ভীড রাঁচি গেলৈ ? কতক গাডী ভ' গেলৈ শহৰমে ? আ' মোষ্টৰ মাগ্ৰিকিন ত' এনা নৈ ঘৰে ঘৰ রাঁচলৈ জেনা কহিযো মাগ্ৰিকিনো নৈ বহি । ছোঁডামৰঁ চনএৰোঁ কৰৈছে তেনা নে জেনা জানক কোনো পৰাহে নহি হোজক । -ৰে রৌৱা অগ্নন জানক পৰাহ নৈ ছাে ত' নৈ ছৌ, কময়ঁ কম মায রাঁপক ত' খ্যা কৰ । ওহো নৈ ত' কম্ভীমে হমৰা মন মন রাঁষ্টপৰ চনএরনা বুঁঠ রাঁঠৌহী পৰ ত' দয়া কৰ'-কহএ চাহনকৈ । মৃদা ককৰা কহতে

? কে মুনতে ? রঁজাৰমে নিকনলাক রাঁদ প্ৰলোক দিন কৰা গএহ
নগৈত ছলৈক জে ' খ্ৰাণ্ড মঁযোগমঁ রাঁচি গেলাঁ । '

মোনমে ফোভ নেনে ও ঘৰ ঘূৰন ছল।ৰেঁঠা পুছনকে -'কী ভেল
রাঁৰুঁজী?'বুঁঠরাঁ জরাঁৰ দেলকে-'কী কহিয়ডু,খ্ৰাণ্ডকান্হি েঁ
ছোঁডামৰঁ তেনা নে মোঠৰ মাগকন চনৰেঁ ছে জে কখন খপন
জান জএতে খ্ৰা' কখন দোমৰকে ন' নেতে তকৰ ঠেকান নহি ।
খ্ৰাণ্ড ত' বুঁম মঁযোগমঁ হম রাঁচি গেলাঁ।'

পুত্ৰ ঝিনু কিছু প্ৰতিপ্ৰিয়া দেলহি ভিতৰ চনি গেলৈ । ভি ব পুত্ৰ খ্ৰা'
পুত্ৰৰখ রাঁচ মঁরাদ প্ৰাৰ্ভ ভ' গেলৈ,জে ওকৰ কানমে পৰএ নগলৈ

-

পুত্ৰৰখ - ফেৰ রাঁৰুঁজী কেঁ কী ভেলৈ?

পুত্ৰ - কী হএতে ? ওএহ পুৰনে বঠান, খ্ৰাণ্ড মঁযোগমঁ রাঁচি গেলাঁ
।ৰঁজাৰ দিম পঠা দে ছিয়নি জে কান্হা মোন নগতে, মূদা মৰঁ দিন
কনৈত খএতা জে খ্ৰাণ্ড মঁযোগমঁ রাঁচি গেলাঁ ।

পুত্ৰৰখ - খ্ৰাণ্ড ত' পৈদন গেল ছলাহ নে ?

পুত্ৰ - খ্ৰাণ্ড পৈদন ছলাহ ত' কহৈ ছথিন মোঠৰ মাগকিন রঁনা
মাৰ' লাগল ছল,মূদা মঁযোগমঁ রাঁচি গেলাঁ। ওহি দিন বিক্মাক'
দেনে বহিযৈ তখনো গ্ৰএহ শিকায়ত বহৈ নে 'রাঁপ বে কোনা
বিক্মাৰনা হাঁগ্ৰ হাঁগ্ৰ চনৰেঁ ছল , হম ত' মঁযোগমঁ রাঁচি গেলাঁ।'

পুত্ৰৰখ - খ্ৰা' ওহি রেঁককা রাঁত ঝিমৌৰ গেলিযৈ ?

পুত্ৰ - কোন রেঁককা ?

পুত্ৰৰখ - ওহিৰেঁৰ নে তীৰ্থ যাত্ৰা কৰাৰঁ' দুৰ্গা স্থান খপনে গাভীমঁ
ন' গেল বহিযৈ, তহন কতেক রাঁত ড্ৰাগভৰকেঁ মুনৌনে বহথিন ?

পুত্ৰ - মোন পৰন । রাঁপ বে দু ঘণ্টাক রাঁষ্টমে কমমঁ কম দু ময়
রেঁৰ ড্ৰাগভৰকেঁ রাঁত কহনে হেথিন , ' বে হমৰ জান নেৰঁ কী ?

খাগ্ৰ

হুম্বৰ জান গ্ৰা নৈএ ক' বহত । বে স্বিৰয়ঁ চনো, কনে খাৰ স্বিৰয়ঁ চনো।' মৰঁ কেঁ অক্কা দেনে বহিথন ।

বুঁঠৰাঁ চুপচাপ মৰঁ মম্বাদ মুনৈত বহন । নে কোনো রাঁদ নে প্ৰতিবাদ । দনু খাঁথি রঁদ চুনৈক।কহিনে কখন অপন চৌকি ব খাৰিঁ পটি গেন চন।ও জাগন খিচি কি মৃতন, অপনো নে ঠীকম বুঁমৰাঁমে খাৰিঁ বহন চুনৈক । বিঁচ বিঁচমে বেঁঠা পুতন মধ্য চুনৈত মঁবাদ কানমে পটি জাগত চুনৈক।

- এনা কিয়া রাঁবুঁজী নৌঠকী কৰৈত চৈথ ?

- কহিয়ামঁ এনা চৈ ?

এমহৰ বুঁঠৰাঁ চোন পাৰএ নগৈছ - কহিয়ামঁ ওকৰা এনা ভ' বহন চৈ? কিছু মূত্ৰ নে হাথ নাগি বহন চৈ । মূদা জৰাঁৰ ত' খোজএ পড়তে, নহি ত' ধিয়াপুতা মৰঁ একৰা নৌঠকীএ কহৈত বহি জএতে।বিদ্যার্থী জীৱনমে মৰঁ কিছু ঠীকঠাক বহৈক।খুঁৰঁ নিকমঁ পঠৈত নিখৈত চন,খতিবিজ প্ৰিন্সাপনাপমে মেহো ভাগ নৈত চন । এতৰেঁ নে বিদ্যার্থী ৰাজনীতিমে মেহো নিডৰতাপূৰক ভাগ নৈত চন ।তহিয়া দেশমে নিৰংগুশ ৰ্যৱস্থা বহৈক তথাপি ওকৰা ৰ্যৱস্থা বিৰোধী নাৰা জলুশ জায়মে কোনো ডৰ নে হোগ্ৰা চুনৈক।মূদা খাৰঁ কী ভ' গেনৈক? কোনা ভ' গেনৈক? কিয়া প্ৰত্যেক পন ও ভয়াগ্ৰস্ত বহএ নাগন ? চাত্ৰ জীৱনমে জে একঠা গ্ৰাণ্ঠিকাৰীক চৰি রঁনৌনে চন মে খাগ্ৰ এতেক ডৰপোক কোনা ভ' গেন ? বুঁঠৰাঁ খহাৰ ঘৰমে জেনা হখোৰিয়া ক বহন হোগক , মূদা কিছু হাথ নে নাগি বহন চুনৈক ।ওমহৰকা মম্বাদ কখনো কান এমহৰ চনিএ খৰৈত চুনৈক।

- মুনৈ চনিযৈক জে রাঁবুঁজী নীক শিক্ষক চনোহ

- যে ত' ঠীকে

- তখন এনা কোনা ভ' গেলাহ ?

বুঁঠৰাঁ মোঠৈত খিচি - কী হম ওএহ মনুষ্ব ছী জে অ'পন পতা'গ্ৰা
 যম্মাপ্ত হো'গতে গামক বিদ্যালয়মে শিক্ষক বঁনি গেল চনত 'আ' জকৰ
 খ্যাতি দৃ চাৰিএ মামমে চাৰু দিয় পয়েৰ গেল চনলৈক । জেহনে
 বিদ্যার্থীকেঁ পঠাৰঁ' নিখাৰঁ' মে ওস্তাদ তেহনে নৃশ্যামন প্ৰিয়
 শিক্ষককে ৰূপমে ওকৰ পহিচান বঁনত বহলৈক আজীৱন ।
 বুঁঠৰাঁকেঁ আগযো মোন চৈ জে কোনা বিদ্যালয়কেঁ শিক্ষকযৰঁ অ'পন
 ৰাজিৰ মাংগ ৰাখি হড়তান কএনে চনলৈক 'আ' এক দিন একটা
 নেতাকেঁ বেঁঠা চুৰা ন' ক' অ'ফিমমে ঘৃমিক' শিক্ষক য কেঁ ধমকী
 দেৱঁএ নগলৈ-' 'আ'গ্ৰা দেখে ছী কোন মাম্ম'ৰ ক্ৰাশমে নৈ জাগ্ৰায ?'
 যৰঁ শিক্ষক যকপকা গেলৈ । যৰঁ ঔঠৰাঁক ঔপগ্ৰম কৰএ নাগন
 । ওকৰা বুঁম্‌এলৈ গ্ৰা অ'নর্থ চৈক । কোনা গ্ৰণ্ডাক চুৰাক ডৰমঁ
 হড়তান তোৰৰঁ কাযবতা হএত 'আ' ও গৰজএ নাগন-' হিম্ম চৌ
 ত' 'আ'গা বঁঠ ,মুদা তোৰা ধমকী দেনাযঁ হড়তান নৈ টুট্টৈ ।'
 ওকৰ 'আ'ৰাজমে ততেক বেঁয়ী নে দৃঢ়তা বহৈক জে গ্ৰণ্ডা মাখ
 মুকাক' ঘূৰি গেল বহৈক । এহি 'আশ্চৰ্যজনক ঘটনাক বাদ একটা
 মাহমী নেতাক ৰূপমে সম্মূৰ্ণ শিক্ষক যম্মদায়ক যৰঁমান্য ' গেল
 চনলৈক ও । মুদা 'আ'ৰঁ ও মাহম কভ' গেলৈ? কভ' গেলৈ ও নিডৰতা
 ,জকৰ প্ৰম'শ্যামৰঁ কৰৈ ? ওকৰ দিমাগ জেনা কাজে নে ক' বহন
 হো'গক । ফেৰ দিমাগ ভিতৰমঁ অ'ৱৈত মম্মাদ দিয় জাগত চৈক ।

- কি মায জাহিয়াযঁ 'খতম ভেলখিন তহিএমঁ ত' নৈ বঁৰাঁজীকেঁ এহন
 যম্মা ভ' গেলৈ?

- ভ' যকৈএ , ওনা কিছু কহন নৈ জা' যকৈএ !

- মুদা বুঁঠ যৰঁহো'গ চৈ 'আ' এক দিন যৰঁ মৰৈ চৈ ।

- গ্ৰ ত' শাস্ত্ৰত মন্ত্ৰ চৈ ।

'চৈ ত' গ্ৰ শাস্ত্ৰত মন্ত্ৰ' বৃষ্টিৰাক মোন ভেলে জে ও জৱাঁৰ দৈ ' তথাপি অমীম পীডা হোগ্ৰ চৈ ৱাঁত্ৰ।' মৃদা ও পূৰ্বৱত গ্ৰম্ ে বহন । অস্তবমনমে চক্ৰৱাত চন' নাগন বহৈ। বৃষ্টিয়া মন পৰএ নগন । খেনে খেলেমে ওকৰ ৱিৱাহ ভ' গেন বহৈ । তে নে পত্নীক ম ত্ৰ ৰুম্নন বহৈ, নে মহিনাক মহত্তা। মৃদা পহিন মন্ত্ৰানক জন্ম কানমে জেনা ওকৰ মন্ত্ৰৰ্ণ কঠোৰতা পিঘেত গেন বহৈক। প্ৰমৰ পীডাম্ চষ্টপষ্টাগ্ৰত পত্নীক প্ৰন্দন জখন কোঠনীম্ ৱাঁহৰ আৱঁএ নগলে তখন ওকৰ ঐৱ্য জৱাঁৰ দ' দেনকৈ আ' ও কেৱাঁৰ ঠেনক' ভিতৰ পাঁচ গেন চন । প্ৰমৰ কাৰ্যমে মন্ত্ৰ মহিনামৰ এঙ্কহি ৱেঁৰ চ ঠিয়া ঠঠন বহৈ-'জা' জা' অঁহা কিএক ভিতৰ অএনেঁ?' মৃদা ওকৰ ধ্যান ওহি কোৰম পৰ নে জা' মীধা অখন পত্নীক চেহৰা পৰ গেন বহৈক। পত্নীক চেহৰা পৰ ঠঠেত পিডাক স্ৰাৱভাষ্টাকৈ দেখি কৰ কৰেজ দৰকি গেন বহৈক। পত্নীক পীডা ওকৰ অখন পীডা ৱনি গেন চনেক। ওহনে ফলমে অন্ত্ৰুতি ভেনেক জে মহিনা মাত্ৰ ৱঁঠাক জন্ম নে দৈ চৈ, প্ৰলোক ৱঁঠাক জন্মক ংগ ওকৰো পুনৰ্জন্ম হোগত চৈক । তলপশ্চাৎ পত্নী ওকৰা নজৰিমে মহান ভ' গেন বহৈ । শনৈ: শনৈ: মময় ৱাঁতিত হোগত গেলৈ আ' কহি নে কহিয়া পত্নী মাযকে ত্ৰমিকামে চনি অএনে ? ভো ন কখন কৰৱঁ , কী কৰৱঁ, কতেক কৰৱঁ মৱঁ বৃষ্টিএকৈ ৰুম্নন বহৈ । কী পহিবৱঁ, কন্ত' জাএৱঁ মৱঁ নিৰ্ণয় বৃষ্টিএ কৰৈ আ' যে ওকৰা নীক নগৈ । ও পূৰ্ণত: পত্নী পৰ অৱনাস্তিত প্ৰাণী ভ' গে চন । ৱাঁত ৱাঁতমে ৱাঁত ৱেঁৰ পত্নীকৈ কহি দৈত চনেক-' হে অঁহা পহিনে এহি দুনিয়াম্ নে জাএৱঁ নহি ত' হমৰ দুৰ্দশা ভ' জাএত।' পত্নীক জৱাঁৰ বহৈত চনেক-' আৱঁ গ্ৰ ককৰা হাথমে চৈ ? ছোৰ নে এহন ৱাঁত

। ৱাঁন ৱঁঠাকৈ যোগ্য ৱঁনা দেনিয়ে নে , মৱঁ মমমদাৰ ছৈ, ৱঁম আৱঁ কী চাহী ?ওনা হম ত' মাথ নহিএ ছোডৱঁ,অঁহা জে কৰী ? ' ঠীকে মূত্ব ককৰো হাথমে নে ছৈ।কে ককৰা মাথ ছোডিদেতে তকৰ ঠেকান নহি । ফুণী ৰুঁঠিয়া একদিন ওকৰা ছোডি চূপচাপ এহি দুনিয়ামঁ ঠেন গেলেকাও জেনা ঠুংৰ ভ' গেন ছন ।আগ্ৰাযো পুৰনা ৱাঁতমৱঁ মোঠি ৰুঁঠৱাঁক কৰেজমে ঠীম ভুঠএ নগনে । ওম্হৰমঁ অৱঁত মম্মদক কিছু অঁশ পুন: কানধৰি পঁাঠিএ জাগত ৰহৈক-

- কোনা মানমিক মমম্মা ত' নে ছৈ ৱাঁৰুঁজীকেঁ?
- ভ' মকৈএ
- তখন ত' গলাজ কৰাৱঁ' পড়তে
- গলাজমে দৃষ্টা মমম্মা ছৈ
- কোন কোন ?
- পহিন গ্ৰা জে ৱাঁৰুঁজীকেঁ কহৱৈ কোনা জে অঁহাকে মানমিক মমম্মা ভ' মকৈএ
- আ' দোমৰ ?
- দোমৰ গ্ৰা জে গলাজ কৰাৱঁ' কে ন' জএতে ? অঁহাকে নোকৰী আ' হমৰো নোকৰী ।ফুৰমতি কহাঁ অঁছি?

ভিতৰ চুপী মধা গেন ছন । এমহৰ ৰুঁঠৱাঁকে ৰুঁমাএ নগনে জে ওকৰা ঠীকে মানমিক মমম্মা ভ' মকৈএ ।এহি নগৰমে ওকৰা মৱঁ চোৰ উচকা আ' ঠগ ৰুঁমাগ্ৰা ছৈ আ' প্ৰত্যেক দিন নগৌ ে জে আগ্ৰা 'মঁযোগ্যমঁ ৱাঁঠি গেনা'।' মঁমাৰমে চাহে কতনা ভ কল্প অৱৌক, ভুফান অৱৌক অথৱা কোনা ঘণনা ঘণিত হোডক ওকৰা মদৈৰ ৰুঁমাগত ৰহৈত ছৈ জে ও মঁযোগ্যমঁ ৱাঁঠি গেন।ওহো ত' এহি ঘণনামে পৈৰ মকৈত ছন । এতেক ধৰি জে ওকৰা ৱঁ

ডাক্তৰ মহাঠগ বুঁমাগ্ৰা জে । দনান আ' যম্ম আৰকে ভৰোমে চনএ
 রঁনা জন্তুকেঁ ডাক্তৰ কোনা কহৰেঁ ? ভৰোমা কোনা কবৰেঁ ওকৰা
 পৰ ? এত্ৰ' নোক ডাক্তৰ ভৰোমে নে মঁযোগমঁ রাঁচি হন আছি
 ।তথাপি ওকৰো ত' ওহী ডাক্তৰ নগ জএৰাঁক জে ।মুদা কহিয়া ?
 বুঁঠৰাঁ মোঠেত মোঠেত নিচোড নিকালৈত আছি - ' রেঁঠা ুত্ৰাকৈঁ
 জহিয়া ফুৰমতি হএতে তহিয়া ন' জাএত নে , এহিমে চিন তাক
 কোন রাঁত ? পঠা লিখাক' যোগ্য রঁনাগ্ৰাএ দেনে ছিয়গ্ৰা। স্ময়
 বুঁম্মনুক আৰঁ ভ' গেন আছি ।' কখনো ওকৰা হোগত জে গামে
 চন জাগত ছী ।এহিচাম্ম বহনে রঁঠামৰঁকেঁ রঁড তকনিফ জে।ফেৰ
 হোগত জে নহি যদি গামপৰ এমগৰে বহৰঁ তখন রৌআমৰঁকেঁ
 রঁদনামী হএতে।হঁ, ওকৰ দিমাগ খৰাৰঁ ভ' গেন জে| তেঁ ে গ্ৰ
 রেঁকাৰকে রাঁতমৰঁ দিমাগমে অনৈত বহৈত আছি । বুঁঠৰাঁ গ্ৰাএহ
 মৰঁ মোচি বহন ছন আ' আঁখিমঁ নোৰ মেহো রঁহৈত জা' বহ
 ছলৈক, অনেৰে ঠুংগৰ জকাঁ।

- স্মৰেন্দ্র নাভ, জনকপুধাম, নেপাল

অপন মঁতৰ্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাও।

২.১২.প্রমোদ মা 'গোফল'- ভোজ (রীহৈন কথা)

প্রমোদ মা 'গোফল'

ভোজ(রীহৈন কথা)

জখন ভাত দানি ছ: মকৰৌড়ী খাকে তৰকাৰী রঁড়ী পাপড় দহী
পঁঠ নোকৈন ষ্টল্ল ভৈ গেনাহ তখন গৃহ স্বামী রযোবৃক্ষ চতুৰী রাঁহুঁ
মঁ কল জোড়ৈত পুছলখীহু-

খল্ল তীমন খাগ জোকৰ ভেলৈনে চতুৰী কাকা !খয়ল গপ্পতে
খহীঁ কহরঁ।

-জুনি পুছ মষ্টকুড়ী রাঁহুঁ !মরঁ ঔপর্যপৰি। খুঁৰী চাষ্টিকে খাগরঁনা
মরঁ রয়জাত রঁনল ছনা। মনতে হোগযে জে রঁনৌনিহাৰক গষ্টা
কাষ্টিকে চলি দী।তেপৰম্ে দহী মকৰৌড়ী পৰ জদীলু খা রঁশ্চৌ
খাম ধমান মচা দেনকৈ। হঁ তখন মাগ কচ কচ খা ওগমে
রঁনৌনিহাৰিক মাখক নস্বা কেশ মনকে খিল্ল কয় দেনক।খাৰ
মরঁ রঁড় দিৰঁ।

-একৰে কহছে খুঁৰীমে খুঁকুড়া ষ্টেড়া। হুঁড় মেনোঁ । খারোঁ ৈ

অপন ভাভষ্ট মমহাৰু রাঁৱাঁ! আ চলু হাথ ধোওনে!! দানক রাঁওনে
ৰৈমত একটা পঁঠ ষ্টিপনৈন।

-প্ৰমোদ মা 'গোবিন্দ', দীপ মধুৱনী(বিহাৰ), ফোন-৯৮১১১১৯৮৯১

অপন মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাও।

২.পদ্য

২.১.ডা. জিয়াউৰ ৰহমান জাফৰী-দু ঠা প্ৰেম কৰিতা-অহাঁক ফোণো/
কী কয়ন জাগত অছি

২.২.আচাৰ্য ৰামানন্দ মণ্ডল- মামা মেন/ বুন্ধ/ ৰাজ ক ৈ ছী
বিনু মৰকাৰ/ মিথিনা ৰাজ/ ৰো ৰিধৰা ছৈ

২.৩.প্ৰমোদ মা 'গোবিন্দ'-স্বয়ং কেৰ ধৰাতন

২.৪.ডা. কিশন কাৰীগৰ- পঁতা আ দনান (হাচু কৰিতা)

২.১.ডা. জিয়াউৰ ৰহমান জাফৰী-দু'টা প্ৰেম কৰিতা-ঋণক ফোণ্টো/
কী কয়ল জাগত ঋণ

ডা. জিয়াউৰ ৰহমান জাফৰী

দু'টা প্ৰেম কৰিতা-ঋণক ফোণ্টো/ কী কয়ল জাগত ঋণ

১

ঋণক ফোণ্টো

চানয় কনি চানক গজোত নই নেৰোঁ

বৌদয়ঁ কনি গমী
গত্ৰ ম কনি গঁধ
জ্গনূয়ঁ কনি গজোত
কনি গুনোৰঁক বঁগ
মেঘয়ঁ কনি কোমলতা
আ মৰনা, পহাড় আ তাৰায়ঁ
মুগ্ধী ভৰি মৌন্দৰ্য...
হম দেখনহুঁ জে
গ্ৰ মৰঁ যঁ অহাঁক
একষ্টা মৃন্দৰ চিত্ৰ বঁনি গেল অছি...

২

কী কয়ল জাগত অছি

জাহি দিন অহাঁ উদায় চনাঁ
হমৰ মোন মেহো উদায় চন
জখন অহাঁ খুশ চনাঁ
হমৰ মোন ফুটি গেল
অহাঁক হঁয়ী হমৰা মভকঁ মাঁল্লনা দেনক
আ অহাঁক দুখ
হমৰা মভকঁ জীৰ্য নহি দেনক
এক দিন জখন অহাঁ বীমাৰ চনাঁ
ভৰি বাতি বঁতা দেনিহৌক
অহাঁক মঁগ মঁমাৰ মে

আৰঁ আঁ হমৰা কহু

আৰ কী কৰত জাগত আঁ পিয়াৰ মে....

-ডা. জিয়াউৰ ৰহমান জাফৰী, গ্ৰাম +পোষ্ট মাফী, ৰায়া-আছাৰা,
জিলা-নাৰ্গুদা, বিহাৰ 803107 মো.9934847941

অপন মন্তব্য editorial.২ taff.videha@gmail.com পৰ
পঠাও।

২.২.আচাৰ্য ৰামানন্দ মণ্ডল- মামা মে/ বুন্ধ/ ৰাজ ক ৈ ছী
ৰিন্ মৰকাৰ/ মিথিলা ৰাজ/ ৰো ৰিধৰা ছে

আচাৰ্য ৰামানন্দ মণ্ডল

মামা মে/ বুন্ধ/ ৰাজ কৰে ছী ৰিন্ মৰকাৰ/ মিথিলা ৰাজ/ ৰো
ৰিধৰা ছে

মামা মেন

মিথিনা ৰাজ কে নেন,

মামা মেন খুনেত হৈয়।

জয় কালী কনকভে ৰানী,

চুক চুক কৰকে ৰোঁতে হৈয়।

গুচ পিচনগুথি খনামী ৰনকে,

ৰাজিকা খংগিকা কে,

কোয়না পানী মোঁকত হৈয়।

মৌখিনী ৰনকে ভাপ,

মামা মেন কে চনৰেঁত হৈয়।

মামা মেন ৰিন পেয়েঁজৰ কে,

দৰভংগা ৰাজক ম্ৰুশেন আৰেঁত হৈয়।

মৌখিন মন্ড ম্ৰুশেন পৰ,

মামা মেন কে ৰাহ জোহত হৈয়।

মিথিনা ৰাজ কে নেন,

ৰামা মামা মেন আৰেঁত হৈয়।

२.

बूँझ

बूँझ मिथिला के बहे।

लुसैनी मिथिला में बहे।

जान आग के रिहाब में पाये बहे।

तहिया आग के रिहाब न बहे।

बूँझ के जान दुनिया में फैलत बहे।

मिथिला बूँझ के जान ये अँजान बहे।

मगध के बूँझ कहिके मिथिला मनातन बहे।

अपना बूँझ के न पहचान के मिथिला अभागत बहे।

बूँझ के दुनिया मानैत बहे।

बूँझ के मिथिला भगारैत बहे।

बूँझ मिथिला में जान राँटैत बहे।

बूँझ के रैशानी झापित करैत बहे।

মিথিলা মেঁ বঁহুঁ কে জ্ঞান রঁঠৈত বহে।

মিথিলা মেঁ মানৱতা মানৈত বহে।

মিথিলা মেঁ শান্তি রঁনৈত বহে।

মিথিলা ৰামা ৰিকায় কৰৈত বহে।

২.

ৰাজ কৰৈ ছী ৰিঁশ মৰকাৰ

নাভি গুঁড় মে,

ৰঁয়ে চৈ অমৃতক মঁৰিধান।

হথিযাৰ চৈ,

নোকতাঁত্ৰিক অধিকাৰ।

শাস্ত্ৰক শস্ত্ৰ,

হো জাগএ ৰেকাম।

धरमक राँण,

ने पारै निदान।

प्रयोग करै छी,

जातक उठ-नीठ के राँण।

मोख निगय छी अमृतक मरिधान।

माबे हूँ नैति के राँण,

हो जागत छथि ,

मामाजिक बण क्षेत्र में निग्रहान।

हड़प नेयि छी अधिकार।

बामा बाज करै छी रिन् मरकार।

४.

मिथिना बाज

हमरा मिथिना बाज छाही।

बाजा बानी के गुणगान छाही।

हमरा मिथिना बाज छाही।

दरभंगा राना बाज छाही।

হমৰা মিথিনা ৰাজ চাহী।

ভেদভাৱ কে ৰাজ চাহী।

হমৰা মিথিনা ৰাজ চাহী।

উচ্চ-নীচ কে ৰাজ চাহী।

হমৰা মিথিনা ৰাজ চাহী।

হৃত অহৃত কে ৰাজ চাহী।

হমৰা মিথিনা ৰাজ চাহী।

ৰাঁভন মোনকন ৰাঁনা ৰাজ চাহী।

হমৰা মিথিনা ৰাজ চাহী।

ঘৃণা কে মংকৃতি চাহী।

হমৰা মিথিনা ৰাজ চাহী।

তন্ত্ৰ-মন্ত্ৰ কে তোঁগ চাহী।

হমৰা মিথিনা ৰাজ চাহী।

ভজা ভজি কে ৰাজ চাহী।

হমৰা মিথিনা ৰাজ চাহী।

অঁধ ভজি কে ৰাজ চাহী।

হমৰা মিথিনা ৰাজ চাহী।

ভোঁগ পাখণ্ড কে ৰাজ চাহী।

হমৰা মিথিনা ৰাজ চাহী।

ৰিষমতা কে ন্যায় ব্যৱস্থা চাহী।

হমৰা মিথিনা ৰাজ চাহী।

স্বশৃতা কে জাতি ব্যৱস্থা চাহী।

হমৰা মিথিনা ৰাজ চাহী।

মন্মু বাঁৰা কে মন্নিধান চাহী।

ৰামা মিথিনা ৰাজ চাহী।

৩.

ৰো ৰিধৰা চৈ

ৰো যুৱতী চৈ।

মন মেন্ হানমা চৈ।

শৃংগাৰ কৰে কৈ।

গনে মেন্ হাৰ পহিনে কো।

পৈৰোঁ মেন্ পাজেৰঁ পহিনে কো।

হাথোঁ মেন্‌ মেন্‌দী বচাৰে কে।

পৈৰোঁ মেন্‌ মহাৰৰ নগাৰে কে।

ৰো বিধৱা ছৈ।

ৰো যুৱতী ছৈ।

দেহ মেন্‌ কামনা ছৈ।

মন মেন্‌ ভাৱনা ছৈ।

যুৱক যে প্যাৰ কৰে কে।

মনক ৰাঁত গজহাৰ কৰে কে।

মমাজ কে ৰুঁদী তোড় কে।

নযা পৈগাম দেৱে কে।

ৰামা নযা পৈগাম দেৱে ।

ঋণ মন্তৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাও।

३.३.प्रमोद मा 'गोशुल'-स्त्रयं केब धर्वातल

প্রমোদ মা'গোপল'

স্বয়ং কেব ধবাতন

চিন্তাক আগি মে মনোবথক গাঁধন

পজৰি বহন

মখ মেহন্তাক ধধবা

ধধকি বহন ধ' ধ' ধ'

অনন্ত আৱশ্যকতাক পেট্রোন

ওকৰা ঔৰ নহকা বহন

নহ নহ ধহ ধহ

নপনপৈত নপষ্ট মে

নপেষ্টন হুমৰ অন্তৰ্মন

ভয় জাগয়ে নান ঝুহ ঝুহ

আগিয়ে জকাঁ

নাচাৰ ঝিচাৰ

ঝিঁঘৰি আচাৰ

ৰঁকয় নগৌছ অন্ঠ মন্ঠ

প্ৰঠ এন মেন ৰঁতাহ

মস্তিষ্ক ৰূপী আকাশ মে

তৈখন মনো মেঘ

চেতনা স্বৰূপা ৰায়ুক

মিহৰী পাৰিঁ

ৰস্বয় নগৌয়ে

ভয় উঠেয়ে পুনি

জীতন হীতন

দেখ্য নগৌ ছী হম

স্বয়ং কেৰ ধৰাতন

-প্ৰমোদ মা 'গোপল', দীপ মঞ্চৰনী(ৰিহাৰ), ফোন-৯৮৭১৭৭৯৮৩১

অপন মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাও।

৩.৪.৮. কিশন কাৰীগৰ- পঁতা আ দনাত (হাচা কৰিতা)

डा. किशन कारीगर

पंढा आ दलान (हाय्य करिता)

एकठा गप माफे बुँमहू त
आ दनू ममिउते पिमिउते छि
एकठा अछि जं पंढा
त दोयब अछि दलान.

माहिणो आरँ एकबा दनू यं
अछत नहि बहि गेल
पंढा रैयन अछि पठना मे
त दिली मे रैयन अछि दलान.

मभठा माहितियक आयोजन मे
बहरें करत एककर ममिया-याम

হঁ ও মঁ চি নহিযোঁ মঁ চি
মভঠা নকৰপেঁচ নগাৱেঁ তিকডমৰাঁজ.

কী দৰভুঁগা আ কী কনকভা?
মভ ঠাম ৰৈমত আছি তিকডমৰাঁজ
অপনা-অপনা ওমৰী মঁ ওমৰৌত
আ স্মৃতিয়ে নহি দেত কোনো কাজ.

পহিনে গ্ৰ কাজ হমহী শ্বৰা কেনৌহঁ
ৰঁড়-ৰঁড় ৰাঁজৈ ভাষাগ্ৰ পঁডা
ধা জী এককৰ শ্ৰেয় ত হমৰা
তাহি দৃশ্বাৰে অপচ্যাত ভেন দনান.

খেমেৰাঁজী আ গুঠৰাঁজী কেনক
মন্ত ৰঁজনিহাৰ কে ধমকী দেনক
অপনা স্মার্থ দৃশ্বাৰে গ্ৰ মভ
ভাষা মাহিৰক মৰ্ননাশ কৰেনক.

অপনে মনে ৰঁহু নীক নগগএ
মুদা আগ্ৰ "কাৰীগৰ" কিছু ৰাঁজত
কহু ওঁ পঁডা আ দনান
এহেন মাহিৰ মমাজ নেন কোন কাজক?

মাহিৰ মমাজ জাএ ভাঁড মঁ
একঠা দনু কে কোন কাজ

ग्राहिक ठेकेदारी शुद्ध केनक

ग्रा दूनीठा न गेल मानामान.

अपन मंत्र्य editorial.staff.videha@gmail.com पर
पठाउ।

